

ΕΤΟΣ 23° ♦ ΜΑΪΟΣ 2004 ♦ ΑΡ. 269

ΔΑΥΛΟΣ € 5

«ΔΥΣΑΡΕΣΤΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ
ΣΕ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ Α.Ε.Ι.
ΠΟΥ ΜΙΛΟΥΝ ΣΤΟ ΔΑΥΛΟ»!

«2004»: Η ΕΚΡΗΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΤΗΤΑΣ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ISSN 1105-9486

9 771105 948009

**Η ΚΥΠΡΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΙ
ΑΛΛΟΤΕ (1191-1571) ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ**

**Ίδρυτής - ιδιοκτήτης,
Έκδότης - διευθυντής
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ**

Κυδαθηναίων 29, Πλάκα,
105 58 Αθήνα.
Τηλέφωνα: 2103223957,
2103314986, 2109841655.
Τηλεομοίωτος: 2103314997.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ («Internet»):
<http://www.davlos.gr>
Ηλεκτρονική αλληλογραφία:
davlos@davlos.gr

Τα Γραφεία του «Δ» λειτουργούν
πρωινές ώρες 9.30 - 14.30
καθημερινά (και Σάββατο).

Παραγωγή: PRESS LINE
Μάγερ 11, Αθήνα,
τηλ.: 210 5225.479.

- Τιμή αντιτύπου: € 5.
- 12μηνη συνδρομή: € 47.
- Οργανισμών κ.λπ.: € 70,50.
- Φοιτητών: € 38.
- Έξωτερικού: 100 δολλ. ΗΠΑ.
- Η συνδρομή καταβάλλεται
κατά την έγγραφη.
- Η συνδρομή ανανεώνεται
αυτόματως μετά τη λήξη του 12μήνου.
Διακοπή της συνδρομής γίνεται μόνον
κατόπιν τηλεφωνήματος του
ένδιαφερομένου.

**ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
ΔΕΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΝΤΑΙ.**

Τα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

Όλες οι συνεργασίες και τα
ταχυδρομικά εμβάσματα στη διεύθυνση:
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ,
Πόστ Ρεστάντ 175 01, Π. Φάληρο.

- Παραγγελίες μέσω Διαδικτύου
βιβλίων, τόμων, παλαιών τευχών «Δ»
και έγγραφες συνδρομητών:
στην ιστοσελίδα μας www.davlos.gr
- Επίσης έγγραφες συνδρομητών με
ένα απλό τηλεφώνημα στα
τηλέφωνα του «Δ».

Παρακαλούνται οι συνδρομητές που
αλλάζουν διεύθυνση, να το
γνωστοποιούν στο περιοδικό.

Απαγορεύεται η έν όλω ή εν μέρει
ανάδημοσίευση ή αναμετάδοση καθ'
οιονδήποτε τρόπον δημοσιευμάτων
του «Δαυλού» χωρίς τη γραπτή άδεια
του εκδότη.

ΔΑΥΛΟΣ

Μηνιαίο Περιοδικό Πρωτοποριακής Έρευνας

Έτος 23°, Μάιος 2004, αρ. 269

ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

«Αθήνα 2004»: Η «Μεγάλη Έκρηξη»
της Έλληνικότητας17638

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Η τρομοκρατία και η «Ηλέκτρα» του Εύριπίδη17640

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Από το συναίσθημα στον λόγο17644

Η ειρήνη σκοπός των Όλυμπιάδων17645

Οι Όλυμπιάδες και οι Απόδημοι17645

Ο Έβραϊος δίπλα στον Άραβα17649

Η στρατιωτικοποίηση ενός εύγενικού θεσμού17649

Θεοκρατικός αθλητισμός και Όλυμπιακό Πνεύμα ...17659

Τα «σημαδιακά» στην τελετή Αφής της Φλόγας17659

Σκληρός αγώνας για έλληνόγλωσσα εισιτήρια!17672

ΕΡΕΥΝΕΣ

Όταν ο Πάπας γίνεται βιολόγος17679

«Εγώ, ο Γαλιλαίος Γαλιλέι»17679

Η Κύπρος και οι σταυροφόροι

άλλοτε (1191) και τώρα17686

Οι «χυμοί» και οι άνθρωποι τύποι17686

Θεόδωρος Β' Λάσκαρις: 4 ελληνικά χρόνια17695

Μία πρωτότυπη περιγραφή της Άλωσης17695

Το άσιατικό έφεύρημα «Σατανάς»17709

Κοινοβουλευτισμός και άμεση δημοκρατία17714

ΓΕΝΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ

Ο ΚΑΛΑΘΟΣ ΤΩΝ ΑΧΡΗΣΤΩΝ17678

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ17693

Ο ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ17708

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ17714

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

«Δυσάρεστες συνέπειες», αν μιλήσης στον Δαυλό!
(Ι. Αντωνόπουλος, καθηγητής Παντείου)17705

Ο «Δ» έχει την ευθύνη των κειμένων που δημοσιεύει στις
σελίδες του. Για τις δραστηριότητες, δημοσιεύσεις, διατυ-
πώσεις θέσεων κ.λπ. εκτός «Δαυλού» από πρόσωπα που
γράφουν ή έγραψαν στο Περιοδικό ο «Δ» δεν ευθύνεται.

ΑΘΗΝΑ 2004: Η «ΜΕΓΑΛΗ ΕΚΡΗΞΗ»

Τὸ ἄκρον ἄκτον τοῦ πολιτικοῦ παραδόξου, τοῦ ἰδεολογικοῦ παραδόξου καὶ τοῦ ἱστορικοῦ παραδόξου:

- Οἱ χριστιανοὶ «σταυροφόροι» μαζεύτηκαν ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς Γῆς στὴν «Ἀθήνα 2004» καὶ πάνοπλοι περιμένουν τοὺς «σατανᾶδες» τοῦ «Ἀπόλυτου Κακοῦ» (ὅπως τοὺς ὀνομάζει ὁ ἐκφραστὴς τῶν «σταυροφόρων» κ. Τζώρτζ Μπούς), γιὰ νὰ τοὺς ἐξοντώσουν, ἐνῶ τοὺς κατακρεουργοῦν ἐδῶ καὶ τρεῖς χρόνια στὸ Ἀφγανιστάν καὶ τὸ Ἰράκ.

- Οἱ «μάρτυρες τοῦ Ἀλλάχ» ἀναμένονται, ἂν δὲν ἔχουν ἤδη μαζευτῇ, κι αὐτοὶ στὴν «Ἀθήνα 2004», περιζωσμένοι μὲ δυναμίτες, γιὰ νὰ τινάξουν σπὸν ἄερα τοὺς «ἀπίστους» καὶ νὰ ἐγκαταστήσουν ὡς «Ἀπόλυτο Καλὸ» τὴ σημαία τοῦ Ἰσλάμ στὴ Ντάουντινγκ Στρήτ 10 (ὅπως διαβεβαιώνει ὁ ἐκφραστὴς τοὺς ἐκπρόσωπος τῆς Ἀλ Κάιντα στὴν Εὐρώπη σείχης Ὁμάρ Μπάκρη), ἐνῶ κατακρεουργοῦν τοὺς Ἰσπανοὺς «σταυροφόρους» στὴ Μαδρίτη.

- Καὶ οἱ ἀθλητὲς ὅλων τῶν κρατῶν τῶν χριστιανῶν καὶ τῶν μουσουλμάνων –μὲ φαρδεῖα-πλατεῖα τὴν ὑπογραφή τους στὴν Ὀλυμπιακὴ Ἐκεχειρία –συγκεντρώνονται στὴν «Ἀθήνα 2004» γιὰ νὰ ἀγωνιστοῦν, τὴν ὁποία ἀκριβῶς χριστιανοὶ καὶ μουσουλμᾶνοι ἔχουν μεταβάλει σὲ δόμδα μὲ πυροκροτητὲς τοὺς ἴδιους τοὺς χριστιανικοὺς - μουσουλμανικοὺς ἑαυτοὺς τους, πανέτοιμοι ἀμφότεροι νὰ τὴν πυροδοτήσουν καὶ νὰ ἀνατινάξουν τὴν Ὀλυμπιάδα σὲ συντριμμία.

Εἶχαμε παρατηρήσει τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 2001:

“Δὲν ὑπάρχει οὔτε νοεῖται παγκοσμιοποίηση «ἀμερικανική», ἰσλαμιστική «σιωνιστική» καὶ ὅπως ἀλλιῶς τὴν ὀνειρεύονται. Τὸ ὄνειρό τους αὐτὸ θὰ μείνῃ ἐσαεὶ «θερινῆς νυκτὸς» (τὰ πρῶτα ἀνυπέρβλητα ἀδιέξοδά τους καὶ ἡ προϋῶσα ἀποσύνθεση τῆς ἀποτυγχάνουσας «Ἀπόπειρας Πλανηταρχίας» ἄρχισαν νὰ συνετίζουν καὶ τοὺς ἴδιους). Ὑπάρχει ὅμως κάτι ποὺ δὲν εἶναι ἀπλῶς ἐπιδίωξη, εἶναι πανίσχυρη σημερινὴ παγκόσμια πραγματικότητα. Ὑπάρχει ἡ ἐπερχόμενη **ἐλληνοποίηση τοῦ κόσμου**, ὑπάρχει ἡ ραγδαία ὁμογενοποίηση τῆς ἀνθρωπότητος στὸ σκέπτεσθαι καὶ στὸ ζῆν, στὸ ἐλληνικὸ σκέπτεσθαι καὶ ζῆν. Ἕνα καὶ μόνο στοιχεῖο τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, ποῦ, μόλις ἀπέκτησε παγκόσμια ἀποδοχή, ἔνωσε τὸν πλανήτη, οἱ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες, ἀρκεῖ νὰ ἐπικαλεσθοῦμε, γιὰ νὰ κατανοηθῇ ὅτι ἡ παγκοσμιοποίηση γίνεται πρακτικὰ ἐφικτή, μόνον ἂν τὸ ἀνθρώπινο εἶδος λειτουργήσῃ ἐλληνικά. Ὅσοι δὲν βλέπουν τὴν ἐλληνοποίηση τοῦ σημερινοῦ Κόσμου ἐθελοτυφλοῦν. Κι ὅσοι τὴν ὑποβαθμίζουν ἢ ἀντιτάσσονται σ’ αὐτὴν (κυρίως νοθεύοντάς τὴν μὲ τὴν ἐξουσιαστικότητα τῆς θεοκρατίας, τῆς «πίστης», τοῦ ἰδεολογικοῦ δόγματος, τῆς μεταφυσικῆς, μὲ μιὰ λέξη τῆς ἀσιατικῆς Ἀ-λογίας) αὐτοκτονοῦν ἱστορικά.

(«Δαυλός», τ. 238, Ὀκτώβριος 2001, σ. 15249.)

Καὶ ἔνα μῆνα ἀργότερα, τὸ Νοέμβριο τοῦ 2001:

“Καὶ εὐαγγελίζεται ὁ «σταυροφόρος», καίοντας τὸν «ἰσλαμιστὴ», τὸν ἐπίγειο παράδεισό του, τὴν Πλανηταρχία του· καὶ λιγώνει τὸ «ἰσλαμιστὴς»,

καίοντας τὸν «σταυροφόρο», ἀπὸ τὴν γλυκαπαντοχὴ τοῦ ἐπουράνιου παραδείσου του, τῶν οὐρὶ καὶ τῶν πιλαφιῶν. Καὶ ἀμφοτέρωθεν βυθισμένοι μέσα στὸ ἡδονικὸ ὄνειρό τους («American Dream» ἢ «Σουράτ» – ἀδιάφορο) δὲν βλέπουν ὅτι, ἂν π.χ. πάθουν καρκίνο, οὔτε ὁ Γιαχβὲ οὔτε ὁ Ἀλλὰχ θὰ τοὺς σώσουν, ἀλλὰ καὶ οἱ δυὸ θὰ προσφύγουν στὴν Ἐπιστὴμη· ἂν ἐπέλθῃ πείνα, οὔτε ὁ Σταυρὸς οὔτε ἡ Ἡμισέληνος θὰ τοὺς ἐξασφαλίσῃ τὸ «σταίηκ» ἢ τὸ «πιλάφι», ἀλλὰ ἡ Τεχνολογία· ἂν κινδυνεύῃ ἡ ἐλευθερία τους, οὔτε ἡ Σταυροφορία οὔτε ἡ Τζιχάντ θὰ τοὺς προστατεύσουν, ἀλλὰ ἡ Δημοκρατία· ἂν ἀποφασίσουν νὰ βγοῦν ἀπὸ τὸ πνευματικὸ σκότος, ὅπου ἔχουν χαθῇ, οὔτε ἡ Βίβλος οὔτε τὸ Κοράνι θὰ τοὺς φωτίσουν, ἀλλὰ ἡ Ἑρευνα· ἂν θελήσουν νὰ ξεφύγουν ἀπὸ τὴ μοῖρα τοῦ κτήνους, οὔτε ἡ Πίστη οὔτε τὸ Κισμέτ θὰ τοὺς ὀδηγήσουν, ἀλλὰ ὁ Λόγος· ἂν ἐπιδιώκουν νὰ αἰσθανθοῦν ἀδελφωμένοι, οὔτε τὸ Πάσχα οὔτε τὸ Ραμαζάνι θὰ τοὺς ἀδελφοποιήσουν, ἀλλὰ οἱ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες... Μὲ μία φράση, ἂν ποτε ὑπάρξῃ μία πανανθρώπινη Παγκοσμιότητα, οὔτε ἡ «Παγκοσμιοποίηση» (!) οὔτε ὁ «Πολυπολιτισμὸς» θὰ τὴν γεννήσουν, ἀλλὰ ἡ μία καὶ μοναδικὴ πανανθρώπινη πνευματικὴ μήτρα, ἡ ὑπαρκτὴ Παγκόσμια Ἑλληνικότητα. ☯☯

(«Δαυλός», τ. 239, Νοέμβριος 2001, σ. 15328-15329.)

Ποιοὶ ἀναμετρῶνται τὶς πονηρὲς μέρες μας ἐδῶ στὴν Ἀθήνα – κοιτίδα τῆς Ἑλληνικότητας; Μὰ εἶναι ἡλίον φαεινότερο: Ἀπὸ τὴ μιὰ ἡ ἀσιατογενὲς Θεοκρατία (μὲ σύμβολό της τὸ παγκοσμιοποιημένο δίδυμο Γιαχβὲ - Ἀλλὰχ) καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς (μὲ σύμβολό του τὸν παγκοσμιοποιημένο βασικὸ θεσμὸ του, τοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες). Καὶ πῶς; Ἐδῶ ἀκριδῶς ἔχουμε χειροπιαστὸν τὸν «κλινικὸ ὀρισμὸ» τῆς χρόνιας ἀσιατικῆς ἐπιδημίας, πὺν ξεχύθηκε πρὸ αἰώνων ἀπὸ τὴν ἔρημο καὶ μεταδόθηκε σ' ὅλο τὸν Πλανήτη: **Οἱ νοσοῦντες ἀπὸ αὐτὴν ἐνώνονται στὴν ἑλληνικὴ Ὀλυμπιάδα καὶ σφάζονται στὴν ἑλληνικὴ Ὀλυμπιάδα. Τί τραγικὴ παγκόσμια σχιζοφρένεια!**

Θὰ τελειώσουμε μὲ μία ἐπισήμανση στηριζόμενη στὴν ἐμβάθυνση τῆς Ἱστορίας τῆς Φιλοσοφίας καὶ τοῦ Πολιτισμοῦ: Ἡ Ἑλληνικότητα, αὐτὴ ἡ καταδιωγμένη, ἀπαγορευμένη, ὑδρισμένη ἀπὸ τὴν συρόμενη ἐκοῦσαν - ἄκουσαν στὴν «Ἀθήνα 2004» ἀσιατικὴ παραφροσύνῃ μὲ τὴν ἱερὴ Ἐκεχειρία ὑπὸ τὴν ἀνίερη σκέπη τοῦ δίδυμου μορμολύκειου Γιαχβὲ-Ἀλλὰχ ἀντὶ τῆς ἱερῆς κραταιᾶς αἰγίδος Διὸς τοῦ αἰγιόχοιο, ἐκδικεῖται: ἡ Ἱστορία, ὅπως καὶ ἡ Φύσις, τιμωρεῖ τὴν Ὑβριν, προκαλῶντας τὶς «Μεγάλες Ἐκρήξεις» πὺν ζοῦμε, τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ὁποίων παράγει (ὅπως στὸ Σὺμπαν οἱ συννεχεῖς ἐκρήξεις παράγουν κοσμογονικὲς ἀλλαγές) στὴν Ἀνθρωπότητα κοσμοϊστορικὲς ἀλλαγές. Ἐννοοῦμε ὅτι μετὰ τὴν «Ἀθήνα 2004» ἡ τάξη ἰδεῶν καὶ πραγμάτων τοῦ Πλανήτη δὲν πρόκειται σὲ καμμιά περίπτωσιν νὰ εἶναι αὐτὴ πὺν κυριάρχησε ἕως σήμερα.

Δ.Ι.Α.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Οί Σλάβοι στην Ελλάδα επί Βυζαντίου

Κύριε διευθυντά,
Ἡ ἀπάντησις τοῦ κ. Γιάννη Φώτη σὲ θέσεις τοῦ πρώ-
ην Προέδρου τῆς Δημοκρατίας κ. Χρ. Σαρτζετάκη στὸ
τεῦχος 258 ἐμπλέκει τὸ θέμα ᾽Αλάριχος καὶ τὸ θέμα τῶν
Σλάβων ἐν Ἑλλάδι κατὰ τρόπον –φρονῶ– ὁ ὁποῖος ἀπέ-
χει τῆς πραγματικότητος. Σὲ μερικὰ μόνον σημεία θὰ ἀνα-
φερθῶ:

α Οἱ Σλάβοι εἰσδύουν στὸν ἐλλαδικὸ χῶρον, εἴτε
εἰρηνικὰ εἴτε ληστροικὰ, ἀπὸ τὰ μέσα περὶπου
τοῦ ΣΤ' αἰῶνος καὶ ἐγκαθίστανται σὲ ὀρεινὲς κυρίως πε-
ριοχάς. Δὲν κατέλαβαν πόλεις, πλὴν ἐλαχίστων λαφυρα-
γωγήσεων. Ἡ ἐξουσία τῆς αὐτοκρατορίας οὐδέποτε κα-
τελύθη καὶ οἱ ἐπεμβάσεις τῆς κατὰ τῶν Σλάβων εἶναι πά-
ντοτε ὡς πρὸς ἀντάρτες/ἀποστάτες καὶ ὄχι ὡς πρὸς κρά-
τος/ἐξουσία, ἀφοῦ ποτὲ δὲν ἵδρυσαν κρατικὴν ὄντοτητα.

β Περὶ τὰ μέσα τοῦ Γ' αἰῶνος οἱ στάσεις καὶ ἀνυ-
πακοὲς τῶν Σλάβων σταματοῦν ὡς διὰ μαγείας,
καθὼς καὶ οἱ περὶ αὐτῶν ἀναφορές. Ἔχουν ἀφομοιωθῇ
πλήρως πρὸς τὸ γηγενὲς στοιχεῖο, δείγμα ὅτι τὸ τελευταῖο
ὑπερτεροῦσε ἀριθμητικὰ. Σὰν ἀνάμνησις ἀπέμειναν ἐλά-
χιστα γλωσσικὰ ἴχνη (γεωργοκτηνοτροφικοὶ ὅροι, τοπων-
ύμια). Τὸ ἀκριβὲς ἀντίθετο συνέβη στὶς δόσεις ἐπαρ-
χίης τοῦ κράτους (Δαρδανία, Μοισία κ.λπ.), ὅπου οἱ Σλά-
βοι ὑπερτεροῦσαν ἀριθμητικὰ.

Ἐπισημαίνεται ὅτι ἱστορικὲς πηγές γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκεί-

νῇ κατὰ τὰ ἐλληνικὰ πρότυπα (Θουκυδίδης, Ξενοφῶν
κ.ἄ.) δὲν ὑπάρχουν. (Τοὺς τελείωσε τὸ γιγασκὸ πνεῦμα!)
Οἱ ὑπάρχουσες πληροφορίες προέρχονται ἀπὸ «δίους
ἀγίων» ἀγνώστων συνήθως ἱερωμένων, ἀπὸ ἐκκλησια-
στικὰ ἐγγράφα, στὰ ὁποῖα πλεονάζει ἡ «θεία» βούλησις
καὶ ἡ παπαδίστικη ὑστεροδουλία, ἀπὸ «Χρονικά» μὲ
πλούσιο μυθικὸ ὑπόβαθρο καὶ ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ Κωνστα-
ντίνου Ζ' τοῦ Πορφυρογέννητου, τὰ ὁποῖα ἐπίσης δὲν
διεκδικοῦν ἱστοριογραφικὰς δάφνες. Συνέπειες τούτων
εἶναι οἱ γνώμες τῶν μετέπειτα ἱστορικῶν συνηθέστατα νὰ
μὴ συμπίπτουν ὅσον ἀφορᾷ στὴν ἀκριβεία περὶ γεγνονό-
των, προσώπων, χρονολογιῶν κ.λπ. Μὲ αὐτὰ τὰ δεδομέ-
να διετύπωσε καὶ ὁ Φάλμεράιφερ τὴν γνωστὴ του θεωρία
καὶ τὴν ἄποψιν ὅτι οἱ Σλάβοι ἐκυριαρχήσαν ἀπολύτως
ἐπὶ 218 χρόνια (588-806) στὴν Πελοπόννησο καὶ ὅτι οἱ
Ἀθηναῖοι παρέμειναν ἐξόριστοι ἐπὶ 400 χρόνια (ΣΤ' - Γ'
αἰ.) στὴν Σαλαμίνα καὶ τὴν Αἴγινα.

Οἱ τὰ φαιὰ φέροντες ἔπαιξαν τὸν ἐγκληματικὸν τους
ρόλο. Ἡ πρὸς αὐτοὺς –δικαία– μομφὴ ἄς μὴ μᾶς ἐκτρέπῃ
σὲ σκοτεινὲς ἀτραπούς καὶ ἐπικίνδυνες παγίδες, οἱ ὁποῖες
ἄλλους παρὰ ἱστορικοὺς σκοποὺς ὑπηρετοῦν.

Μετά τιμῆς
Γεώργιος Β. Φάκος
Νέο Ψυχικόν

Ὁ κ. Γιάννης Γρηγορέας ἀπαντᾷ στὸν π. Θεόδωρο Ζήση

Κύριε διευθυντά,
Ἀναφερόμενος στὴν ἐξώδικο διαμαρτυρία τὴν ὁποία

σᾶς ἐπέδωσε ὁ καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ
Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης παπα-Θεό-

Η ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ Η «ΗΛΕΚΤΡΑ» ΤΟΥ ΕΥΡΙΠΙΔΗ

Κύριε διευθυντά,
Ἡ περιήλπιση πὺν «ὅλοι ἔχουν δίκιο» περιγράφεται λεπτομερέστατα στὴν «Ἡλέκτρα» τοῦ Εὐριπίδη. Ὅλοι
ὑπερασπίζονται τὸ δίκιο τους καὶ τὸ παίρνουν μὲ τὴν βία ἐνάντια σὲ κάθε νόμο καὶ λογικὴ. Ἡ Κλυταμνήστρα
δολοφονεῖ τὸν Ἀγαμέμνονα, ἐπειδὴ ἐκεῖνος θυσίασε τὴν Ἰφιγένεια. Τὴν σκυτάλη παίρνουν ὁ Ὁρέστης μὲ τὴν
Ἡλέκτρα δολοφονώντας τὴν μητέρα τους καὶ τὸν Αἰγισθο, γιὰ νὰ ἐκδικηθοῦν τὸν θάνατο τοῦ πατέρα τους.
Ἡ δυστυχία λοιπὸν φέρνει τὴν ἐκδίκηση, τὴν βία καὶ τὴν τρομοκρατία.

Θανασιάζει καὶ ἡ περιγραφή τῆς «Δανεικῆς Ἐξουσίας» ἀπὸ τὸν Εὐριπίδη, μὲ τὸν θρασυδαιμόνιο Αἰγισθο νὰ
νυμφεύεται μίαν ἰσχυρὴν γυναῖκα-τρόπαιο καὶ προστατευμένον στὴν σκιά τῆς νὰ λέγῃ στὸν Ὁρέστη ὅτι: «Τοῦ
Ἀγαμέμνονα ὁ γιὸς ἀπειλεῖ τὸ σπιτικό μου», λὲς καὶ τὸ παλάτι τοῦ φηγάδα Ὁρέστη εἶναι δικό του..., ὅπως κά-
νουν καὶ οἱ κ.κ. Μπλέρ καὶ Μπούς, πὺν θεωροῦν τὰ κλεμμένα ἐδάφη τῶν Ἰρακινῶν σὰν τὰ «σπιτικά τους». Τὸ
τρόπαιο Ἰράκ καὶ ἡ Δανεικὴ Ἐξουσία τῶν Ὀπλων τοὺς ἔκανε ψευτο-αφεντάδες.

δωρος Ζήσης εξ αιτίας της επιστολής μου, ή όποια δημοσιεύτηκε στο τεύχος 264 του «Δαυλού», θεωρώ ύποχρέωσή μου να εξηγήσω τί ήταν αυτό τό όποιο προκάλεσε τόν όξυ χαρακτήρισμό τόν όποιο χρησιμοποίησα γιά τόν περιού τό λόγος θεολόγος καί κληρικός.

Πληροφορήθηκα τά άπαράδεκτα καί έξοργιστικά άνθελληνικά έργα του παπα-Ζήση από τήν διντεοκασέττα τήν όποία προέβαλε ένα κανάλι, τήν σχετική μέ τό άκατονόμαστο εκείνο «συνέδριο» Όρθοδόξων, τό όποιο ώργάνωσαν οί δύο καθηγητές τής Θεολογίας καί άκουσα από στόματος παπα-Γεώργη Μεταλληνού, σέ συνέντευξή του μέ τόν κ. Σπύρο Καρατζαφέρη, νά δηλώνη έπίσης ότι ή άλωση τής Κωνσταντινουπόλης έγινε τό 1821 καί όχι τό 1453.

Συνειδητοποιώντας ότι μέσα στους ναούς τής γνώσης διδάσκουν αύτοί οί άνθρωποι τέτοιες άνθελληνικές δοξασίες, στα πανεπιστήμια τής Θεσσαλονίκης καί τών Άθηνών, διερωτήθηκα άρχικά μήπως στήν επιστολή μου έπρεπε νά τίξω τόν άρμόδιο ύπουργό, ό όποιος κάτω από πίεση του ίερατείου άνέχεται νά διδάσκεται ή άνθελληνική παλαιά Διαθήκη, πού δέν προσφέρει στα Έλληνόπουλα ούτε γνώση, ούτε πολιτισμό, διότι οί έν λόγω καθηγητές τόν μισθό τους δικαιολογούν μέ αύτά πού διδάσκουν, πού ίσως καί νά μή τά πιστεύουν. Όμως είδα έπίσης τους φανατισμένους όμόφρονές τους άκροατές καί γι' αύτό άλλαξα γνώμη. Στόν ναό τής γνώσης, νομίζω, σπου-

δάζουν οί νέοι γιά νά άποκτήσουν μόρφωση καί έφόδια γιά τήν ζωή καί όχι γιά νά γίνουν μεσαιωνιστές, άκούγοντας ότι πρέπει τό 2003 νά διωχθή άυτεπαγγέλτως ένα έρευνητικό περιοδικό σάν τόν «Δαυλό», καί ότι είναι προτιμότερο τό «τουρκικό φέσι» από τήν Εύρωπαϊκή Ένωση, καί ότι οί Έλληνες είχαν συμφέρον νά μήν έπαναστατήσουν εναντίον του Σουλτάνου, ό όποιος τους πρόσφερε ασφάλεια καί ευημερία, όπως διακήρυξε ό παπα-Θεόδωρος Ζήσης, άκολουθώντας τήν γραμμή του σουλτανόφρονος πατριάρχη Έεροσολύμων Άνθιμου (βλ. «Πατρική Διδασκαλία»).

Δέν μένει όμως εκεί δυστυχώς ή προσβολή εναντίον του Έλληνισμού. Έχουμε καί τους έπτά άναθεματισμούς, γιά τους όποιους πρέπει νά δώσουν εξήγήσεις οί ύπεύθυνοι, οί όποιοι παρευρίσκονται τήν Κυριακή τής Όρθοδοξίας στήν Μητρόπολη καί μέ σταυρωμένα χέρια στήν πρώτη σειρά άκούν κάθε χρόνο αυτές τίς χυδαίες ύβρες εναντίον του Έλληνικού Έθνους, δίχως νά διαμαρτύρονται. Μακάρι μέ τήν νέα κυβέρνηση νά αλλάξουν κάποια πράγματα καί νά πάψουν οί παπα-Γιώργηδες καί παπα-Θεόδωροι νά διχάζουν τόν λαό μέ τίς άνθελληνικές μεσαιωνικές τοποθετήσεις τους.

Μετά τιμής

Γιάννης Γρηγοράς

106 81 Άθήνα

Σκέψεις γιά πρωτοβουλίες άναγνωστών του «Δαυλού»

Άγαπητέ «Δαυλέ»,

Συμφωνώ άπόλυτα μέ τίς σκέψεις καί θέσεις του έπιστολογράφου κ. Κ. Σπανού, από τά Φιλιατρά Μεσοηίας, πού διατύπωσε στήν έπιστολή του («Δ», 266/17393). Είναι γεγονός άναμφισβήτητο ότι τά θέματα πού έμπεριέχονται στα τεύχη του περιοδικού σας είναι πρωτότυπα καί πρωτοπορικά, ποιζίλα, πλούσια σέ περιεχόμενο, ισχυρώς τεκμηριωμένα καί διακρίνονται γιά τήν εις βάθος διερεύνησή τους. Καί είναι τοίς πάσιν άντιληπτό, ότι όλα αύτά προϋ-

ποθέτουν έπίμονη καί μεθοδευμένη προσπάθεια τών συνεργατών καί του εκδότη, άλλα καί σεβασμό πρós τό άναγνωστικό κοινό στο όποιο άπευθύνονται. Η σπάνια αύτή εκδοτική έπιτυχία, πού κατορθώνει έπί 23 έτη νά παραμένει άναλλοίωτη, άξιοπρεπής καί διαφωτιστική, θά πρέπει νά γίνη κτήμα κάθε σκεπτόμενου καί προβληματιζόμενου ανθρώπου καί νά μήν σέ κάθε σπίτι καί κάθε δβλιοθήκη.

Έπικροτώ τήν πρόταση του κ. Σπανού γιά τή σύσταση

Καταπληκτική είναι ή «μάχη δι' αντιπροσώπων», πού συνεχώς βλέπουμε στα Βαλκάνια, όπου οί Μεγάλες Δυνάμεις δέν πολεμούν φανερά, άλλα όπλίζουν τους λαούς τών Βαλκανίων νά πολεμήσουν γιά λογαριασμό τους. Ό μεγάλος Εύριπίδης κάνει συγκλονιστική περιγραφή του φαινομένου στήν «Ηλέκτρα», πού εκδικείται μέσφ αντιπροσώπων, πείθοντας τόν δυστυχισμένο άδελφό της Όρέστη νά σκοτώσει, τόν όποιο ή ίδια μέ τόν δάσκαλό του έχουν φανατίσει καί όπλίσει. Η Ηλέκτρα «παγωμένη» μέσα στον χρόνο δέν τώλησε νά εκδικηθή ή ίδια, έπρεπε άλλος νά τό κάνει. Έδώ περιγράφεται άριστα ό άθλιος τρόπος τών «συμβούλων», πού είναι πάντοτε δειλοί καί μάχονται μέσφ άλλων, ξεκινώντας τό μακελλειό μέ τίς συμβουλές τους.

Άλλο στοιχείο είναι ό φόβος πού διακατέχει τους πρωταγωνιστές. Φοβάμαι λέει ή Κλυταμένηστρα, φοβάμαι λέει ό Αίγισθος, φοβάμαι λέει ή Ηλέκτρα. Άξιοπρόσεκτο είναι τό ότι όλοι γιά τίς πράξεις τους επικαλούνται τους θεούς, όπως καί οί Λάντεν καί Μπούς, άλλα μετά τό μακελλειό ό Όρέστης λέει θλιμμένος ότι «ό Φοίβος του έδωσε σκοτεινό χρησμό...». Η άδικία καί ή άπελπισία σκοτεινίασαν τήν κρίση του, ό θεός είναι άσχετος μέ τίς αποφάσεις μας, καί καλά θά κάνουν άφέντες καί τρομοκράτες (τό ίδιο είναι) νά αφήνουν όποιονδήποτε θεό λατρεύουν έξω από τίς πράξεις τους. Διότι περι θεού άποφαίνεται μεγαλόπρεπα, ρεαλιστικά καί άφο-

Πνευματικής Έταρείας ή κάτι ανάλογο, που σκοπό θα έχει να γίνουμε κι εμείς οι αναγνώστες ενεργά συμμετοχοί, αναζητώντας τρόπους με τους οποίους θα μπορούσαμε να προσωθήσουμε ξμπρακτα τις ιδέες αυτές για τον Έλληνικό Πολιτισμό. Για το λόγο αυτό προτρέπω όσους από τους αναγνώστες διακατέχονται από τις ίδιες ή ανάλογες σκέψεις και θέσεις, να τις διατυπώσουν με διάφορους τρόπους στο «Δ», και σίγουρα κάτι θετικό θα προκύψει. Νομίζω όμως ότι οι συνεργάτες του περιοδικού και ο εκδότης του

θα πρέπει να μένουν άμετοχοι σ' αυτήν την προσπάθεια. Το μόνο που θα ζητούσα από τον κ. Δημ. Λάμπρου, είναι να δημοσιεύει τις σχετικές απόψεις των αναγνωστών που θα αφορούν στο θέμα αυτό και να διευκολύνει τυχόν προσπάθεια των ενδιαφερομένων για συνεννόηση μεταξύ των μέσων του περιοδικού.

Με εκτίμηση

Θ. Χαλκιάς

546 42 Θεσσαλονίκη

«Μας φωτίζουν τα καντήλια των εικονοστασιών»!

Κύριε Λάμπρου,

Σας στέλνω μερικές απόψεις μου για την Έλληνική Σκέψη, έξ' αφορμής προσφάτων έρευνών του «Δ» για τον άκραία σιοταδιστικό ρόλο του Οικουμενικού Πατριαρχείου επί Τουρκοκρατίας (τεύχη 263, 264, 265, 266).

Η Έλληνική Σκέψη αντιπροσωπεύει τη μοναδική προσπάθεια του ανθρώπου να έρμηνεύσει τα διάφορα φαινόμενα σύμφωνα με την άρχη ότι κάθε πράγμα έχει την αίτια που το δημιουργεί (αίτιο - αίτιατο ή αποτέλεσμα). Η ανάπτυξη της Έλληνικής Σκέψης αρχίζει από τα πανάρχαια χρόνια και αμμάζει περί τον σ' π.Χ. αιώνα με τους προσωκρατικούς φιλοσόφους. Με οδηγό τον Πλάτωνα, που ήταν μαθητής του Σωκράτη, το όχημα της Έλληνικής Σκέψης ανεβαίνει στα σύννεφα - και ύπηρχε ο κίνδυνος να χαθεί στα ούρανα... Εύτυχως ο νέος οδηγός του, ο Άριστοτέλης από τα Στάγειρα, που ήταν μαθητής του Πλάτωνα, πατάει γερά το φρένο και το προσγειώνει. Ο Άριστοτέλης είναι ο θεμελιωτής όλων των έπιστημών.

Κατά τη ρωμαϊκή περίοδο προσπάθησαν κάποιοι δικτοί να το οδηγήσουν, χωρίς όμως και να τα καταφέρουν. Κατά τη χριστιανική περίοδο οι χριστιανοί ενδιαφέρονται μόνο για την απόκτηση της ουράνιας βασιλείας. Έτσι πλάνουν το τιμόνι οι Άραβες και οδηγούν την

Έλληνική Σκέψη στα στενά μονοπάτια της Ανατολής για 300 χρόνια. Όπως θα είναι γνωστό οι Άραβες μετέφρασαν όλα τα κείμενα της Έλληνικής Γραμματείας εκτός από τον Όμηρο και τους Τραγικούς. Διακόσια χρόνια (700-900 μ.Χ.) κράτησε το μεταφραστικό κίνημα των Άράβων. Κάποτε αντιλαμβάνονται την κατάσταση οι χριστιανοί, πετούν έξω από το όχημα τους Άραβες και παίρνουν αυτοί το τιμόνι και οδηγούν την Έλληνική Σκέψη σε τόπο χλοερό, τόπο αναπαύσεως, έθθα απέδρα πάσα λύπη, δόνη, πόνος και στεναγμός έλληνικός. Για μερικούς αιώνες η Έλληνική Σκέψη κοιμάται σαν τη σπιθα κρυμμένη στη στάχτη. Από το 1400 περίπου αρχίζει η περίοδος της αναγέννησης στη Δύση, που σημαίνει αναγέννηση της Έλληνικής Σκέψης. Μά ή Έλληνική Σκέψη που ξαναγεννήθηκε, δύσκολα περνάει στις πλατειές μάζες, όπου επικρατεί ή δεισιδαιμονία και ο αναχρονισμός του Μεσαίωνα. Για το λόγο αυτόν πέρασε άρκετά εύκολα και γρήγορα στη Δύση και ώδήγησε στην άνηση των έπιστημών.

Στην Ελλάδα τα πράγματα ήταν πιο δύσκολα. Ο έλεγχος της κοινωνικής ζωής και της εκπαίδευσης από την Έκκλησία έμπόδιζε την κυκλοφορία νέων ιδεών. Άδικα προσπαθούσε ο Άδαμάντιος Κοραής να μεταφέρει τα φώτα του Διαφωτισμού και στην Ελλάδα. «Τί φώτα θέ-

δα ο Κάστωρ, δηλώνοντας πώς ο Φοῖβος, ἄν καί σοφός, δὲν ἔδωσε σοφὸ χρησμό... Ὑπεράνω τοῦ «θεοῦ» λοιπὸν βρίσκεται ἡ λογικὴ καὶ ἡ κρίσις τῶν ἀνθρώπων. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὁ μέγας δημιουργός, τονίζει ὁ μέγας Ἐπίκουρος καὶ μόνον ἂν θεραπεύσουμε τὴν δυστυχία, τότε θὰ πατάξουμε τὸν φόβο, τὸν πατέρα αὐτὸν τῆς τρομοκρατίας ὅλων τῶν ἐποχῶν. Ὅλα τὰ ἄλλα εἶναι κουραφέζαλα καὶ δυστυχῶς ἀκριβὰ πληρωμένα. Ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν ἁθῶν μὲχρι τὸν Παντεπόπτη ΝΑΤΟ, πὺν κονβαλήσαμε ἐδῶ δίνοντας τεράστια ποσά, γιὰ νὰ μὴν μιλήσουμε γιὰ τὰ μελλοντικά ἀνταλλάγματα πὺν θὰ ἀπαιτήσῃ ἀπὸ ἐμᾶς τὰ κοροϊδία.

Ἀξίζει πρὸς ὀχρῆς ὁ δολοφόνος Κλυταμνήστρα καὶ ὁ μητροκτόνος Ὁρέστης, πὺν εἶχαν τὸ θάρρος νὰ σκοτώσουν μόνον τοὺς, πολεμῶντας στήθος με στήθος, ἀπὸ κοντὰ με μαχαίρι, ὅχι με πυραύλους ἢ δόμους, ὅπως κάνουν σήμερα οἱ φρενο-παλληκαράδες. Αὐτὴ καὶ ὁ Ὁρέστης πολέμησαν στήθος με στήθος, καὶ ὅχι «δὲ ἀντιπροσώπων». Ὁ Αἰγισθος καὶ ἡ Ἥλέκτρα ἤρθαν μετὰ, ὅταν οἱ ἐχθροὶ τοὺς ἦταν νεκροί. Καλὰ θὰ κάνουν λοιπὸν οἱ ἐνδιαφερόμενοι νὰ «θγάξουν τὰ δικὰ τοὺς μάτια» καὶ ὅχι τῶν ἄλλων. Στὴν Ὀδύσσεια βλέπουμε πὺς ὅταν ὁ ἄνθρωπος χάσῃ τὴν ἀνθρώπινη, μεγαλειώδη ὑπόστασή του, αὐτόματα γίνεται δούλος. Ἐτσι καὶ ἡ Κίρκη πρῶτα ἀφαίρεσε τὴν ἀνθρώπινη ὑπόσταση ἀπὸ τοὺς συντρόφους τοῦ Ὀδυσσεᾶ κάνοντάς τοὺς γουρουῖνα καὶ μετὰ τοὺς ἔκανε δούλους. Αὐτὸ νὰ τὸ θυμῶμαστε καλὰ. Αὐτὸ ἐπαληθεύτηκε με τοὺς διψασμένους Ἰρακινούς,

λεις νὰ μᾶς φέρης, Διαμαντή, ἀπὸ τὴν Εὐρώπη;» τοῦ ἀπα-
ντοῦσαν οἱ καντηλοφῶτιστοι, ποὺ κυριαρχοῦν καὶ στὶς
μέρες μας. «Ἐμεῖς ἔχουμε φῶς. Δὲν βλέπεις τὸ καντήλι
σὸ εἰκονοστάσι; Κι ἂν δὲν εἶναι ἀκριβῶς ἑλληνικό, δὲν
πειράζει. Εἶναι ἑλληνοχριστιανικό. Μᾶς φωτίζουν καὶ τὰ

φωτοστέφανα τῶν Ἀγίων».

Μὲ ἐκτίμηση
Γ. Βαομάζης
Κατερίνη

«TLG»: Μιά Πνευματική Παρακαταθήκη τοῦ Ἑλληνισμοῦ

Ἀξιότιμε κ. Λάμπρου,

Συγχαρητήρια σὲ σὰς καὶ στὸν ἐκλεκτὸ συνεργάτη σας
Γιάννη Πηλιούνη γιὰ τὰ 2 ἄρθρα σὰς τεύχη Νοεμβρίου -
Δεκεμβρίου 2003 σχετικὰ μὲ τὸ «Θησαυρὸ τῆς Ἑλληνικῆς
Γλώσσας» (TLG) σὸ Πανεπιστήμιο Irvine τῆς Ν. Καλι-
φόρνιας, ἔναν Ἑλληνικὸ φάρο καὶ μιὰ διαχρονικὴ πνευ-
ματικὴ παρακαταθήκη στὴν οἰκουμένη, στημένη σὲ ξένο
τόπο ἀπὸ ξένους ἀλλὰ κατὰ παιδεῖαν Ἑλληνες. Πρῶτα ἡ
ρομαντικὴ καὶ θεοπέσια Marianne McDonald, ποὺ ἔχει
τόσο πολὺ σὸ πετὸ τῆς τὴν Ἡλέκτρα καὶ τὴν Ἀντιγό-
νη, ὄντας κατὰ τὴν ἰσοκρατικὴν ρῆσιν ἀπὸ τὶς καλύτερες
τῶν Ἑλληνίδων, χωρὶς νὰ μπορῇ νὰ τὸ ἀμφισβητήσῃ
ὁποιοσδήποτε ὁπιοῦλος. Ὅσο γιὰ τὸν ἐξαίρετο γερμα-
νικῆς καταγωγῆς καθηγητὴ Theodore Brunner, ποὺ ἀφιέ-
ρωσε τὰ 25 πρὸ παραγωγικὰ χρόνια τῆς ἀκαδημαϊκῆς του
καριέρας γιὰ νὰ θεμελιώσῃ τὸ γιγάντιο αὐτὸ ἔργο, τὸ λι-
γώτερο ποὺ πρέπει νὰ τοῦ οφείλουν οἱ Πανέλληνες εἶναι
μιὰ ἀπέραντη εὐγνωμοσύνη καὶ ἀναγνώριση. Εἶναι
ἀρκετὰ εὐχάριστο καὶ ἐνθαρρυντικὸ τὸ ὅτι ἡ τωρινὴ δι-
ευθύντρια τοῦ TLG εἶναι φιλόλογος ἐξ Ἑλλάδος, ἡ ἐξαί-
ρετη, ἀκούραστη καὶ μεθοδικὴ Μαρία Παντελιά, ποὺ
μαζὶ μὲ τὸν διακεκριμένον Ἑλληνα ἐκ Μελβούρνης ἐρευ-
νητὴ καὶ μηχανικὸ Νίκο Νικολάου εἶναι τὸ δίδυμο ποὺ
ἀγωνίζεται νὰ ὑψώσῃ στὴν ἀθανασία τὴν Ἑλληνικὴν
Γλῶσσα.

Εὐρισκόμενος κανεῖς μπροστὰ στὸν τεράστιο ὄγκο τῆς
Ἑλληνικῆς Γραμματείας (ὅ,τι ἔχει ἀπομείνει ἀπὸ τὶς φω-
τιεὶς καὶ τὶς λεηλασίες 17 αἰώνων), ἀντιλαμβάνεται τὸν
πλοῦτο τῆς μόνης ἀνάδελφης γλώσσας, τῆς γλώσσας τῶν

Θεῶν, ποὺ στέκεται τιμωρὸς καὶ νέμεσις τῶν Φοινικολα-
τρῶν, τῶν ἐφευρετῶν τῆς Ἰνδοευρωπαϊκῆς φυλῆς καὶ τῶν
διαπρυσίων κηρύκων τοῦ «ἐξ ἀνατολῶν τὸ φῶς». Τὸ ση-
μερινὸ corpus ξεπερνᾷ τὰ 90.000.000 λήματα καὶ λεκτι-
κοὺς τύπους –μὲ προοπτικὴ νὰ ξεπεράσῃ τὰ 100 καὶ πλε-
ον– σὲ σύγκριση μὲ τὶς 370.000 τῆς Ἀγγλικῆς!

Πίστεψαν οἱ ἰδρυτὲς ὅτι τὸ σχετικὸ μὲ τὴ Νεώτερη
Ἑλλάδα μέρος μποροῦσε νὰ γίνῃ στὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ δια-
ψεύστηκαν. Ἀς ἐλπίσουμε ὅτι ποτὲ δὲν εἶναι ἀργὰ καὶ
οἱ Νεοέλληνες εἶναι καιρὸς νὰ ἀποδείξουν ὅτι εἶναι ἱκα-
νοὶ κληρονόμοι καὶ ὄχι μόνον γιὰ γάμους καὶ πανηγύ-
ρια, μόνιμοι τιμητὲς τῶν πάντων. Θὰ πρέπει ἡ ὀργανω-
μένη Πολιτεία καὶ τὰ Πανεπιστήμια νὰ βοηθήσουν νὰ
συμπληρωθῇ τὸ τελευταῖο κομμάτι τοῦ TLG. Γιατὶ αὐτὸς
ὁ Θησαυρὸς (TLG), πνευματικὴ κληρονομία τῆς οἰκου-
μένης, ὄχι μόνον πρέπει νὰ συμπληρωθῇ, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀνα-
νεώνεται προσαρμοζόμενος στὶς ἐκάστοτε τεχνολογίες,
γιὰ νὰ εἶναι προσιτὸς σὲ ὅλα τὰ Πανεπιστήμια τοῦ κό-
σμου καὶ σὲ ὅλα τὰ ἑλληνικὰ πνευματικὰ ἱδρύματα καὶ
σχολεῖα, ἀπὸ ὅπου οἱ ἐρευνητὲς τοῦ μέλλοντος θὰ δανεί-
ζονται δνόματα γιὰ καινούργιους γαλαξίες, ἀστέρι-
α, πρωτεῖνες, ἐνζύμα κ.λπ. Ὁ TLG πρέπει νὰ γίνῃ κτῆμα
ὅλων καὶ πρωταρχικὰ τῶν κατὰ γένος καὶ παιδεῖαν Ἑλλή-
νων.

Μὲ πατριωτικὸς χαριετισμὸς
Γιάννης Γιαννικοπούλος
Ἐπίκουρος Καθηγητῆς Ἱατρικῆς
Los Angeles, California

ὅταν σχηματίσαν ἀγγέλεις μπροστὰ στοὺς Ἀμερικανούς, ποὺ τοὺς πετοῦσαν ἀγέρωχοι μπουνκάλια μὲ νερό... Εἶναι
δουνὸ τὸ δίκιο τους, ὅμως θὰ βλέπαμε τὴν ἀμνηχανία τῶν Ἀμερικανῶν, ἐὰν οἱ δυστηχημένοι Ἰρακινοὶ περι-
φρονοῦσαν τὸ νερό τους μὲ ὁποιοδήποτε κόστος. Ἀπὸ τὴν στιγμή ποὺ ἔγιναν ἀγγέλ, αὐτόματα ἔγιναν καὶ
δοῦλοι.

Ἀς θυμηθοῦμε ὅτι τὴν κοινωνικὴ κρίση τῆς ἐποχῆς του ἀντιμετώπισε μὲ ἐπιτυχία ὁ βασιλεὺς Κλεομένης ὁ
Γ' τῆς Σπάρτης, ποὺ ἀπελευθέρωσε τοὺς εἰλωτες καὶ ἐκεῖνοι πολέμησαν καὶ ἔπασαν μέχρις ἐνός σὸ πλεονό-
του... Πῶς νὰ περιγράψουμε τὴν μεγαλοφῶνία τοῦ Κλεομένη; Βλέπουμε τὸ λάθος τοῦ δουλοῦ Σπάρτακου, ποὺ
ὄνειρευόταν νὰ ἀρπάξῃ τὴν ἑξουσία, γιὰ νὰ βασανίσουν οἱ δοῦλοι τοὺς τυράννους, καὶ φυσικὰ ἀπέτυχε.

Στέκομαι μὲ δέος μπροστὰ στὸν Εὐριπίδη, στὸν μεγαλοφῶν ἥρωα-βασιλῆα Κλεομένη, στὸν Ὀδυσσεά, ποὺ
ἀγνήθηκε νὰ γίνῃ γουρὺνι καὶ ἔτσι δὲν ἔγινε δοῦλος. Εἶμαι ὑπερήφανη ποὺ οἱ πρόγονοί μου πρόδωξαν τὰ
πάντα καὶ ἔδωσαν ἀποτελεσματικὰ λύσεις στὰ πάντα.

Πατάξτε τὴν ἀπελπισία καὶ θὰ καταργηθῇ ἡ θία.

Μετὰ τιμῆς
Ἀγγελικὴ Ρετούλα
Μοσχάτο, Ἀθήνα

ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑ ΣΤΟΝ ΛΟΓΟ

Ελλάδα 2004. Τὸ Ἀπολλώνειο Φῶς ἀναψε στὴν Ὀλυμπία καὶ ἡ φλόγα του διέρχεται ἤδη τὴν οἰκουμένη, γιὰ νὰ καταλήξῃ στὴν πόλη τῶν Ἀθηνῶν, σημαίνοντας ἔτσι τὴν ἐναρξὴ τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων. Ἡ παγκοσμιοποιημένη πλέον ἀνθρωπότητα καλεῖται νὰ συμμετάσχῃ στὴν ὑψιστὴ αὐτὴν γιορτὴ τοῦ Ἀγῶνος στὸν γενέθλιο τόπο του, καὶ δι' αὐτῆς νὰ ἐπικοινωνήσῃ νοερὰ μὲ τὸ Ἀθάνατο Ἑλληνικὸ Πνεῦμα. Οἱ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες τῶν Ἀθηνῶν βρῖσκουν τὴν ἀνθρωπότητα σὲ ἓνα ὀριακὸ σημεῖο τῆς ἱστορικῆς της πορείας: Ἡ θεοκρατικὴ βαρβαρότητα, ἀπλωμένη ἐδῶ καὶ αἰῶνες σὲ Δύση καὶ Ἀνατολή, ἀποκαλύπτει πλέον τὸ πραγματικὸ της πρόσωπο, ποὺ δὲν εἶναι ἄλλο ἀπ' τὸ ἐγγενὲς μῖσος της γιὰ τὸν ἄνθρωπο, γιὰ τὸν ἐλεύθερο ἄνθρωπο. Ἀσιάτες πλανητάρχες καὶ Ἀσιάτες πιστοὶ θέτουν τὸ δίλημμα πρὸς τὸν σημερινὸ ἄνθρωπο: Ὑποταγὴ ἢ θάνατος, βαρβαρότητα ἢ καταστροφὴ.

Γι' αὐτὸ καὶ ἡ Ὀλυμπιάδα τῶν Ἀθηνῶν ἀναμένεται νὰ διεξαχθῇ σὲ συνθήκες πλήρους ἀστυνομείας. Μὲ τὴν παρουσία τῆς ἀστυνομίας, τοῦ στρατοῦ, τοῦ ΝΑΤΟ, ἐνῷ οἱ ἀθλητικὲς ἀποστολὲς θὰ συνοδεύονται ἀπὸ ἀστυνομικοὺς πράκτορες τῶν χωρῶν τους. Συνθήκες ποὺ θυμίζουν τὶς παρῶμενες Ὀλυμπιάδες ποὺ διεξήγοντο στὴν Ὀλυμπία μετὰ τὴν ἀπαγόρευσίν τους ἀπὸ τὸν Θεοδόσιο (βλ. «Δ», τ. 268).

Ὡστόσο ἡ κατάσταση αὐτὴ ποὺ ἔχει δημιουργηθῇ δοθῇ ὅσο τίποτε ἄλλο τὸν σημερινὸ ἄνθρωπο νὰ καταλάβῃ τί τὸν διχάζει ἀλλὰ καὶ τί τὸν ἐνώνει. Τὸν δοθῇ νὰ γυρίσῃ τὴν πλάτη στὰ καταστροφικὰ διλήμματα τῶν θεοκρατῶν. Ἀπὸ τὴν ἄλλῃ πλευρὰ ἐφέτος στὴν Ἀθήνα θὰ ἀνταμώσουν ἐν εἰρήνῃ καὶ θὰ συναγωνισθοῦν ὁ Εὐρωπαῖος μὲ τὸν Ἀσιάτη καὶ τὸν Ἀφρικανό. Ὁ Νέγρος μὲ τὸν Κινέζο καὶ τὸν Λευκό. Ὁ Ἀμερικανὸς μὲ τὸν Ἀραβὰ. Ὁ ἰσλαμιστὴς μὲ τὸν βουδιστὴ καὶ τὸν χριστιανό. Καὶ τὸ θέατρο αὐτὸ τῆς συνύπαρξος θὰ ἔχῃ θεατὲς ὁλόκληρὴ τὴν ἀνθρωπότητα.

Ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς μέσα ἀπὸ τὴν παγκόσμια αὐτὴ γιορτὴ καθίσταται καὶ στὴν πράξιν τὸ παντοδύναμο ἐνοποιητικὸ στοιχεῖο. Πρὶν ἀπὸ ἑξὶ ἀκριβῶς χρόνια γράψαμε («Δαυλός», τ. 193, 1998) πὼς οἱ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες τῶν Ἀθηνῶν θὰ ἀνοίξουν τὸν δρόμο πρὸς τὴν κατάκτηση τῆς ἱστορικῆς αὐτογνωσίας τῆς Ἀνθρωπότητας. Αὐτογνωσίας ποὺ ὁδηγεῖ στὴν Ἑλλάδα, τὴν πνευματικὴ μήτρα τοῦ Παγκοσμίου Πολιτισμοῦ.

Στὶς 25 Μαρτίου ἐφέτος ἡ φλόγα τοῦ Ἀπολλωνείου Φωτὸς ξεκίνησε τὸ ταξίδι της πρὸς τὶς πέντε ἡπείρους. Σὲ ὅλες τὶς χώρες ἀπ' τὶς ὁποῖες διέρχεται προκαλεῖ συγκίνηση καὶ συναισθήματα σχεδὸν ἀνερμήνευτα, ἀσυνείδητα ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους ποὺ διακατέχονται ἀπ' αὐτά. Γι' αὐτὸ καὶ τὰ συναισθήματα αὐτά θὰ πρέπει νὰ ἐδραιωθοῦν στὴ συνείδηση τῶν λαῶν, νὰ γίνουν Λόγος. Γιατὶ τὸ Ἑλληνικὸ Φῶς δὲν φωτίζει μόνον τὴν ψυχὴ ἀλλὰ τὸν νοῦ. Ἡ πανανθρώπινη αὐτὴ μυσταγωγία τοῦ Ἑλληνικοῦ Φωτὸς ἐκφράζει πρῶτα ἀπ' ὅλα τὴν πίστη τοῦ ἀνθρώπου στὶς ἀστείρευτες δυνάμεις τῆς διανοίας του. Τὴν ἀταλάντευτὴ πεποίθησίν του πὼς ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος, ἀναβαπτισμένος στὰ νάματα τῆς Ἑλλάδας, ἔχει τὶς δυνάμεις νὰ γνωρίσῃ τὰ μυστικὰ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ κόσμου, πὼς ὁ ἴδιος, χωρὶς θεοκράτες καθοδηγητὲς, μπορεῖ νὰ ἀνέλθῃ στὶς ἀπάτητες κορυφές τοῦ Ὀλύμπου. Καὶ ὥσπου νὰ φθάσῃ ἐκεῖ, σίγουρα θὰ μπορῇ νὰ ζῇ ἀληθινά, χωρὶς τὰ σκιαχτὰ ἐξουσιαστῶν θεῶν. Ἀλλωστε ὅ,τι κατάφερε ὡς σήμερα, μόνος του τὸ κατάφερε. Αὐτὸ εἶναι τὸ ζητούμενο, τὸ μέγα ζητούμενο. Τὸ ρῖγος τῆς συγκίνησης, τὸ δέος τῆς Ὀλυμπιακῆς Γιορτῆς νὰ γίνῃ καὶ γνώση. Τὸ συναίσθημα νὰ ἐξελιχθῇ σὲ Λόγο.

Παν. Κουβαλάκης

ΣΚΟΠΟΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΔΩΝ Η ΕΙΡΗΝΗ

Γιατί έθεσπίσθησαν, πότε, από ποιούς, γιατί σὲ Πανσέληνο, γιατί τετραετηρικές;

Ἄς ξεκινήσουμε ἀπὸ τὸ «πότε» καὶ ἀντίστροφα. Ὁ Πιερ ντὲ Κουμπερντὲν τοὺς ἀναβίωσε τὸ **1896**, δίσεκτο ἔτος, στὴν Ἀθήνα, ἀφοῦ οἱ ρωμαιοχριστιανοὶ τοὺς κατήγγησαν τὸ **394** μ.Χ. (τελευταῖοι οἱ 293^α). Τοὺς ἀναβίωσαν ἐπίσης τὸ **776** π.Χ. οἱ Λυκοῦργος καὶ Ἴφιτος μὲ «ἐκχειρία» διαρκείας ἑνὸς μηνός: «*ἱερομηνία* (μέσα Ἰουνίου ἕως μέσα Ἰουλίου). Τοὺς ἀναβίωσε ὁ Ἡρακλῆς τῆς Ἀλκμήνης: «*διέταξεν τὰ τῶν ὀλυμπιακῶν ἀγώνων, τῶν ἐπὶ Πέλοπος καὶ εἰσήγαγε θεσμούς*» (Ραγκαβῆς, «Λεξικὸν Ἑλληνικῆς Ἀρχαιολογίας»).

Ὁ Κ. Κουτρουβέλης («Ἀναχρονολόγηση τῆς Προϊστορίας», ἐκδ. «Δαυλὸς» 1999) προτείνει γιὰ τὸν Πέλοπα καὶ τὶς ἀρματοδρομίες Οἰνομάου τὸ **3190** π.Χ. καὶ Ἡρακλῆ **3.130**. Ὁ ἴδιος δέχεται ὡς πρώτη θέσπιση τὸ **7.320** π.Χ. ἀπὸ τὸν Ἡρακλῆ τῶν Ἰδαίων Δακτύλων. Ὅμως τὴν

ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΔΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΠΟΔΗΜΟΙ

Τὸν 8ο αἰῶνα ἓνα ἐπιβλέπον μέλος –έλληνοδίκης– τοῦ ὀλυμπιακοῦ γένους συνώδενσε Πελοποννήσιους μετανάστες στὴ Σικελία καὶ συντέλεσε στὴν ἵδρυση τῆς Ὁρτυγίας τῶν Συρακουσῶν, παραπλεύρως τῶν πηγῶν τῆς Ἀρέθουσας. Τὰ πρῶτα εὐχαριστήρια δῶρα (καὶ κυρίως πολεμικὰ λάφυρα) τῶν ἀποίκων αὐτῶν ἀπεστάλησαν γιὰ τὴν ἐνίσχυση τῶν ἔργων πὸν κατασκευάζονταν στὸν ἱερὸ τόπο τῆς Ὀλυμπίας. Περίπου τὸ 700 π.Χ. ἡ πολιτιστικὴ-ἀθλητικὴ γιορτὴ στὴν Ὀλυμπία γίνετα συνδυετικὸς κρῖκος μεταξὺ τῶν ἀποίκων στὴ Δύση καὶ τὴ Μητρόπολη. Ἀποτέλεσμα αὐτοῦ τοῦ συνδυετικοῦ κρῖκου ἦταν ἡ ἐπέκταση τοῦ ἱεροῦ περιφράγματος καὶ τοῦ σταδίου.

Ὁ συλλογικὸς πανελλήνιος χαρακτήρας τῆς Ὀλυμπιακῆς γιορτῆς στὴν πεδιάδα τοῦ Ἀλφειοῦ καὶ τὸ ὅλο καὶ περισσότερο αὐξανόμενο ρεῦμα συμμετοχῆς ἀπὸ ὅλες τὶς ἐλληνικὲς περιοχὲς καὶ τὴ Μεγάλῃ Ἑλλάδα εἶχαν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ ἐπεκτείνεται κάθε φορὰ ὁ ἱερὸς χώρος μὲ νέα οἰκοδομήματα καὶ ἄλλα ἔργα. Οἱ Ἕλληνες θεωροῦσαν τὶς πολιτιστικὲς γιορτὲς πὸν συντελοῦνταν στοὺς ἱεροὺς χώρους «*πανήγυριν*», καὶ αὐτὸ θὰ πῇ γιορταστικὴ συγκέντρωση ὅλου τοῦ λαοῦ. Ἡ συντροφικὴ συνάντηση μὲ φαγητὰ καὶ ποτὰ, συνομιλίες καὶ ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων καὶ ἐμπειριῶν, τραγούδι καὶ χορὸ δημοσιοργοῦσαν τὴν ξεχωριστὴ ἐλκυστικὴ τῶν ἐλληνικῶν πολιτιστικῶν γιορτῶν. Ἡ συλλογικὴ τέλεση ἐθιμικῶν ἐκδηλώσεων ἦταν

22η χιλιετία (από αστρονομικά στοιχεία) έχουμε ενδείξεις εκπληκτικών γνώσεων όπως ήμερολόγια, αγώνες, ιατρική κ.ά. Πράγματι ο Κ.Κ. δέχεται το 27.300 ως έναρξη μέτρησης 373 εκλείψεων ήλιου. Ο Δ. Καλαμπάκης αναφέρει ιατρικές γνώσεις του **21.500 π.Χ.** (Ίπποκράτης, «Περὶ διαίτης», «Δ», τ. 262), ως επίσης ότι ≈ 21.000 ο «ἡμίθεος» Ἡρακλῆς (ἀρχαιοτάτος) ἐθέσπισε Ὀλυμπικούς αγώνες («Δ», τ. 264+267).

Ἀναβίωσαν λοιπὸν 4 (τουλάχιστον) φορές ἀπὸ τὴν καθιέρωσή τους τὴν 22η χιλιετία. Ἡ ἦταν καὶ αὐτὴ ἀναβίωση ἄλλων προηγουμένων; Καὶ ὅταν λέμε «Ὀλυμπικοὶ αγῶνες», ἐννοοῦμε μόνο «γυμνικοί»;

Μὴ ξεχνᾶμε ποτὲ ὅτι τὰ ΟΛΥΜΠΙΑ ΙΕΡΑ, ὅπως εἶναι ὁ πλήρης τίτλος, ἦταν ἡ κυριώτερη ἀπὸ τὶς 4 πανελλήνιες ἐορτές. Ἦταν «πανήγυρις πανελλήνων», μὲ ἀφορμὴ τὸ σέβας πρὸς τὸν Ὀλύμπιο Δία (ἡ αἰτία ἦταν ἄλλη). Περιελάμβαναν αγῶνες ὄχι μόνο γυμνικούς ἀλλὰ καὶ ρητορικούς, ποιητικούς, μουσικούς, ὁρχηστικούς. Ἐπίσης «δημοτελεῖς πομπᾶς» [οἱ «πατέρες» ἔλεγαν: πομπῆς = ντροπῆς. Ὁ Ἰωάννης Χρυσόστομος «δὲν βλέπετε στοὺς αγῶνες... ἐκεῖ ὅπου ὁ Διάβολος πομπεύει...» («Δ», 262, Μανρομάτης] ὡς «πάνδημα συμπόσια».

ΠΡΩΤΟΣ ΙΔΡΥΤΗΣ Ο ΕΝΔΥΜΙΩΝ;

Ὁ μῦθος διδάσκει: Πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων (πότε;), ὁ ἐξ Ἡλείας «ἥρωες» Ἀέθλιος < ἄθλος = ἀγὼν πολεμικός ἀλλὰ καὶ εὐγενής / σκληρὴ ἀμύλλα γιὰ θραβεῖο(!), γεννᾷ τὸν ΕΝΔΥΜΙΩΝΑ < ἐν-δυναμῶν καὶ αὐτὸς τρία ἀγόρια ὀνόμασι Ἐπειὸς < ἐπειμι = ἐπιτίθεμαι/εἰσβάλλω, Αἰτωλὸς < *αἰθωλὸς < αἰθίσσω = κινεῖσθαι ὀρμητικά, Παιὼν (ιατρός θεῶν!) = ἐπινίκιον ἄσμα (θριάμβου).

Φαίνεται ὅτι οἱ τρεῖς «ἐρίζουν φονικῶς» γιὰ τὸν θρόνο, ἔτσι ὁ Ἐνδυμίων τὸν ὑπεσχέθη

σπονδαῖο κίνητρο γιὰ νὰ ἰσχυροποιηθῇ τὸ αἶσθημα ὅτι ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἀνήκουν στὴν ἴδια ἐθνικὴ οἰκογένεια. Ὁφελοῦσε ὅμως αὐτὴ ἡ συνάντηση τὸσων πολλῶν ἀνθρώπων ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδας καὶ τῶν ἀποικιῶν καὶ στὴν προώθηση τοῦ ἐμπορίου. Ἀκόμη ἓναν ἐντελὲς εἰδικὸ χαρακτήρα εἶχε τὸ «πανηγύρι» στὴν Ὀλυμπία: ὁ κύριος πόλος ἔλξης καὶ γοητείας στὰ πλαίσια τοῦ προγράμματος τῆς πολιτιστικῆς γιορτῆς ἦταν ἀσφαλῶς τὰ ἀγωνίσματα καὶ παρὰλληλα καὶ ἡ γιορτὴ συνάντησης κυρίως τῶν ἀπόδημων τῆς Κάτω Ἰταλίας, τῆς Σικελίας καὶ τῶν δορειαφορικανῶν ἀποικιῶν. Καὶ αἰσθανόμενοι γι' αὐτὴν τὴ συνάντηση καὶ τὰ ἀποτελέσματά της εὐγνωμοσύνη τὴν ἔδειχναν μὲ γενναϊόδωρο τρόπο, προσφέροντας στὸν ἱερὸ χῶρο δῶρα καὶ ἀφιερῶματα, πὸν σφῶνται μέχρι σήμερα. Ἡ συνεχὴς ἐπικοινωνία μεταξὺ τῶν ἀποικιῶν καὶ τῶν μητροπολιτικῶν πόλεων δοθήσε στὴν ἰσόρροπὴ ἀνάπτυξη. Οἱ πρῶτοι ἀποικοὶ ἔλκυσαν καὶ νέους καὶ ἔμπειρους τεχνίτες, ποιητές, φιλοσόφους, ἀρχιτέκτονες, πολιτικούς ἐξόριστους (ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς τὸ 600 π.Χ. ἡ μεγίστη τῆς Λέσβου ποιήτρια Σαπφώ) καὶ πολλοὺς ἄλλους. Καὶ ὅπως ἀναφέρουν οἱ Finley/Mack Smith/Duggan, γνωρίζουμε ὅτι οἱ Ἕλληνες τῆς Σικελίας ρώτησαν τὸ Μαντεῖο τῶν Δελφῶν, προτοῦ λάβουν μέρος στοὺς ἐορταστικούς αγῶνες τῆς Ὀλυμπίας καὶ ἔλαβαν θετικὴ ἀπάντηση.

Κατὰ τὸν 7ο π.Χ. αἰῶνα οἱ ἀθλητικοὶ αγῶνες στὰ πλαίσια τῆς πολιτιστικῆς γιορτῆς ἐκκλίνουν κατὰ τὸ πλεῖστον ἀθλητὲς ἀπὸ τὸ σύνολο τῶν ἐλληνικῶν μεταναστευτικῶν περιοχῶν. Ἡ ἀνάγκη γιὰ τὴ φύλαξη τῶν ἀμέτρητων ἀναθημάτων (κατὰ τὸ μεγαλύτερο μέρος ὀπλισμὸς προερχόμενος ἀπὸ λάφυρα πολέμων) ὑποχρέωσε στὴν ἀνέγερση πρὸς τοῦτο εἰδικῶν οἰκημάτων («θησαυρῶν»).

Κατὰ τὸν 6ο καὶ τὸ πρῶτο ἡμῖν τοῦ 5ου αἰῶνα γιὰ τὸν ἴδιο λόγο κατασκευάζονται μὲ γρήγορο ρυθμὸ νέα –τώρα πέτρινα οἰκήματα «θησαυρῶν»– τὰ περισσότερα δὲ ἀφιερῶματα καὶ δῶρα προέρχονται ἀπὸ ἀποίκους καὶ τὶς πόλεις τῆς κάτω Ἰταλίας.

Κατὰ τὸ 470 π.Χ. ὁ Πίνδαρος συνέθεσε ὕμνο τῆς νίκης («ὀλυμπιόνικο») γιὰ τὸν τύραννο Ἰέρωνα τῶν Συρακουσῶν, πὸν νίκησε στοὺς αγῶνες τῶν Δελφῶν στὴν ἀρματοδρομίᾳ.

ὡς ἔπαθλον «εἰς ὃν θα ἐνίκα εἰς σταδιοδρομίαν» (= δρόμος ταχύτητας 185 μ.) [Ραγκαβῆς]. Ἐπομένως ὡς *εἰρηνοποιὸς* ἀποφεύγει τὸν ἐμφύλιο πόλεμο στρέφοντάς τον σὲ ἀγῶνα (ὄχι games!) εὐγενεοῦς ἀμιλλας. Εἶναι ἡ ἑλληνικὴ ἀπάντηση στὸν ἀδελφοκτόνο πόλεμο: Ἐκτόνωση, μὲ συνακόλουθο καθολικὴ «ἐκχειρίδα» < ἔχω + χεῖρα = συγκρατῶ.

ΓΙΑΤΙ ΤΕΤΡΑΕΤΗΡΙΣ; Καὶ ὁ μῦθος συνεχίζει: «(Ὁ Ἑ.) ἐξόχου ὢν καλλονῆς ἡγαπήθη (ἐρασθῆναι) ὑπὸ τῆς Σελήνης» καὶ «ὡς θυγατέρες αὐτῷ γένοιντο ἐκ τῆς θεοῦ πεντήκοντα» (Πανσ. «Ἡλιακά»). Τί σημαίνει;

Εἶναι οἱ 50 (49+1) σεληνιακοὶ *μήνες* (29,53 ἡμ.) μεταξύ δύο Ὀλυμπιάδων! Ἐπομένως πρὸ χιλιετιῶν οἱ Ἕλληνες ἐγνώριζαν ἀκριβέστατα τὸ χρονικὸ αὐτὸ διάστημα. «Τῆς (Σελήνης) ἐξηγουμένης ἀστρολογίαν (τοῦ Ἐνδυμίωνος) μάλιστα πάντων τῶν ἀνθρώπων προσέχοντος νύκτωρ», (Ἀρτεμίδωρος).

Ἦταν ἡ «τετραετής» τὸ μισό τῆς «ὀκταετηρίδος» («ἐνιαυτὸς ὄγδοος» τοῦ Πλάτωνος: «Κριτίας») περιέχουσα 5 ἄρτια ἔτη (12 σελ. μηνῶν) καὶ 3 ἐμβόλιμα (13 μηνῶν), ὁ «Κλεοστράτους ἐνιαυτὸς» (530 π.Χ.). Σίγουρα ὁμως τοῦτον τὸν ἐγνώριζαν τουλάχιστον ἀπὸ τὴν 1ῃ Ὀλυμπιάδα, ἀφοῦ τὸ 776 π.Χ. εἶναι δίσεκτο ὅπως καὶ ἡ πρώτη τοῦ 1896.

Σὲ προηγούμενη ἔρευνά μας («Ἐνα Ἰδανικὸ Ἡμερολόγιο», «Δ», τ. 211) ἀποδείξαμε τὴν μεγάλη ἀκρίβεια τοῦ ἄνω ἡμερολογίου. Ἔτσι τὴν πρώτη τετραετία ἔχουμε $354 \text{ ἡμ.} \times 4 + 30 = 1446$. (Πράγματι 1461 , ἡ διαφορὰ = 15), ἡ δὲ Σελήνη $48+1 = 49 \times 29,53 = 1447$, $\delta = +1$ ἡμ. Τὴν δευ-

476 π.Χ.: Ἡ πρώτη ὀλυμπιακὴ πολιτιστικὴ διοργάνωση μετὰ τὴ νίκη κατὰ τῶν Περσῶν εἶχε τὸ χαρακτηριστὸ μᾶς ἀσυνήθιστα μεγαλοπρεποῦς γιορτῆς. Ἡ Ὀλυμπία ἀναγνωρίζεται ὡς ὁ τόπος ἐνὸς συνολικοῦ ἑλληνικοῦ διαιτητικοῦ δικαστηρίου. Αὕτη ἡ ἀναγνώριση τοῦ κύρους τοῦ ἱεροῦ γίνεται αἰτία γιὰ κατασκευὴ μεγάλων οἰκοδομικῶν ἔργων.

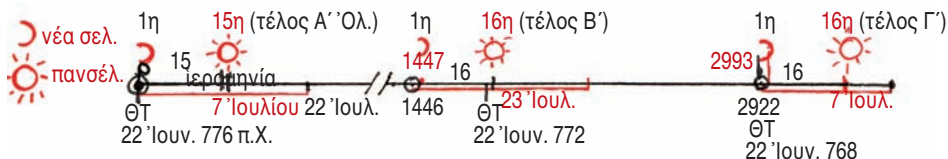
Οἱ Ἀπόδημοι καὶ ἡ Ὀλυμπιάδα σήμερα

Ἄν καὶ σήμερα ὁ Ἀπόδημος Ἑλληνισμὸς τῶν ἑπτὰ ἑκατομμυρίων Ἑλλήνων τῶν πέντε ἡπείρων τρέφῃ τὰ ἴδια αἰσθήματα ὑπερηφάνειας καὶ ἀγάπης γιὰ τὴν πατρίδα καὶ εἶναι πλουσιώτερος καὶ δυναμικώτερος ἀπὸ πρὶν, ὁμως ἡ γενναιοδωρία του σὲ σχέση μὲ τὴν «Ἀθήνα 2004» εἶναι ἀρκετὰ συγκρατημένη. Εὐκαιρία ἦταν, γιὰ νὰ ἀλλάξῃ ἡ ψυχολογία αὐτῇ, ἂν ἔγκαιρα μποροῦσε νὰ προγραμματισθῇ καὶ ὁργανωθῇ μίᾳ ἐκούσια συγκεντρωτικῇ δωρεὰ γιὰ ἓνα οἰκοδόμημα λ.χ. 1.000 δωματίων καὶ πολλῶν αἰθουσῶν πολλαπλῶν ἐκδηλώσεων, πλησίον τῆς θάλασσας, πού θὰ μποροῦσε μελλοντικὰ νὰ χρησιμοποιηθῇ γιὰ πολλαπλὰ χρήσεις τῶν ἀπανταχοῦ Ἑλλήνων καὶ γιὰ τὴν προετοιμασίαν ἀθλητῶν γιὰ τὰ θαλάσσια ἀθλήματα τῶν Ὀλυμπιάδων κ.λπ. Ἀντὶ αὐτοῦ μεγάλη εἶναι ἡ δυσπιστία μας, ἡ ὁποία πρέπει κριτικὰ νὰ ἀναλυθῇ καὶ νὰ διαγνωσθῇ παραγωγικὰ γιὰ ἓνα προσοδεντικὸ μέλλον καὶ τὴν εὐημερίαν τοῦ παγκόσμιου Ἑλληνισμοῦ. Ἀς ἐλπίσουμε ὅτι μίᾳ τέτοια ἀξιοπρόσεκτη πρωτοβουλία κατασκευῆς οἰκοδομήματος πολλαπλῶν ἐκδηλώσεων γιὰ τοὺς Ἀποδήμους θὰ ἀντιμετωπισθῇ σοδαρὰ ἀπὸ τὴν πατρίδα καὶ θὰ ἔξῃ θετικὰ ἀποτελέσματα, τουλάχιστον στὸ Κέντρο τοῦ Ἀποδήμου ἀπανταχοῦ Ἑλληνισμοῦ, τῇ Θεσσαλονίκῃ. Μιὰ κριτικὴ προσέγγιση εἶναι πάντα θετικὴ, ἂν μποροῦμε νὰ ἐπεξεργαστοῦμε ἀρνητικὰς ἐμπειρίες παραγωγικὰ (σχετικὰ βλέπε τὸ μακροσκελὲς ἄρθρο μου «Ἀπόδημος Ἑλληνισμός» στὴν ἱστοσελίδα μου: www.knmeagalexandros.gr).

τερη έχουμε σύνολο 2.922 (πρ. 2.922,1) και Σελήνη $49+50 = 99 \times 29,53 = 2923$ (διαφ. = 1). [Διαρκούσε ή Ὀλυμπιάδα 5 ἡμ. τῆς *ἱερομηνίας*, ἔληγε δὲ σὲ πανσέληνο: «πέμπτη μηνὸς μεσοῦντος»].

Ἐστω ὅτι τὸ 776 π.Χ. ἡ ἑναρξὴ τοῦ ἱεροῦ μῆνα τῆς 1ης Ὀλυμπιάδος ἔγινε τὴν 22 Ἰουνίου, ἥτοι στὴν Θερινὴ Τροπῇ, μὲ πρωτομηνιά (*πρώτη ἀρχομένη*) πάντα μὲ νέα σελήνη. Ἐτοί ἡ 1η Ὀλυμπιάδα τελείωνε σὲ πανσέληνο τὴν 16η ἡμέρα (7 Ἰουλίου). Μετὰ 4 ἔτη ἡ 2η Ὀλυμπιάδα ἔληγε τὴν 16 ἡμέρα, στίς 23 Ἰουλίου, ἡ δὲ 3η ὅπως ἡ 1η (7 Ἰουλίου).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ. Κάθε τέσσερα ἔτη τὴν 16η ἡμέρα τοῦ ἱεροῦ μηνὸς ἦταν Πανσέληνος καὶ τελείωνε ἡ πενθήμερος Ὀλυμπιακὴ ἑορτῇ. Μόνον ἀνὰ *τετραετία* μπορούσε νὰ συμβῇ βάσει τοῦ ἡμερολογίου τοῦ Κλεοστράτους. Μὲ τὸ σημερινὸ ἡμερολόγιο θὰ μπορούσαν ἀναλογικὰ νὰ λήγουν οἱ Ὀλυμπιακοὶ μας τὴν πρώτη *Πανσέληνο* μετὰ τὴν θερινὴ τροπῇ (22α Ἰουνίου). [Σημ. Οἱ Ὀλυμπιακοὶ τῆς Ἀθήνας 2004 διαρκοῦν 15 ἡμέρες (13-29 Αὐγ.) μὲ πρώτη (πιθανή) *ἐκχειρία*, τελειώνουν δὲ μὲ *Πανσέληνον*!]

Ἡ ἑναρξὴ τους ἔγινε τουλάχιστον τὸ 22.000 π.Χ. ἀπὸ τοὺς Ἑλληνικοὺς/Πελασγικοὺς Πολιτισμοὺς, γιὰ νὰ μὴν ὑπάρχουν *ἐμφύλιοι πόλεμοι*. Πρὸς γνώση καὶ παραδειγματισμό.

Κωστής Καμινράντζος

Ἀρχιτέκτων Ε.Μ.Π.

Οἱ ἀνασκαφὲς στὴν Ὀλυμπία ἀποδεικνύουν τὸ ρόλο τῆς ὡς σκηνῆς τῶν συχνῶν συναντήσεων στὴν πατριδα τῶν Ἀποδῆμων Ἑλλήνων. Ἐνα ἀσυνήθιστο μεγάλο μέρος τῶν δώρων καὶ ἀφιερωμάτων ἔχει δωρηθῇ ἀπὸ τοὺς ἀπόδημους Ἑλληνες. Παραδειγματικὰ ἀναφέρουμε τὴν εὐδιάκριτη καὶ σήμερα ομάδα κτιρίων τῶν λεγομένων «θησανῶν»: Τὸ λιγώτερο ὁχλὸ ἀπὸ αὐτὰ εἶναι δωρισμένα ἀπὸ τὶς ἐλληνικὲς ἀποικίες.

Στοὺς ἐπισκέπτες ἀπὸ τὶς δυτικὲς ἀποικίες ὀφείλονται πολλὰ ἀπὸ τὰ ἀνακαλυπτόμενα στίς ἀνασκαφὲς εὐρήματα, ὅπως ἀσυνήθιστες συσκευές, ἔργα τέχνης, ὄργανα, ὅπλιςμος. Μερικὰ ἀπ' αὐτὰ ἔχουν κατασκευαστῇ στὴν περιοχὴ τῶν Ἐτρούσκων. Ὅταν ἔρχονταν οἱ Ἑλληνες πρὸν κατοικοῦσαν πέρα ἀπὸ τὴν Ἀθριατικὴ στίς γιορτινὲς ἐκδηλώσεις τῆς Ὀλυμπίας, ἔφεραν μαζί τους τὰ ἀξιοθαύμαστα ἔργα τέχνης τοῦ μετάλλου, πρὸν ἀποδεικνύουν τὸ ὑψηλὸ ἐπίπεδο τέχνης πρὸν εἶχαν ἀναπτύξει στὴ νέα τους πατριδα. Αὐτὸς ὁ αὐξανόμενος ρυθμὸς προσφορᾶς ἀφιερωμάτων, κυρίως ὑψηλῆς καλλιτεχνικῆς ἀξίας, δημιουργοῦσε τὴν ἀνάγκη ἀνοικοδόμησης ὅλο καὶ περισσότερων οἰκοδομημάτων, ὅπου τοποθετοῦνταν οἱ δωρεὲς μεγάλης ἀξίας. Ἐτοί στὴν Ὀλυμπία ἀνεγέρθησαν γιὰ πρώτη φορὰ τὸν 7ο π.Χ. αἰὼνα οἱ πρώτες κτηριακὲς ἐγκαταστάσεις φύλαξης θησανῶν.

Μὲ τὴν συχνὴ συμμετοχὴ στίς γιορτὲς ἐπισκεπτῶν ἀπὸ τὶς μακρινὲς ἐλληνικὲς ἀποικίες ἔγινε ἐπίσης ἡ Ὀλυμπία γιὰ ἕναν κύκλο ἀνθρώπων τόσο ἐλκυστικὴ, ὥστε νὰ μὴν σταματοῦν τὶς ἐπισκέψεις τους καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ χρονικοῦ διαστήματος πρὸν μεσολαβοῦσε μετὰ τῶν Ὀλυμπιάδων.

Πηγές: Sinn, Manfredi, Finley/Mack Smith/Duggan, Fotinos, Jacques Brunschwig/Geoffrey Lloyd, «Die griechische Klassik - Idee oder Wirklichkeit». Τὸ ἄρθρο αὐτὸ στηρίζεται ἐπίσης στίς γραπτὲς ἀφηγήσεις τοῦ πανεπιστημιακοῦ δασκάλου Ulrich Sinn, καθηγητῇ τῆς Ἀρχαιολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Wuezburg, πρὸν διευθύνει κατ' ἐντολὴ τοῦ Γερμανικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου μιά διεθνή ἐρευνητικὴ ομάδα ἀνασκαφῶν στὴν Ὀλυμπία.

Κωνσταντῖνος Ναλμπάντης

Κολωνία, Γερμανία

**‘Ο Έβραϊος δίπλα στὸν Ἀραβα,
ὁ Σέρβος δίπλα στὸν Ἀλβανό**

«ΕΛΛΗΝΙΚΟΤΗΤΑ»: Η «ΣΥΝΟΧΗ» ΠΟΥ ΕΝΩΝΕΙ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑ

Τὴν ὥρα πού ἡ πόλη τῶν Ἀθηνῶν καὶ ὅλη ἡ Ἑλλάδα ἐτοιμάζονται νὰ φιλοξενήσουν τοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες τοῦ 2004, στέλνοντας παντοῦ τὸ μήνυμα τῆς ἐκεχειρίας, τῆς συνύπαρξης, τῆς εὐγενοῦς ἀμιλλας καὶ τοῦ ἀλληλοσεβασμοῦ μεταξὺ τῶν ἐθνῶν, οἱ καυτὲς ζῶνες τοῦ πλανήτη φλέγονται ἀπὸ τὴ θρησκευτικὴ μισαλλοδοξία τῶν τριῶν Ἰουδαιογενῶν θρησκειῶν: Ἰουδαϊσμός, Ἰουδαιοχριστιανισμός καὶ Ἰουδαιοῖσλαμισμός συνεχίζουν νὰ ὑψώνουν τείχη μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων στὸ ὄνομα τοῦ ρατσιστικοῦ ἀξιώματος τοῦ «ἐκλεκτοῦ λαοῦ τοῦ θεοῦ», ἰδιότητα πού ἡ κάθε θρησκεία διεκδικεῖ γιὰ λογαριασμό τῶν πιστῶν της, ὁδηγώντας ἀπὸ κοινοῦ τὴν ἀνθρωπότητα μὲ μαθηματικὴ ἀκρίβεια στὴν «ἡμέρα τῆς κρίσεως», πού, ἀπὸ ὅ,τι φαίνεται, ὄχι μόνον ἐπαγγέλλονται, ἀλλὰ ἐργάζονται σκληρὰ γιὰ νὰ τὴν πετύχουν. ➔

Η ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΕΝΟΣ ΕΥΓΕΝΙΚΟΥ ΘΕΣΜΟΥ

Οἱ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες τοῦ 2004 ἀποτελοῦσαν γιὰ ἀρκετὰ χρόνια καὶ συνεχίζουν νὰ ἀποτελοῦν ἔως καὶ σήμερα τὴν μεγάλη προσδοκία τῶν Ἑλλήνων, ὅπως ἀκριδῶς κατὰ τὶς τελευταῖες δεκαετίες μεγάλη ἐλπίδα τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀποτελεῖ ἡ ἱερὴ ἐπανασύνδεσή του μὲ τὸ ἀγαπημένο ἀλλὰ καὶ ἀπόροστο παρελθόν του. Παρελθόν τὸ ὁποῖο ἔχει μετατραπῇ σὲ ἰδανικό, σὲ ὄραμα τοῦ μέλλοντος. Μὲ τὸ Ὀλυμπιακὸ Πνεῦμα γαλουχήθηκαν πολλὲς γενιὲς Ἑλλήνων, ἀπὸ τὴ θέσπιση σὲ προϊστορικοὺς χρόνους τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων ἀπὸ τὸν Ἡρακλῆ μέχρι καὶ τὴν κατάργησή τους ἀπὸ τὸν Θεοδόσιο τὸν Β'. Ἐπὶ τέσσερα ἔτη οἱ ἀθλητὲς προετοιμάζονταν, γυμνάζονταν, προπονοῦντο, προκειμένον νὰ φθάσουν στὴν τελείωση, πὺν θὰ τοὺς ἐπέτρεπε νὰ λάβουν μέρος στοὺς προσεχεῖς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες, κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ὁποίων σταματοῦσαν οἱ ἐχθροπραξίες καὶ ἐτηρεῖτο ἡ ἱερὴ ἐκεχειρία, πὺν τὴν ἐσέβοντο ὅλοι.

Σήμερα καὶ πάλι ἡ Ἑλλάδα ἀλλὰ καὶ ὁ ὑπόλοιπος κόσμος ἐτοιμάζονται γιὰ τὸ ἴδιο μεγάλο γεγονός. Μέσα Αὐγούστου μὲ μέσα Σεπτεμβρίου θὰ θρίσκωνται στὴν χώρα μας ἄνθρωποι ἀπ' ὅλον τὸν κόσμο, ἀλλὰ καὶ χιλιάδες ἀθλητὲς, πὺν μέσα ἀπὸ τὴν συμμετοχὴ τους στοὺς Ὀλυμπιακοὺς προσδίδουν στὴν ἀνθρώπινη καταξίωσή τους, στὴν ὁλοκλή-

Και δὲν εἶναι μόνον ὅσα συμβαίνουν στο Ἀφγανιστάν, στο Πακιστάν, στο Ἰράκ και στη Μέση Ἀνατολή, ὅπου ὁ θρησκευτικὸς φονταμενταλισμός, ταυτισμένος μὲ ἓναν ἰδιότροπο θρησκευτικὸ ρατσισμό χύνει τὸ αἷμα κατὰ κανόνα ἀθῶων στο ὄνομα τοῦ Ἀλλάχ ἢ τοῦ Γιαχβέ. Ὅχι πολλὰ χιλιόμετρα μακριὰ ἀπὸ τὰ βόρεια σύνορά μας οἱ μουσουλμᾶνοι Ἀλβανοὶ Κοσοβάροι ὑψώνουν γιὰ μία ἀκόμη φορὰ τὰ λάβαρα τοῦ θρησκευτικοῦ μίσους κατὰ τῶν ὀρθοδόξων Σέρβων, καὶ ἐκεῖνοι ἀπαντοῦν μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, στο ὄνομα πάντα τοῦ θεοῦ. Τυφλωμένοι ἀπὸ τὰ θρησκευτικὰ τους πάθη, ἀπὸ τίς δεισιδαιμονίες καὶ τίς ἐξ ἀποκαλύψεων ἀλήθειες τῶν δογμάτων τους καταστρέφουν ἱστορικὰ μνημεῖα, μουσουλμανικὰ τεμένη καὶ ἐκκλησίες, σφάζουν ἀδιακρίτως, λεηλατοῦν, διάζουν, καταπατοῦν κάθε ἔννοια ἀτομικῆς ἐλευθερίας καὶ ὅλα αὐτὰ στὴν καρδιά τῆς Εὐρώπης, μιάς ἡπείρου ποὺ προσπαθεῖ νὰ ἐνωθῇ ὑπὸ τίς ἀρχές καὶ τίς ἀξίες τῆς ἐλληνικῆς παγκοσμιότητος, ἀλλὰ ποὺ τελικὰ, ἀπὸ ὅ,τι φαίνεται, δὲν μπορεῖ, γιὰτὶ ὁ Ἀσιάτης μεταφυσικὸς μπαμπούλας ἔχει ρίξει πολὺ δηλητήριο στὶς ρηχὲς συνειδήσεις τῶν ἀπαίδεπτων.

Ὅλοι αὐτοὶ ποὺ σφάζουν, σφάζονται καὶ «μαρτυροῦν» στο ὄνομα τοῦ θεοῦ τους θὰ ἔλθουν στὴν Ἀθήνα νὰ συναγωνιστοῦν ὁ ἓνας πλὴν ἄλλον στο ὄνομα τῆς ἐλληνικῆς ἀρετῆς, ποὺ ἀκόμα καὶ ὅταν ἀδυνατοῦν νὰ τὴν κατανοήσουν, ἀναγκάζονται ἀπὸ τὴν ἀρχέγονη ἐπιβλητικότητά της νὰ πειθαρχήσουν στο ἀνθρωπιστικὸ καὶ ἀνθρωποκεντρικὸ μεγαλεῖο της. Καὶ αὐτὸς ὁ μεγαλειώδης θεσμός τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, δηλαδὴ ὁ ἀναιμάκτος ἀγῶνας, ποὺ μὲ τὴν ἐπίτευξη τῆς νίκης δίνει μεγαλύτερη τιμὴ στὴν πατρίδα ἀπὸ τὸ ὅποιοδήποτε πολεμικὸ κατόρθωμα, αὐτὸ τὸ ἐλληνικὸ εὔρημα ποὺ ὀνομάζεται Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες ἔρχεται σὲ πλήρη ἀντιδιαστολὴ μὲ τίς θεωρίες τῶν περὶ «ἐκλεκτῶν λαῶν τοῦ θεοῦ», πού, γιὰ νὰ ἐπιδιώσουν, ὀφείλουν κατὰ

ρῶση, στὴν τιμὴ, στὴν νίκη. Καὶ πράγματι ἐν ὄψει τοῦ μεγάλου αὐτοῦ γεγονότος καὶ πάλι ἐπικρατεῖ ἐνθουσιασμός.

Ἀλλὰ τώρα ὁ ἐνθουσιασμός, οἱ προσδοκίες, οἱ ἐλπίδες σκιάζονται ἀπὸ τὸν φόβο τῆς διαρροῆς, ποὺ παίρνει τὴν μορφή τῶν τρομοκρατικῶν ἐπιθέσεων, μέσῳ τῶν ὁποίων κάποιοι προσπαθοῦν νὰ ἐπικρατήσουν ἐπὶ ἄλλων. Γι' αὐτοὺς οἱ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ ἀπὸ μία πρώτης τάξεως εὐκαιρία γιὰ κυριαρχία. Κυριαρχία ὄχι διὰ τῆς εὐγενοῦς ἀμιλλας, ἀλλὰ μὲ σκοτεινὲς καὶ ἀπάνθρωπες μεθόδους. Ἔτσι λοιπὸν οἱ «μὲν» σχεδιάζουν τίς ἐπόμενες ἐπιθέσεις τους καὶ οἱ «δὲ» τρέχουν πανικόβλητοι νὰ «προλάβουν τὸ κακό», νὰ «ἀμυνθοῦν», δηλαδὴ νὰ κυριαρχήσουν αὐτοὶ ἀντὶ τῶν ἄλλων.

Μέσα σ' αὐτὸ τὸ ἐκθαρρατισμένο «πνευματικὸ»-ἐξουσιαστικὸ πλαίσιο ἡ Ἑλλάδα ὀργανώνει ἀσκήσεις προετοιμασίας (στο Ὀλυμπιακὸ Κέντρο Ἀσφαλείας, ποὺ ἔχει συσταθῇ ἐντὸς τῆς Γενικῆς Ἀστυνομικῆς Διεύθυνσης Ἀττικῆς καὶ στο Ὑπουργεῖο Δημοσίας Τάξεως) μὲ στόχο τὴν ἀποτροπὴ καὶ ἐξουδετέρωση ἐνδεχομένων τρομοκρατικῶν ἐνεργειῶν. Ἡ ἀνησυχία εἶναι τέτοια, ὥστε ζητήθηκε ἐπισήμως, ὡς γνωστόν, ἡ συνδρομὴ τοῦ ΝΑΤΟ. Τὸ αἶτημα τῆς χώρας ἔγινε ἀμέσως καὶ μὲ ἀπόλυτη ὁμοφωνία δεκτὸ ἀπὸ τὸ Βορειοατλαντικὸ Συμβούλιο, τὸ ἀνώτατο συμμαχικὸ ὄργανο λήψης ἀποφάσεων καὶ τὸν Γενικὸ Γραμματέα τοῦ ΝΑΤΟ κ. Σέφφερ.

Ἑλληνικὸ Κράτος καὶ παρεμβάσεις τῆς Διεθνοῦς Ἐξουσίας

Τὸ Ἑλληνικὸ κράτος, προκειμένον νὰ θωρακισθῇ, προωθεῖ τὴν συνεργασία τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ νατοϊκοῦ ἐπιχειρησιακοῦ κέντρου διοικήσεως, ἀποβλέποντας στὴν σύμπραξή τους σὲ περίπτωσι κρίσεως. Τυπικὰ ὑπεύθυνος τῶν ἑλληνικῶν καὶ νατοϊκῶν δυνάμεων θὰ εἶναι Ἡ Ἑλληνας ἢ νατοϊκὸς ἀξιωματοῦχος. Οἱ κανόνες λει-

Τὸ σῆμα τῆς ἄσκησης «Ἀσπὶς Ἡρακλέους». Μέσα στὴν παράνοια τῆς στρατιωτικοποίησης τοῦ Ὀλυμπιακοῦ Πνεύματος κάποιοι ἀνέδειξαν ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ ἀσυνειδήτου τους τὴν μνήμη τοῦ ἐμπνευστῆ καὶ ἰδρυτῆ τοῦ Ὀλυμπισμού, ἐνὸς θεσμοῦ ποὺ κάποτε ταντιζόταν μὲ τὴν τιθάσευση τῆς ἐπιθετικότητας.

τὶς διδλκικὲς διδασχὲς νὰ κατασφάξουν καὶ νὰ ἐξαφανίσουν ἀπὸ προσώπου γῆς τοὺς ἄλλους: τοὺς ἄπιστους, τοὺς ἀλλόφυλους, τοὺς διαφορετικοῦ χρώματος, ὅλους ὅσους ὁ Γιαχβὲ δὲν εὐνόησε ὡς «ἐκλεκτούς» του καὶ δὲν τοὺς χάρισε τὴν... ἀλήθεια του.

Χριστιανισμὸς καὶ Ἰσλὰμ ἀπειλοῦν τὴν ἐκεχειρία καὶ διχάζουν τὰ ἔθνη

Αὐτὸ ποὺ συμβαίνει π.χ. στὸ Κοσσυφοπέδιο εἶναι ἓνα προμήνυμα γιὰ τὸ τί μᾶς ἐτοιμάζει ὁ φονταμενταλισμὸς καὶ ἡ θεοκρατία ποὺ καλλιεργοῦν οἱ ρωμαίικοι κύκλοι στὴν πατρίδα μας. Ἕνα ἐκρηκτικὸ κοκτέιλ στείρου θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ, τὸ ὁποῖο ἀναμοχλεῦει πάθη τῆς ρωμαιοκρατίας καὶ τῆς τουρκοκρατίας, ὅπως λέει ὁ Πλούταρχος: «σὲ πόλῃ μὲ ἀνθρώπους ἀνακατωμένους, ποὺ ἔχουν συγκεντρωθῇ ἀπὸ πα-

ντου, δὲν εἶναι εὐκολο νὰ φτάσουν σὲ κατάσταση ἐνότητας καὶ ὁμοιομορφίας, ἀλλὰ κάθε μία (ἐθνότητα) τραβάει πρὸς αὐτὸ ποῦ τῆς εἶναι οἶκεῖο καὶ εἶναι δύσκολο νὰ συνδυναστῇ μὲ τὸ ἀλλόφυλο».¹

Γι' αὐτὸ καὶ εἶδαμε τὴ δεκαετία τοῦ '90 τοὺς Σέρβους νὰ ἀλληλοσκοτώνωνται σὲ ἕναν αἱματηρὸ ἐμφύλιο πόλεμο, ὁ ὁποῖος ἔγινε ἐξ αἰτίας τῆς παράλογης ἀντίληψης πὼς γνήσιος Σέρβος εἶναι μόνον ὁ ὀρθόδοξος χριστιανός, ἐνῶ ὁ ρωμαιοκαθολικὸς Σέρβος, δηλαδή ὁ Κροάτης καὶ ὁ μουσουλμᾶνος Σέρβος, δηλαδή ὁ Βόσνιος, ἀποτελοῦν ἄλλα ἔθνη καὶ δὴ ἐχθρικά τοῦ ὀρθόδοξου σερβικοῦ. Οἱ ὀρθόδοξοι Σέρβοι εἶχαν φτάσει στὸ ὕψιστο σημεῖο παραλογισμοῦ νὰ ἀποκαλοῦν τοὺς ὁμοεθνεῖς τοὺς μουσουλμάνους τῆς Βοσνίας «Τούρκους», πρᾶγμα δεδαίως ἀναληθές. Καὶ ἔτσι ἕνα μεγάλο καὶ ἰσχυρὸ ἔθνος, ὅπως τὸ σερβικὸ, κατακερματίστηκε μὲ γνώμονα τὴ θρησκευτικὴ διαφοροτικότητα, ποῦ ὑπερίσχυσε τῆς κοινῆς ἐθνικῆς καταγωγῆς. Ἡ Σερβία λοιπὸν ἀποτελεῖ ἰσχυρὸ παράδειγμα πρὸς ἀποφυγὴ, γιὰ τὸ ποῦ μποροῦν νὰ οδηγήσουν οἱ ἀνιστόρητες ταυτίσεις τοῦ ἔθνους μὲ τὴ θρησκεία καὶ πόσα δεινὰ μποροῦν νὰ φέρουν.

“Όταν ὁ ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος ταυτίξῃ τὸ ἑλληνικὸ ἔθνος μὲ τὴν ὀρθοδοξία, τὴν ἴδια στιγμή δημιουργεῖ ἐθνικὴ μειονότητα μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων μουσουλμάνων τῆς Θράκης, ἀλλὰ ἀρνεῖται καὶ τὴν ἑλληνικὴ καταγωγή στοὺς 500.000 Ἑλληνες μουσουλμάνους ἑλληνόφωνους ποὺ κατοικοῦν σήμερα στὸν Πόντο, χαρίζοντάς τους μὲ τὴ μία στὴν Τουρκία.

1. Πλούταρχος, «Συμποσιακά», Δ', Πρόδλημα Α', 661C.

τουργίας τῶν προαναφερομένων δυνάμεων θὰ ἀντληθοῦν ἀπὸ τὸ Βορειοατλαντικὸ Συμβούλιο καὶ θὰ θεοπισθοῦν καινούργιοι βάσει τῶν ἀναγκῶν τῆς περιστάσεως.

Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο τίθεται τὸ λεπτὸ ζήτημα τῆς εὐθύνης λήψεως ἀποφάσεων, ἐφ' ὅσον ἐμπλέκονται ἐνεργῶς ὅλες οἱ συμμαχικὲς χώρες καὶ τῆς ὑπὲρ τὸ δέον ἀναμείξεώς τους στὰ ἑσωτερικὰ ζητήματα τῆς χώρας. Σημειωτέον ὅτι τὸ θέμα τοῦ αἰτήματος συνδρομῆς τοῦ ΝΑΤΟ (τὸ ὁποῖο δεδαίως δρᾶττεται τῆς ἐνκαιρίας προκειμένον νὰ προβληθῇ διεθνῶς ὡς «ἐγγυητὴς ἀσφαλείας») εἶναι καὶ νομικὸ. Τίθεται δηλαδή τὸ ζήτημα, κατὰ πόσον ἡ χώρα μας νομιμοποιεῖται νὰ προσφύγῃ στὸ ΝΑΤΟ, τὴν στιγμή ποῦ ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν τίθεται θέμα «ἐνόπλων ἐπιθέσεως». (Σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 5 τῆς Ἰδρυτικῆς Συνθήκης τῆς Συμμαχίας προβλέπεται συνδρομὴ τοῦ ΝΑΤΟ σὲ χώρα-σύμμαχο σὲ περίπτωση ἀπειλῆς ἐνόπλων ἐπιθέσεως). Ἡ ἐπικύληση θέματος συλλογικῆς ἀμύνης (ὅπως ὀρίζεται στὸ Προοίμιο τῆς Συνθήκης τῆς Οὐάσιγκτον, παρ. 4) καὶ τοῦ ἁρθροῦ 4, ποῦ προβλέπει ἑναρξὴ διαβουλεύσεων καὶ κατὰ συνέπεια σχεδιασμοῦ σὲ περίπτωση ἀπειλῆς ἀσφαλείας Κ-Μ, γίνεται μὲ σαθεὴ δάση, ἐφ' ὅσον οἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρο 5 τῆς Ἰδρυτικῆς Συνθήκης τῆς Συμμαχίας καὶ τὰ ἀνωτέρω ἀποτελοῦν εἰσαγωγὴ τοῦ ἁρθροῦ 5.

Ἀπ' ὅτι φαίνεται ἡ Ἑλληνικὴ κυβέρνηση προχώρησε στὸ ἐν λόγω αἶτημα βασιζόμενη στὸ στρατηγικὸ δόγμα ποῦ υἱοθετήθηκε στὴν Οὐάσιγκτον τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1999 καὶ προβλέπει συνδρομὴ τοῦ ΝΑΤΟ σὲ περίπτωση «γενικώτερης μορφῆς κινδύνων», στοὺς ὁποίους συμπεριλαμβάνονται τρομοκρατικὲς πράξεις καὶ πράξεις δολιοφθορᾶς, ὅπως ἐπίσης καὶ στὴν συμφωνία MC472, ἡ ὁποία συνήφθη μετὰ τὴν τρομοκρατικὴ ἐπίθεση τῆς 11ης Σεπτεμβρίου 2001 καὶ συγκεκριμένα τὸν Δεκέμβριο τοῦ 2002 καὶ ἀφορᾷ στὴν ἀντιμετώπιση τῆς τρομοκρατίας.

Τὰ «Αἰγίουακς» ὀργώνουν τὸν οὐρανὸ ὑπό... καθεστὼς Ὀλυμπιακῆς Ἐκχειρίας ὑπογεγραμμένης ἀπὸ τὸ σύνολο τῶν κρατῶν ποὺ συναποτελοῦν τὸ σημερινὸ παγκόσμιο σύστημα ἐξουσίας. Σημαδιακὸ σύμπτωμα βαρεῖας μορφῆς παγκόσμιας σχιζοφρένειας.

Ἄλλὰ τὸ ποτάμι τοῦ ἐθνικοῦ μίσους παρασέρνει καὶ ἐμᾶς ἐξαιτίας τῆς θρησκείας, ἐφ' ὅσον ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες, παρασυρμένοι ἀπὸ ἓνα ἀνιστόρητο θρησκευτικὸ παραλήρημα ρωμαϊκῆς ἔμπνευσης, θεωροῦμε τοὺς Σέρβους ὡς ἀδελφία μας, ἐπειδὴ εἶναι ὁρθόδοξοι χριστιανοί, ἐνῶ τοὺς συγγενεῖς μας Πελαγοῦς - Ἰλλυριοῦς - Ἀλβανοὺς τοῦς μισοῦμε καὶ τοὺς ἐχθρευόμαστε, ἐπειδὴ εἶναι μουσουλμᾶνοι καί... ἄπιστοι! Ὑστερα φταῖνε οἱ Ἀλβανοὶ καὶ κυρίως οἱ Κοσοδάροι, διερωτόμαστε ρητορικά, πού, ἐνῶ πρωτοστάτησαν σὲ ἥρωικους ἀγῶνες κατὰ τῶν Τούρκων στὶς ἀρχὲς τοῦ 20οῦ αἰῶνα, σήμερα στρέφονται στοὺς πρώην ἐχθροὺς Τούρκους θεωρώντας τοὺς φίλους καὶ συμμάχους, ἐξ αἰτίας τοῦ κοινοῦ θρησκευάτος, ἀφοῦ ἐμεῖς τοὺς ἐγκαταλείψαμε, καὶ φτάνουν στὸ σημεῖο νὰ αὐτοαποκαλοῦνται Τούρκοι μόνο καὶ μόνο ἀπὸ ἀντίδραση στὴ σερβικὴ κατοχὴ τῶν περιοχῶν τους καὶ στὴν ἀποτυχία τοῦ λεγόμενου ἑλληνοχριστιανισμοῦ, ὁ ὁποῖος συνεχῶς συρρικνώνει τὸ ἐλληνικὸ ἔθνος;

Πόσες ἀλήθεια ἀκόμα ἐθνικὲς συμφορὲς πρέπει νὰ ὑπομείνῃ ἡ Ἑλλάδα ὑπερασπιζόμενη δογματικὰ τὴν ταύτισή της μὲ τὴν ὀρθοδοξία; Πόσους ἀκόμα παραδοσιακοὺς συμμάχους θὰ ἀπολέσουμε γιὰ τὴ σύναψη λυκοφιλῶν μὲ τοὺς ὁμόδοξους Σέρβους, λὲς καὶ οἱ τελευταῖοι δὲν εἶναι οἱ δημιουργοὶ τῆς ἀνύπαρκτης μακεδονικῆς ἐθνότητος τῶν Σκοπίων, ἢ μήπως ἔπαψαν ποτὲ νὰ ἐποφθαλμοῦν τὴν ἐλληνικὴ Θεσσαλονίκη; Καὶ φυσικὰ ἄς μὴ λησμονοῦμε τοὺς λεγόμενους Σλαβομακεδόνες.

Γιὰ τὸν ἀναβρασμὸ στὰ Βαλκάνια τὴν εὐθύνη ἔχουν δύο παράγοντες: α) Οἱ μεγάλες δυνάμεις, πού ἐπέβαλαν (χάραξαν) σύνορα τὰ ὅποια δὲν ἀνταποκρίνονται στὰ ἐδάφη πού ἀνήκουν στὰ ἔθνη τῆς χερσονήσου, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ὑπάρχουν συνεχῶς ἀνοιχτὲς ἐστίες

"Ετσι ὁ κατ' ἐξοχὴν θεσμὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ παρουσιάζει σήμερα τὴν θλιθερὴ εἰκόνα μιᾶς ἐμπόλεμης καταστάσεως μὲ τὶς ἐξῆς συνιστώσες:

- Συνδρομὴ τοῦ ΝΑΤΟ μὲ ἀποστολὴ ἀεροσκαφῶν AWACS (ἐγκαιρῆς προειδοποίησης): Πέραν τῆς ὑπέρογκης δαπάνης πού προκύπτει ἀπὸ τὴν χρησιμοποίηση τῶν ἀνωτέρω ἀεροσκαφῶν, ἡ δράση τὴν ὁποία θὰ ἀναλάβουν ὀρίζεται ἀποκλειστικὰ ἀπὸ τὸν SACEUR (συμμαχικὴ στρατιωτικὴ ἡγεσία). Ἐδῶ βεβαίως τίθεται τὸ ἐρώτημα τῆς ἔκτασης τοῦ ἐναερίου χώρου στὸν ὁποῖο θὰ δροῦν καὶ τῆς δυνατότητας ἐλέγχου των ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸ κράτος.

- Μόνιμη ναυτικὴ δύναμη: Καὶ πάλι τίθεται θέμα ἔκτασης τῆς ὑπὸ ἔλεγχο περιοχῆς, ἀλλὰ κυρίως θέμα πολιτικῆς εὐθύνης, ἡ ὁποία θὰ πρέπει νὰ ἀνήκῃ στὶς Ἑλληνικὲς ἀρχές. Εἶναι δέδαιη ἡ συμμετοχὴ πλοίων πού ἤδη μετέχουν στὴν ἐπιχείρηση Active Endeavour (ἡ δράση τῆς ὁποίας ἐκτείνεται σὲ ὅλη τὴν Μεσόγειο) καὶ συνεπακόλουθα ἡ διενέργεια νηοψιῶν (καὶ ἀπὸ «γειτονικὴ» χώρα;).

- Τάγμα πυρηνικοῦ, βιολογικοῦ, χημικοῦ πολέμου: Σὲ περίπτωσι πυρηνικοῦ, βιολογικοῦ ἢ χημικοῦ κτυπήματος τὸ ἐν λόγω τάγμα καλεῖται νὰ ἀντιδράσῃ ταχύτατα (ἐντὸς 24 ὥρων), πρᾶγμα πού σημαίνει ὅτι θὰ πρέπει νὰ στρατοπεδεύῃ εἴτε στὴν Ἑλλάδα εἴτε σὲ γειτονικὴ(;) χώρα. (Καλύτερα νὰ μὴν ἀναφεροῦμε στὸ κόστος).

- Ἀλλὰ μέσα ἀσφαλείας: τεχνικὰ μέσα προστασίας, δηλ. ὁπτικὴ ἐπιτήρηση (ἀεροπλοία καὶ ἐλικόπτερα ἐφωδισμένα μὲ κάμερες παρακολούθησης ὑπερυθέρους ἀκτινοβολίας, συσκευὲς TETRA (μέσφ τῶν ὁποίων ἀποστέλλονται πληροφορίες στὰ κέντρα ἐπιχειρήσεως), αἰσθητήρες ἀνίχνευσης, ομάδες διάσωσης, ομάδες καὶ εἰδικὰ αὐτοκίνητα ἀπολύ-

Εκστρατεία Ελλήνων στρατιωτών εκτός Ελλάδας, με άποστολή να φυλάξουν το δώμα του οίκου του Θεού, πού όμως έχει «επενδυθεί» με την άσφαξη μεταφυσική του «Οίκου του Θεού».

έντασης ἐξ αἰτίας τῶν μειονοτήτων καὶ β) ἡ ρωμαϊκὴ καὶ ὀθωμανικὴ κληρονομιά, ποὺ φέρει ὡς κατὰρα ἢ περιοχὴ μας καὶ εἶναι ἡ ταῦτιση τῶν ἐθνοτήτων μὲ μία ἀπὸ τὶς δύο ἰουδαιογενεῖς θρησκείες, ἢ ὁποία ὅπως δείξαμε εἶναι συνθήκη ἐπιπλάστη, ποὺ διχοτομεῖ ἀκόμα περισσότερο τὰ βαλκανικὰ ἔθνη. Ἔτσι, σὰν νὰ μὴν ἔφτανε στὰ ἔθνη τῆς χερσονήσου τοῦ Αἴμου ὅτι σὲ κανέναν δὲν ἐπιτράπηκε νὰ πετύχῃ ποτὲ τὴν ποθητὴ καὶ δίκαιη ἐθνικὴ του πλήρη ἐδαφικὴ ἀποκατάσταση, ἔρχονται καὶ οἱ θρησκείες νὰ διχάζουν τοὺς ὁμοεθνεῖς, ὅπως ἔγινε μὲ τὴ Σερβία καὶ ὅπως προσπαθοῦν νὰ πετύχουν κάποιοι σκοτεινοὶ κύκλοι τὸ ἴδιο μὲ τοὺς ὁμοεθνεῖς μας μουσουλμάνους τῆς Θράκης.

Ὁ Ἑλληνισμὸς ἐνώνει τὴν ἀνθρωπότητα

Στὸν παγκόσμιον παραλογισμό τοῦ θρησκευτικοῦ μίσους, ποὺ ὑποκινεῖ τὸν ιδιότροπο φονταμενταλιστικὸ ρατσισμό καὶ τὸν «ἱμντασιὸν ἐθνικισμό», οἱ ἰδέες καὶ οἱ ἀξίες τοῦ Ἑλληνισμοῦ προβάλλουν, καὶ μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων, ὡς ἡ μόνη ἱκανὴ δύναμις νὰ φέρῃ εὐημερία καὶ εἰρήνη στὸν πλανήτη.

Ὁ Πλούταρχος πρῶτος φρόντισε νὰ μᾶς διδάξῃ πῶς «μὲ βάση τοῦτα ὅμως πιστέψαμε ἐκείνους, ποὺ τὰ χρησιμοποιοῦν οἱ ἴδιοι, τὰ δωρίζουν σὲ ἐμᾶς καὶ μᾶς τὰ παρέχουν ἀέναα καὶ διαρκῶς ὡς θεοὺς, ποὺ δὲν εἶναι ἄλλοι ἐδῶ καὶ ἄλλοι ἐκεῖ, οὔτε θάρδαροι καὶ Ἑλληνες, οὔτε νότιοι καὶ ὀρειοί. Ὅπως ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη, ὁ οὐρανός, ἡ γῆ καὶ ἡ θάλασσα εἶναι κοινὰ σὲ ὅλους, ἀλλὰ τὰ ὀνομάζουν μὲ διαφορετικὲς ὀνομασίες οἱ διάφοροι λαοί, παρόμοια, μολονότι ἓνας εἶναι ὁ λόγος ποὺ τὰ τακτοποιεῖ καὶ μία πρόνοια ποὺ τὰ ἐπιτηρεῖ, μολονότι ἀπὸ τὴν ἄλλη οἱ δυνάμεις εἶναι ταγμένες νὰ ὑπηρετοῦν ὅλα τὰ ὄντα, ἔχουν θεοπιστῇ σὲ διαφόρους λαοὺς διαφορετικὲς τιμὲς καὶ ὀνομασίες γιὰ ὅλα

μανσης, μονάδα σχεδιασμοῦ πολιτικῆς ἀσφάλειας, μονάδα ἐντοπισμοῦ πυρηνικῶν, βιολογικῶν ἢ χημικῶν οὐσιῶν κ.λπ.

Τὸ κόστος τῆς ὅλης πολεμικῆς αὐτῆς ἐπιχείρησης εἶναι δυσθεώρητο.

Εἶναι πραγματικὰ παράδοξο, ὅτι μέσα σ' ὅλην αὐτὴν τὴν διεθνή σύγκρουση φρενῶν, σ' αὐτὴν τὴν ἐξουσιαστικὴ παράνοια, οἱ Ἑλληνες, οἱ σύγχρονοι Ἑλληνες ἐπανασυνδέθηκαν μὲ τὸ παρελθόν τους. Πῶς; Δίνοντας στὶς ἀσκήσεις ἀσφαλείας τῶν Ο.Α. τὴν ὀνομασίαν «Ἀσπὶς Ἡρακλέους». Φαίνεται ὅτι ὁ δεσμός τους μὲ «Εκείνους» ποὺ ἡ μεγαλοφυΐα τους καὶ ἡ ψυχικὴ τους ὑγεία κάποτε συνέλαβε καὶ ὑλοποίησε τὸν ὑπέροχο αὐτὸν θεσμό ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχῃ ἐν σπέρματι καὶ νὰ λειτουργῇ καταλυτικὰ στὶς ψυχές τους. Κάποιοι σύγχρονοι Ἑλληνες εἶναι βέβαιοι ὅτι ἀντιλαμβάνονται πῶς τὸ οὐσιαστικόν, ἐκεῖνο ποὺ μετράει, εἶναι τὸ πνεῦμα τῶν Ἀγώνων. Αὐτὸ ἀποτελεῖ τὴν πραγματικὴ ἀσπίδα στὴν ἐκτροπὴ καὶ ὄχι τὰ μέτρα ἀσφαλείας – οἱ κοινωνοὶ αὐτοῦ τοῦ πνεύματος δὲν τὰ χρειάζονται. Ὅμως πόσοι εἶναι αὐτοί; Πόσοι ἀντιλαμβάνονται ὅτι οἱ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες δὲν εἶναι μέσον, εὐκαιρία ἐπιδείξεως ἰσχύος ἀλλὰ κάτι ἄλλο, κάτι ποὺ ἔχει νὰ κἀνῃ μὲ τὴν ἀνάταση τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως ἀκριβῶς τὴν συνέλαβε καὶ τὴν ὑλοποίησε ὁ πρῶτος ἰδρυτὴς τους, ὁ Ἡρακλῆς; Δυστυχῶς ἐλάχιστοι. Θὰ ζήσουμε λοιπὸν ἀναγκαστικὰ τὴν λαμπρὴ γιορτὴ τοῦ Ὁραίου, τοῦ Μεγάλου καὶ τοῦ Ἀληθινοῦ συμβιβάζόμενοι μὲ τὰ ξενόφερτα –ἀντιπροσωπευτικὰ τῆς σημερινῆς πανανθρώπινης φοβίας καὶ ἀνασφάλειας– δρακόντια μέτρα ἀσφαλείας. Αὐτὰ ταιριάζουν στὴν σύγχρονη παγκόσμια βαρβαρότητα. Αὐτὰ καὶ ὁ φόβος.

Σ.

τοῦτα».² Καί μέ αὐτὰ τὰ λόγια του ἀκύρωσε μέ μιᾶς καί γιά πάντα τὰ ἀλάθητα θρησκευτικά δόγματα, πού μάχονται λυσσαλέα μεταξύ τους γιά τὸ ποιοί θὰ ἐπιβάλῃ τὴν «ἀλήθεια» του στοὺς ἀνθρώπους. Μᾶς ἐξηγεῖ πὼς ὁ καθένας μπορεῖ νὰ ἔχῃ ὅποιον τρόπο ἀπόδοσης τιμῶν ἢ λατρείας πρὸς τὸ Θεῖον ἐπιθυμεῖ. Διότι ὁ ἄνθρωπος, ὁ καθένας σύμφωνα μέ τοὺς τρόπους καί τὰ ἔθιμά του, ἐκφράζεται ἀντίστοιχα. Σημασία ἔχει πὼς τὸ Θεῖον εἶναι κοινὸ γιὰ ὅλους, καί ἀρνούμενος τὶς «ἐξ ἀποκαλύψεως ἀλήθειες», πού φανατίζουν, δογματίζουν καί χωρίζουν τοὺς ἀνθρώπους, προτρέπει 2.000 χρόνια πρὶν τὴν ἐποχὴ μας νὰ σεδαστούμε τὴ θρησκευτικὴ ἐλευθερία καί τὴ θρησκευτικὴ ἐπιλογή. Ὅποιοι διδάχτηκε ἀπὸ τὸν Πλούταρχο, στέκεται στοὺς ἀντίποδες τοῦ φονταμενταλισμοῦ.

Ὁ ἴδιος πάλι μίλησε γιά τὴν οἰκουμενικότητα τῆς Ἑλληνικῆς Σκέψης καί Παιδείας, πού ἐνώνει τοὺς ἀνθρώπους δίχως νὰ ἀναιρῇ τὶς ἐθνικὲς τοὺς ἰδιαιτερότητες, χαρίζοντας τὴν ὑψηλὴ «πανανθρώπινη» ιδιότητα τοῦ Ἑλλήνα σὲ ὅσους σκέφτονται καί πράττουν ἑλληνικά, ὅπως ὅταν σὲ ἓνα συμπόσιο χαρακτήρισε ἓνα νεαρὸ Ρωμαῖο πού τὸν ἐντυπωσίασε: «ὄχι δάρβαρος, ἀλλὰ πραγματικά Ἑλληνας στὴ γενιά, μεστὸς Ἑλληνικῆς Παιδείας».³ Καί ὅταν παρηγοροῦσε ἓνα φίλο του, τὸν Μενέμαχο ἀπὸ τὶς Σάρδεις, πού εἶχε ἐξοριστῇ ἀπὸ τὴν πατρίδα του, τοῦ ὑπενθύμισε πὼς γιά ὅσους μετέχουν στὴν Ἑλληνικὴ Παιδεία δὲν ὑπάρχουν ἑδαφικά σύνορα.

Ἐπομένως εὐστοχα εἶπε ὁ Ἡρακλῆς:

«Ἀργεῖος ἢ Θηβαῖος, ἀφοῦ δὲν καυχέμαι ὅτι ἀνήκω σὲ μιὰ πόλη,
ὅλα τὰ ὄχρὰ τῶν Ἑλλήνων εἶναι γιά μένα πατρίδα».

«Ὁ Σωκράτης τὸ εἶπε ἀκόμα πιὸ εὐστοχα, λέγοντας πὼς δὲν εἶναι Ἀθηναῖος οὔτε Ἑλληνας πολίτης, ἀλλὰ πολίτης τοῦ κόσμου».⁴

2. Πλούταρχος, «Περὶ Ἰσίδος καὶ Ὀσίριδος», 377F-378A.

3. Πλούταρχος, «Περὶ τῶν Ἐκλελειπόντων Χρηστηρίων», 422D.

4. Πλούταρχος, «Περὶ φυγῆς», 600 F.

ΔΑΥΛΟΣ		■ ΝΕΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ	
Παρακαλῶ ἐγγράψτε με συνδρομητὴ γιὰ τὴν περίοδο ἀπὸ/200... ἕως/200...			
☐ Ἑτήσια Ἑλλάδος Κανονικὴ:	47 €	☐ Ἑτήσια Κύπρου:	73 €
☐ Ἑτήσια Ἑλλάδος Φοιτητικὴ:	38 €	☐ Ἑτήσια Ἑξωτερικοῦ:	100 \$
ΟΝΟΜΑ _____	ΕΠΩΝΥΜΟ _____		
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ _____	Τ.Κ. _____	ΠΟΛΗ _____	
ΧΩΡΑ _____	Τηλ.: _____	E-mail _____	
Χρεώστε τὴν πιστωτικὴ μου κάρτα μέ τὰ παρακάτω στοιχεῖα:			
Ἀριθμὸς Κάρτας : - - ()			
Τριψήφιος Κωδικὸς Ἀσφαλείας			
☐ VISA	☐ MasterCard	Ἡμερ. Λήξης: _____ πού ἀναγράφεται στὸ πίσω μέρος τῆς κάρτας	
ΟΝΟΜΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ ΚΑΡΤΑΣ: _____		Ὑπογραφή: _____	
ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΤΕ ΜΕ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ: Περιοδικὸ «ΔΑΥΛΟΣ», Κυδαθηναίων 29, 105 58, Ἀθήνα FAX: (+30) 210 33 14 997			

“Όπου υπάρχει λοιπόν ή Έλληνική Παιδεία, αυτή ή ανθρωπιστική δύναμη που ένώνει και φωτίζει με γνώση τὰ ἔθνη, ἐκεῖ εἶναι καὶ ή πατρίδα τῶν πνευματικῶν Ἑλλήνων. Καὶ ή Ὀλυμπιάδα μας, «με τήν φλόγα μας πού ένώνει τόν κόσμο», ἄς γίνη ή ἀρχή, γιά νά λάμπουν ξανά οἱ πανανθρώπινες ιδέες καὶ ἀξίες τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ὁ Ὅρθος Λόγος ἀπέναντι στοὺς μεσσίες, τοὺς σωτήρες, τοὺς σταυροφόρους πλανητάρχες καὶ τοὺς «μάρτυρες τοῦ Ἀλλάχ» τρομοκράτες. Μόνον ἔτσι θά διαλυθοῦν τὰ σκοτάδια τῆς δεισιδαιμονίας, τοῦ φυλετικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ μίσους, πού αἰῶνες τώρα καταδυναστεύουν τήν ἀνθρωπότητα καὶ τήν ὁδηγοῦν με μαθηματική ἀκρίβεια στήν αὐτοκαταστροφή της.

Στὸ παγκόσμιο θέατρο τοῦ παραλόγου ή ἀνάγκη τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὁρθοῦ Λόγου εἶναι περισσότερο ἐπίκαιρη ἀπὸ ποτέ. Καὶ αὐτὸς ἐκφράζεται μέσα ἀπὸ τὶς ἀρχαῖες ἀξίες τοῦ Ὀλυμπισμοῦ, πού προτάσσουν τὸν ὑγιή νοῦ ἐναρμονισμένο με τὸ ὑγιές σῶμα. Αὐτὸ τὸ ἀξίωμα, δηλαδή τὸ Ὀλυμπιακὸ Ἰδεῶδες, ἔρχεται καὶ ταυτίζεται πλήρως με τὸν ὅρισμό τοῦ Ὁρθοῦ Λόγου, πού σύμφωνα με τὸν Πλούταρχο εἶναι ή «ἄριστη καὶ θεϊκώτερη δύναμη πού δοῖσκεται μέσα μας, πού τήν ἐννοοῦμε ὡς ὁρθότητα τοῦ λόγου, φυσικὴ τελειότητα τῆς λογικῆς καὶ διάθεση ἀρμονικὴ με τὴν ψυχή».⁵

Ἔτσι μόνο θά σταθῇ ὁ Ἀλδανὸς στὸ πλευρὸ τοῦ Σέρβου, ὁ Ἀραβας τοῦ Ἰσραηλῆτη, ὁ λευκὸς θά συναγωνιστῇ με τὸν μαῦρο, ὁ μουσουλμᾶνος θά βρεθῇ πλάι στὸν χριστιανό. 2.780 χρόνια μετὰ τὴν ἐπανίδρυση τῶν Ἀγώνων ἀπὸ τὸν Ἰφίτο (776 π.Χ.) ή ἀνθρωπότητα δὲν ὁρῆκε ἄλλον τρόπο γιά νά συνυπάρχῃ εἰρηνικά, πέρα ἀπὸ αὐτὸν πού τῆς δίδαξαν οἱ Ἕλληνες. Καὶ οἱ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες εἶναι μέρος καὶ γιορτὴ αὐτοῦ τοῦ τρόπου.

Στέφανος Μυτιληναῖος

5. Πλούταρχος, «Ἠθικά», Πῶς δεῖ τὸν νέον ποιημάτων ἀκούει, 24Ε, ἐκδόσεις «Κάκτος», Ἀθήνα 1995.

✂

		 ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ	
Παρακαλῶ ἀνανεώστε τὴ συνδρομή μου:			
☐ Ἐτήσια Ἑλλάδος Κανονική:	47 €	☐ Ἐτήσια Κύπρου:	73 €
☐ Ἐτήσια Ἑλλάδος Φοιτητική:	38 €	☐ Ἐτήσια Ἐξωτερικοῦ:	100 \$
ΟΝΟΜΑ _____		ΕΠΩΝΥΜΟ _____	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ _____		Τ.Κ. _____ ΠΟΛΗ _____	
ΧΩΡΑ _____ Τηλ.: _____		E-mail _____	
Χρεῶστε τὴν πιστωτικὴ μου κάρτα με τὰ παρακάτω στοιχεία:			
Ἀριθμὸς Κάρτας : - - ()			
Τριψήφιος Κωδικὸς Ἀσφαλείας			
☐ VISA ☐ MasterCard Ἡμερ. Λήξης: _____ πού ἀναγράφεται στὸ πίσω μέρος τῆς κάρτας			
ΟΝΟΜΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ ΚΑΡΤΑΣ: _____ Ὑπογραφή: _____			
ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΤΕ ΜΕ		ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ: Περιοδικὸ «ΔΑΥΛΟΣ», Κυδαθηναίων 29, 105 58, Ἀθήνα FAX: (+30) 210 33 14 997	

ΘΕΟΚΡΑΤΙΚΟΣ «ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ»: Η ΑΥΤΟΕΚΜΗΔΕΝΙΣΗ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Ποῦ ὠδήγησαν οἱ Χριστιανοὶ τὸν Ὀλυμπισμό

Ο ἄθλητισμὸς σὰν βασικὴ παράμετρος τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ συνδυναζόμενος καὶ μὲ τὶς ἄλλες δύο παραμέτρους του (τὴν Γνώση καὶ τὴν Τέχνη) ἐπηρέασε θετικώτατα τόσο τὴν πορεία τοῦ Ἑλληνισμοῦ πρὸς τὴν ἐκθαμβωτικὴν του ἀκμὴ ὅσο καὶ τὴν πορεία τοῦ Παγκοσμίου Πολιτισμοῦ ἐπίσης. Ἡ ἐφεύρεση τοῦ ἄθλητισμοῦ χάνεται στὰ βάθη τῶν χιλιετιῶν, σὲ μυθολογικὲς ἐποχές. Σύμφωνα μὲ τὴν παράδοση ὁ Ζεὺς νίκησε στὴν πάλιν τὸν Κρόνο καὶ ὁ Ἀπόλλων στὸν δρόμο τὸν Ἑρμῆ. Ὁ Ἡρακλῆς ἔβαλε τὰ ἀδελφία του νὰ τρέξουν σ' ἓναν ἀγῶνα καὶ στεφάνωσε τὸν νικητὴ μὲ ἓνα κλαδὶ ἀργιελιᾶς (Παυσανίας V 7, 6). Ἀναφορὲς γιὰ ἀθλητικὴ δραστηριότητα σὲ μεταγενέστερες ἐποχές ἔχουμε στὰ Ὀμηρικὰ Ἔπη, ὅπου περιγράφονται ἀγῶνες δρόμου, δισκοβολία, ἄλματα καὶ ἄρματοδρομίες.

ΤΑ «ΣΗΜΑΔΙΑΚΑ» ΣΥΜΒΑΝΤΑ ΣΤΗΝ ΤΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΑΦΗΣ

Τὰ τηλεοπτικὰ κανάλια τὴν 25η Μαρτίου ἀνακοίνωσαν στὰ εἰδησεογραφικὰ δελτία τους πὼς στὴν τελετὴ τῆς ἀφῆς τῆς Ὀλυμπιακῆς Φλόγας «παρευρέθη σύσσωμη ἡ πολιτικὴ καὶ πολιτειακὴ ἀρχὴ τῆς Ἑλλάδος». Φρόντισαν ὅμως ἐντέχνως νὰ μᾶς ἀποκρύψουν πὼς ἦταν ἀπουῖα ἡ θρησκευτικὴ ἡγεσία. Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἰσχύουσας θρησκείας στὴν Ἑλλάδα ἦταν ἀπών. Ἀπών καὶ ὁ τοπικὸς μητροπολίτης. Δὲν εἶδαμε ἀνάμεσα σὸ κοινὸ οὔτε ἓναν παπᾶ. Γιατί αὐτὴ ἡ ἀπουσία; Ἴσως θὰ ἦταν καλὸ νὰ ἀνατρέξουμε στὴν ἐκτενὴ ἀρθρογραφία τοῦ «Ὁρθόδοξον Τύπου», ὁ ὁποῖος σὲ σχεδὸν κάθε ἐκδόσή του καθυβρίζει τοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες ἀποκαλώντας τοὺς «λατρεία τῶν δαιμόνων». Ἡ Ἐκκλησία ἦταν –καὶ ὅπως φαίνεται συνεχίζει νὰ εἶναι– ἐχθρὸς τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Ὀλυμπιακοῦ Πνεύματος. Δὲν κατάφερε νὰ ξεπεράσῃ τὸ βαθὺ μῖσος τῆς γιὰ τοὺς θεμελιώδεις λίθους τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ.

Τὸν ἄθλητισμὸ οἱ φορεῖς τῆς ἰδεολογίας τοῦ κ. Χριστοδούλου τὸν κατήργησαν ἐντελῶς ἀπαγορεύοντας τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες μὲ διάταγμα τοῦ Θεοδοσίου. Μετὰ τὴν ἀπαγόρευση ἐμφανίστηκε ἓνας νέου τύπου ἀθλητὴς· εἶναι ὁ χριστιανὸς μάρτυρας

Ἡ λέξις *ἀγών* προέρχεται ἀπὸ τὸ ρῆμα ἄγω, ποὺ σημαίνει ὁδηγῶ. Μὲ τὴ σειρὰ του τὸ ἴδιο ρῆμα παρὰγει τὴν *ἀγωγή* κι αὐτὴ πάλι κτίζει τὴ (σύνθετη) λέξι-
 ἔννοια *παιδαγωγός* (= αὐτὸς ποὺ ἄγει, ποὺ ὁδηγεῖ τὸν παῖδα). Ἡ λέξις *ἀθλητής*
 ἔχει σὰν βάση τῆς τὴ λέξις *ἄθλος*, ποὺ σημαίνει *μόχθος, ἀγών*.

Τὴν ἀδήριτη ἐσωτερικὴ ἀνάγκη ἐπικράτησης τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου εἰς βάρος τοῦ ἄλλου, δηλαδή αὐτὸ ποὺ σημαίνουμε μὲ τὴ λέξις *φιλοπρωτία*, ἡ ὁποία ἐκφρά-
 ζεται κατὰ κυρίαρχο τρόπο μὲ τὸ ἔνστικτο τῆς ἐπιθετικότητας (καὶ μὲ ὅλες τὶς συ-
 νεκδοχικὲς μεταμφιέσεις τοῦ ἐνστίκτου αὐτοῦ), ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς τιθά-
 σευσε κατὰ ἕναν μεγαλοφυῆ καὶ μοναδικὸ τρόπο: διὰ τοῦ ἀθλητισμοῦ. Βέβαιον
 ὄντες οἱ Ἕλληνες σὲ πανάρχαιες ἐποχὲς ὅτι ἀπὸ τὴ σαγήνη τῆς θεᾶς Νίκης δὲν
 πρόκειται τὸ ἀνθρώπινο γένος νὰ ἀπαλλαγῇ ποτέ, βρῆκαν τὸν τρόπο νὰ τὴν ὑπη-
 ρετοῦν χωρὶς νὰ θυσιάσουν τὴν ἀξιοπρέπειά τους ἢ νὰ καταφεύγουν σὲ δόλια μέ-
 σα. Δηλαδή μετέτρεψαν τὸ ἔνστικτό τους σὲ ἀνώτερη μορφὴ πνευματικῆς λει-
 τουργίας, ποὺ εἶναι τὸ ἰδανικὸ τῆς εὐγενοῦς ἀμύλλας κι ἐξιδανίκευσαν τὴν ἔννοια
 ἀγών, μετατρέποντάς τιν ἀπὸ πόλεμο σὲ ἀθλητισμό.

Ἐὰν θελήσουμε νὰ τὸν συμπίεσουμε σὲ ἕναν ὀρισμὸ, *ἀθλητισμὸς* δὲν εἶναι τί-
 ποτε ἄλλο ἀπὸ τὴν **ἐπιδίωξη τῆς ἐπικράτησης, δηλαδή τῆς κατάκτησης τῆς
 πρωτιάς (νίκης) μέσω τῆς εὐγενοῦς ἀμύλλας, διὰ τοῦ ἀγῶνος**. Τὸ ἀθλητικὸ
 ἰδεῶδες γιὰ χιλιετίες τιθάσευσε τὰ ἀνθρώπινα πάθη, μὲ τρόπο ποὺ ἐξασφά-

ποὺ ἀσκεῖται στὸν *χριστιανικὸ ἀθλητισμό*: δὲν τρώει, δὲν πίνει, δὲν κοιμᾶται, δὲν πλέ-
 νεται, δὲν σπουδάζει, δὲν ἀσχολεῖται μὲ τὰ κοινά. Ἀποσυρμένος σὲ μιὰ σπηλιὰ ἐπι-
 στρέφει στὸν τόπο ὅπου κατοικοῦσαν οἱ πρόγονοί του πρὶν ἀπὸ ἑκατομμύρια χρό-
 νια. Ὁ *χριστιανὸς ἄνθρωπος* τῶν σπηλαίων εἶναι πλέον τὸ νέο πρότυπο: ὁ «ἀθλητὴς
 τοῦ Χριστοῦ». Στεφανώνεται μὲ τὴν δόξα τοῦ μαρτυρίου ὑποτασσόμενος στὸ πρότυ-
 πο ποὺ προβάλλει ἡ Ἐκκλησία: τὸν Ἰησοῦ μὲ τὸ ἀκάνθινο στεφάνι.

Ἡ ἀπαγόρευση τοῦ ἀθλητισμοῦ ἐξυπηρετοῦσε μιὰ θαθεῖα *χριστιανικὴ ἀνάγκη*.
 Ἐὰν οἱ Ἕλληνες ἔπαιναν νὰ ἀθλοῦνται καὶ νὰ κρατοῦν ὅπλα –καὶ αὐτὸ συνέδη– δὲν
 θὰ ἦταν ἱκανοὶ νὰ ἐπαναστατήσουν καὶ νὰ ἀνατρέψουν τὴν ξενόφερτη κυδέρνηση,
 ποὺ τοὺς ἐπιβλήθηκε μὲ τὴν μορφὴ τοῦ θρησκευτικοῦ δεσποτισμοῦ. Τὰ τελευταῖα
 χρόνια κατὰ ἀνάλογο συνέδη σὲ μουσουλμανικὴ χώρα. Ἡ δικτατορικὴ κυδέρνησή
 τῆς ἀπαγόρευσε τὴν λειτουργία τῶν σχολῶν ποὺ ἐφάρμοζαν τὶς πολεμικὲς τέχνες,
 ἀφοῦ κινδύνευσαν νὰ ἀνατραποῦν ἀπὸ μιὰ διαδήλωση ποὺ πραγματοποιήσαν οἱ
 σπουδαστὲς τῶν σχολῶν αὐτῶν. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀπάντηση στὸ ἐρώτημα, γιατί οἱ *χρι-
 στιανοὶ* ἐπιτίθενται κατὰ καιροὺς στὶς πολεμικὲς τέχνες καὶ στὸν ἀθλητισμό, μιλώ-
 ντας γιὰ δαίμονες καὶ ἐπίκληση πνευμάτων. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸν κάνουν ἔκκληση
 στὰ κατώτερα ἔνστικτα τῆς ἀμαθοῦς μάζας, ἀποφεύγοντας νὰ μᾶς ἀποκαλύψουν τοὺς
 μύχιους φόβους τους.

Τὸ μῖσος κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος θέβαια τὸ ἐξέφρασε ἕνας ἀπὸ τοὺς ὁμι-
 λητές, πρόεδρος κάποιας ἐπιτροπῆς, λέγοντας πὼς δὲν πρέπει νὰ γίνουμε «**ἐξομαία
 μᾶς τυφλῆς καὶ ἀνεδαφικῆς προγονολατρίας**». Μπορεῖ ὁ κ. Χριστόδουλος νὰ ἦταν

*Ἡ ὑπέροχη εἰκόνα τῶν ἱερείων τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐνῶ ἐπικαλοῦνται τὸ ἀπολλώ-
ναιο φῶς. Ὅλα λευκά. Τὸ μαῦρο ἔχει ἐξαφανισθῇ...*

λιζε ισόρροπη ψυχική-πνευματική, βιολογική και κοινωνική ώριμότητα στον άνθρωπο και πρόσφερε πνοή και λάμψη στον Παγκόσμιο Πολιτισμό.

Οί αρχαίοι Έλληνες είχαν βαθύτατη επίγνωση ότι το άγνò Ὀλυμπιακò Ἰδεῶδες, ὅπως αὐτò διαμορφώθηκε στους ἀγῶνες τῆς Ὀλυμπίας, γέννημα καὶ δημιούργημα τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος ὅπως καὶ ὅλες οἱ ἄλλες μεγάλες καὶ ὑψηλές ἑλληνικές ιδέες, ἀρχές καὶ ἀξίες, μόνον ἀνάμεσα στους πνευματικά Ἑλληνες μποροῦν νὰ ἐπιζοῦν, νὰ ἀναπτύσσονται καὶ νὰ γίνονται πράξη καὶ τρόπος ζωῆς, ἐνῶ ἀντίθετα εἶναι πράγματα ξένα καὶ ἀσυμβίβαστα πρὸς τοὺς μὴ ἑλληνικούς, δηλαδὴ τοὺς βαρβαρικούς, «πολιτισμούς» καὶ δὲν μποροῦν νὰ ὑπάρξουν ἀλώδητα καὶ ἀναλλοίωτα μέσα σ' αὐτούς.

Τὸ ἀσυμβίβαστο μεταξὺ Πολιτισμοῦ καὶ Ἐξουσιασμοῦ

Οταν ὁ θρησκευτικὸς δογματισμὸς καὶ ὁ πνευματικὸς σκοταδισμὸς εἰσέβαλαν καὶ κατίσχυσαν στὸν ἑλληνικὸ χῶρο, ἦταν ἀδύνατο νὰ ἀνεχθοῦν τὴν ὑπαρξὴ τοῦ ἑλληνικοῦ θεσμοῦ καὶ τοῦ ὑψηλοῦ καὶ ἐλευθέρου πνεύματός του. Μὲ τὸ μῖσος τους κατὰ τοῦ ἀλλοῦ καὶ τοῦ ἀνθρώπινου σώματος, μὲ τὴν ἀπέχθειά τους κατὰ τοῦ φυσικοῦ καὶ τοῦ ἀληθινοῦ, μὲ τὸν φόβο τους ἀπέναντι στὸ μεγαλεῖο τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος γενικὰ ἦταν ἀδιανόητο νὰ συμβιβαστοῦν μὲ τὸ Ὀλυμπιακò Ἰδεῶδες καὶ νὰ τὸ ἀφήσουν νὰ ζῇ. Γι' αὐτò, μό-

ἀπὼν, τὸ πνεῦμα του ὅμως θριάμβευσε. Ποιὸν ἐνοχλεῖ ἡ προγονολατρία; Μὰ φυσικὰ τὸν κατακτητὴ. Ποιὸς θὰ ὀρίσῃ τὴν τυφλότητα καὶ τὴν ἀνεδαφικότητα; Ὁ χριστιανὸς κατακτητὴς. Γιατί ἐμεῖς οἱ Ἑλληνες θὰ ἔπρεπε νὰ προτιμήσουμε τὴν τυφλὴ καὶ ἀνεδαφικὴ προγονολατρία τῶν Ἰουδαίων, ἡ ὁποία εἶναι ὁ βασικὸς παράγοντας τοῦ ἀφελληνισμοῦ μας; Γιατί κανέναν δὲν ἐνοχλεῖ αὐτὴ ἡ προγονολατρία; Γιατί κανεῖς δὲν μιλά γι' αὐτήν; Ἔστω ὅτι ἡ ἑλληνικὴ προγονολατρία εἶναι τυφλὴ καὶ ἀνεδαφικὴ. Ποῦ δορiscεται τὸ ἀνοιχτὸ πνεῦμα καὶ «ἡ ἐδαφικότητα» τῆς ἐδραϊκῆς προγονολατρίας; Ὁ τηλεοπτικὸς παρουσιαστὴς τῆς ἀφῆς τῆς Ὀλυμπιακῆς φλόγας σχολίασε πὼς ἡ χορογράφος κυρία Χόρς ἐμπνεύστηκε τὸν χορὸ τοῦ πέπλου τῶν ἐννέα κορασίδων ἀπὸ ἓνα ἀρχαῖο ἀγγεῖο. Τροποποίησε ὅμως τὸν ἀριθμὸ σὲ ἑπτὰ κορασίδες. Θὰ ὑπερβάλαμε ἐὰν σκεπτόμασταν πὼς ὁ ἱερὸς ἀριθμὸς τῶν Ἑλλήνων, τὸ ἐννέα, μετετράπη στὸν κατ' ἐξοχὴν ἱερὸ ἀριθμὸ τῶν Ἑβραίων, πὸν εἶναι τὸ ἑπτὰ; Κάτι ἀντίστοιχο συμβαίνει καὶ στὰ ὑπόλοιπα σύμβολα ποὺ χρησιμοποιοῦνται στους Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες: Οἱ πέντε κύκλοι τοῦ Ὀλυμπιακοῦ σήματος, πὸν ὑποτίθεται πὼς συμβολίζουν τὶς πέντε ἡπείρους, εἶναι ἓνα καθαρὰ ἐβραϊκὸ σύμβολο. Πρόκειται γιὰ τοὺς κύκλους τοῦ Ἰεζεκιήλ, τοὺς ὁποίους συναντᾶμε στὴν χριστιανικὴ εἰκονογραφία, ὅπου ὁ Ἰεχωῦᾶς καθισμένος στους οὐρανὸς στηρίζει τὰ πόδια του στους πτερωτοὺς αὐτοὺς κύκλους. Ἀντίστοιχη εἰκονογραφία παρουσιάζω στὰ βιβλία μου «Τὸ Βιβλίον ποὺ ἡ Ἐκκλησία σου δὲν θέλει νὰ διαβάσῃς» καὶ «Δεκαπέντε Ἐσταυρωμένοι καὶ ἀναστημένοι Σωτῆρες» ἀπὸ τίς ἐκδόσεις «Δαδοῦχος».

Τὸ ἴδιο συμβαίνει μὲ τὸ σύμβολο ποὺ παρουσιάζεται πὼς ἐμπεριέχει τὸ περιστέρι. Στὴν ἀρχαιότητα τὸ περιστέρι ἦταν σύμβολο τῆς λαγνείας, λόγῳ τοῦ ἐρωτισμοῦ του.

λις απέκτησαν και σταθεροποίησαν τὸν ἔλεγχο ἐπὶ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας, μὲ διάταγμα τοῦ χριστιανοῦ αὐτοκράτορα Θεοδόσιου Α' τοῦ Μέγα τὸ ἔτος 393 μ.Χ. κατάργησαν τοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες. Διακόπηκε ἔτσι βίαια ἕνας ἀπὸ τοὺς λαμπρότερους, ἀγνότερους καὶ καταπληκτικώτερους θεσμοὺς ἐξ ὧων ποτὲ ἐμφανίσθηκαν στὴν ἱστορία τοῦ πολιτισμοῦ τῆς ἀνθρωπότητας.

Ἡ διαταγὴ ἦταν ρητὴ: «ἐς ἔδαφος φέρειν». Εἶχαν προηγηθῇ σφαγὲς σ' ὅλες τὶς ἐπαρχίες τῆς αὐτοκρατορίας μὲ σκοπὸ τὸν βίαιο ἐκχριστιανισμό τοῦ γηγενοῦς πληθυσμοῦ, καταστροφὲς ναῶν, δημεύσεις περιουσιῶν, βασανιστήρια, γενοκτονίες κ.ἄ. πάντοτε μὲ τὴν ἔμπρακτη δοθήθεια χριστιανῶν ἱεραρχῶν καὶ μοναχῶν. Οἱ δραστηριότητες αὐτὲς ἦταν συνέπεια τῶν πιὸ ἐπίσημων ἀνθελληνικῶν θέσεων τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὅπως αὐτὲς διατυπώθηκαν ἀπὸ τοὺς σημαντικώτερους καὶ αὐθεντικώτερους χριστιανοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, οἱ ὁποῖοι μὲ τὶς ὁμιλίες τους καὶ τὰ κείμενά τους εἶχαν προετοιμάσει τοὺς χριστιανοὺς γιὰ τὴν καταστοφὴ καὶ ἐξάλειψη ὅλων τῶν μορφῶν καὶ θεσμῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ (φιλοσοφία, ἐπιστήμη, θέατρο, θρησκεία, ἀρχιτεκτονικὴ, γλυπτικὴ καὶ λοιπὲς τέχνες, ἀθλητισμὸς κ.τ.λ.), τὸν ὁποῖο συστηματικὰ ὑπέσκαψαν καὶ συκοφάντησαν ὡς «ἐλληνικὴν μανίαν», «μωρίαν», «εἰδωλολατρίαν», «ἔργον τοῦ Διαδόλου» κ.λπ. Ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος κήρυττε πρὸς τοὺς πιστοὺς ὅτι «ὁ Διάβολος κάνει πομπὴν στὰ στάδια» (Migne, P.G. 63, 897). Ὁ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς στὸ ἔργο

᾽Ως τέτοιο δὲν εἶχε καμμιά θέσιν στοὺς Ἀγῶνες. Ὅμως στὴν τελετὴ ἀφῆς τῆς 25ης Μαρτίου δὲν ἔλειπε καὶ τὸ περιστέρι: Ὡς σύμβολο τῆς εἰρήνης παρουσιάζεται στὴν Παλαιὰ Διαθήκη, ὅταν ὁ Νῶε στέλνει ἕνα περιστέρι γιὰ νὰ δῇ ἂν τραδῇχησαν τὰ νερά μετὰ τὸν κατακλυσμὸ.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐλιά ἕνα μόνο ἑλληνικὸ σύμβολο ἐμφανίστηκε στὴν τελετὴ αὐτὴ, καὶ ἦταν ἡ ἀφῆς τῆς φλόγας. Ἐκεῖ, κάτω ἀπὸ τὸν λαμπρὸ ἥλιο τοῦ Ἀπόλλωνα, οἱ ἀκτῖνες του ἄναψαν τὴν ὀλυμπιακὴ δάδα μέσα ἀπὸ ἕναν κοῖλο καθρέφτη ἐνώπιον ὅλων τῶν θεατῶν. Κανένας μυστικισμὸς, κανένα μυστηριακὸ θαῦμα, καμμιά ἀπόκρυφη τελετουργία μέσα στὸ σκοτάδι. Τὸ θαῦμα τῆς φύσης τοῦ Ἑλλήνα Θεοῦ Ἀπόλλωνα σὲ ἄμεση ἀντίθεση μὲ τὸ ψεύτικο «θαῦμα» τῶν Ἱεροσολύμων. Ἡ φλόγα τοῦ Ἀπόλλωνα μπορεῖ ἀκόμη νὰ στηρίξῃ τὸν κόσμον αὐτόν. Τὸ φῶς τῆς ἐπιστήμης, τῆς ἀναζήτησης τῆς γνώσης σὲ διαρκὴ ἀντιπαράθεση μὲ τὸ σκοτάδι τοῦ μεσαιωνικοῦ ἱερατείου.

Τὸ «Ἅγιο Φῶς» τῶν Χριστιανῶν, πὺν γιὰ τὴν διάδοσή του ξοδεύονται τόσα ἑκατομμύρια κάθε «Πάσχα», τονίζει πῶς ἡ Ἑλλάδα ἀποτελεῖ ἀποικία τοῦ Ἰσραὴλ, ὅπως ὁ ἀρχαῖος Ἑλληνας οἰκιστὴς μετέφερε ἱερὸ χῶμα καὶ φωτιά ἀπὸ τὴν ἱερὴ ἐστία τῆς πόλης του. Ἀπὸ τότε πὺν ἐπιβλήθηκε ἡ τελετὴ αὐτὴ, μιὰ ταφόπλακα σκέπασε τὸν ἑλληνικὸν κόσμον πὺν μὲ τόση εὐφράδεια δήλωσε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἱεροσολύμων κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς ἐνθρόνισής του: «Εἶθε ὁ Πανάγιος Τάφος νὰ σκεπάξῃ γιὰ πάντα τὴν Ἑλλάδα».

Ἐμεῖς ὡς Ἕλληνες ὀφείλουμε νὰ θρυνματίσουμε τὴν ταφόπλακα αὐτὴν.

Γεώργιος Γρηγορομιχαλάκης

Σύγκριση Ἑλλήνα καὶ χριστιανῶν ἀθλητῶν: Στὴν ἀριστερὴ φωτογραφία ἀπεικονίζεται ἀγάλμα Ἑλλήνα Ὀλυμπιονίκη. Τέλειο σύνολο ψυχικῆς καὶ σωματικῆς ἁρμονίας, «κανὼν», ὅπως ὠνομάσθηκε. Μοναδικὴ ἀμοιβὴ του ὁ στέφανος ἀργιεῖας. (Ἔργο τοῦ Πολυκλείτου, Μουσεῖο Μονάχου). Στὴ δεξιὰ χριστιανικὴ εἰκόνα δύο «ἀθλητὲς» τοῦ Χριστιανισμοῦ (ἐορτάζουν στὶς 12 Ἰουνίου), οἱ ὅσιοι Ὀνούφριος καὶ Πέτρος Ἀθωνίτης. Ὁ ὅσιος Ὀνούφριος ἦταν περσικῆς καταγωγῆς καὶ «ἀσκήθηκε» ἐπὶ 60 χρόνια σὲ μιὰ σπηλιὰ στὴν ἐρημο τῆς Αἰγύπτου. Ὁ ὅσιος Πέτρος Ἀθωνίτης «ἀσκήθηκε» σὲ μιὰ σπηλιὰ σὲ ἐρημικὴ καὶ ἀκατοίκητη περιοχὴ τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ ἐπὶ 53 χρόνια ἔτρωγε μόνο χόρτα. (Ὅσοι χαρακτηρίζονται οἱ ἅγιοι ποὺ «ἄθλησαν» ὡς ἐρημίτες, ἀναχωρητὲς ἢ μοναχοί.) Σήμερα ὁ λαὸς μας, ὅταν δῇ κάποιον καταβεβλημένο, χλωμὸ καὶ καταπονημένο, λέει πὼς κατάντησε «σὰν τὸν ἅγιο Ὀνούφριο».

του «Προτρεπτικὸς πρὸς Ἑλληνας» (34, 1) παρώτρυνε χωρὶς περιστροφές σὲ ἄμεση δίαιη παύση ὅλων τῶν ἀθλητικῶν ἀγώνων καὶ πρωτίστως τῶν Ὀλυμπιακῶν. Ὅλοι οἱ θεωρητικοὶ ἡγέτες καὶ τὰ ἀνώτερα στελέχη τοῦ χριστιανικοῦ κλήρου προσπάθησαν νὰ φθείρουν τὸ κύρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀθλητισμοῦ, κάτι ποὺ ἀποτελεῖ συνέπεια μιᾶς βασικῆς ἀρχῆς τῆς χριστιανικῆς ἰδεολογίας, ἡ ὁποία θεωρεῖ ὅτι τὸ σῶμα ὑπηρετεῖ τῇ σωματικῇ ὑγείᾳ καὶ ὁμορφίᾳ, συνεπῶς εἶναι διαβολικὸ καὶ ἁμαρτωλό. Ἦταν ἐξ ἄλλου οἱ Ὀλυμπιακοὶ θρησκευτικοὶ ἀγῶνες πρὸς τιμὴν τοῦ Διὸς καὶ συνυφασμένοι μὲ τὴ γυμνότητα, πράξις κολάσιμη γιὰ τὸν Χρι-

στιανισμό. Ὁ Βασίλειος Σελευκείας (Minge, P.G., 85, 309) ἔγραψε γιὰ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ὅτι ἀποτελοῦν «θανάτου τερπνὸν δηλητήριον καὶ δαίμονος ἑορτὴν τὸν σταυρὸν καθυδρίζουσιν».

Ἐπιβαλλόμενος λοιπὸν ὁ Χριστιανισμὸς κατάργησε μὲ ἄγριους τρόπους τὶς γέφυρες μὲ τὴν ἀντικειμενικὴ πραγματικότητα, στρεφόμενος μετωπικὰ ἐναντίον τῆς ἐπιστήμης, τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ. Ἐξορύσσοντας ἀπὸ τὸ πολύτιμο γιὰ τὸν ἔξουσιασμό κοίτασμα τοῦ ἀνθρώπινου φόβου ἢ θεοκρατία «*βάλθηκε νὰ ἀρρωστήσῃ τὴν ἀνθρωπότητα ἀντιστρέφοντας τὴν ἔννοια τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, τοῦ νοσηροῦ καὶ τοῦ ὑγιοῦς, τοῦ ἀληθινοῦ καὶ τοῦ ψεύτικου*», ὅπως παρατηρεῖ ὁ Νίτσε.

Ἔτσι προχώρησε στὴ διαστρέβλωση καὶ στὴν ἀντιστροφή τοῦ Λόγου, μετατρέποντας τὸ Σύμπαν –τὸ ὁποῖο «οὐδεὶς θεῶν ἐποίησεν» (Ἡράκλειτος)– σὲ «*δημιουργημα τοῦ Θεοῦ*», μὲ συνέπεια τὴν ἀναγωγή ὅλων τῶν ἀνθρωπίνων ψυχικῶν λειτουργιῶν (καὶ τῶν λέξεων μὲ τὶς ὁποῖες ἐκφράζονται οἱ λειτουργίες αὐτές) σ' ἓνα προσυμπαντικὸ καὶ ἐξοσυμπαντικὸ εὔρημα τῆς ἐξουσιαστικῆς σκέψης. Ἡ χαρὰ τῆς ζωῆς ἐγίνε «*Φόβος Κυρίου*». Τὸ ἀρχαιοελληνικὸ «*πιστεύω*» ποὺ σήμαινε: «*ἔχω ἐμπιστοσύνη σὲ κάποιον ἢ κάτι*», μετατράπηκε στὸ χριστιανικὸ: «*ἔχω πίστη στὸν Θεὸ*». «*Ἀμαρτάνω*» στὴν Ἑλληνικὴ σήμαινε: «*δὲν πετυχαίνω τὸν στόχο, τὸν σκοπὸ*», ἀλλὰ μετατράπηκε σέ: «*σφάλλω ἐναντὶ τοῦ Θεοῦ*». Τὸ ἑλληνικὸ «*ἐλπίζω*»: «*προσδοκῶ νὰ δημιουργήσω κάτι*», στὴ χριστιανικὴ γλῶσσα ἐγίνε: «*ἐλπίζω στὸν Θεό*» κ.λπ., κ.λπ.

Ἀξίες καὶ πρότυπα πανάρχαια περιφρονήθηκαν ὥστε οἱ ἐπιπτώσεις ὑπῆρξαν ἀνεπανόρθωτες. Ἡ ρώμη ἀντικαταστάθηκε ἀπὸ τὴν ἀσθενικότητα, ἡ ὑπερηφάνεια ἀπὸ τὴν ταπείνωση, ἡ χαρὰ καὶ ἡ εὐτυχία γιὰ τὴ ζωὴ ἀπὸ τὴ λύπη καὶ τὴ μελαγχολία, ὁ ἥρωας ἐγίνε μάρτυρας, ἡ ἔρευνα ἄλογη πίστη. Τέχνες, ἐπιστήμες, ἑορτές, παραδόσεις καὶ ἔθιμα συρρικνώθηκαν. Ἐχθρότητα καλλιιεργήθηκε γιὰ τὸ ἀνθρώπινο σῶμα καὶ τὸν ἔρωτα. Ἡ θεὰ τοῦ ἔρωτος Ἀφροδίτη διαπομπεύτηκε ὡς πόρνη καὶ δαιμόνισσα καὶ οἱ ναοὶ τῆς μετατράπηκαν σὲ πορνεῖα-χαμαιτυπεῖα. Ἔτσι λοιπὸν καὶ ἡ ἑλληνικὴ λέξη-ἔννοια «*ἀθλητισμός*», «*ἡ ἐπιδίωξη* –ὅπως προαναφέρθηκε– *τῆς ἐπικράτησης μέσῳ τῆς εὐγενοῦς ἁμιλλας, διὰ τοῦ ἀγῶνος*», ὑπέστη βίαιη ἐξουσιαστικὴ παραμόρφωση, πλαστογραφήθηκε καὶ ἀπέκτησε ἀπὸ τὸν χριστιανισμό μία ἐντελὴς νέα διαστρεβλωμένη ἔννοια. Στὸ βραβευμένο ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία τῶν Ἀθηνῶν λεξικὸ τῆς «Πρωίας» διαβάζουμε στὸ λήμμα «*ἀθλητής*»: «*ὁ μετὰ ζήλου ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ ἀγαθοῦ τινὸς ἔργου: «ἀθλητὴς τοῦ Χριστιανισμοῦ*». Προκειμένου δὲ νὰ τονισθῇ ὁ ἠθικὸς κατὰ τὴ χριστιανικὴ ἀντίληψη βίος κάποιου ἀγίου καὶ ἡ παραδειγματικὴ διαδρομὴ του στὴ γῆ, ἀσκητές, ἀναχωρητές, ἐρημίτες καὶ σπηλιόβιοι χαρακτηρίσθηκαν ὡς «*ἀθλητὲς τῆς πίστεως*» καὶ ἀποτέλεσαν ἀσυμβίβαστους διῶκτες τοῦ φυσιολογικοῦ βίου καὶ τὸ πρότυπο τοῦ μεσαιωνικοῦ ἀνθρώπου. Εἰδικῶς ἡ λέξη «*ἀσκητής*» ἦταν αὐτὴ ποὺ καθόριζε αὐτὸν ποὺ ἀσκεῖται, τὸν ἀθλητὴ. Ὁ χριστιανὸς «ἀσκητής» δὲν ἀσκεῖται ὅμως σὲ κανένα ἄθλημα. Συμβατικὰ μπορούμε νὰ ποῦμε ὅτι τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας διακρίνονται σὲ κοσμικοὺς καὶ ἀσκητές. Οἱ κοσμικοὶ εἶναι οἱ ἔγγαμοι χρι-

Ἔσκηση ἐπὶ στύλον: Ἕνας πολὺν δημοφιλῆς καὶ ιδιότυπος τρόπος χριστιανικῆς «ἀθλητικῆς», ποὺ προτιμήθηκε ἀπὸ πολλοὺς «ἀθλητὲς», τοὺς ἐπονομαζόμενους στυλίτες, ἰδιαίτερα τοὺς πρῶτους μ.Χ. αἰῶνες. Στὶς εἰκόνες δύο ἐξ αὐτῶν. Ἀριστερά ὁ ὅσιος Δανιὴλ ὁ Στυλῖτης (11 Δεκεμβρίου), συριακῆς καταγωγῆς, ποὺ ἔζησε πολλὰ χρόνια ἐπάνω σὲ ἓναν στυλο στὰ περὶχωρα τῆς Κωνσταντινούπολης. Δεξιὰ ὁ ὅσιος Ἀλύπιος ὁ Κιονίτης (26 Νοεμβρίου), ἀπὸ τῆς Βιθυνίας, ποὺ ἔζησε 53 χρόνια ἐπάνω σὲ ἓναν στυλο. Σύμφωνα μὲ τὴν χριστιανικὴ ἀντίληψη τὸ σῶμα εἶναι ναὸς τῆς ψυχῆς. Ἄρα πολλὲς παρατραδηγμένες μορφές σωματικῆς ἄσκησε δὲν ἔχουν σκοπὸ τὴν κακοπάθεια τοῦ κακοῦ σώματος, ἀλλὰ τὸν περιορισμὸ τοῦ ἀπὸ τῆς δυνάμει ποὺ ἔχει νὰ ἐπιβάλλεται στὸν πνευματικὸ ἄνθρωπο. Στὶς εἰκόνες ἡ κατάσταση τῶν ὁσίων παρουνιάζεται ἐξιδανικευμένη, διότι, ἂν ζῇ κάποιος ἐκτεθειμένος στὶς καιρικὲς συνθήκες ἐπάνω σὲ ἓναν στυλο γιὰ δεκαετίες, χωρὶς ποτὲ νὰ πλένεται οὔτε νὰν κατεδαίνη γιὰ τὶς σωματικὲς του ἀνάγκες, τότε ἡ κατάστασή του θὰ εἶναι τραγικὰ χειρότερη ἀπὸ ζωῶδης.

στιανοὶ (εἴτε εἶναι κληρικοὶ εἴτε λαϊκοί), ποὺ ζοῦν μέσα στὸν κόσμον μὲ κοινωνικὲς καὶ οἰκογενειακὲς εὐθύνες. Οἱ ἄσκητὲς εἶναι οἱ μοναχοί, ποὺ ἔχουν ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὴν κοσμικὴ ζωὴ καὶ ἔχουν ἀφοσιωθῇ στὸν Γιαχβέ. Ἡ χριστιανικὴ ἀποψη εἶναι ὅτι μέσω τῆς ἀσκητικῆς τελειοποιεῖται ὁ ἄνθρωπος. Οἱ σωματικὲς ἀρετὲς γίνονται ἐχέγγυες ἀξίες τοῦ «ἀγωνιστῆ τοῦ Χριστοῦ», τὰ φανερά δείγματα τῆς μετανοούσης ψυχῆς. Ἡ δυνατότητα γιὰ μετάνοια εἶναι ἡ μεγαλύτερη ἀγωνιστικὴ πρόκληση τοῦ «ἀθλητῆ», ἡ ὁποία ὁδηγεῖ στὴν ἀνώτερη –κατὰ τὸν Χριστιανισμό– ὅλων τῶν ἀρετῶν, τὴν ταπείνωση.

Ἡ τραγικὴ παραφροσύνη τοῦ χριστιανικοῦ «ἀθλητισμοῦ»

Τὸ παράλογο ποὺ διαπότιζε τὴ νέα θρησκεία ὠδήγησε τοὺς μοναχοὺς-ἀσκητὲς σὲ παράλογες ἀκρότητες. Δὲν περιορίζονταν σὲ προσευχὲς, μετάνοιες, νηστείες, ἀγρυπνίες κ.λπ. Ὁ ἅγιος Ἀντώνιος ὁ Μέγας, αἰγυπτιακῆς καταγωγῆς, πέρασε τὴ ζωὴ του μέσα σὲ μιὰ σπηλιὰ τῆς Ἐρυθραίας, προσευχόμενος στὸν Γιαχβέ. Ἦταν ὁ πρῶτος ἀναχωρητὴς μοναχός. Στὸ διάστημα ποὺ ἀσκήτευε δὲν ἄλλαξε ποτὲ ἔνδυμα, δὲν ἔπλυνε ποτὲ τὸ σῶμα του καὶ τρεφόταν ἡμέρα παρὰ ἡμέρα μὲ ἓνα ξερὸ παξιμάδι. Γράμματα δὲν ἤξερε, γυναῖκα δὲν γνώρισε ποτέ. Θεω-

ρεΐται «ἀθλητής» τῆς προσευχῆς καὶ τῆς εὐσέδειας καὶ «ἀγωνιστής» ἐναντίον τοῦ Σατανᾶ. Ἡ μνήμη του ἐορτάζεται ἀπὸ τὴν Ὁρθοδοξία στίς 17 Ἰανουαρίου.

Ὁ φιλοσοφίζων μοναχὸς τῆς αἰρέσεως τῶν γνωστικῶν Ὁριγένης αὐτοευνουχίσθηκε καθὼς καὶ πολλοὶ ὁπαδοὶ του. Ὁ Αἰγύπτιος ἀσκητὴς Παχώμιος μαστίγωνε καθημερινῶς τοὺς τρεῖς χιλιάδες μοναχοὺς τοῦ τάγματός του καθὼς καὶ τὸν ἑαυτό του. Ὁ Βησσαρίων αὐτοδασανίζοταν μὲ ἀγκάθια, γιὰ νὰ τοῦ φύγουν οἱ ἁμαρτίες, ἡ καλόγρια Ἑλισάβετ ἔπινε τὰ οὖρα τῆς ἀπὸ εὐλάβεια κι ὁ Μακάριος ὁ Ἀλεξανδρινός, δεμένος πάντοτε μὲ ἀλυσίδες δάφνους σαράντα κιλῶν, ζοῦσε σ' ἓνα πηγάδι ἀλείφοντας τὸ κορμί του μὲ μέλι, γιὰ νὰ τὸν δασανίζουν οἱ μύγες! Ὁ ὅσιος Συμεὼν ὁ Στυλῖτης πέθανε, ἀφοῦ ἔζησε ἐπὶ σαράντα χρόνια κρεμασμένος σὲ διάφορους στύλους χειμῶνα-καλοκαίρι, κηρύττοντας τὸν «λόγο τοῦ Θεοῦ». Γύρω ἀπὸ τοὺς στύλους ἔβαζε σιδεριές, γιὰ νὰ μὴν τὸν ἐνοχλῇ κανεὶς. Ἄφηνε τὰ ἔντομα καὶ τὰ πουλιὰ νὰ τρώνε τίς σάρκες του. Εἶχε γεμίσει τὸ σῶμα του σκουλήκια· κι ἂν κάποιος ἀπὸ αὐτὰ ἔπεφτε κάτω, τὸ ἔπιανε καὶ τὸ ξανάβαζε ἐπάνω του, γιὰτὶ ἦταν πλάσμα τοῦ Θεοῦ κι αὐτό. Ὁ θάνατός του ἦταν φρικτός, στὸν δὲ στύλο ἀπόμεναν μόνο τὰ κόκκαλά του. Ἡ μνήμη του ἐορτάζεται τὴν 1η Σεπτεμβρίου.

Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἐμφανίσθηκε στὴν Αἴγυπτο κι ἀναπτύχθηκε ἀργότερα περισσότερο στὴ Συρία τὸ φαινόμενο τῶν «διὰ Χριστὸν σαλῶν». Ἐπρόκειτο γιὰ ἀσκητὲς ποὺ προσποιοῦνταν τοὺς τρελλοὺς, σύμφωνα μὲ τὸν πνευματικὸ τους διδάσκαλο Ἀπ. Παῦλο, ποὺ στὴν Α' πρὸς Κορινθίους ἐπιστολὴ (3.18) ἀναφέρει: «Ἐὰν κανεὶς μεταξὺ σας φαντάζεται τὸν ἑαυτό του σοφὸ κατὰ τὸν κόσμον τοῦτο, ἅς γίνῃ μωρὸς γιὰ νὰ γίνῃ σοφός». Γνωστότερος σαλὸς ἦταν ὁ ἅγιος Ἀνδρέας, Σκύθης τὸ γένος. Ἀρκετοὶ ἄλλοι ἀσκητὲς σταυρώνονταν, ἀκρωτηριάζονταν,

Ἐξώφυλλο χριστιανικοῦ βιβλίου, στὸ ὁποῖο παρουσιάζονται οἱ δέοι διαφόρων «ἀθλητῶν» (σύμφωνα μὲ τὴν χριστιανικὴ ἀντίληψη) καὶ μάλιστα στεφανηφόρων, ὅπως τοῦ προφήτη Ἑλισσαίου, τοῦ ἁγίου Ἑλεάζαρ, τῆς ἁγίας Σολομονῆς κ.ἄ. Εἰδικῶς ἡ τελευταία, ἡ ὁποία ἦταν πολύτεκνη Ἑβραία, «ἄθλησε» ὡς ἑξῆς: Ἐδλεπε μπροστὰ στὰ μάτια τῆς νὰ δασανίζονται καὶ νὰ σκοτώνονται πρῶτα ὁ δάσκαλός τῆς Ἑλεάζαρ καὶ ὕστερα τὸ ἓνα μετὰ τὸ ἄλλο τὰ ἑπτὰ παιδιά τῆς γιὰ τὴν πίστη τῶν πατέρων τους, δηλαδὴ τὸν Μωσαϊκὸ Νόμο. Ἐνῶ τὰ ἔδλεπε νὰ πεθαίνουν, ἡ ψυχὴ τῆς ἀγαλλόταν γιὰ τὴ θαρραλέα ὁμολογία τῆς εὐσέδειας κι ὁ μόνος τῆς φόβος ἦταν νὰ μὴν λιποψυχήσῃ κάποιος ἀπὸ αὐτά. Στὸ τέλος ἀνυπομονοῦσα δὲν περιμένε τὴ διαταγὴ τοῦ δήμου, ἀλλὰ γεμάτη χαρὰ πρόλαβε καὶ πήδηξε μόνη τῆς στὴ φωτιά. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τιμáει τὴ μνήμη τῶν παραπάνω Ἑβραίων «ἀθλητῶν» (οἱ ὁποῖοι, σημειωτέον, δὲν μαρτύρησαν γιὰ τὸν Χριστιανισμό ἀλλὰ γιὰ τὸν Ἰουδαϊσμό) στίς 1 Αὐγούστου.

ἔτρωγαν κόπρανα, ἔπιναν ξύδι ἀντὶ νεροῦ· οἱ ποικίλοι τρόποι μαρτυριῶν πού διάλεγαν ξεπερνοῦσαν κάθε ἀρρωστημένη φαντασία.

Γενικά μποροῦμε νὰ διακρίνουμε τοὺς ἑξῆς δύο τύπους ἀσκητῶν:

- Τὸν τύπο τοῦ «ἀνοικτοῦ μέσου», ὅπου ἀνήκουν οἱ στυλίτες ἢ κιονίτες, οἱ δένδριτες καὶ οἱ βοσκοί. Οἱ δένδριτες ἀσκοῦνταν ὅπως καὶ οἱ στυλίτες, ἀλλὰ σὲ δένδρα. Δὲν κατέβαιναν οὔτε γιὰ φαγητό· ἀρκοῦνταν στὰ ξεροκόμματα πού τοὺς πετοῦσαν οἱ περαστικοί. Οἱ βοσκοὶ ζοῦσαν ἐλεύθερα στὴν ἔρημο ἢ στὰ ὄρη καὶ τρέφονταν ὡς «οἱ δόσκοντες» μὲ χόρτα καὶ ρίζες.

- Τὸν τύπο τοῦ «κλειστοῦ μέσου», στὸν ὁποῖο ἀνήκουν κυρίως οἱ ἐγκλειστοὶ ἀσκητές, οἱ ὁποῖοι κλείνονταν σὲ κελιά ἢ σὲ σπηλιές, ἀκόμη καὶ σὲ τάφους, σφραγίζαν τὴν εἴσοδο καὶ ἄφηναν ἓνα μικρὸ ἄνοιγμα γιὰ νὰ παίρνουν τὴ λιτὴ τροφή τους καὶ νὰ διδάσκουν τοὺς ἐπισκέπτες.

“Οἱ αὐτοὶ –καθένας μὲ τὸν τρόπο του, στὴν ἐποχὴ καὶ τὸ περιβάλλον τους, ἀνάλογα μὲ τὶς συνθηκὲς τῆς ζωῆς τους–, σύμφωνα μὲ τὸν ἀρχιμανδρίτη παπα-Θεόδωρο Μπεράτη καὶ τὸ περιοδικὸ «Ὁ Σωτήρ», πίστευαν ὅτι «ἀγωνίσθηκαν

Κανεῖς δὲν μπορεῖ νὰ δώσῃ μία ἱκανοποιητικὴ ἐξήγηση στοῦ σὲ τί συνέβαλε ἡ ἐπὶ μακρὸν ἀπομόνωση τοῦ εἰκονιζόμενου χριστιανοῦ «ἀθλητῆ» ὁσίου Μακαρίου, καθὼς καὶ πολλῶν ἄλλων ἀκόμα ὁμοιδεατῶν του στὴν πρόοδο τῆς ἐπιστήμης, τῆς πατριδᾶς ἢ σὲ ὅποιονδήποτε ἄλλον τομέα τῆς κοινωνίας.

καὶ ἄθλησαν ἐν τῷ Θεῷ, διὰ τὰ λάβουν ἐν συνεχείᾳ τὸν ἀμαράντινον τῆς δόξης στέφανον, τὸν ὁποῖον Κύριος ὑπέσχέθη “πᾶσι τοῖς ἡγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ». (Ἡ φράση αὕτη εἶναι τοῦ θεμελιωτῆ τῆς διαστρέβλωσης τῆς ἔννοιαις τοῦ ἀθλητισμοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ὁ ὁποῖος, λίγο πρὶν πεθάνῃ, εἶχε γράψῃ στὴν πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολὴ (δ' 7, 8): «Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἡγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα· λοιπὸν ἀπόκειται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ Κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτὴς, οὐ μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἡγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ»).

Ἡ ἰδεολογία τῶν ἐλευθέρων καὶ ἡ ἰδεολογία τῶν «δούλων τοῦ Θεοῦ»

Απὸ τὴν εἰσήγησιν τοῦ παπα-Γεωργίου Ἀναγνωστόπουλου, ἀναπληρωτῆ καθηγητῆ στὸ Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, ποὺ ἔγινε στὸ 44ο Παιδαγωγικὸ Συνέδριον μὲ θέμα: «Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες καὶ Πνευματικὴ Γυμνασία» διαβάζουμε: «Ὁ ἅγιος Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ μᾶς ἐπιβεβαιώνει ὅτι τὰ ἔργα δὲν εἶναι αὐτοσκοπός. Σκοπὸς τῆς χριστιανικῆς ζωῆς εἶναι ἡ ἀπόκτησις τοῦ Ἀγίου Πνεύματος. Ἀλλὰ, ἡ δωρεὰ τοῦ Πνεύματος δὲν ἐπιβάλλεται σ' ἓνα ἀδρανὲς ὑποκείμενο ἢ σ' ἓνα ὑποκείμενο χωρὶς ἢ παρὰ τὴν θέλησίν του. Διὰ τὰ γίνῃ τὸ δῶρον τοῦ πλούτου τῆς χάριτος ὑπαρξιακῶς πραγματικὸ ἐν τῇ ἱστορικῇ πορείᾳ τοῦ προσώπου χρειάζεται ἀγῶνας ἀποδοχῆς τοῦ δώρου. Στὴν προοπτικὴ τῆς ὀρθοδόξου παραδόσεως ὁ ἀγῶνας αὐτὸς ὀνομάζεται ἄσκησις. Ἡ ἄσκησις εἶναι ὁ ἀγῶνας ἐφαρμογῆς τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἐνεργοποιεῖ τὴν ἄκτιστη χάρι τῶν δωρεῶν Του (Μυστήρια). Ἡ ἄσκησις ἔχει θετικὸ χαρακτῆρα ὡς ἀποβλέπουσα στὴν μετοχὴ τῆς ὑψίστης θεϊκῆς δωρεᾶς.

«Ἡ ἄσκησις τοῦ σώματος καὶ τοῦ πνεύματος εἶναι συμμετοχὴ στὸν ζωηφόρο θάνατο καὶ στὴν Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου. Κατὰ τὸν ἅγιο Μάξιμο “τὰ φαινόμενα πάντα, δεῖται σταυροῦ... τὰ δὲ νοούμενα πάντα χρήζει ταφῆς... (καὶ τότε) ὁ λόγος μόνος... ὥστερ ἐκ νεκρῶν ἐγγεγενημένος ἀναφαίνεται”. Ἡ ἄσκησις ἐπομένως ὡς μετοχὴ στὸν ζωηφόρο θάνατο καὶ στὴν Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου δὲν εἶναι χαρακτηριστικὸ ὀρισμένης ομάδας πιστῶν. Ἀφορᾷ στὴν οὐσίαν τῆς χριστιανικῆς ζωῆς καὶ ἐπομένως στὴν ζωὴ ὅλων τῶν χριστιανῶν, λαϊκῶν, μοναχῶν καὶ κληρικῶν. Ἡ ἄσκησις τοῦ σώματος μπορεῖ νὰ λειτουργήσῃ ὡς πράξις μὲ πνευματικὸ περιεχόμενον καὶ στὸν χῶρο τοῦ ἀθλητισμοῦ, δηλαδὴ ὡς πράξις μὲ ἀναφορὰ στὸν Θεὸ καὶ στοὺς ἄλλους καὶ ὄχι μὲ ἀναφορὰ στὸ εἰδωλοποιημένον ἐγὼ τοῦ ἀθλητῆ ἢ τῆς ομάδας».

Ἡ Ἑλληνικὴ κοσμοθεωρία ἔδωσε στὸν κόσμον ἀνθρώπους ὠλοκληρωμένους σωματικὰ καὶ ψυχικὰ. Ὁ Χριστιανισμὸς δημιούργησε μόνον δούλους στὸ σῶμα καὶ στὸ μυαλό. Τὸ εὐγενέστερο ἱστορικὸ γέννημα τοῦ Λόγου, ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς, εἶναι σήμερα παντοδύναμη παγκόσμια πραγματικότητα. Κανένα καθεστῶς Φόνου-Φόδου δὲν μπορεῖ νὰ ἐκδιᾷσῃ καὶ νὰ ἐξαναγκάσῃ τὸν σημερινὸ ἄνθρωπο, σ' ὅποια ἐκ τῶν πέντε ἡπείρων καὶ ἂν βρίσκεται, ὅποιο θρήσκευμα καὶ ἂν ἀκολουθῇ, σ' ὅποιον τοπικὸ (φολκλωρικὸ) «πολιτισμὸ» καὶ ἂν ἀνήκῃ, ν' ἀρνηθῇ τὴν Ἐπιστήμη, τὴν Τεχνολογία, τὸν Ἀθλητισμὸ, τὴν ἔλλογη θεώρησις τῆς φυ-

Ἡ ἔκφυλισμός τῆς Ὀλυμπιακῆς Ἰδέας σὲ «ἀθλητὲς» ἀσκητικῆς ἐμφάνισης: Στὸν περιόδοιο τοῦ κτηρίου, ὅπου ἡ ἔδρα τῆς Διεθνοῦς Ὀλυμπιακῆς Ἐπιτροπῆς στὴ Λωζάννη, ἔχει ἀπὸ ἐτῶν τοποθετηθῇ τὸ εὐμέγεθες γλυπτὸ τῆς φωτογραφίας, πὸν παρουσιάζει τρεῖς ἐξαιλωμένες ἀνθρώπινες μορφές νὰ κρατοῦν τοὺς πέντε Ὀλυμπιακοὺς κύκλους. Ἡ κυριολεκτικὰ ἐκτρομακτικὴ εἰκαστικὴ σύνθεση εἶναι χαρακτηριστικὸ δείγμα ὅχι μόνο τῆς διαστροφῆς πὸν ἔχει ἐπέλθει στὴν περὶ Τέχνης ἀντίληψη, ἀλλὰ κυρίως τῆς νοοτροπίας πὸν ἐκλαμβάνει τὸν ἄνθρωπο ὡς ἀπόλυτο μηδενικὸ καὶ ἀνδράποδο μέσα στὸ ἐπίπλαστο θεοκρατικὸ γαλχδικὸ κοσμοεἶδωλο.

σικῆς καὶ κοινωνικῆς πραγματικότητας· τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ. Κανεῖς δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ ἀνατρέψῃ τὴν ὑπάρχουσα ἤδη ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς Ὑψηλίου Παγκοσμιότητας τοῦ Λόγου· παγκοσμιότητα ποὺ σήμερα ἔχει πιά ἀποκτήσῃ ἀντικειμενικὴ ὑπόστασι μετὰ τὴ διάχυσι τῆς Ἡλεκτρονικῆς Λογικῆς καὶ τῆς Πληροφορίας στὰ πέρατα τῆς Οἰκουμένης. Οἱ μανιακοὶ τοῦ φόβου, ποὺ προφανῶς ἀκολουθοῦν καὶ ἀντιγράφουν τὸ «ἱστορικὸ προηγούμενο» τοῦ Μεσαίωνα, βρίσκονται ἐκτὸς ἐποχῆς.

Βιβλιογραφία

- Γεώργιος Σιέττος, «Ὁ Ἀνθελληνισμὸς στὰ Πατερικὰ καὶ Ἐκκλησιαστικὰ Κείμενα», ἐκδόσεις «Εὐανδρος», Ἀθήνα 2004.
- Δημήτρης Λάμπρου, «Ἀναζήτησις», ἐκδόσεις «Δαυλός», Ἀθήνα 1981.
- Θέμος Γκουλιώνης, «Ἀθλητισμὸς - Ἕνας Ἑρωτὰς Ἀλλιώτικος», ἐκδόσεις «Ἀτραπός», 2000.
- Γεώργιος Λεκάκης, «Τάματα καὶ Ἀναθήματα», ἐκδόσεις «Γεωργιάδης», Ἀθήνα 2001.
- Γ. Κοντογιάννης, Π. Βολάκης, Σ. Χίντζιου-Κοντογιάννη, «Ἑλλήνων Χρόνος 2003», ἐκδόσεις «Παπαδημητρίου», 2003.
- Θεόδωρος Μπεράτης, «Ἀθληταὶ Στεφανηφόροι», ἐκδόσεις «Ὁ Σωτήρ», 1998.
- Σύλλογος Ὁρθοδόξου Ἱεραποστολικῆς Δράσεως «Ὁ Μέγας Βασίλειος», Τομεὺς Ἐπιστημόνων, «Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες καὶ Πνευματικὴ Γυμνασία», Ἀθήνα 2004.
- Β. Μουστάκης, «Οἱ Βίοι τῶν Ἀγίων», ἐκδόσεις «Παπαδημητρίου», 2002.
- Περιοδικὸ «Δαυλός», τεύχη 106, 123, 148, 159, 229, 244, 245, 246, 248-249, 250, 252, 259, 262, 266.

Ἰων Δημόφιλος

Ἡλεκτρολόγος - Μηχανολόγος Ε.Μ.Π.

Γραφείο Προέδρου
President's Office

Κύριο
Ἀθανάσιο Ἀβέλλιο
Ἰστιαία

Νέα Ἰωνία, 12 Νοεμβρίου 2002
Ἀρ. Πρωτ. 02198/ΒΓΠ/ΜΑ

Ἀξιότιμε κύριε Ἀβέλλιε,

Σὲ συνέχεια τῆς ἀπὸ 27 Ὀκτωβρίου ἐπιστολῆς σας πρὸς τὴν Πρόεδρο τῆς Ὀργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων, κυρία Ἀγγελοπούλου-Δασκαλάκη, θὰ ἤθελα νὰ ἐπισημάνω τὰ ἑξῆς:

Ἡ κυρία Μανωλοπούλου, ἡ ὁποία ὑπογράφει τὴν ἀπαντητικὴ πρὸς ἐσᾶς ἐπιστολὴ τῆς 15ης Ὀκτωβρίου, εἶναι, ὅπως θὰ παρατηρήσατε, Διευθύντρια Εἰσιτηρίων καὶ ἡ πλέον ἀρμόδια νὰ σᾶς ἀπαντήσει.

Ὅσον ἀφορᾷ στὴν «ἀκατανόητη φράση», ὅπως τὴ χαρακτηρίζετε, «ὁρθὴ διατύπωση τῶν πληροφοριῶν ἐπάνω στὰ εἰσιτήρια», θὰ πρέπει νὰ γνωρίζετε ὅτι ὄντως τὰ στοιχεῖα ποὺ ἀναγράφονται στὰ εἰσιτήρια ἀποτελοῦν καθαρὲς πληροφορίες (ἡμερομηνία, ἄθλημα, γήπεδο, διάζωμα, κάθισμα, τιμὴ, ὀνόματα χορηγῶν κ.τ.λ.), ἀπαραίτητες γιὰ τὸ φίλαθλο κοινό.

Σχετικὰ δὲ μὲ τὴ γλῶσσα ποὺ θὰ χρησιμοποιηθῇ, τοῦλάχιστον στὰ εἰσιτήρια, εἶναι σημαντικό νὰ μὴν ξεχνᾶμε ὅτι τὸ φίλαθλο κοινὸ ποὺ θὰ τὰ χρησιμοποιήσῃ δὲν θὰ εἶναι μόνο Ἕλληνες. Καλῶς ἢ κακῶς ἡ Ἀγγλικὴ ἔχει ἐπικρατήσει ὡς διεθνὴς γλῶσσα καὶ εἶναι ἀδύνατο νὰ ἔχουμε τὴν ἀπαίτηση ἀπὸ χιλιάδες ξένους ἐπισκέπτες νὰ χρησιμοποιήσουν εἰσιτήρια γραμμένα στὰ ἑλληνικά.

Στὴν πρώτη ἐπιστολὴ σας σημειώνατε ὅτι θὰ θέτατε προσεχῶς ὑπόψη τῆς Ἐπιτροπῆς τὴ μελέτη ποὺ ἔχετε ἐκπονήσει γιὰ νὰ μὴν ἐπαναληφθοῦν τὰ λάθη. Ἡ ἐθελοντικὴ σας αὐτὴ προσφορὰ εἶναι εὐπρόσδεκτη.

Μὲ ἐκτίμηση

Εὐγενία Παπαθανασοπούλου
Διευθύντρια Γραφείου Προέδρου

Ὀργανωτικὴ Ἐπιτροπὴ	Organising Committee	
Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων	for the Olympic Games	T +30 10 2004 113
ΑΘΗΝΑ 2004	ATHENS 2004	+30 10 2004 930
Ἰωλκοῦ & Φιλ. Ἐταιρείας	Iolkou & Filikis Eterias	F + 30 10 2004 111
142 34 Νέα Ἰωνία	142 34 Nea Ionia Greece	www.athens2004.com

«Εἶναι ἀδύνατον νὰ ἔχουμε τὴν ἀπαίτηση ἀπὸ χιλιάδες ἐπισκέπτες νὰ χρησιμοποιήσουν εἰσιτήρια γραμμένα στὰ Ἑλληνικά». Κι ὅμως οἱ γραικύλοι αὐτοὶ τῆς «Ἀθήνας 2004» εἶναι σήμερὰ θεματοφύλακες τοῦ Πανάρχαιου Ἑλληνικοῦ θεοῦ τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων.

ΣΚΛΗΡΟΣ ΑΓΩΝΑΣ ΔΥΟ ΕΤΩΝ ΕΝΟΣ ΠΟΛΙΤΗ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΑ ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ ΣΤΗΝ «ΑΘΗΝΑ 2004»

Μηνύθηκαν οι υπεύθυνοι τών Ἀγώνων τοῦ 1997

Ἦταν τὸ 1997, χρονολογία διεξαγωγῆς τοῦ Παγκοσμίου Πρωταθλήματος Στίβου στὴν Ἑλλάδα, ὅταν κανεὶς ἀπὸ τοὺς θεατὲς δὲν εἶχε ἀντιληφθῇ τὴ μεγάλη παρατυπία ποὺ συνέβαινε στὸ δάθρο τῶν νικητῶν. Τὰ σύμβολα νίκης, τὰ μετάλλια ποὺ ἀπονεμήθηκαν στοὺς πρῶτους ἀθλητὲς, ἦταν γραμμένα στὰ ἀγγλικά. Μία παρατυπία σκάνδαλο, ποὺ βαρύνει στίς πλάτες τῶν διοργανωτῶν, μιᾶς καὶ τόσο ἀψηφιστὰ ἀποδέχτηκαν τὸν σχεδιασμὸ μεταλλίων ποὺ πρότειναν ξένοι ἀθλητικοὶ παράγοντες γιὰ τὴ χώρα ὅπου γεννήθηκε τὸ Ὀλυμπιακὸ Πνεῦμα. Ὁ κ. Ἀθανάσιος Ἀδέλλιος, μέλος τῆς Ἑθνικῆς Ἑταιρείας τῶν Ἑλλήνων Λογοτεχνῶν καὶ τοῦ Συνδέσμου Ἱστορικῶν Συγγραφέων, ἔδωσε πραγματικὸ ἀγῶνα, γιὰ νὰ διορθωθῇ αὐτὸ τὸ λάθος καὶ κυρίως γιὰ νὰ μὴν ἐπαναληφθῇ στοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες τοῦ 2004. Ἀπευθύνθηκε σὲ ὅλους τοὺς ἀρμόδιους φορεῖς, ὑποβάλλοντας μηνύσεις κατὰ τῶν ὑπαιτίων ποὺ ἔδωσαν τὴ συγκατάθεσή τους γιὰ τὴν κοπὴ τῶν μεταλλίων στὴν Ἀγγλική.

Στις 19 Σεπτεμβρίου τοῦ 2002 μὲ προσωπικὴ συστημένη ἐπιστολὴ ὁ κ. Ἀθανάσιος Ἀδέλλιος ζητᾷ ἀπὸ τὸν τότε Εἰσαγγελεὰ τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Εὐάγγελο Κρουσταλάκη τὴ διενέργεια ἔρευνας γιὰ τὴν ὑπόθεση καὶ γενικώτερα τὴν προσπάθεια τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας καὶ τῶν δικαιομάτων της. Ἀνάλογη συστημένη ἐπιστολὴ ἀπηύθυνε καὶ στὴν Πρόεδρο τῆς Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων 2004 κ. Γιάννα Δασκαλάκη-Ἀγγελοπούλου, μὲ αἶτημα τόσο τὰ μετάλλια ὅσο καὶ τὰ εἰσιτήρια τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων τοῦ 2004 νὰ εἶναι γραμμένα στὴν ἑλληνικὴ γραφὴ.

Χρειάστηκε πραγματικὰ νὰ γίνῃ ἓνας μεγάλος ἀγῶνας ἀπὸ τὸν κ. Ἀθανάσιο Ἀδέλλιο καὶ νὰ ἀκολουθήσουν πλῆθος ἐπιστολῶν, μέχρι νὰ ἐμπεδωθῇ στίς συνειδήσεις τῶν ἀρμοδίων παραγόντων ὅτι εἶναι ζήτημα σεβασμοῦ ἀπέναντι στὸ ἑλληνικὸ ἔθνος τὰ ὀλυμπιακὰ μετάλλια νὰ φέρουν τὴ δική του γλώσσα, κάτι ποὺ ἐπιτεύχθηκε. Ἔτσι εἶναι γνωστὸ πᾶς ὅτι θὰ ἀπεικονίζον στὴν ἐμπρόσθια ὀψη τους τὴ Νίκη τοῦ Πανωνίου μὲ φόντο τὸ Καλλιμάρμαρο καὶ ὄχι τὸ... Κολοσσαῖο, ὅπως συνέβαινε μέχρι πρότινος! Μία ἱστορικὴ ἀπόφαση ἀπὸ τὴ ΔΟΕ, ποὺ ἀποκαθιστᾷ τὴν ἀδικία τῶν ἐτῶν, καὶ ποὺ θὰ ἰσχύῃ γιὰ ὅλες τὶς διοργανώσεις ἀπὸ ἐδῶ καὶ στὸ ἔξῃς. Ὅσο γιὰ τὴν ὀπίσθια ὀψη (ὅπου ἡ ἐπιλογὴ τῆς ἀπεικόνισης προτείνεται ἀπὸ τὴ χώρα ποὺ φιλοξενεῖ τοὺς ἀγῶνες), ἔχουν χαραχθῇ οἱ πρῶτοι στίχοι τῆς ὁγδοῆς ὀλυμπιακῆς ᾠδῆς τοῦ Πινδάρου, τὴν ὁποία συνέθεσε τὸ 460 π.Χ. γιὰ τὴ νίκη τοῦ Ἀλκιμήδονα ἀπὸ τὴν Αἴγινα στὸ ἀγώνισμα τῆς πάλης, στὴ δωρικὴ διάλεκτο. «Μᾶτερ ὦ χρυσοστεφάνων ἀέθλων, Ὀλυμπία, δέσποινα ἁλαθείας».

Εγκύριο Αρμό Πύου, Αρ. Πρωτ. 4767 - Διηγήτο Αρ. Πρωτ. 2025 25.5.2003.

ΑΝΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΜΗΝΥΣΙΣ ΔΙΑ ΤΟΝ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

η Εσθέρη Κουκουρή.

Αδελφού Αβελίου

(Αδελφ. Παπανηολού)

Κυρία Εισαγγελέ,

Μέγας

της Έθνης Έκτακτος

Φέρω εις γνώσιν Εξ ου, τα Μελέτη. του

των Έκτακτων Αποδελχών

Εδωθήσαν στους Υψηλούς του Παιδαγωγίου

Μέγας

Πρωτοδμήτριος Σέβρα του 1997, που έγινε εδιν

του Συνδέσμου Ιστορικών

Ελλοί, (Χρηστών, Αρχηγών και Χιλιών), Εφέναν

Συγγραφών

της Εθνης Επικρατές των Εθν. Αρχών Γαβέλα

Καταίτου Ιστορίας, Π. Μ. Σ. 15

ΕΠΕΙΔΗ

Τ.Κ. 34200.

Κατά

Η Έκτακτη Γαβέλα είναι η γλυσίδα του Απύ

των Αθηνών Πρωτοδμήτριος

και Εξ ου, και του Κράτους μας, Πρωτοδμήτριος

της Χώρας μας η και Αρχών

και Εξ ου, και της Εθνης Επικρατές

Εσθέρη Κουκουρή

Εσθέρη Κουκουρή, Πρωτοδμήτριος και Επικρατές

Εσθέρη Κουκουρή

Εσθέρη Κουκουρή, Πρωτοδμήτριος και Επικρατές

Εσθέρη Κουκουρή

Εσθέρη Κουκουρή, Πρωτοδμήτριος και Επικρατές

Εσθέρη Κουκουρή

Εσθέρη Κουκουρή, Πρωτοδμήτριος και Επικρατές

Εσθέρη Κουκουρή

Εσθέρη Κουκουρή, Πρωτοδμήτριος και Επικρατές

Εσθέρη Κουκουρή

Εσθέρη Κουκουρή, Πρωτοδμήτριος και Επικρατές

Εσθέρη Κουκουρή

Εσθέρη Κουκουρή, Πρωτοδμήτριος και Επικρατές

ΕΠΕΙΔΗ

Από την Έκτακτη Γαβέλα

και του Κράτους μας, Πρωτοδμήτριος

Η μήνυσις κατά των ύπαιτιών που είχαν τυπώσει στα Άγγλικά τα εισιτήρια

Αυτήν τη μεγάλη επιτυχία την «πιστώθηκε» τὸν Ἰούνιο τοῦ 2003 ἡ Ἑλληνικὴ Ὀλυμπιακὴ Ἐπιτροπὴ, ἀγνοῶ ὅμως ἂν τὰ μέλη της θὰ εἶχαν προβληματιστῇ γιὰ αὐτὴν τὴν ἀπαράδεκτη λεπτομέρεια, ἐὰν ἄνθρωποι, ὅπως ὁ κ. Ἀθανάσιος Ἀδέλλιος, δὲν τὴν εἶχαν ἐπισημάνει. Γιατί, ὅσον καιρὸ ἔστειλε τις ἐπιστολές του γιὰ τὸ θέμα αὐτό, κανεὶς δὲν τοῦ ἔδινε μία σαφὴ ἀπάντηση.

Ἀνάλογη ἀνησυχία ὑπάρχει –ὅπως προαναφέραμε– καὶ γιὰ τὰ ὀλυμπιακὰ εἰσιτήρια ὡς πρὸς τὴ γλῶσσα πού θὰ ἐκδοθοῦν. Στὶς 12 Νοεμβρίου τοῦ 2002 ἡ Διευθύντρια τοῦ Γραφείου τῆς Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Ὀλυμπιακῆς Ἐπιτροπῆς κ. Εὐγενία Παπαθανασοπούλου ἐπισημαίνει μὲ ἐπιστολὴ-ἀπάντηση πρὸς τὸν Ἀθανάσιο Ἀδέλλιο τὰ ἑξῆς χαρακτηριστικά: «*Εἶναι σημαντικό νὰ μὴν ξεχνᾶμε ὅτι τὸ φίλαθλο κοινὸ πού θὰ τὰ χρησιμοποιήσῃ δὲν θὰ εἶναι μόνο Ἕλληνες. Καλῶς ἢ κακῶς ἡ Ἀγγλικὴ ἔχει ἐπικρατήσῃ ὡς διεθνὴς γλῶσσα καὶ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἔχουμε τὴν ἀπαίτηση ἀπὸ χιλιάδες ξένους ἐπισκέπτες νὰ χρησιμοποιήσουν εἰσιτήρια γραμμένα στὰ ἑλληνικά*». (Ὁ κ. Ἀθανάσιος Ἀδέλλιος δύο φορὲς εἶχε ἀπευθυνθῇ γιὰ τὸ ἴδιο θέμα μὲ συστημένη ἐπιστολὴ πρὸς τὴν κ. Γιάννα Δασκαλάκη-Ἀγγελοπούλου, δὲν τοῦ ἀπάντησε ὅμως ἡ ἴδια ὅπως ὠφείλε, γεγονός πού τὸν ἔκανε νὰ στραφῇ γιὰ τις περαιτέρω ἐνέργειες τοῦ στα μέλη τῆς Ἑλληνικῆς Ὀλυμπιακῆς Ἐπιτροπῆς.)

Στὶς 28 Νοεμβρίου τοῦ 2002 καὶ μὲ δεδομένες τις ἀσαφεῖς ἀπαντήσεις πού ἐλάμβανε προτείνει στὰ μέλη τῆς Ἑλληνικῆς Ὀλυμπιακῆς Ἐπιτροπῆς τὸ ἑξῆς: Ἡ ἐπίσημη πλευρὰ τῶν εἰσιτηρίων νὰ εἶναι ἐξ ὁλοκλήρου γραμμένη στὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα καὶ ἡ ἄλλη στὴν Ἀγγλική.

Στὶς 23 Ἰανουαρίου 2003 μὲ προσωπικὴ ἐπιστολὴ ἀπευθύνθηκε στὸν τότε προέδρου τῆς Βουλῆς Ἀπόστολο Κακλαμάνη, ἐκφράζοντάς του τις ἀνησυχίες του, χωρὶς νὰ λάβῃ ποτὲ ἀπάντηση. Ὁ ἐπικεφαλῆς τοῦ ἑλληνικοῦ κοινοβουλίου δὲν μπῆκε στὸν κόπο νὰ ἀπαντήσῃ στὸν προβληματισμὸ ἑνὸς Ἑλλήνα πολίτη. Δὲν ὑπῆρξε ὅμως ἡ ἴδια ἀντιμετώπιση ἀπὸ τὸν δήμαρχο Θεσσαλονίκης κ. Βασίλειο Παπαγεωργόπουλο ἀλλὰ καὶ τὴν δήμαρχο Ἀθηναίων κ. Ντόρα Μπακογιάννη –ἂν καὶ λακωνικὴ στὴν ἀπάντησή της ἡ τελευταία–, πού ἐνημέρωσαν τὸν κ. Ἀθανάσιο Ἀδέλλιο γιὰ τις προσπάθειες πού θὰ καταβάλουν γιὰ τὴ διευθέτησιν τοῦ θέματος.

Κατέθεσε μήνυση στὸν Ἀρειο Πάγο

Τὸ μεγάλο ἐνδιαφέρον ὅμως ἐστιάζεται στὴ μήνυση πού κατατέθηκε στὸν Εἰσαγγελεὰ τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Εὐάγγελου Κρουσταλάκη μὲ ἡμερομηνία 29 Ἀπριλίου 2003, ἀριθμὸ πρωτοκόλλου 4767 καὶ διοικητικὸ ἀριθμὸ πρωτοκόλλου 2025 τῆς 15 Μαΐου 2003, στὴν ὁποία ὁ κ. Ἀδέλλιος διατυπώνει μὲ τις παρακάτω φράσεις τὸ αἴτημά του γιὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας: «*Ζητῶ καὶ ἀπαιτῶ ὡς Ἕλληνα πολίτης ὑπεραμυνόμενος τῆς Ἑθνικῆς μας γλώσσας α) τὴν ἀπὸ τὴν δώξιν τῶν ὑπαιτίων τοῦ 1997 καὶ β) τὸν ἀποκάλυπτον ἐναγκαλισμὸν καὶ τὴν ἐν δικαίῳ ἐκλόνητον στήριξιν της ὡς μέσον ἐκθαμβωτικῆς ἐπιβολῆς τοῦ ἀθανάτου καὶ ἀήττητου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ*». Ἀναφορὰ γιὰ τὴ συγκεκριμένη μήνυση ἐστάλη καὶ στὸν τότε Προέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Γεώργιο Κάππο καὶ στὴν Ὀλομέλειά του μὲ ἀριθμὸ πρωτοκόλλου 367 τῆς 16 Μαΐου τοῦ 2003 καὶ διοικητικὸ ἀριθμὸ πρωτοκόλλου 2025 τῆς 15ης Μαΐου τοῦ 2003.

Θέσαμε στὸν Ἀθανάσιο Ἀδέλλιο τὰ παρακάτω ἐρωτήματα:

«*Δ.*»: Κύριε Ἀδέλλιε, πῶς ξεκινήσατε τὸν προσωπικὸ σας ἀγῶνα, πού τελικῶς δικαιώθηκε;

– Ὁ ἀγῶνας μου ξεκίνησε ἀπὸ διαίσθηση ἀλλὰ καὶ περιέργεια. Γνώριζα τί εἶχε συμβῆ στο Παγκόσμιον Πρωτάθλημα Στίβου τὸ 1997 στὴν Ἀθήνα καὶ ὁ συνειρμὸς τῆς σκέψης μου μὲ ἔκανε νὰ ἀνησυχίσω γιὰ ὅσα ἐνδεχομένως θὰ ἀκολουθοῦσαν στὴν Ὀλυμπιάδα τοῦ 2004. Πῆγα μέχρι τὸ Ὀλυμπιακὸ Στάδιο καὶ ἀντιλήφθηκα ἰδίους ὁμίσεις ὅτι μετὰ τὸ 1997 ἔφεραν πραγματικά τὴν ἀγγλικὴ γραφὴ. Ἀπὸ ἐκείνη τὴ μέρα ξεκίνησα μία μεγάλη κινητοποίηση, ἀπευθύνθηκα μὲ ἐπιστολές πρὸς πᾶσα ἀρμοδία ἀρχή, μέχρι πού δικαιώθηκα. Καὶ ἀπορῶ πραγμα-

2004: Η Νίκη του Παιωνίου ...ενίκησε

Μεγάλη νίκη στη σύνοδο της ΔΟΕ που διεξάγεται στην Πράγα για την Ελλάδα. Μέχρι σήμερα, τα μετάλλια των Ολυμπιακών Αγώνων είχαν ως φόντο στην εμπρόσθια πλευρά τους τη θεά Νίκη και την αρένα του Κολοσσαίου (φωτ. κάτω δεξιά, το μετάλλιο στο Σίδνεϊ).

Η Εκτελεστική Επιτροπή της ΔΟΕ δέχθηκε χθες την πρόταση της «Αθήνα 2004» και ενέκρινε το νέο σχέδιο των μεταλλίων, με το άγαλμα της Νίκης του Παιωνίου (από το 421 π.Χ., που βρίσκεται στο Μουσείο της Ολυμπίας) και φόντο το Καλλιμάρμαρο. Ετσι η όψη των μεταλλίων αλλάζει για πρώτη φορά μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες του Αμστερντάμ το 1928 και στο εξής θα απεικονίζει την ελληνική πρόταση για όλες τις επόμενες διοργανώσεις.

«Αποκαταστήσαμε μία ιστορική αδικία», δήλωσε ο γεν. διευθυντής της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής Ζιλμπέρ Φελί, ενώ ο πρόεδρος της ΕΟΕ Λάμπης Νικολάου τόνισε: «Αυτό θα ισχύει πλέον και για τους επόμενους Ολυμπιακούς Αγώνες, γεγονός που επιβεβαιώνει την πρόθεση της ΔΟΕ να αναγνωρίσει τη μοναδικότητα των Αγώνων της Αθήνας».

1η Ιουλίου 2003, «ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ», σελίς 51.

τικά, πώς γίνεται για τα ολυμπιακά μετάλλια του 2004 σύσσωμη ή 'Ελληνική 'Ολυμπιακή 'Επιτροπή και όμοφωνα πάνω από 200 χώρες να αποφασίσουν να έχουν την 'Ελληνική γραφή, και το 1997 μέσα στην ίδια μας τη χώρα, 'Ελληνες άβασάνιστα δέχτηκαν την ξένη γραφή σε αυτά τα σύμβολα νίκης. Είναι παράδοξο που επιτέλεσαν αυτό το άνοσιούργημα.

«Δ.»: Χαρακτηριστικό είναι ότι αρκετοί φορείς και μέσα ενημέρωσης, στα όποια απευθυνθήκατε για να διατυπώσετε την αγωνία σας για τα μετάλλια αλλά και για τα είσιτήρια του 2004, δεν ανταποκρίθηκαν.

– 'Εκείνο που με έκαψε περισσότερο, ήταν η γραφή στα μετάλλια. 'Αλλά ναι, ύπηρξαν φορείς και μέσα ενημέρωσης που αδιαφόρησαν παντελώς. 'Αναφέρω τον τότε πρόεδρο της Βουλής 'Απόστολο Κακαλάμη και την 'Ακαδημία 'Αθηνών. Δεν πήρα καμμία απάντηση από τους αθανάτους της 'Ακαδημίας 'Αθηνών! 'Από μέσα ενημέρωσης ανταποκρίθηκαν το περιοδικό «'Ερευνα», όπως επίσης και ο τηλεοπτικός διάυλος 'Αντέννα.

«Δ.»: Πώς νιώθετε μετά από αυτήν τη δικαίωση;

– 'Ήταν ζήτημα τιμής για την 'Ελλάδα. Στην 'Ιστιάα, που είναι ο τόπος καταγωγής μου, άνθρωποι καθημερινοί, του μόχθου, ζούσαν τη δική μου αγωνία. 'Αρκετοί φορείς και άπλοϊ πολίτες με συγχαίρουν για το αποτέλεσμα. 'Ήταν χρέος μου, γιατί όταν πλήττεται ή γλώσσα ενός λαού, πλήττεται ο ίδιος ο λαός.

Μέχρι την ώρα που γράφονται αυτές οι γραμμές δεν υπάρχει νεώτερη εξέλιξη για το θέμα της 'Ελληνικής γραφής στα είσιτήρια των 'Ολυμπιακών 'Αγώνων του 2004. Και για την προκλητική παρατυπία του 1997 ή υπόθεση βρίσκεται στα χέρια της δικαιοσύνης πλέον. Μπορεί για κάποιους ή υπόθεση αυτή να φαίνεται πώς είχε «κουκουλωθή» ή ξεχαστή. Προς μεγάλη απογοήτευση υπάρχουν και εκείνοι που δεν ξεχνάνε. 'Η παραπομπή των υπευθύνων στο ακροατήριο θα αποτελέσει δικαίωση όχι μόνο για τον κ. 'Αθανάσιο 'Αδέλλιο, που κατέθεσε τη σχετική μήνυση, αλλά και για κάθε 'Ελληνα που ενωχλήθηκε από αυτήν τη δημόσια προσβολή του 'Ελληνικού Πολιτισμού.

Ταξιαρχούλα Λαδά

Ο ΚΑΛΑΘΟΣ ΤΩΝ ΑΧΡΗΣΤΩΝ

Nous sommes tous bandites...

...Ἡ, ἐπὶ τὸ ἐλληνικώτερον: «εἵμαστε ὅλοι ἐγκληματίες». Τί δήλωση αὐτογνωσίας ἦταν αὐτή, καλέ μου, ξενόφερτε ἀόρατε ὑπερ-ὑπουργὲ Πολιτισμοῦ τοῦ Ρωμαίικου; Μοῦ θύμισε ἐκεῖνο τὸ περιβόητο «Εἵμαστε ὅλοι Γερμανο-εβραῖοι», πὺν φώναζε τὸ πλῆθος τὸ Μάη τοῦ '68 ἔξω ἀπὸ τὰ γραφεῖα τῆς «Οὐμανιτέ» στὸ Παρίσι, προεξάρχοντος τοῦ πρώην ἐπαναστάτη καὶ νῦν «βολεμένου» ὅπως πολλοὶ ἄλλοι Ντανιέλ Κὼν Μπεντίτ. Ἐσὺν δέβαια Γερμανὸς δὲν εἶσαι, ὅσο γιὰ τὸ ἄλλο... ἔχω γνώση, γι' αὐτὸ καὶ σὲ ἐπέλεξα εἰδικὰ γιὰ τὴ νευραλγικὴ θέση τοῦ «προστάτη» τοῦ μαιροῦ ἀρχαιοελληνικοῦ Πολιτισμοῦ.

Ὡστόσο θὰ σὲ μαλώσω. Ἐπρεπε νὰ κάνης λίγο «τὸ Γερμανάκι» καὶ νὰ προσέξῃς κάπως τίς δηλώσεις σου γιὰ τὸ Νέο Μουσεῖο Ἀκροπόλεως. Δὲν τὸ ἔπραξες, καὶ πάρα λίγο νὰ ἀποκαλυφθοῦμε, νὰ ξεδρακωθοῦμε καὶ νὰ βροῦμε τὸ διάτανό μας στὰ καλὰ καθούμενα. Μουσεῖο χτίζουμε, ἀγαπητέ, δὲν «γυρίζουμε» τὸ «Τὸπ Καλί», γιὰ νὰ κάνης σκηνοθετικὲς τσιριτζάντζουλες! Τὸ πρᾶγμα σοβαρεῦει δὲ τώρα, πὺν ἡ κατάσταση ἄλλαξε ἐλαφρῶς, ὁ δικὸς μας ἔβρυγε καὶ τὸ «κακὸ ἄνθρωπο κύνιο Τατούλη» ἔβαλε τὸν εἰσαγγελέα στὴ μέση γιὰ τὸ θεάρεστο αὐτὸ ἔργο μας στοῦ Μακρυγιάννη. Ἡ ὑπόθεση πλέον ἀπαιτεῖ προσεκτικὸν χειρισμὸν, γιὰ νὰ μὴν μετατραπῇ σὲ «ἀλυσιδωτὴ ἀντίδραση», πὺν θὰ φέρῃ στὸ φῶς καὶ ἄλλες –θεάρεστες– λοδιτοῦρες μας. Τὸ νοῦ σου λοιπόν, ὥστε νὰ μὴν πάη χαμένος ὁ κατὰ τὴν τελευταῖα εἰκοσαετία ἱερὸς ἀγῶνας μας κατὰ τῶν παγανῶν. Σκέψον τὴν ἀείμνηση «δικιά σου», ἡ ὁποία ἀκολουθώντας τυφλὰ τίς ὁδηγίες σου «εἶχε σώσει τὸ Σπήλαιο Πετραλώνων ἀπὸ τὸν Πονλιανό», εἶχε θάψει μὲ μπετόν τὴ θυθισμένη προϊστορικὴ πόλη στὸν Ἀστακὸ γιὰ λόγους «ὑψίστης ἐθνικῆς σημασίας» καὶ ἄλλα πολλά. Θυμήσου τὸν χαριτόδωτο «Χοντρούτσικο» πὺν τὴ διαδέχτηκε καὶ πιστὸς στὰ κελεύσματά σου ἀπαγόρευσε διὰ ροπάλον τὴ χρονολόγηση τῶν προϊστορικῶν μνημείων, καὶ τὸν διάδοχό του «Χοντρέλλο», πὺν ρήμαξε τὸν προϊστορικὸ οἰκισμὸ στὸ Ζάγανι παρὰ τὴν παγκόσμια κατακραυγή. Ὡσο γιὰ τὴν Ἀκρόπολη καὶ τὸ Μετρό, ἂς μὴ μιλήσω, τὰ ξέρεις ἄλλωστε. Ὅλα φέρουν τὴ σφραγίδα σου καὶ ἔχουν φυσικὰ τὴν εὐλογία μου. Δὲν φαντάζομαι νὰ θέλῃς νὰ πᾶνε στὸ βρόντο τόσα κατορθώματα;

Γι' αὐτὸ μία συμβουλὴ ἔχω νὰ σοῦ δώσω: Συνέχισε τὸ «Λάθε βιώσας», ὅπως ἔλεγαν καὶ οἱ ἀρχαῖοι τρισκατάρατοι. Τοντέστιν συνέχισε αὐτὸ πὺν ἔκανες ἔως τώρα: Νὰ ζῇς (ὑπόσκαψε, τοιμέντωσε, ἐξαφάνισε) καὶ νὰ μὴ φαίνεσαι. Ἄσε τίς προβολές καὶ τίς σαρκαστικὲς βερμπαλιστικὲς κορῶνες. Διότι μπορεῖ νὰ σπάσῃ ὁ διάβολος τὸ ποδάρι του, νὰ γῆ ἀπ' τὸ λήθαργο ἡ κοινὴ γνώμη καὶ νὰ ἀρχίσῃ εὐλογία νὰ ρωτᾷ: «Καλὰ, αὐτὸς τί ρόλο παίζει;». Καὶ τότε ἂντε νὰ τὰ μπαλώσουμε. Πάντως δὲν ἀνησυχῶ γιὰ τὴ συνέχιση τῆς θεάρεστης πολιτισμικῆς πολιτικῆς μας. Θὰ βροῦμε τρόπο νὰ περάσουμε τίς ντιρεκτίδες μας καὶ μὲ τὴ νέα κατάσταση. Ὑπομονὴ χρειάζεται ἀπλῶς. Ἄσε δὲ πὺν πολλὰ ἀπὸ τὰ δίποδα θηλαστικὰ πὺν κατοικοεδρεύουν ἐδῶ νομίζουν ὅτι τώρα θὰ τοὺς ἔρθῃ ἡ ἐλληνικότητα οὐρανοκατέβατη! (ῶραῖο ἀνέκδοτο! Τὸ ἄλλο μὲ τὸν Τοτό τὸ ξέρετε!...). Ἐσὺ πάντως μεῖνε στὸ ἡμίφως ἢ, ἀκόμη καλύτερα, στὸ σκότος. Μόνον ἐκεῖ λειτουργοῦν ὅπως πρέπει τὰ μυαλά μας. Πρόσεχε δὲ μὴν τυχὸν ἀπὸ κεκτημένη ταχύτητα –καὶ λόγῳ ἐπαργέλματος– φωνάξῃς «φῶτα, παρακαλῶ»! Διότι ἂν ἀνάψουν, δὲν θὰ προλάβῃς νὰ πῇς οὔτε «ἡμαρτον», ἀφοῦ τὸ πρῶτο καὶ τελευταῖο πρᾶγμα πὺν θὰ δῇς νὰ σοῦ ἔρχεται μὲ φόρα κατακέφαλα θὰ εἶναι τὸ

Σάρωθρον

ΟΤΑΝ Ο ΠΑΠΑΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΒΙΟΛΟΓΟΣ-ΚΟΣΜΟΛΟΓΟΣ...

Ἡ σύγκρουση Ἐπιστήμης καὶ Δογματισμοῦ

Ὁς πρωτοπόρος ἑρμηνευτὴς τῆς βιολογικῆς ἐξέλιξης τῶν εἰδῶν, τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν τοῦ τότε καὶ τοῦ σημερινοῦ ἐπιπέδου ἐπιστημονικῆς γνώσης, ἀναγνωρίζεται ὁ ἐδῶ καὶ περίπου 2.400 χρόνια πρὸ τοῦ Δαρβί-νου φιλόσοφος καὶ φυσιολόγος Ἀναξίμανδρος. Αὐτὸ πὺν διακρίνει τὸν Ἀναξίμανδρο, σὲ σχέση μεῖ ἄλλους βιολόγους, εἶναι ὁ ἐπιστημονικὸς ἐπαγωγικὸς τρόπος σκέψης καὶ ἔρευνας τῶν φυσικῶν αἰτίων ἐξέλιξης τῶν εἰδῶν. Αὐτὸς ὁ τρόπος σκέψης, πρωτόγνωρος στὴν σύλληψή του καὶ οἰκουμενικὰ ἀποδεκτὸς ἀπὸ τὴν σύγχρονη ἐπιστήμη, ἀποκλείει τὴν θεοκρατικὴ –ἐκ τοῦ μηδενός– τοῦ σύμπαντος καὶ τοῦ ἀνθρώπου δημιουργία. Ἔτσι ἐτέθησαν οἱ δόσεις γιὰ τὴν μετέπειτα ὀρθολογικὴ διατύπωση τῆς ἐξελικτικῆς διαδικασίας ἀπὸ τὸν Λαμάρκ πρῶτα καὶ τὸν Δαρβίνο ἀργότερα.

Ἡ θεωρία τοῦ Ἀναξίμανδρου διεσώθη στὰ κείμενα τοῦ βιογράφου καὶ φιλοσόφου Πλουτάρχου μεταφρασθεῖσα, ὑποθέτομε, ἀπὸ τὴν ἀρχαία Ἑλληνικὴ στὴν Λατινικὴ γλῶσσα ἀπὸ Λατίνους διανοοῦμενους. Τὸ λατινικὸ κείμενο ἐν μεταφράσει ἔχει ὡς ἑξῆς (Κάκτος, «Ζήνων, Ἀναξίμανδρος, Ἀναξιμένης», Ἀναξίμανδρος, ἀπ. 30, σελ. 108-109):

«Ἐγώ, ὁ Γαλιλαῖος Γαλιλέϊ...»

Μελετώντας τὸ βιβλίον τοῦ Yves Chéreau (Ἰβ Σερακί) μεῖ τίτλο: «Ἐγώ, ὁ Γαλιλαῖος», πὺν εἶναι μία αὐτοβιογραφικὴ διήγηση τοῦ ἰδίου τοῦ Γαλιλαίου, βρήκαμε καταγεγραμμένη ὅλη τὴν ἀποκήρυξη τῆς ἐπιστήμης του, πὺν ἔκανε γονατιστὸς μπροστὰ στοὺς ἱεροεξεταστὲς στὸ μοναστήρι Σάντα Μαρία σόπρα Μινέρβα, τὴν 22 Ἰουνίου 1633, τὴν ὁποία καὶ παραθέτουμε γιὰ διδάγματα, ὅπως ὁ ἴδιος ὁ Γαλιλαῖος γράφει: «Ἡ Ἐκκλησία ἀπεναντίας θὰ πρέπει σύντομα νὰ δώσῃ λόγο γι' αὐτὸ πὺν εἶμαι ὑποχρεωμένος ν' ἀποκαλέσω ἔτσι: τὴν ἀτιμία της» (σ. 83).

Παραθέτουμε αὐτοῦσιο μόνον τὸ τελευταῖο μέρος τῆς διήγησής του χάριν τῆς ἱστορίας. Δείχνει τὸν πόνο του, τὴν ἀγάπη πρὸς τὴν ἀλήθεια καὶ τὴν ἐπιστήμη, τὸν σεβασμὸ του στοὺς νόμους καὶ τὴ λύπη του ἀπὸ τὴν ἀδίκη καταδίκη του ἀπὸ τοὺς ἱεροεξεταστὲς: «Ὅταν ἐπιτέλους ἔρθῃ ἡ ὥρα νὰ ἐγκαταλείψω αὐτὴν τὴ γῆ, πὺν ἐκτὸς ἀπὸ κέντρο τοῦ Σύμπαντος, εἶναι καὶ τὸ κέντρο τῶν συμφορῶν μου, θὰ φύγω χωρὶς τύψεις, σίγουρος ὅτι ἔχω ἐνεργήσει με σε-

«*Ὁ Μιλήσιος Ἀναξίμανδρος θεωροῦσε ὅτι ἀπὸ τὸ ζεστὸ νερὸ καὶ τὴ ζεστὴ γῆ γήγχαν ψάρια ἢ ὄντα ποὺ ἔμοιαζαν πολὺ μὲ ψάρια, μέσα σὲ αὐτὰ μεγάλωσε ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴ μορφή ἐμβρύων, ποὺ ἔμειναν ἐγκλειστα ὡς τὴν ἐφηβεία· τότε πιά αὐτὰ τὰ ἰχθυόμορφα ὄντα ἀνοίξαν, καὶ ἀπὸ μέσα τους γήγχαν ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ποὺ μποροῦσαν νὰ τρέφονται μόνοι τους*».

Ἄς συγκρίνουμε τὴν σκέψη τοῦ Ἀναξίμανδρου μὲ αὐτὴν τῶν Γραφῶν. Ἡ δεοντολογικὴ διατύπωση τοῦ Ἀναξίμανδρου, συμβατὴ μὲ τὶς βιολογικὲς γνώσεις τῆς ἐποχῆς του, ὡς αἰτιοκρατικὴ σκέψη μὲ τὰ σημερινὰ δεδομένα ἐγινε ἴσως μεταξὺ ἄλλων καὶ ἓνας ἀπὸ τοὺς βασικοὺς μοχλοὺς ἐμπνευσης τῶν μετέπειτα φυσιοδιφῶν καὶ βιολόγων. Ὁ τρόπος σκέψης καὶ ἐρευνας καὶ τῶν προαναφερθέντων μεγάλων ἐπιστημόνων ἀκολουθεῖ αὐτὸν τοῦ Ἀναξίμανδρου. Ἡ νοητικὴ αὐτὴ σύμπλευση ἐγκτεῖται στὸ γεγονὸς ὅτι ὁ Δαρβῖνος καὶ ὁ Λαμάρκ ἀπέρριψαν τὴν τότε -18ος αἰὼν- ἐπικρατοῦσα ἀντιεπιστημονικὴ περὶ ἐξέλιξης εἰκασία τῆς Βίβλου, παρὰ τὶς πιθανὲς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῶν ἰδίων καὶ τῶν συγγραμμάτων τους. Παρ' ὅλα αὐτὰ τελικὰ ἐπικράτησε ὁ ἐπιστημονικὸς στοχασμὸς καὶ ἀπήλλαξε τὴν ἀνθρωπότητα ἀπὸ τοὺς μύθους καὶ τὶς ἱερατικὲς ἀπειλὲς γιὰ μίαν αἰώνια καταδίκη στὴν κόλαση τῶν μὴ πιστευόντων στὸν μῦθο. Ὁ Λαμάρκ πρὶν ἀπὸ τὸν Δαρβῖνο διετύπωσε τὴν θεωρίαν τῆς ἐξέλιξης τῆς ζωντανῆς φύσης, ὑποστηρίζόμενος ἐνθερμα ἀπὸ τὸν Ρουσσὼ καὶ ἄλλους Γάλλους διανοητές, παρὰ τὶς παπικὲς ἀπειλὲς καὶ ραδιοουργίες. «*Ἡ μεταβολὴ τῶν εἰδῶν τοῦ ζωικοῦ βασιλείου*» -γράφει ὁ Λαμάρκ -*«γίνεται ὑπὸ τὴν ἐπίδραση συνθηκῶν ζωῆς καὶ διαβίωσης καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ περιβάλλοντος*». Στὸ ἔργο του «*Ζωολογικὴ Φιλοσοφία*» (1809) ἐκλόνισε μεταφυσικὲς ἀπόψεις τῆς Ἐκκλησίας καὶ γι' αὐτὸ ἐπέσυρε τὴν ὀξεῖαν κριτικὴ τοῦ Κλήρου.

Ἐκεῖνος ποὺ ἔδωσε τὸ ἀποφασιστικὸ πλῆγμα στὴν θεοκρατικὴ ἐρμηνεία τῆς κατὰ τὴν Βίβλο δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου ἦταν ὁ Κάρολος Δαρβῖνος, ποὺ ἐξέ-

δασμὸ ἀπέναντι στοὺς νόμους -ἀνθρώπινους ἢ θεϊκοὺς- καὶ μὲ μόνο στόχο τὴν ἀλήθεια καὶ τὴν πρόοδο τῆς γνώσης. Μία μονάχα λύση θὰ συνεχίξῃ νὰ μὲ βασανίζει ὡς τὴν τελευταία μέρα τῆς ζωῆς μου... ὅτι δὲν τόλμησα νὰ πετάξω κατὰ πρόσωπο στοὺς δικαστές μου τὶς λέξεις ποὺ μοῦ ἔκαιγαν τὰ χεῖλη: Καὶ ὁμῶς κινεῖται» (σ. 91):

“ Σάντα Μαρία σόπρα Μινέρβα, 22 Ἰουνίου 1633.

Ἐγώ, ὁ Γαλιλαῖος Γαλιλέι, γιὸς τοῦ μακαρίτη Βιντσέντζο Γαλιλέι, Φλωρεντῖνος, ἡλικίας ἐβδομήντα χρόνων, ποὺ παρουσιάστηκα αὐτοπροσώπως ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ δικαστηρίου, γονατιστὸς μπροστὰ σας, Ἐξοχώτατοι καὶ Σεβασμιώτατοι Καρδινάλιοι, γενικοὶ Ἱεροεξεταστὲς σὲ ὅλη τὴ Χριστιανικὴ Δημοκρατία, στὸν πόλεμο ἐνάντια στὴν αἵρετικὴ διαφθορά, ἔχοντας μπροστὰ μου τὰ πανάγια Εὐαγγέλια, ποὺ τὰ ἀγγίζω μὲ τὰ ἴδια μου τὰ χεῖρα... Ὁρκίζομαι ὅτι πάντα πίστευα, ὅτι πιστεύω σήμερα καὶ ὅτι μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ θὰ ἐξακολουθήσω νὰ πιστεύω στὸ μέλλον σὲ ὅ,τι θεωρεῖ ἀληθινὸ, κηρύσσει καὶ διδάσκει ἡ Ἀγία ρωμαϊκὴ, ἀποστολικὴ καὶ καθολικὴ Ἐκκλησία.

Σκίτσο τοῦ Γαλιλαίου ἀπὸ τὸν R. Paul.

Ἐπειδὴ τὸ Συμβούλιο τῆς Ἀγίας Ἐδρας, μὲ δικαστικὴ ἐντολή, μὲ εἶχε διατάξει νὰ ἐγκαταλείψω τὴ σφαλερὴ ἀντίληψη σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία ὁ ἥλιος εἶναι στὸ κέντρο τοῦ κόσμου καὶ ἀκίνητος, ἐνῶ ἡ Γῆ δὲν εἶναι στὸ κέντρο τοῦ κόσμου καὶ κινεῖται...

Ἐπειδὴ δὲν μποροῦσα νὰ ὑποστηρίξω, νὰ ὑπερασπίζωμαι ἢ νὰ διδάσκω μὲ κανέναν τρόπο, προφορικὰ ἢ γραπτὰ, τὸ ἐν λόγῳ ἐσφαλμένο δόγμα, ἀφότου μοῦ ἀνακοινώθηκε ὅτι εἶναι ἀντίθετο μὲ τὴν Ἀγία Γραφή...

Ἐπειδὴ, ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, ἔχω γράψει κι ἔχω δώσει γιὰ ἐκτύπωση ἓνα βιβλίο, στὸ ὁποῖο πραγματεύομαι τὸ ἴδιο δόγμα τὸ ὁποῖο ἔχει ἤδη καταδικαστῇ, ἀναφέροντας ἐκεῖ πολὺ ἀποτελεσματικὰ στοιχεῖα ὑπὲρ αὐτοῦ... Κρίθηκε ὑποπτος γιὰ αἰρετικότητα: κατηγοροῦμαι δηλαδὴ ὅτι ὑποστηρίζω πὼς ὁ ἥλιος εἶναι στὸ κέντρο τοῦ κόσμου καὶ ἀκίνητος, καὶ πὼς ἡ Γῆ δὲν εἶναι στὸ κέντρο τοῦ κόσμου καὶ κινεῖται.

Κατὰ συνέπεια, θέλοντας νὰ ἐξαλείψω ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῶν Ἐξοχοτήτων σας καὶ ὅλων τῶν πιστῶν χριστιανῶν αὐτὴν τὴ φοβερὴ ὑποψία, δηλώνω εἰλικρινὰ καὶ μὲ ἀνυπόκριτη πίστη ὅτι ἀποκηρύσσω, ἀναθεματίζω καὶ ἀπεχθάνομαι τὶς

θεσε τὸν θεοκρατικὸ μῦθο τῆς Π. Διαθήκης καὶ ἔθεσε σὲ ἐπιστημονικὴ βάση τὴν προέλευση τοῦ ἀνθρώπου. Ὑπὸ τὴν πίεση δὲ τῆς τότε ἐπικρατοῦσης ιδεολογικῆς ἀπειλῆς τοῦ ἰουδαιοχριστιανικοῦ ἱερατίου καὶ θέλοντας νὰ μετριάσῃ τὶς ἐπαναστατικὰς ἐπιπτώσεις τῆς θεωρίας του ἔγραφε: «Δὲν εἶχα τὴν πρόθεση νὰ γράψω κάτι τὸ ἀθεϊστικό. Ἀλλὰ παραδέχομαι ὅτι δὲν μπορῶ νὰ ἰδῶ τόσο ἀπλᾶ ὅπως ἄλλοι, *prāma* πὺν θὰ εὐχόμεν νὰ τὸ κάνω, ὡς ἀπόδειξη τῆς δημιουργίας, μὲ σκοπὸ τὴν ἀγαθοεργία γιὰ ὅλους μας».

Κριτικὴ τῆς ἔρμηνείας τοῦ Πάπα ἀπὸ τὸν R. Dawkins

Ἡ πὺδ ἐμπεριστατωμένη καὶ θαθεῖα κριτικὴ στὸ θέμα τῆς ὑπερδρατικῆς ἔρμηνείας τῆς θεωρίας τοῦ Δαρβίνου ἀπὸ τὸν Πάπα τῆς Ρώμης γίνεται ἀπὸ τὸν καθηγητὴ τῆς βιολογίας τοῦ πανεπιστημίου τῆς Ὁξφόρδης R. Dawkins σὲ ἄρθρο του στὸ περιοδικὸ «Skeptical Inquirer», Special Issue, «*Science and Religion*». Ὁ ἀρθογράφος ἔγινε παγκοσμίως γνωστὸς γιὰ τὸ βιβλίο του «Τὸ Ἐγωιστικὸ Γονίδιο», μεταφρασμένο καὶ στὴν ἑλληνικὴ. Γιὰ τὸ βιβλίο του αὐτὸ ἔχει τιμηθῇ μὲ τὸ βραβεῖο Faraday τῆς Βασιλικῆς Ἑταιρείας τοῦ Λονδίνου. Τὸ βιβλίο ἔχει ἐπίσης γυρισθῇ σὲ τηλεοπτικὸ φιλμ ἀπὸ τὸ BBC, τὸ ὁποῖο κέρδισε τὸ βραβεῖο καλύτερης ἐπιστημονικῆς ταινίας. Ἐχει μεταφρασθῇ σὲ πολλὰς ξένες γλῶσσες καὶ εἶναι παγκόσμιος «μπέστ-σέλλερ». Ὁ συγγραφέας στὰ βιβλία του διακρίνεται γιὰ τὴν καυστικὴ κριτικὴ τῶν θεολογικῶν δογμάτων καὶ ἐνίοτε δημοσιεύει διάφορα θεολογικὰ ἐπιμέρους στοιχεῖα, θέλοντας νὰ ὑπογραμμίσῃ τὴν μεγάλη σημασία στὴν ὑγεία τοῦ ἀνθρώπου μιᾶς λανθασμένης ἀντιγραφῆς βιολογικῶν μορίων. Στὸ ὡς ἄνω βιβλίο του γράφει τὸ ἀμφίβολο καὶ ἀπαράδεκτο γιὰ τὴν χριστιανικὴ παράδοση: «Υποθέτω ὅτι οἱ ἐβδομήκοντα λόγιοι πὺν μετέφρασαν τὴν Π. Διαθήκη ἐγκαινιάζαν κάτι πολὺ σπουδαῖο, ὅταν μετέφραζαν λανθασμένα τὴν ἐβραϊκὴ λέ-

παραπάνω πλάνες καὶ αἰρέσεις καὶ γενικὰ κάθε πλάνη, αἵρεση καὶ δοξασία ἀντίθετη μὲ τὴν Ἀγία Ἐκκλησία. Καὶ ὀρκίζομαι ὅτι, στὸ μέλλον, δὲν θὰ πῶ οὔτε θὰ δεβαιώσω ποτὲ πιά, οὔτε προφορικὰ οὔτε γραπτὰ, πράγματα πὺν θὰ μπορούσαν νὰ μὲ καταστήσουν ὑποπτο. Ἐὰν γνωρίζω κάποιον αἰρετικὸ ἢ ὑποπτο γιὰ αἰρετικότητα, θὰ τὸν καταγγείλω στὸ Συμβούλιο τῆς Ἀγίας Ἐδρας ἢ στὸν Ἱεροεξεταστὴ τῆς περιοχῆς ὅπου θὰ βρίσκωμαι...

Ἐγώ, ὁ ὑπογεγραμμένος Γαλιλαῖος Γαλιλέι, ἔχω ἀποκηρύξει, ὀρκισθῇ, ὑποσχεθῇ καὶ δεσμευθῇ σύμφωνα μὲ τὰ παραπάνω. Ὡς ἐγγύηση γι' αὐτό, ὑπογράψα μὲ τὸ ἴδιο μου τὸ χέρι τὴν παρούσα δήλωση ἀποκήρυξης καὶ τὴν ἀπάγγελμα λέξη πρὸς λέξη στὴ Ρώμη, στὸ μοναστήρι τῆς Μινέρβα, στίς 22 Ἰουνίου τοῦ 1633.

Ἐγώ, ὁ Γαλιλαῖος Γαλιλέι, ἔχω ἀποκηρύξει καὶ ὑπογράψα μὲ τὸ ἴδιο μου τὸ χέρι. ☺☺

Σωτήριος Φλέκκας

Βιβλιογρ: Yves Chéreau, «Ἐγώ, ὁ Γαλιλαῖος», ἐκδ. Παπαδόπουλος, Ἀθήνα 1994.

Ρίτσαρντ Ντόκhis: «Ο Σκοταδισμός προσπαθεί να διασωθῇ με τὴν ἴδρυση ἀπὸ τὸν Πάπα τῆς “Ποντιφικῆς Ἀκαδημίας Ἐπιστημῶν”».

ξη “νέα γυναικα” με την ελληνική λέξη “παρθένος”, έρμηνεύοντας την προφητεία “ιδού η παρθένος εν γαστροί εξει και τέξεται υιόν”» (σελ. 51). Οί ειδικοί της θεολογίας θα μπορούσαν να διαπιστώσουν του λόγου το αληθές.

Τα μεγάλα ιδεολογικο-θρησκευτικά προβλήματα που δημιουργεί ή όλο και διευρυνόμενη και στις λαϊκές μάζες επιστημονική γνώση υποχρέωσαν την Καθολική Έκκλησία να δημιουργήσει, πιστή προς το «πνεύμα» της, την Ποντιφική Ακαδημία Έπιστημών. Ίδρύθηκε από τον Πάπα Πίο τον XI το 1936.

«Σκοπός της Ακαδημίας είναι να προάγη τον κλάδο των μαθηματικών και φυσικών επιστημών και την μελέτη επιστημολογικών προβλημάτων που συνδέονται με αυτές... Αποτελείται από 70 περίπου επιφανείς επιστήμονες όλων των ειδικοτήτων, έφ’ όρου ζωής, που σκοπό έχουν να ενημερώνουν τον Πάπα με την συλλογική τους σοφία, για προβλήματα που άφορουν στις πολυσχιδείς και ευαίσθητες σχέσεις Θρησκείας-Επιστήμης». («Science», V. 291, 23.02.01-www.sciencemag.org.)

Ο Πάπας Ιωάννης-Παύλος ό Β΄ ακολουθώντας την παράδοση του Καθολικού αφέστειλε εγκύκλιο στην Ακαδημία του, στην όποία εκθέτει την παπική έρμηνεία στο θέμα της δαρβινικής βιολογικής εξέλιξης του ανθρώπου, όπου γράφει:

«Η Αποκάλυψη μάς διδάσκει ότι ό άνθρωπος έδημιουργήθη κατ’ εικόνα και όμοίωση του Θεού... εάν το σώμα του ανθρώπου προέρχεται από προϋπάρχον ζωντανό ύλικό, ή άλλη ψυχή δημιουργείται άρανα από τον Θεό... Επομένως οι θεωρίες της εξέλιξης, σύμφωνα με τους φιλοσόφους που την υποστηρίζουν και θεωρούν ότι ό νοϋς προέρχεται από δυνάμεις της ζωής ή είναι ένα άπλό επιφαινόμενο αυτής της ύλης, είναι άσυμβίβαστοι με την αλήθεια για τον άνθρωπο... Τότε, για τον άνθρωπο, θρισκόμαστε αντιμέτωποι μιας όντολογικής διαφορής, ενός όντολογικού άλματος θα μπορούσαμε να πούμε».

Η επιστημονική έρμηνεία της γένεσης ζωής

Η κριτική του βιολόγου Dawkins στην εγκύκλιο του Πάπα έδημοσιεύθη κατ’ άρχάς στο περιοδικό «Quarterly Review of Biology» υπό τον τίτλο «Ο Σκοταδισμός προσπαθεί να διασωθής». Το άρθρο αυτό έδημοσιεύθη και στο «Skeptical Inquirer» (Σκεπτόμενος Έρευνητής) με τίτλο «Δέν μπορείτε να έχης και τα δύο», τίτλο ύπαινισσόμένο τον Πάπα, ό όποιος προσπαθεί να στηριχθή στην θρησκεία αλλά και στην επιστήμη, έννοιες άλληλοαναιρούμενες, διότι οι ιδεολογικές διαφορές τους είναι άσυμβίβαστες.

Η κριτική του Dawkins επικεντρώνεται άφ’ ενός μεν στην παπική έρμηνεία της δαρβινικής εξέλιξης, ειδικά στις ιδιότητες της ψυχής, άφ’ έτέρου δέ στην προσπάθεια της Καθολικής Έραρχίας να υπεραμύνεται της άρχής ότι «ή θρησκεία άπέχει από τα επιστημονικά δρώμενα, δέν μπαίνει στα “χωράφια τους”, άσχολούμενη μόνον με καθαρώς θρησκευτικά προβλήματα». Θα ρωτούσαμε, ποιόν σκοπό έχει λοιπόν ή πολυδάπανη «Ποντιφική Ακαδημία Έπιστημών»;

Ο τίτλος του άναφερθέντος άρθρου άναιρεί και άπορρίπτει αυτήν την δικαιολογία. Έξ άλλου έχει τονισθή άρκετές φορές ότι ή θρησκεία χρησιμοποιεί την επιστήμη και τα «δεκανίκια» της, για να διαυγάση την Θεία βούληση.

Σύμφωνα με την εγκύκλιο του Πάπα σε μιá στιγμή της εξέλιξης των άνθρωποιδών ό Θεός έπενέδη και έβαλε ανθρώπινη ψυχή σε πρώην ζωώδη όντα. Έδω

ὁ βιολόγος ἀπορεῖ καὶ διερωτᾶται: «Πότε ἔγινε αὐτό, πρὶν ἀπὸ ἑνα ἐκ. χρόνια, δύο, σὲ ποιά χρονικὴ στιγμή τῆς βιολογικῆς ἐξέλιξης ἀπὸ τὸ ζῶον στὸν ἄνθρωπο»; Καὶ συμπεραίνει: «Ὅπωςδήποτε ἡ αἰφνίδια αὐτὴ ἐμβολὴ τῆς ψυχῆς στὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὸν Θεὸ εἶναι ἀναγκαία, διαφοροτικά δὲν θὰ ὑπῆρχε καμμία διαφορὰ μεταξὺ ζῶου καὶ ἀνθρώπου, διαφορὰ στὴν ὁποῖαν ἔπρεπε νὰ βασισθῇ ἡ Καθολικὴ Ἠθικὴ (ἡ ὁποία εἶναι κατὰ δάθος φυλετικὴ). Μποροῦμε νὰ σκοτώνουμε νεαρὰ ζῶα γιὰ τὸ κρέας τους, ἀλλὰ ἡ ἔκτρωση καὶ ἡ εὐθανασία εἶναι φόνος, διότι πρόκειται περὶ ἀνθρώπινης ζωῆς» (σελ. 54). Ὁ Καθολικισμὸς δὲν περιορίζεται σὲ θεωρήσεις ἠθικῆς φύσεως μόνο, διότι ἡ ἠθικὴ ἐπηρεάζεται ἄμεσα ἀπὸ τὶς ἐπιστημονικὲς ἀνακαλύψεις.

Ἡ Καθολικὴ ἠθικὴ ἀπαιτεῖ τὴν ὑπαρξὴ μεγάλου κενοῦ μεταξὺ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ ὑπόλοιπου ζωικοῦ βασιλείου. Αὐτὸ τὸ κενὸ ἀντίκειται κυριολεκτικὰ στὴν ἔννοια τῆς βιολογικῆς ἐξέλιξης τῶν εἰδῶν. Ἡ ἀπότομη ἐμβολὴ μιᾶς ἀθάνατης ψυχῆς στὴν χρονικὴ διαδικασίᾳ τῆς ἐξέλιξης εἶναι μία ἀντιεξελικτικὴ ἐπέμβαση στὸ πεδίο τῆς ἐπιστήμης (σελ. 64-65). Τὸ ἴδιο συμβαίνει μὲ τὰ βασικὰ δόγματα τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας. Ὅλα εἶναι κατὰ δάθος ἐπιστημονικῆς φύσεως. Εἶναι ἀνέντιμη καὶ συμφεροντολογικὴ ἢ τακτικὴ πὺν ἀκολουθεῖ ἡ καθολικὴ ἱεραρχία, δηλώνοντας ὅτι ὅλα τὰ θρησκευτικὰ δόγματα εἶναι ἐκτὸς ἐπιστημονικοῦ πεδίου. Πρακτικὰ κανένα πολιτισμένο ἄτομο δὲν θεωρεῖ τὴν Ἀγ. Γραφὴ σὰν τὴν ἀπόλυτὴ αὐθεντία ἠθικῆς συμπεριφορᾶς. Ἐπιλέγουμε ὅμως τὰ ἠθικὰ παραγγέλματα, ἀλλὰ ἀπορρίπτουμε καὶ ἀγνοοῦμε τὰ ἀνήθικα, ὅπως τὸ νὰ πετροβολοῦμε μοιχαλίδες, νὰ ἐκτελοῦμε «ἀποστάτες» καὶ νὰ τιμωροῦμε τὰ ἐγγόνια τῶν ὑπαίτων. Ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς τῆς Π. Διαθήκης μὲ τὴν ἴδια ἀσπλαχνὴ ἐκδικητικότητά, σεξουαλικότητα καὶ τρομακτικὴ αἰμοδιψία δὲν θὰ ἐπελέγετο σὰν πρότυπο ἠθικῆς συμπεριφορᾶς ἀπὸ ὁποιοδήποτε ἠθικὸ ἄνθρωπο. Εὐτυχῶς ἔχουμε ἀρκετὲς ἐναλλακτικὲς πηγὲς ἠθικῆς τάξης, οἱ ὁποῖες ὑπερτεροῦν αὐτῶν τῆς Π. Διαθήκης, γράφει στὴν κριτικὴ του μὲ ἔμφαση ὁ Dawkins.

* * *

Τὸ πρόβλημα ἐμφύτευσης ψυχῆς στὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὸν Θεὸ, ὅπως διαβιβάζει ὁ Πάπας, δὲν εἶναι μόνο θρησκευτικόν. Εἶναι καθαρὰ ἐπιστημονικόν καὶ ἀπασχολεῖ ἐντονώτατα ὄχι μόνο βιολόγους ἀλλὰ καὶ ἐπιστήμονες ἄλλων κλάδων, ὅπως π.χ. τῆς Νοηματικῆς κ.λπ. Ἡ ἐπιστήμη σὲ ἀντιπαράθεσιν μὲ τὸ θρησκευτικὸ δόγμα καθορίζει δεοντολογικά τὴν διαδικασίᾳ αὐτὴν ὡς καθαρὰ βιολογικὴ λειτουργία καὶ τὴν ὑπάγει στὴν σοβαρὴ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα. Τὸ θεμελιώδες αὐτὸ πρόβλημα γιὰ τὴν ἀνθρώπινη ὑπόσταση δὲν εἶναι θεϊκόν, πνευματικόν, ἄυλο. Εἶναι ἐπιστημονικόν, ἀντικειμενικόν καὶ καθορίζεται ἀπὸ τοὺς φυσικοχημικοὺς νόμους τῆς βιολογίας καὶ τῶν συναφῶν ἐπιστημῶν.

Βιβλιογραφία

- 1) «Θαῖς», Ἀναξιμάνδρος, Ἀναξιμένης», Κέδρος 2000.
- 2) Εὐ. Μπιτσάκης, «Ὁ Νέος Ἐπιστημονικὸς Ρεαλισμὸς», Gutenberg 1999.
- 3) St. Hawking, «Μαῦρες Τρύπες-Σύμπαντα Βρέφη», Κάτοπτρο 1993.
- 4) Ed. Wilson, «Σύναλμα-Ἡ Ἐνότητα τῆς Γνώσης», Σύναλμα 1997.
- 5) I. Κυπαρισσός, «Οἱ θεωρίες περὶ ὕλης», «Δαυλός», τ. 259, Ἰούνιος 2003.

Ἰωάν. Κυπαρισσός

Δρ. Τεχν. Ἐπιστημῶν

Διαβάζουμε στην ιστορία της Κύπρου:

“ Μετά την κατάληψη της Ίερουσαλήμ από τὸν σουλτάνο τῆς Αἰγύπτου Σαλαντίν τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1187 καὶ τὸν περιορισμὸ τῶν Φράγκων στὴ στενὴ λωρίδα τῆς δυτικῆς Παλαιστίνης μὲ νέα Σταυροφορία, ἡ Τρίτη, ὑπῆρξε μοιραία γιὰ τὴν Κύπρο. Τὴν ἡγεσία τῆς ἀνέλαβαν οἱ βασιλιᾶδες τῆς Γερμανίας Φρειδερίκος Βαρβαρόσσας (1152-1189), τῆς Γαλλίας Φίλιππος Β΄ Αὐγουστος (1180-1223) καὶ τῆς Ἀγγλίας Ριχάρδος Α΄ ὁ Λεοντόκαρδος (1189-1199). Ὁ Φρειδερίκος ἀκολούθησε τὸν χειρσαῖο δρόμο, ἐνῶ οἱ Φίλιππος Β΄ καὶ Ριχάρδος Α΄ μὲ σταθμὸ τὴ Σικελία καὶ μὲ δοῆθαι νορμανδικῶν πλοίων κατευθύνθηκαν πρὸς τὴν Παλαιστίνη. Ὁ Ριχάρδος τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1191 στάθμευσε στὴ Ρόδο, γιὰ νὰ ἀποφύγῃ ξαφνικὴ τρικυμία καὶ στὶς 6 Μαΐου ὑπὸ δυσμενέστετες καιρικὲς συνθῆκες ἔφθασε στὸ λιμάνι τῆς Λεμεσοῦ. Ὁ Ἰσαάκιος Δούκας Κομνηνός, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀυτοανακηρυχθῇ ἀνεξάρτητος ἡγεμόνας τοῦ νησιοῦ μὲ τὸν τίτλο τοῦ δεσπότη (1184-1191), ἔσπυνε στὴ Λεμεσό, γιὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἀπόβαση τῶν σταυροφορικῶν στρατευμάτων, ὅταν ὅμως διαπίστωσε ὅτι κάθε ἀντίσταση θὰ ἦταν μάταιη ἐγκατέλειπε τὸ σχέδιό του καὶ ἀποχώρησε στὸ Κολότσι. Ὁ Ἰσαάκιος συνέχισε τὴν ἀντίσταση ἀπὸ τὰ κάστρα τοῦ Πενταδακτύλου, πολιορκήθηκε ὅμως στὸ φρούριο τῆς Καντάρας καὶ ἀναγκάστηκε νὰ παραδοθῇ. Οἱ Ἀγγλοὶ τοῦ Ριχάρδου ἔγιναν κύριοι τῆς Κύπρου.

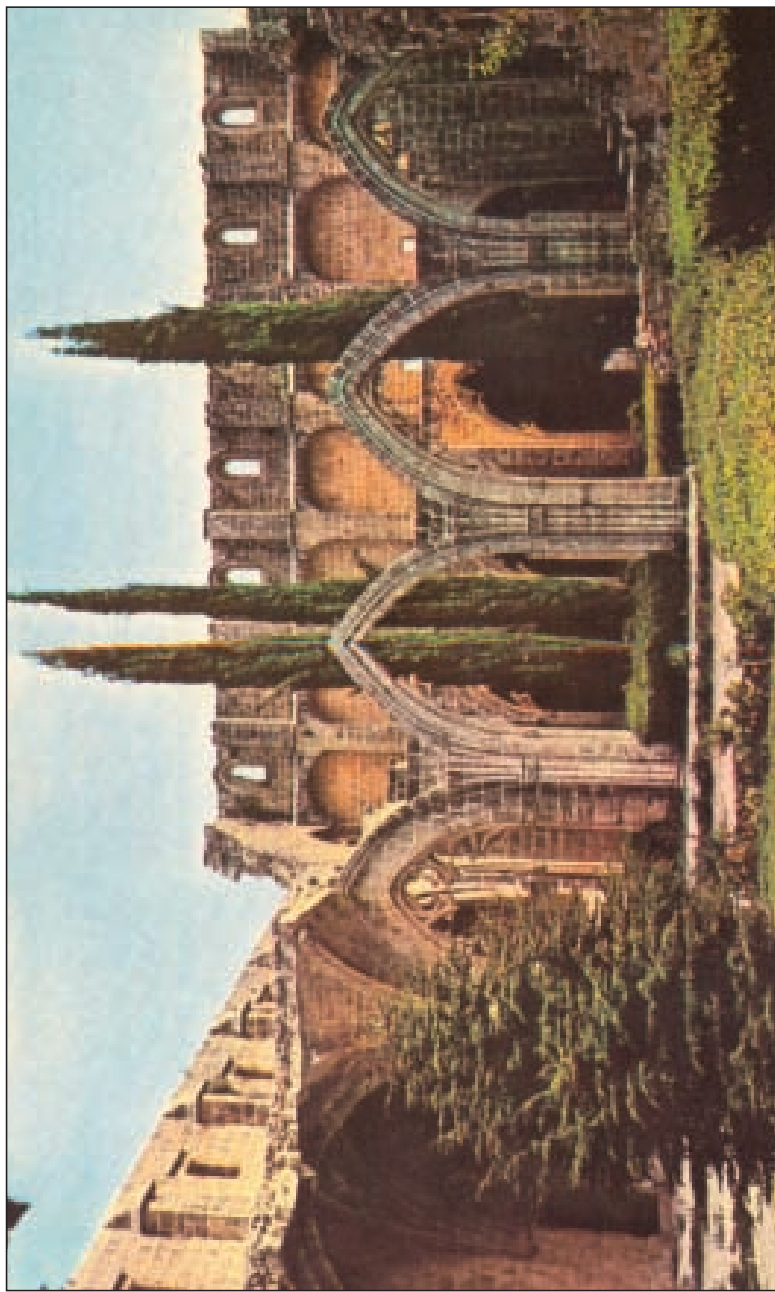
»Στὶς ἀρχὲς Ἰουνίου ὁ Ἀγγλὸς βασιλιάς ἀναχώρησε ἀπὸ τὴν Κύπρο, ἀφοῦ διώρισε τοποτηρητὲς του τὸν Ριχάρδο Καμβίλ καὶ τὸν Ροβέρτο Τούνχαμ. Ὁ Ριχάρδος, πὺν πῆγε στὴν Ἀκρὰ τῆς Συρίας, μετὰ τὴν καταστολὴ τῆς ἐξέγερσης ἀποφάσισε νὰ πουλήσῃ τὸ νησί καὶ πρόθυμοι ἀγοραστὲς ἦσαν οἱ Ναῖτες ἢ Τεμπλάροι, μοναχικὸ καὶ στρατιωτικὸ τάγμα πὺν εἶχε ἰδρυθῇ τὸ 1118 μὲ σκοπὸ τὴν προστασία τοῦ ναοῦ τοῦ Παναγίου Τάφου.

»Οἱ Ναῖτες ὅμως διαπίστωναν ὅτι ἡ κατοχὴ τοῦ νησιοῦ δὲν θὰ ἦταν εὐκόλῃ ὑπόθεση. Γι' αὐτὸ ζήτησαν ἀπὸ τὸν Ριχάρδο τὴν ἀκύρωση τῆς συμφωνίας. Οἱ Ναῖτες ἀποχώρησαν καὶ ὁ βασιλιάς τῆς Ἀγγλίας ἔδωσε τὸ νησί στὸν Γκνὺ ντέ Λουζινιάν, ἀντιβασιλεὺς τῆς Ίερουσαλήμ, μὲ τὸν ὁποῖο συνδέσαν. Ὁ Γκνὺ ντέ Λουζινιάν ἔθεσε τὰ θεμέλια τοῦ μεσαιωνικοῦ βασιλείου, τοῦ ρηγάτου τῆς Κύπρου, πὺν ἀποτελοῦσε οὐσιαστικὰ συνέχεια τοῦ βασιλείου τῆς Ίερουσαλήμ καὶ διατηρήθηκε ὡς τὸ 1489, ὅταν τὸ νησί κατέλαβαν οἱ Βενετοί. Οἱ Βενετοὶ κράτησαν τὴν Κύπρο ἕως τὸ 1571, ὁπότε τὴν κατέλαβαν οἱ Τοῦρκοι καὶ ἔτσι ἔληξε ἡ κατοχὴ τῆς ἀπὸ τοῦ Εὐρωπαϊοῦ, πὺν κράτησε 380 χρόνια ἀκριβῶς. ”

” **Α** ν ἀντικαταστήσουμε τὸν τότε ἰσλαμιστὴ Σαλαντίν ἀπὸ τὸν νῦν κ. Μπὶν Λάντεν, τὸν τότε Γερμανὸ Φρειδερίκο Βαρβαρόσσα ἀπὸ τὸν νῦν κ. Στραϊντερ, τὸν τότε Γάλλο Φίλιππο Β΄ ἀπὸ τὸν νῦν κ. Σιράκ, τὸν τότε Ἀγγλὸ Ριχάρδο ἀπὸ τὸν νῦν κ. Μπλαίρ καὶ τοὺς συμπληρώσουμε μὲ τὸν νῦν Ἀμερικανὸ (τότε ὁ Γιαχβὲ δὲν εἶχε ἐξαπλωθῇ ἀκόμῃ στὴν Ἀμερικὴ) κ. Μπούς καὶ τέλος τὸν τότε (ἄτυχον) Ἰσαάκιο μὲ τὸν νῦν (ἄτυχον) κ. Τάσσο Παπαδόπουλο καὶ τὴν τότε (πολιτικὰ παράλυτη) βυζαντινὴ Ρωμιοσύνη μὲ τὴν (ὁμοίως) νῦν ἑλλαδικὴ Ρωμιοσύνη, οἱ ὑπόλοιποι πρωταγωνιστὲς τῶν περιπετειῶν τῆς Κύπρου εἶναι οἱ ἴδιοι καὶ τότε καὶ νῦν: Σταυροφόροι ἐναντίον μαρτύρων τοῦ Ἰσλάμ μὲ ἀρχιστράτηγους τοὺς δύο μεγάλους Ἀσιάτες θεοὺς Γιαχβὲ καὶ Ἀλλάχ. Καὶ μετὰ σοῦ λένε ὅτι τὰ σήμερα συμβαίνοντα στὴ Μέση Ἀνατολὴ δὲν ἔχουν μεταφυσικὰ αἷτια, ἀλλὰ πολιτικο-οικονομικοὺς λόγους.

Γ.Σ.Π.

ΑΛΛΟΤΕ (1191) ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

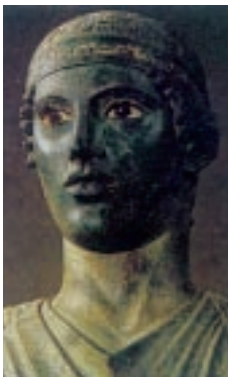
Στά 380 χρόνια της Φραγκοκρατίας στην Κύπρο τὰ μόνια «πολιτιστικά» ἔργα τῆς παρουσίας τῶν χριστιανῶν τῆς Δύσης στὸ νησί εἶναι κάποια κάστρα ἢ πύργοι καὶ ἡ εἰκονιζόμενη (γυθικὸ ἀδβαείο) μονὴ τῆς Πέλλα ἢ Μπέλλα Πάις στὴ ΒΑ Κύπρο: Τὸ νησί μὲ τὸν λαμπρὸ ἑλληνικὸ πολιτισμὸ πολλῶν χιλιῶν ἐτῶν φέρει τὰ στίγματα τοῦ θεοῦ τῶν σταυροφόρων «Κυρίον (μοναστήρι) τῶν Δυνάμεων (κάστρα)», ὅπως ἡ Γραφὴ χαρακτηρῶζει τὴν ἀνώτατη ἰδεολογικὴ ἀξία τοῦ Ἰουδαιοχριστιανισμοῦ, τὸν Γιαχβέ.

ΟΙ «ΧΥΜΟΙ» ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΤΥΠΟΙ

«ἂφ' ἐκάστου ἐκάστω ξυμδῆσεται (= βοηθοῦμε
ξέχωρα ξεχωριστοὺς ἀνθρώπους) Ἱπλ. ᾽ Ἀρχ. ᾽ 1, 2

Τὰ ἔλλογα ὄντα [᾽ Ἀνθρωπος κ.ἄ. (;)], ἡ ἀνώτατη ἔκφραση τῆς Ζωῆς, κα-
τάσπαρτα στοὺς ἄπειρους κόσμους («... τῶν αὐτῶν ἀπάντων», Ἡρά-
κλειτος 30) ὑπάγονται ὡς μέρος συνόλου στοὺς Συμπαντικούς Νόμους.
᾽Ο ᾽ Ἀνθρωπος λοιπὸν ἐκφράζεται καὶ λειτουργεῖ καὶ μὲ τὸν 3ο νόμο: Τὸ
«*ἰδιαίτερον*». [Σημ. 1: ᾽Η τετρακτὺς τῶν Νόμων: ᾽Ανάγκα, ᾽Αέανον, ᾽Ιδιαίτε-
ρον, ᾽Απλότης.¹ Σημ. 2: Τετρακτὺς εἶναι σύνολο 4 ἀνόμοιων ἐννοιῶν μὲ κοινὲς
ιδιότητες.^{1α}]

᾽Η διαφορετικότητα/ἰδιαιτερότητα/ποικιλομορφία τοῦ κάθε ἀνθρώπου εἶναι
γεγονὸς ἀναμφισβήτητο. Μὲ σύμπραξη τῆς «ἐλεύθερης βούλησης» γίνεται
αὐτὸς μία *μοναδική* συμπαντικὴ σύνθεση (= κρᾶσις), πὺν τείνει στὴν «καλο-
καγαθία». Τί ὅμως εἶναι ἡ «μίξις» καὶ τί μίγνυνται;

ΟΙ ΤΥΠΟΙ. Οἱ λαοὶ ἔχουν ἀρχέγονη φυλετικὴ μνήμη, πὺν
εἶναι προῖον συνεχοῦς καὶ ἰδίας νοοτροπίας (καὶ τρόπου ζωῆς),
ἀποτέλεσμα κοινωνικῶν συνθηκῶν ἀλλὰ καὶ περιβαλλοντικῶν,
ἤτοι τόπος, κλίμα κ.ἄ.

᾽Ο λαὸς μας ἀνα·θυμᾶται καὶ τώρα τοὺς 4 ἀνθρώπινους τύπους.
Λένε: «αὐτὸς εἶναι αἱματικός, φλεγματικός, χολερικός ἢ μελαγ-
χολικός», ἐκφράζοντας τὰ **κύρια** χαρακτηριστικά κάθε ἀνθρώ-
που. Λέξεις πανάρχαιες (θὰ βρεθοῦν καὶ στίς γραμμικὲς γραφές),
πὺν δὲν τίς βρῖσκουμε μόνο σὲ ἱατρικὰ κείμενα (ἱατρ. ὄροι σὲ
᾽Ιπποκράτη, Γαληνὸ κ.ἄ.) ἀλλὰ καὶ στὴν κοινὴ γλῶσσα, ὑποδη-
λοῦσες ἀνθρώπινους χαρακτηῖρες λ.χ. «χολώδης» = ὀργίλος (Λεξ.
«Liddell-Scott»).

᾽Ιδιαίτερος οἱ «*ἡτρωὶ*» ἔγραφαν: αἱματικός, αἱματώδης, φλεγ-
ματίας(ικός), **[Φωτ. 1]** χολώδης, χολερικός ἢ πικρόχολος καὶ με-
λαγχολικός. ᾽Ετσι ὠνομάτιζαν τοὺς 4 ἀνθρώπινους **τύπους** (ἄλλως:

**Φωτ. 1. Φλεγματικός
(Ἡνίοχος).**

φύσιν, χαρακτηῖρες, διαθέσεις, ιδιοσυγκρασίαι, κράσεις (= *κρῆσεις*). [Σημ.: Οἱ Ρωμαῖοι
τίς παρέλαβαν αὐτοῦσις καὶ τίς μετέδωσαν σὲ ὅλες τίς εὐρωπαϊκὲς γλῶσσες καὶ στὴν πα-
γκόσμια ἱατρικὴ ὀρολογία: haematicus-phlegmaticus-cholericus-melancholicus.

ΟΙ ΧΥΜΟΙ. Οἱ «τύποι» προέρχονται ἀπὸ τὴν τετρακτὴν τῶν ὑγρῶν τοῦ σώματος, τῶν
«χυμῶν», ὅπως τοὺς δέχονταν ὅλοι οἱ ἱατροὶ ἀλλὰ καὶ οἱ φιλόσοφοι (Ἀριστοτέλης κ.ἄ.)
καὶ μάλιστα μὲ τὴν σειρὰ τοῦ ᾽Ιπποκράτη: «τὸ δὲ σῶμα... ἔχει ἐν ἐαντῷ αἷμα καὶ φλέγμα καὶ
χολή ξανθή τε καὶ μέλαινα... μάλιστα (= τελείως) μεμιγμένα... ὑγιαίνει δὲ μάλιστα ὁκόταν

μετρίως (= με μέτρο) κρήσεως ἔχει» (Περὶ Φύσιος ἀνθρώπου). Ἀνάμιξη ἀρμονικῇ διατηρεῖ τέλεια ὑγεία!

Ποιοι οἱ χυμοί; Ἀπὸ τὸν 4ο αἰ. μ.Χ. μέχρι τὴν ἀρχὴ τοῦ 20οῦ οἱ ἱατροὶ γνώριζαν ἕναν μόνο χυμὸ ρευστὸ τοῦ σώματος, τὸ αἷμα. Μετὰ βρῆκαν ἕναν ἀκόμη, τὸν λέμφο,² πὺν τὸν ταυτοποίησα μετὰ τὸ ἀρχαῖο «φλέγμα». Οἱ δύο ἄλλοι, οἱ χολές; Οἱ «ἐπιστήμονες» λένε ὅτι, ἂν ὑπάρχουν, θὰ χύνωνται στὸ κυκλοφορικὸ σύστημα τοῦ αἵματος. Ἐτοί ἔλεγαν μέχρι τὴ δεκαετία τοῦ '60 καὶ γιὰ τὸν λέμφο· κι ὅμως κυκλοφορεῖ σὲ δικό του σύστημα!

Ἐπομένως οἱ Ἕλληνες θὰ ἐγνώριζαν ὅτι ὅλοι οἱ χυμοὶ κυκλοφοροῦν σὲ δικά τους (συνεργαζόμενα) δίκτυα! Γιὰ τὶς δύο «χολές» ὅμως δὲν γνωρίζουμε οὔτε τὴν οὐσία οὔτε τὴ λειτουργία ἢ τὸ δίκτυό τους. Πιθανολογῶ ὅτι ἡ «μέλαινα χολή» (γιατί μαύρη;) ἔχει σχέση με ἄγνωστο δίκτυο ὁρμονῶν.

Ἡ «ἐπίσημη» ἐκδοχή; «Ἡ ἰδέα τῶν ὀνομάτων ἀπὸ τὴν διαφορετικὴν χροιά (λ.χ.) αἵμο-σφαιρίνης τὸ αἷμα, ἡ μέλαινα χολή, τὸ φλεβικό, ἀπὸ τὸ πλάσμα τὸ φλέγμα, ἀπὸ τὸν ὁρὸ ἡ κίτρινη χολή».⁴ Αὐτά!

Ὁ Ἱπποκράτης ἀντιλέγει «... τὰ ἐκχεόμενα εἰς τὸ ἔσω...» [= οἱ χυμοὶ πὺν ἐκχέονται (ἀπὸ τὰ ἀγγεῖα) μέσα στὸ σῶμα· καὶ ὁ Γαληνὸς ἐρμηνεύει:³ «τὰς ἐκ τῶν ἀγγείων ἐκχύσεις... χυμῶν»!

ΤΑ «ΧΡΩΜΑΤΑ». Ὁ Ἱπποκράτης στὸ βιβλίο «Περὶ χυμῶν» ξεκινᾷ παρὰδοξα: «τὸ μὲν χρῶμα τῶν χυμῶν... ὥσπερ ἀνθέων». Ὁ Γαληνὸς ἐρμηνεύει ἀνεπι-τυχῶς: Τὸ χρῶμα τους εἶναι ζωηρὸ (= ἀνθηρόν)!; Ἄς προσπαθήσουμε: Θυμήθηκα ὅτι ἕνας «Ὁδηγὸς Ἀγριο-χόρτων»⁵ ἦταν χωρισμένος (γιὰ εὐκολία ἀναγνώρισης στὴν ἐξοχή) σὲ 4 χρώματα σὺν λευκό, ἤτοι κόκκινο, κίτρινο, πράσινο καὶ μῶδ. **[Φωτ. 2]**

Αὐτὰ ταυτίζονται μετὰ 4 βασικὰ χρώματα τοῦ ὀκτα-δικτοῦ συστήματος **(Σχ. 1)** ἀλλὰ καὶ μετὰ τοὺς 4 χυμοὺς καὶ τὶς βασικὲς τους διαθέσεις. **(Πίν. 1)**

Πράγματι τὸ αἷμα/κόκκινο ἐκφράζει θυμὸ· «κοκκίνη-σε ἀπ' τὸ θυμὸ του». Τὸ φλέγμα/πράσινο, φόδο· «πρασί-νισε ἀπ' τὸ φόδο». Ἡ χολή/κίτρινο, ἐπιθετικότη· «κι-τρίνησε ἀπ' τὴ μανία του». Ἡ μελαγ·χολή/μῶδ·μπλέ, θλί-ψη· «μαύρισε ἡ ψυχὴ του» [Ἀγγλ. blues].

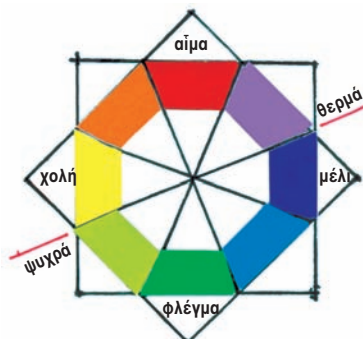
Στὴ θεωρία τῶν χρωμάτων εἶναι γνωστὴ ἡ σχέση συναισθημάτων-χρωμάτων. [Σημ. 1: θερμὰ εἶναι τὰ κίτρινο, πορτοκαλί, κόκκινο, βιολέ. Ψυχρὰ τὰ μπλέ, μῶδ, πράσινο, κίτρινοπράσινο. Ἀντίστοιχα ἐντο-νοί/δυναμικοὶ εἶναι ὁ χολερικὸς καὶ αἱματικὸς καὶ

	Τύπος	Χυμὸς	Χρῶμα	Διάθεση	Τόνος
A	Αἱματικός	αἷμα	κόκκινο	θυμὸς	+ ἐντονος
Φ	Φλεγματικός	φλέγμα	πράσινο	φόθος	- ἄτονος
Χ	Χολερικός	ξανθὴ χολή	κίτρινο	ἐπιθετικότης	+
Μ	Μελαγχολικός	μέλαινα χολή	μπλέ·μῶδ	θλίψη	-

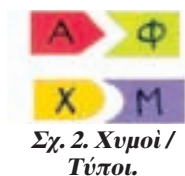
Πίν. 1. Τύποι καὶ συναισθήματα.

Φωτ. 2. Τὰ χρώματα τῶν χυμῶν.

Σχ. 1. Ἀντιστοιχία χρωμάτων καὶ χυμῶν σὲ 8γωνο χρωματολόγιο.

Σχ. 2. Χυμοί / Τύποι.

Σχ. 3. DNA + βάσεις.

άτονοι/άρνητικοί ό μελαγχολικός και ό φλεγματικός τύπος].

[Σημ. 2: Συμπληρωματικά χρώματα είναι τó κόκκινο/πράσινο (Σχ. 1) και κίτρινο/μώβ. Οί συμπληρωματικοί τύποι Αίματικός/Φλεγματικός (Α-Φ) και Χολερικός/Μελαγχολικός (Χ-Μ) (Σχ. 2) θυμίζουν τίσ συμπληρωματικές βάσεις τού DNA ήτοι 'Αδερίνη/Θυμίνη (Α-Τ) και Γοναίνη/Κυτοσίνη (Γ-Τ) (Σχ. 3).

Η ΜΙΞΗ (ΚΡΑΣΙΣ). 'Η τετρακτύς τών χυμών συντίθεται με όλους τούς συνδυασμούς με μέτρο και άναλογία «μάλιστα μεμειγμένα» (= τελείως άνακατεμένα) και μετρίας κρήσεως. Ποία ή άναλογία κάθε τύπου; 'Αγνωστη. Πάντως ούτε πολύ ούτε λίγο και άπό όλα. 'Ετσι συντελείται ή εύκрасία τών χυμών τού σώματος, με άποτέλεσμα τήν εύεξία τού άνθρώπου, τήν εύδαιμονία, έν τέλει τó σφριγός.²

Με δεδομένη τήν ίσορροπία τών χυμών ή ύγεία είναι μόνιμη, τó γήρας δέν έπέρχεται (λόγω συνεχούς άυτορρύθμισης/άυτοεπισκευής) και βέβαια ή ζωή παρατείνεται κατά δούληση με έπακόλουθο τήν μεγαζωία (τουλάχιστον)⁶ «εύξίη ... χυμών κατεργασίη» 'Ιπποκράτης, Παραγγέλματα 9.) Πάντα ταύτα προϋποθέτουν άταραξία⁷ («έξω ντέρτι και μαράξι» <δερετός) με κίνηση τού λέμφου και ύγιεινή δίαιτα/τρόπο ζωής, όλα με μέτρο.

Τά ύγρά έπηρεάζονται άπό έμφυτες προδιαθέσεις, κοινωνικές συνήθειες, τόν τρόπο ζωής, τó περιβάλλον (κλίμα, έδαφος κ.λπ.). Κατά τόν 'Ιπποκράτη και άπό τίσ έποχές (= ώραι) «ξυγγενές είδος, χώρη, έθος, ήλικία, ώρη... ύπερβολήν ή έλλειψιν (ουσίωv)».

'Η ύπερβολή ενός χυμού εις βάρος τών άλλων, πού σπανίζουν ή είναι λιγώτεροι τού δέοντος, έπιφέρει τήν δυσκрасία, έν τέλει άγχος, καχεξία, νόσον ['Η τετρακτύς τού άγχους: θυμός, φόδος, έπιθετικότητα, θλίψη]. 'Ετσι δημιουργούνται οί διαταραχές («καταστάσεις», «διαθέσεις φλεγμονώδεις, χολ.» Γαλ. V 9,2) συνήθως παροδικές αλλά και οί χαρακτηρες (τύποι). 'Ο λαός λέγει: «είναι ή φύση τού».

ΔΙΑΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΥΠΟΙ. Βάσει τών χυμών λοιπόν οί «τύποι» είναι ό αίματικός (Α), ό φλεγματικός (Φ), ό χολερικός (Χ), ό μελαγχολικός (Μ). 'Ο «καθαρός» τύπος είναι σπάνιος, έτσι: α 'Εάν ή μίξη είναι καλή, αλλά ύπερισχύει ένας χυμός, τότε τó άτομο είναι χαρισματικό, «ό καλός κάγαθος πολίτης». 'Ετσι ό Α. είναι δυναμικός, ό φιλόσοφος, ό Φ. είναι γαλήνιος, ό έπιστήμων. 'Ο Χ. είναι θαρραλέος, ό ήρωας (ήθος) και Μ. ό εύθυμος, ό κατ' έξοχήν καλλιτέχνης. Οί ποιητές έχουν τέτοιους ήρωες-πρωταγωνιστές όπως λ.χ. ό Καζαντζάκης, πού μās χάρισε τόν «Ζορμπά» (Α), 'Αγ. Φραγκίσκο (Φ), Καπετάν Μιχάλη (Χ) και 'Ελ Γκρέκο (Μ). β. 'Αντιθέτως όταν ύπερισχύη ή λείπη ό αντίστοιχος χυμός, τó άτομο γίνεται άπό επικίνδυνο έως άνύπαρκτο («λάθε διώσας»). Στόν Πίνακα 2 ταξινομούμε τά συναισθήματα άναλόγως τής ποσότητας τών ύγρών.

Τύπος	--	- έλλειψη	Ο εύκрасία	+ ύπερβολή	++	+++
Αίματικός	άτονος	άδύναμος	δυναμικός	νευρώδης	θυμός	όργή +
Φλεγματικός	άπαθής	αδιάφορος	γαλήνιος	άνήσυχος	φόθος	τρόμος -
Χολερικός	δειλός	άναιδής	θαρραλέος	νευρικός	έπιθετικός	μανία +
Μελαγχολικός	χάχας	άνόητος	εύθυμος	εύαίσθητος	θλίψη	κατάθλιψη -

Πίν. 2. Τύποι και διαθεσμίες συναισθημάτων (θετ./άρνητ.).

ΔΡΑΣΗ
ψυχραιμία
δραστηριότητα
έπιμονή
αυτοπεποίθηση
ΗΡΕΜΙΑ
προσαρμογή
φιλικότητα
άνοχη
σέβας

Πίν. 3.ΕQ.

στη γή γερά! Φουρτούνιασε!

Στην εποχή μας ενδιαφέρονται για τους «τύπους» δύο κυρίως έπι-
στημες: Η Ίατρική (κυρίως ή ψυχιατρική) και ή Ψυχολογία: α Ίατρική:
Σύμφωνα με την Άμερ. Ψυχ. Έταιρεία (APSA)⁸ στη Διαγνωστική Δια-
νοητ. Διαταραχών '82 (DSM-III) ταξινομούνται 12 διαφορετικές διατα-
ραχές *προσωπικότητας* έξ ών οι 4 κυριότερες είναι: Ναρκισιστική προ-
σωπικότητα, παθητική, έσωστρεφής, έπιθετική, που θυμίζουν την «τε-
τρακτύν των τύπων» αντίστοιχως. β Ψυχολογία: Οι παιδοψυχολόγοι με-
τρώντας τη συναισθηματική εϋφυία (E.Q. = *Emotion quotient*)⁹ ταξινό-
μησαν τις ζητούμενες ιδιότητες δράσης/ήρεμίας ως εις **Πίν. 3**.

Οι Έλληνες είχαν συσχετίσει τους τύπους με διάφορες τετρακτϋες όπως
των ιδιοτήτων τους **Πίν. 4** θεραπείας στα Άσκληπεία («Δ» τ. 202), στοι-
χείων κ.ά. Ο λαός χαρακτηρίζει: Φωτιά και λαύρα! Άεροδατεί! Πατάει

Τύπος	Ιδιότητα	Θεραπεία	Θεσμοί-κτίρια	Πολιτεία	Άνθρωπος	Σύμπαν
Αίματικός	δράση	επίγνωση	αγορά/ναοί	φιλοσοφία	επίγνωση	πύρ
Φλεγματικός	σταθερότητα	καθαρμοί	σχολές/βουλή	επιστήμη	πνεύμα	άήρ
Χολερικός	άνδρεια	γυμν./άνακούφ.	γυμνασ./στάδια	ήθος	σώμα	γή
Μελαγχολικός	εϋδαιμονία	ψυχαγωγία	θέατρα	τέχνη ↑	ψυχή	ύδωρ

Πίν. 4. Τύποι και τετρακτϋες ίασης, θεσμών, πολιτισμού, όντος, στοιχείων.

ΤΟ ΑΙΝΙΓΜΑ ΤΩΝ «ΠΟΙΟΤΗΤΩΝ». Ο μεγάλος ίπποκρατικός Γαληνός
άρχίζει το «Περί κράσεων» διβλίο του με τις 4 *δραστικές ποιότητες* των χυμών: «Ότι μὲν
ἐκ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ καὶ ξηροῦ καὶ ὕγροῦ τὰ τῶν ζώ(ντ)ων σώματα κέκρται καὶ ὡς οὐκ
ἴση πάντων ἐστὶ ἐν τῇ κράσει μοῖρα (= ἀναλογία) παλαιοῖς ἀνδράσιν ἱκανῶς ἀποδέδει-
κται φιλοσόφων τε καὶ ἱατρῶν τοῖς ἀρίστοις».

Με τὰ ἄνω θεδαιώνει 1 Ότι ἀνέκαθεν γνώριζαν οἱ Έλληνες τις 4 «δραστικές ποιότη-
τες» (ἀνά δύο ζευγή: θ/ψ καὶ ξ/υ, ὅρα DNA A/T καὶ G/C). Γαλ. XI 257 καὶ 2 Ότι ὅλοι οἱ
ἱατροὶ ἀλλὰ καὶ οἱ φιλόσοφοι ἐνδιαφέρονταν γιὰ ψυχολογικά θέματα, λ.χ. Ίπποκράτης
καὶ Άριστοτέλης

Τί είναι όμως αυτές; Πώς μίγνυνται και ποιά τὰ αποτελέσματα στὸν ὀργανισμό;

Φωτ. 3. Μελαγχολικός
(Μονή Όσίου Λουκά).

Ο Γαληνός ἀναφερόμενος εις τὴν «κράσιν» (= ἀνάμιξη) (518) καὶ «ἐνκράσιαν» (519)
δὲν ἀποκαλύπτει τὴν οὐσία τους. Δέχεται βέβαια ὅτι δὲν
ὑπάρχει ἀκραιφνὴς ποιότητα, ἀλλὰ λ.χ. ὀνομάζουμε «θερ-
μὸν» τὸ πλεονάζον κατὰ τὴν κράσιν (510). Επίσης ὅτι «τὴν
ἐνκράτον ποιότητα... ἀπασῶν προέχουσιν (= ὑπερέχει)
ἀρετὴ καὶ δυνάμει(!) ... (διὰ) τῆς ὑγιεινῆς διαίτης (= τρόπο
ζωῆς) ἀποδλέποντες εις ἀνοσίαν» (519).

Μόνες λοιπὸν οἱ ποιότητες χωρὶς τις οὐσίες (552) στὴν ἐνκρα-

Τύπος	Ποιότης	Μίξις	Ήλικία	Έποχή
Αἷμα	θερμόν	θ/υ	νήπιον	ἄνοιξις
Χολή	ξηρόν	θ/ξ	παῖς	θέρος
Μέλαινα	ὕγρόν	ψ/υ	ἀνὴρ	φθινόπωρον
Φλέγμα	ψυχρόν	ψ/ξ	γέρων	χειμῶν

Πίν. 5. Ποιότητες και χυμοί.

**Φωτ. 4. Χολερικός
(Ποσειδών).**

σίαν ἔχουν «*συμμετρίαν ὡς Πολυκλείτου κανὼν*» (586). Ἀποτελέσματα; «*ἐξ ἀνάγκης τὸ ἐν εὐσαρκίᾳ (= σφριγος!!) σύμμετρον, εὐκρασίας ἐστι ἔκγονος (= ἀποτέλεσμα)*» (567) **[Φωτ. 4]**.

Στὴν προσπάθειά του ὁ Γαληνὸς νὰ ἐξηγήσῃ τίς «ποιότητες» (4 καὶ 4 κράσεις) προσφεύγει σὲ παραλληλισμούς· μὲ τίς ἡλικίες, τόπους, ἐποχές. Καὶ ὁ Ἱπποκράτης «*ἡλικίῃσιν, ὥρῃσιν ὅμοια τὰ ζῶντα*» (χυμ. 11).

Καὶ ζητῶ ἀρωγὴ ἀπὸ τὸν μέγα Ἡράκλειτο «*θερμὸν ψύχεται, ὑγρὸν ἀνδάνεται (=ξηραίνεται)*» (126). «*Ψυχῇσι, τέρψιν ἢ θάνατον, ὑγρῇσι γενέσθαι*» (77) (=ὄταν τὰ συναισθήματα ἀναδλύζον ὀρμητικά, γίνονται εὐδαίμονα ἢ θανατερά). «*Καὶ ψυχὰς δὲ ἀπὸ τῶν ὑγρῶν ἀναθυμῖωνται*» (12). Ὁ ψυχισμὸς ἀπορρέει ἀπὸ τὰ 4 σωματικά ὑγρά, ἢ διάθεση ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν εὐκρασία ἢ δυσκρασία.

Μᾶς φώτισε ὁ «σκοτεινός»; (φωτεινὸς εἶναι ἀλλὰ φρικτὰ κολοβός!). Οἱ ποιότητες εἶναι τὰ 4 εἶδη ἐνέργειας τῶν 4 χυμῶν; Ταυτίζονται οἱ «ποιότητες» μὲ τίς συμπαντικὲς δυνάμεις; [βαρυτική, ἡλ/μαγνητική, ἰσχυρὴ (ἀτομικὴ) καὶ ἀσθενὴς (πυρηνικὴ)]. Καὶ πῶς μπορούμε νὰ κάνουμε σωστὴ κρίση χυμῶν καὶ ποιότητων (ὕλενέργειας);

ΣΗΜΕΡΑ. Ἡ ταξινόμηση τῶν συναισθηματικῶν τύπων ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες παραμένει ἀξεπέραστη μέχρι σήμερα, ἀφοῦ ἡ τετρακτύς των καλύπτει τίς βασικὲς περιπτώσεις. Ἡ ψυχιατρικὴ/ψυχολογία (ὅταν ὄντως ἐνδιαφέρεται γιὰ τὸν ἄνθρωπο, ὄχι γιὰ τὴν «ἐνταξί» του) βαδίζει στὰ ἴχνη τῶν Ἑλλήνων ἱατρῶν/φιλοσόφων.

Ἡ ἐξουσιαστικὴ «κοινωνία» μὲ ἐνιαῖο πλέον πρόσωπο προσπαθεῖ νὰ παγκοσμιοποιήσῃ τὰ πάντα. Ἡ ὁμογενοποίηση δὲν γίνεται μόνο στὰ γάλατα· προωθεῖται ραγδαία παντοῦ: Στὰ τραγούδια τῆς Eurovision (στὰ ἀγγλικά βέβαια), στὰ φαστφούντ (junk food = σκουπιδοτροφές), στὰ ὑβρίδια.

Ἀπὸ τὴν ἄλλῃ ἀντὶ τῆς ἐσωτερικῆς, προσωπικῆς ἐπίγνωσης («*ἔσω βλέπε*») καὶ καλῆς μίξης τῶν ἀντιθέτων μὲ μέτρο, καταφεύγουν στὰ ἐξωτερικὰ *λίφτινγκ* προσώπου (τὸ σῶμα τοὺς ἔτσι κι ἄλλοιως καταρρέει) καὶ στὰ *λίφτινγκ* *προσωπικότητας*. Καὶ οἱ face makers, ἐταιρεῖες ὁλόκληρες, κατασκευάζουν τοὺς ἐπώνυμους Frankenstein μέσα σὲ ἓνα χῶρο-χορὸ «ἐπικοινωνιακῶν τεχνασμάτων».

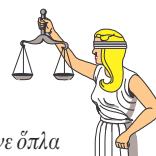
«Ποῦ νὰ δρῶ τὴν ψυχὴ μου – τὸ τετράφυλλο!! δάκρυ»¹⁰ κραυγάζει ὁ ποιητής. Καὶ ὁ ποιητὴς ξέρεי τί λέει. Κι ἐμεῖς ψάχνουμε μέσα μας καὶ στὰ παλιὰ βιβλία τῶν Ἑλλήνων, τὰ ἐλάχιστα. Καὶ βρίσκουμε...

Βιβλιογραφία

1. Κ. Καρμιράντζος, «Τετρακτύς», «Δ.», τ. 239 + «Ἐξαδικὸ σύστημα», «Δ.», τ. 264.
2. Κ. Καρμιράντζος, «Σφριγὸς καὶ λέμφος», «Δ.», τ. 262.
3. Ἱπποκράτης, «Περὶ χυμῶν», ἐκδ. Κάκτος, σχόλιο 4.
4. Ἱπποκράτης, «Ἀφορισμοί», ἐκδ. Κάκτος, σχόλιο 5.
5. D. Sloover, «Wild herbs - a field guide '57».
6. Ἀ. Τσακαλίας, «Ἀειζωία», ἐκδ. Ἑσπετρον.
7. Ἐπίκουρος, «Κύρια δόξα».
8. The Merck Manual, ἐκδ. 15η ('89), σ. 1473)
9. L. Shapiro, «Πῶς μεγαλώνει ἓνα παιδί μὲ ὑψηλὸ E.Q.», ἐκδ. Δωρικὸς.
10. Ὁδ. Ἑλύτης, «Τὸ Ἀξίον Ἑστί», σ. 44.

Κωστῆς Καρμιράντζος
Ἀρχιτέκτων ΕΜΠ.

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ

Ἡ μεγαλύτερη ἀνακάλυψη τῆς Ἱστορίας

Ποιός τὸ περίμενε ὅτι ὁ Ἕλληνας πολίτης-ὀπλίτης, αὐτὸς ποὺ κάποτε οὐ κατήσχυνε ὅλα τὰ ἱερά, θὰ κατανοῦσε νὰ φρονητῇ τρισάθλια χαμόσπιτα-ἐκκλησιάκια Σέρβων καὶ νὰ «τὰ μαζεῖν» –ὀρθῶς!– μπροστὰ σὲ μουνσουλμάνους Ἀλβανούς ἰδιώτες, ποὺ τὸν μισοῦν, ἐπειδὴ τὸν κάνανε ἐδῶ καὶ αἰῶνες «ὀρθόδοξο», δηλαδὴ πιστὸ τοῦ «ἐλληνικοῦ» Γιαχβὲ καὶ ἐχθρὸ τοῦ «ἀλβανικοῦ» Ἀλλάχ; Ἐχ, αὐτὸ τὸ ἀσιατικὸ δίδυμο τῆς Θεοκρατίας τί ἐπεφύλασσε στοὺς πάλαι ποτὲ Πελασγούς καὶ στοὺς πάλαι ποτὲ ἀδελφούς τους Ἰλλυριοὺς! Ἰσως ἡ Ἱστορία, ποὺ θεωρεῖ ὅτι ἡ μεγαλύτερη «μηχανή» ποὺ ἀνακάλυψε ἡ ἀνθρωπότητα εἶναι ὁ τροχός, πρέπει νὰ ἀναθεωρηθῇ στὶς πονηρὲς μέρες μας καὶ νὰ παραδεχθῇ ὡς δεδομένο ὅτι ὁ ἐκρηκτικώτερος κοσμοϊστορικὸς σταθμὸς εἶναι ἡ ἐφεύρεση τοῦ ἀσιατικοῦ δυϊστικοῦ (μεταφυσικοῦ)-παρανοϊκοῦ κατασκευάσματος Γιαχβὲ-Ἀλλάχ.

Γ.Σ.Π.

Ἡ ὁρολογία τῆς διαφθορᾶς

Στὸν τύπο συνέχεια διαβάζουμε γιὰ σκάνδαλα οἰκονομικά, ἀνθαιρεσίες, κλοπές, ρεμουλές, καταχρήσεις, καταπατήσεις δημοσίων χώρων, ἀπάτες, σφετερισμούς ἀπὸ κάποιους πρὸς πλουτισμὸ τῶν ἰδίων εἰς βάρος τοῦ συνόλου. Ἄς δοῦμε ἐννοιολογικὰ ὅ,τι οἰκοδομεῖ τὰ σκάνδαλα: 1. **ἀπάτη**: πανουργία, ἡ διὰ ψευδῶν ἰδιοποίηση ξένου περιουσιακοῦ στοιχείου. 2. **ρεμούλα**: διαρπαγή, λεηλασία. 3. **καταχραστής**: καταχρώμενος, ἰδιοποιούμενος ξένα χρήματα, ἐμπιστευμένα εἰς αὐτόν. 4. **σφετεριστής**: ἐκ τοῦ νοσφίζομαι, οἰκειοποῦμαι ἄλλότρια: ὁ οἰκειοποιούμενος ἄλλότριόν τι. 5. **φαῦλος**: κακός, δόλιος, εὐτελής, πονηρός, κοῦφος (δὲς λεξικά).

Τὰ καὶ οἱ παραπάνω ἐξαχρειώνουν καὶ διαφθείρουν ἠθικά τὸ ἄτομο, τὸ καθιστοῦν ἐπιζήμιο καὶ ἐπικίνδυνο γιὰ τὴν ἁρμονία τῆς ζωῆς τοῦ συνόλου καὶ ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει δια-φθείρουν καὶ ὁδηγοῦν σὲ ἀφανισμό καὶ καταστροφή τὶς πολιτείες, τὰ κράτη, τὰ ἔθνη.

Σ.Φ.

«Ἕλληνες εἴμαστε, ὀρέ!»

Ὑπὸ τὰ ἐχθρικά ὄμματα τοῦ ἐγχώριου ἀσιατικοῦ κλήρου ἐγινε στὶς 25 Μαρτίου στὴν Ὀλυμπία ἡ ἀφή τῆς Ὀλυμπιακῆς Φλόγας. Ἄλλωστε ἀπὸ τὸ πρωτὶ τῆς ἡμέρας σχεδὸν ὅλοι οἱ τηλεοπτικοὶ σταθμοὶ καὶ αὐτὴ ἡ κρατικὴ ΕΡΤ, παρὰ τὴ θρησκευτικὴ ἐορτὴ τοῦ εὐαγγελισμοῦ, ἄφησαν τὶς ἐκκλησίες καὶ προέδωκαν ἱστορικὰ ντοκυμανταὶ σχετικά μὲ τὴν ἀρχαία Ὀλυμπία, τὴν ἀφή τῆς Φλόγας καὶ ἔκαναν ἀπ' εὐθείας συνδέσεις μὲ τὸν ἱερὸν χώρον τῆς Ὀλυμπίας. Τὸ αἶσθημα τῆς «ιερῆς» ἀντιπάθεας διεδέχθη ἀργότερα ὁ πανικός, ὅταν ἀντίκρουσαν τὸν ὑπέρομετρο ἐνθουσιασμὸ τῶν κατοίκων τῆς Πελοποννήσου μπροστὰ στὴ θέαση τῆς διερχομένης φλόγας. Βεβαίως δὲν τόλμησαν νὰ μιλήσουν γιὰ «εἰδωλολατρία», γιατί ὁ διαστροφὸς τοὺς ἦταν προφανής. Προτίμησαν ἔτσι τὴ σωπὴ. Τί νόμιζαν δηλαδὴ; Πῶς ἐπειδὴ ἐπικάθησαν στὸ σῶμα τῶν Ἑλλήνων ἐδῶ καὶ δεκαεπτὰ αἰῶνες, ὅλα θὰ εἶχαν λησμονηθῇ;

«Ἕλληνες εἴμαστε, ὀρέ!», ὅπως θὰ ἔλεγε καὶ ὁ Κολοκοτρώνης.

Π.Α.Κ.

Βυζαντινὰ πηλίκια

Κάθε φορὰ ποὺ βλέπω ἔνστολους ἀξιωματικούς καὶ ὀπλίτες τῶν ἐνόπλων δυνάμεων –τῆς ἀστυνομίας, τοῦ λιμενικοῦ, τοῦ πολ. ναυτικοῦ κ.λπ.–, ποὺ φέρουν στὸ πηλίκιο τὸ ἔμβλημα τοῦ σταυροῦ, θυμᾶμαι τοὺς σταυροφόρους τοῦ μεσαίωνα, ποὺ πῆγαν νὰ ἐλευθερώσουν τοὺς «ἁγίους τόπους». Γενικὰ ἡ κορώνα αὐτῆ τοῦ σταυροῦ εἶναι ἀνταισθητικὰ μεγάλη καὶ μοιάζει νὰ ὑποδηλώνῃ ὅτι εἴμεθα μία χώρα ποὺ διατηρεῖ τὴν παράδοση τοῦ «Ἐν τούτῳ νίκα» τοῦ Βυζαντινοῦ αὐτοκράτορα Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου. Τῆς σημερινῆς Δημοκρατίας μας τὸ ἔμβλημα θὰ μπορούσε νὰ εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὸν σταυρὸ, ποὺ μόνον δημοκρατία δὲν συμβολίζει ἀλλὰ ἓνα κρυφθ-θεοκρατικὸ πολίτευμα – καὶ τὸ γνωρίζουν καλὰ αὐτοὶ ποὺ ἀποφάσισαν νὰ κάνουν τοὺς στρατιωτικούς μας σταυροφόρους. Οἱ ἀρχηγοὶ τῶν ἐνόπλων δυνάμεων ὅμως εἶχαν κάθε δικαίωμα νὰ ἀντιδράσουν στὰ καμώματα τῆς βυζαντινολατρίας, ἐφ' ὅσον εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ γνώμη τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ὅτι ἡ ἔννοια «πατρίς» εἶναι ἀπαράδεκτη «αἵρεση» καὶ δὲν συμβαδίζει μὲ τὴν οὐσία καὶ τὰ διδάγματα τοῦ διεθνιστικοῦ χριστιανισμοῦ.

Ὅσο γιὰ τὴν ὀρκωμοσίαν κάθε νέας κυδέρνησης, ἡ ἀνώτατη δικαστικὴ ἀρχὴ τῆς χώρας εἶναι ἡ πλέον

ἀρμόδια καὶ ὅχι ἡ Ἐκκλησία, ἂν θέλουμε νὰ σοβαρευτοῦμε. Οἱ λάτρες τοῦ ἀνθελληνικώτατου Βυζαντίου πρέπει νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὶς ἐκφάνσεις τῆς πολιτείας σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς.

Γ.Γ.

Ἀρχαῖον (ἐβραϊκὸν) πνεῦμα ἀθάνατον...

Τηλεοπτικὸς θρίαμβος θρησκευτικῆς δεισιδαιμονίας κατέστη γιὰ ἀκόμη μία φορὰ ἡ ἑβδομάδα τοῦ Πάσχα-Πεσῆ (ἐβραϊστὶ) πὺν πέρασε. Βιβλικοὶ «προπάτορες» μᾶς παρήλασαν μέσα ἀπὸ ταινίες μεγάλου μήκους γιὰ ὅλη τὴν οἰκογένεια καὶ κινουμένων σχεδίων γιὰ τὰ παιδιά: «Ὁ πρίγκιπας τῆς Αἰγύπτου» (Μωϋσῆς), «Ὁ βασιλεὺς τοῦ Ὀνειρου» (Ἰωσήφ), «Ὁ ἐκλεκτὸς τοῦ θεοῦ» (Ἀβραάμ) κ.ἄ. ἄνοιξαν τὴν αὐλαία τῆς θρησκευτικῆς ἀποδρακώσεως. Ἡ τηλεοπτικὴ περὶ γήνηση στὰ δώματα τῆς δεισιδαιμονίας συνεχίσθηκε στὸν Ἰορδάνη ποταμὸ, στὸ «Ὁρος τῶν Πειρασμῶν», στὸν Γολγοθᾶ, στὸν Πανάγιον Τάφο καὶ ἄλλοι. Εἶδαμε σχισμένες κολώνες, ἀπ' ὅπου ἀνάβλυζε τὸ ἅγιο φῶς, ἅγιους νὰ ἐξαφανίζονται σὰν φαντάσματα μπροστὰ σὲ πιστοὺς, γυναικοῦλες πὺν ἄκονγαν τὰ καρφία τῆς σταυρώσεως, θανάματα σὲ παράλυντος, μονγκοὺς κ.ἄ. Βεβαίως τὸ παραλήρημα συνεχίσθηκε καὶ στὸν ἑλλαδικὸ χῶρο μὲ θεραπείες ἀνάτων ἀσθενειῶν ἀπὸ μαγικὲς εἰκόνες (τοτεμισμός), κέρματα νὰ «κολλᾶνε» πάνω σὲ εἰκόνες τῆς Παναγίας, ὁμαδικοὺς λυγμοὺς καὶ κλάματα στὸν ἅγιο Ἐφραίμ, γαγιαίδες μὲ μαῦρες σημαῖες τύπου Ταλιμπὰν νὰ διαδηλώνουν γιὰ τὸν δεσπότη τους, ἐκκλησιάει καὶ γονγκλυσίει μέσα σὲ νοσοκομεῖα κ.ἄ.

Κι ὅλα αὐτὰ σὲ μία χώρα πὺν δημιούργησε τὸν παγκόσμιον πολιτισμὸ καὶ περιμένει τὴν ἐπιστροφή τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων σὲ τρεῖς περίπου μῆνες στὸν τόπο πὺν γεννήθηκαν. Ἀρχαῖον (ἐβραϊκὸν) πνεῦμα ἀθάνατον καὶ σὺ, Ἀπόλλων, ἔλεος. Ἀντήσουν τους!

Β.Μ.

Ἡ Μητρόπολη, ἡ... «ἐλληνικὴ πλάνη» καὶ ὁ Σολομών

Σὲ ἄρθρο πὺν δημοσιεύθηκε στὸ μηνιαῖο ἐπίσημο δελτίο «Ὁσὶς Νικάτωρ» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γρεγενῶν (τεῦχος Ἰανουαρίου 2004) καταγγέλλεται ἡ στροφὴ πολλῶν σύγχρονων Ἑλλήνων στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα καὶ τὸ πνεῦμα τῆς καὶ γίνεται λόγος γιὰ «μεθοδεῖς» πὺν χρησιμοποιοῦν οἱ κατ' αὐτὴν «νεοειδωλολάτρες», προκειμένον μὲ πρόσχημα τὸν Ἑλληνισμὸ νὰ «εἰσδᾶλῃ ἡ δεισιδαιμονία τῆς Ἑλληνικῆς πλάνης» στὴν ζωὴ τοῦ Νεοέλληνα. Τὸ ἄρθρο ἐπικαλεῖται τὸν π. Γ. Μεταλληνὸ καὶ μᾶς παραπέμπει στὸ διδύλιον τὸν «Ὁρθοδοξία καὶ Ἑλληνικότης». Στὴν προσπάθειά τῆς νὰ χτυπήσῃ τὸ «κακὸ» στὴν ρίζα του ἡ συντάκτις τοῦ ἁρθρου παραθέτει ἀπόψεις «νεοειδωλολατρῶν», ὅπως παρουσιάζονται σὲ διάφορα ἐντυπα καὶ ἀπορεῖ πὺν ἡ Φύσις δὲν θεωρεῖται δημιούργημα ἐνὸς ἐξωσυμπαντικοῦ θεοῦ, οἱ δὲ Ἑλληνες συλλαμβάνουν τοὺς θεοὺς τους ὡς ἰδέες, φυσικὲς δυνάμεις καὶ ἐνέργειες (π.χ. Ἐλευθερία, Δίκη, Εἰρήνη, Ἀρμονία, Εὐνομία) καὶ σέδονται τοὺς νόμους τῆς Φύσεως, μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι ὥραϊο εἶναι ὁ τιδῆποτε λειτουργεῖ «κατὰ φύσιν». Τελικὰ οἱ «ἀπορίες» τοῦ ἁρθρου λύνονται μὲ τὴν δοῆθεια τῆς Σοφίας τοῦ Σολομῶντα καὶ τῆς ρήσεως του «ἀρχὴ πορνείας ἐπὶ νοῖα εἰδώλων, εὐρεσις δὲ αὐτῶν φθορὰ ζωῆς».

Τί κριζα πὺν τὰ κατηρητόπουλα μαρᾶζώνουν λέφτοντας στὰ νύχια τέτοιων ἀνθρώπων μὲ νοοτροπία Ταλιμπὰν! Κάποιος ἄλλος, ὅχι τόσο θεοφοβούμενος ὅσο τὰ ὄργανα τῆς Μητροπόλεως Γρεγενῶν, θὰ μποροῦσε νὰ τοὺς δώσῃ φτερά...

Σ.

«Ὁφείλει νὰ ἐξηγῇ τὸν ἑαυτό του»

Ἐγινε πρόσφατα καὶ «Συνέδριον Ἱερῶν τοῦ ΝΑΤΟ», ὅπου ὁ κ. Χριστόδουλος ξεσπάθωσε ἀπευθυνόμενος στὴν Ἀτλαντικὴ Συμμαχία λέγοντας ὅτι: «Τὸ ΝΑΤΟ ὀφείλει νὰ ἐξηγῇ τὸν ἑαυτό του» (ἐφημερίδα «Μετρογράμα» 4-2-2004). Εὐσεβάστως θὰ τολμήσουμε νὰ ἀπευθυνθοῦμε κι ἐμεῖς στὸν κ. Χριστόδουλο:

Μακαριώτατε, κάντε ἐσεῖς τὴν ἀρχή, νὰ ἐξηγήσῃ ἡ Ἐκκλησία τὸν ἑαυτό της. Βούξε ὁ τόπος ἀπὸ τὸ πρωτοφανὲς σκάνδαλο τοῦ παπα-Παπουτσάκη, πὺν δικάστηκε 20 χρόνια ἀθέωρη γιὰ διασμούς κατὰ συροήν, ἀλλὰ ἐσεῖς οὔτε ἐνωχλήθηκατε, οὔτε τὸν ἀποσηματίσατε, ὅπως ὀφείλετε, ἀγνοώντας τὴν γενικὴ κατακραυγή, ἀλλὰ καὶ δὲν φυλακίστηκε! Καὶ ἐμεῖς ἐξακολοθοῦμε νὰ τοῦ πληρώνουμε τὴν ἱερατικὴ του σύνταξη χωρὶς νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ ἡ Ἐκκλησία τὸ γιατί.

Τό.... ΝΑΤΟ μᾶς ἔφταιξε τώρα;

Α.Ρ.

4 ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ:

Θεόδωρος Β΄ Λάσκαρις (1254-1258), ὁ μοναδικὸς ἐλληνίζων βασιλεὺς

Ἡ ἄλωση τῆς Κωνσταντινούπολης τὸ 1204 ἀπὸ τοὺς σταυροφόρους σήμανε καὶ τὸ τέλος τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας ὡς κράτους ὑπερεθνικοῦ.¹ Στὰ κατακερματισμένα ἐδάφη τῆς Ρωμανίας (Βυζαντίου) δημιουργήθηκαν πλῆθος μικρῶν ἢ μεγαλύτερων ἡγεμονιῶν, ποὺ τελοῦσαν ὑπὸ τὴν κατοχὴ τῶν Λατίνων. Ὡστόσο ὠριμένοι Βυζαντινοὶ ἄρχοντες καὶ στρατηγοὶ κατάφεραν καὶ δημιούργησαν αὐτόνομα κράτη μὲ συμπαγεῖς ἐλληνικῆς καταγωγῆς πληθυσμούς: Ὁ Θεόδωρος Λάσκαρις ἵδρυσε τὴν αὐτοκρατορία τῆς Νίκαιας, στὶς ἀνατολικὲς ἀκτὲς τῆς θάλασσας τοῦ Μαρμαρᾶ καὶ ὁ Ἀλέξιος Κομνηνὸς τὴν αὐτοκρατορία τῆς Τραπεζούντας στὸν Πόντο τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Στὸ Ἴόνιο Πέλαγος ὁ Μιχαὴλ Ἀγγελὸς Δούκας ἵδρυσε τὸ δεσποτάτο τῆς Ἡπείρου μὲ πρωτεύουσα ἀπὸ τὸ 1299 τὴν Ἀρτα.

1. Runciman.

ΜΙΑ ΠΡΩΤΟΤΥΠΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΑΛΩΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

Πρόκειται γιὰ τὴν πρώτη νεοελληνικὴ ἐργασία γιὰ τὴν Ἀλωση, ἡ ὁποία ἐξεδόθη κατ' ἀρχὴν τὸ 1890. Ὁ συγγραφέας τῆς Α.Γ. Πασπάτης γεννήθηκε στὴν Χίο τὸ 1814 καὶ πέθανε στὴν Ἀθήνα τὸ 1891. Προσωπικότητα πολυσχιδῆς (μελετητής, ἰατρός, ἱστορικός, γλωσσολόγος, ἀρχαιολόγος), ἀκάματος καὶ μὲ ἀκατάπαυστη ἐπιθυμία γιὰ γνώση, δημιουργία καὶ κοινωφελῆ δράση. Καθ' ὅλη τὴν διάρκεια τῆς ζωῆς του εἶχε ὡς **ἐφ' ἀλήθειαν** τῆς δράσης του τὶς προσωπικὲς δραματικὲς ἐμπειρίες του. Ἡ μεγαλύτερη ἴσως **«ῥῆση»** γιὰ τὸν Πασπάτη ὑπῆρξε ἡ εἰσβολὴ τῶν Τούρκων στὸ νησί του, τὴν Χίο, τὴν ὁποία βίωσε καὶ εἶδε μὲ τὰ ἴδια του τὰ μάτια τὴν καταστροφὴ τῆς, τὴν σφαγὴ δικῶν του ἀνθρώπων καὶ τέλος τὴν ἀπαγωγὴ του ἀπὸ τοὺς εἰσβολεῖς. Διασωθεὶς ἀπὸ τὴν ἴδια του τὴν μητέρα ἀναγκάστηκε νὰ τὴν ἀποχωρισθῇ στὴν συνέχεια καὶ νὰ καταφύγῃ στὸ ἐξωτερικὸ (Βοστώνη, Λονδῖνο, Πίζα, Παρίσι), ὅπου καὶ διέπρεψε, κάνοντας λαμπρὲς σπουδές, πάντοτε διακρινόμενος, ὅπως κατὰ κανόνα συμβαίνει σὲ ὅσους ἔχουν περάσει διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου. Τὰ δῆμά του τὸν ὠδήγησαν τὸ 1840 στὴν Κωνσταντινούπολη, ὅπου διέμεινε τριάντα ὁλόκληρα χρόνια. Τὴν Πόλη τὴν ἀγάπησε, τὴν «περπάτησε» καὶ τὴν μελέτησε

Ἡ διάλυση τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμαϊκῆς Αυτοκρατορίας καὶ ἡ κατάργηση τῆς κεντρικῆς ρωμαϊκῆς διοίκησης εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τὰ ἑλληνοφωνα κράτη ποὺ τὴ διαδέχθηκαν νὰ ἀρχίσουν νὰ στρέφονται πρὸς κάποιες ἑλληνικὲς τους καταβολές. Καὶ ἂν κανεὶς ἀναζητᾷ νὰ βρῇ τὴν ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποία συνέβη ἡ πρώτη ἀπόπειρα (ποὺ κατεστάλη δυστυχῶς στὴ συνέχεια) οὐσιαστικῆς ἀναγέννησης τοῦ Ἑλληνισμοῦ, αὕτη δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν ἐπάρατη καθ' ὅλα τ' ἄλλα περίοδο τῆς Φραγκοκρατίας.

Τὸ ἐπίκεντρο μᾶς σαφῶς ἑλληνικῆς ἀναγέννησης αὐτὴν τὴν ἐποχὴ (ποὺ εἶναι ἡ μοναδικὴ στὴν ἱστορία τοῦ Βυζαντίου) εἶναι τὸ κράτος τῆς Νίκαιας. Ὁ Ἰωάννης Γ' Δούκας Βατάτζης ἀπαντώντας στὸν Πάπα μὲ περηφάνεια τοῦ τονίζει: «*Ἀπὸ τὸν καιρὸ τῶν Δουκῶν τε καὶ Κομνηνῶν τοὺς ἀπὸ γενῶν ἑλληνικῶν ἄρξαντας*».

Ὁ λόγιος καλόγερος Νικόλαος Βλεμμύδης, ὄντας ἐξαίρεση ἀπὸ τοὺς ἄλλους κληρικούς τῆς ἐποχῆς του, ποὺ γι' αὐτοὺς τὸ ὄνομα «Ἑλλην» ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶναι διαβλητό, ἔλεγε τὴν αὐτοκρατορία τῆς Νίκαιας «*ἑλληνίδα ἐπικράτειαν*» καὶ ὁ μαθητὴς του, ὁ αὐτοκράτωρ **Θεόδωρος Β' Λάσκαρις** (1254-1258), τὴν ὠνόμαζε «*ἑλληνικὸν*» καὶ «*Ἑλλάδα*», καὶ συνηθίζε νὰ μιλᾷ γιὰ τὰ κατορθώματα τῆς «*ἑλληνικῆς ἀνδρείας*», ἐνῷ λογάριζε τοὺς ὑπηκόους του «*ἀπογόνους τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων*».

Ὁ Φωτιάδης ἀποκαλεῖ τὸν Λάσκαρι «*ἐναν ἀρχαιολᾶτρη μὲ τὴ σημασία ποὺ δίνομε σήμερα στὴ λέξη. Στέκεται μὲ θαυμασμὸ μπροστὰ στὰ μνημεῖα τῆς Περγάμου, ἔργα “ἑλληνικῆς μεγαλονοίας μεστὰ καὶ σοφίας ταύτης ἰνδάλματα”. Ποτὲ πρὶν οὔτε μίλησε οὔτε ἔνωσε ἄλλος αὐτοκράτορας τόσο τὸν ἑαυτοῦ ἢ Ἑλληνα ὅσο ὁ Θεόδωρος Β' Λάσκαρις*».² Καὶ ὁ Κορδάτος συμφωνεῖ καὶ συμπληρώνει: «*Ὁ Θεόδωρος Β' ὅμως τὰ χάλασε μὲ τοὺς βαλκανικοὺς λαοὺς, γιατί πίστεψε πὼς μόνος του μποροῦσε νὰ τὰ δγάλη πέρα. Ὁραματιζόταν νὰ νεκραναστήσῃ τὴν ἀρχαία Ἑλλάδα καὶ πίστευε πὼς ἡ ἑλληνικὴ φυλὴ μπο-*

2. Φωτιάδης, «Ἡ ἐπανάσταση τοῦ 1821», τόμος α', σελίδα 100, ἐκδόσεις «Μέλισσα».

σὲ δάθος. Καρπὸς τῆς ἀγάπης του γι' αὐτὴν καὶ τοῦ πόνου του γιὰ τὸν χαμὸ της εἶναι τὸ ἐν λόγῳ πόνημα.

Ἡ προσέγγιση τοῦ Πασπάτη στὸ γεγονός τῆς Ἀλωσης εἶναι καθ' ὅλα **πρωτότυπη**. Ρίχνει τὸ βάρος του στὴν **διασαφήνιση** στοιχείων καθοριστικῶν στὴν ἐξέλιξη τῆς πολιορκίας καὶ ἄλωσης, τὰ ὁποῖα οἱ προγενέστεροι ἱστορικοὶ (Ἕλληνες καὶ ξένοι) εἴτε ἀγνόησαν παντελῶς, εἴτε διαστρέβλωσαν λόγῳ ἀμαθείας ἢ ἐλλιποῦς μελέτης καὶ ἐρεῦνης. Πέραν τῆς λεπτομερεστάτης ἀναφορᾶς στὸν ἀριθμὸ τῶν ἀντιπάλων, τὸν ὀπλισμὸ τους καὶ τὴν στρατηγικὴ ποὺ ἀκολούθησαν, προχωρᾷ στὴν ὅσο τὸ δυνατόν ἀκριβέστερη **περιγραφή** καὶ ταύτιση τῶν τόπων ὅπου ἔλαβαν χώρα τὰ γεγονότα, ρίχνοντας ἔτσι φῶς σὲ πολὺἀριθμα σκοτεινὰ σημεῖα, ἀπαντώντας σὲ πλεῖστες ἀπορίες. (Σημαντικὴ καὶ ἡ ἀναφορά του σὲ ὀνομασίες, τοπωνύμια τόσο στὴν Τουρκικὴ ὅσο καὶ τὴν Ἑλληνικὴ, ποὺ πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἔργου του προκαλοῦσαν σύγχυση στοὺς μελετητές).

Καταγράφει λεπτομερῶς τὴν **θέση** καὶ **κατάσταση** τῶν παραλίων καὶ χερσαίων ὀχυρωμάτων καὶ τειχῶν ποὺ περιέβαλλαν τὴν Κωνσταντινούπολη, καὶ καταδεικνύει τὴν τεράστια σημασία τους στὴν τροπὴ τῶν γεγονότων. Ποιὸς γνωρίζει γιὰ παράδειγμα ὅτι οἱ Τοῦρκοι ἔβαλλον **ἀδιάκοπα** καὶ μάλιστα μὲ τὸ μεγάλο τηλεβόλο τους, μόνο κατὰ τῶν βορείων τειχῶν τῆς πύλης τοῦ Ἁγίου Ρωμανοῦ λόγῳ τοῦ ἀνύδρου τῆς τάφρου της καὶ τῆς

Θεόδωρος Β' Λάσκαρις: *‘Ο μοναδικός έλληνίζων αυτοκράτορας τής Βυζαντινής περιόδου. (Εικόνα του «Μοναχείου Κώδικος», αρ. 442, 18^ο αιώνας.)*

ροῦσε μόνη της νὰ παίξει πάλι σπουδαῖο ρόλο. Γι' αὐτὸ τόνιζε πὼς δὲν περιμένει καμμιά βοήθεια ἀπὸ τοὺς ἄλλους λαοὺς τῆς βαλκανικῆς (Σέρβους, Βουλγάρους κ.ἄ.) καὶ πὼς τὸ ἑλληνικὸ Γένος, «μόνον αὐτὸ βοηθεῖ ἑαυτῷ».

» Ἀκολουθώντας τέτοια πολιτικὴ τὰ χάλασε μὲ τοὺς Βουλγάρους καὶ τοὺς ἔδιωξε ἀπὸ τὶς μακεδονικὲς περιοχὲς πὺν κατείχανε. Ἐπίσης τοὺς Ἀλβανοὺς καὶ τοὺς Ἡπειρώτες τοῦ Ἰωάννη Ἀγγέλου τοὺς χτύπησε καὶ τοὺς ἀνάγκασε νὰ τραθηχτοῦν στὰ βουνά. Ἐξησε ὁμως μόνο τέσσερα χρόνια καὶ ἔτσι τὰ σχέδιά του ἔμειναν στὴ μέση».³

Προσπάθειες δημιουργίας ἐθνικοῦ ἑλληνικοῦ κράτους

Ὅσο εἶναι νὰ θαυμάζει κανεὶς τὴ μεγαλοφυΐα τοῦ Θεόδωρου Β' Λάσκαρι, ὅχι μόνο γιατί στράφηκε καθ' ὁλοκληρίαν πρὸς τὴν πατρώα Ἑλληνικὴ Παιδεία καὶ τὴν ἑλληνικὴ ἐθνικὴ συνείδηση ζητώντας μέσα ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα νὰ βρῇ τὴ δύναμη νὰ ὑλοποιήσῃ τοὺς στόχους του, ἀλλὰ κυρίως γιατί διέκρινε μὲ μοναδικὴ διορατικότητα τὴν ἀπειλὴ πὺν ἀποτελοῦσαν Σλάβοι καὶ Βούλγαροι γιὰ τὴν ἐπιβίωση τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους. Γνωρίζοντας ὁ Λάσκαρις πὼς οἱ λαοὶ αὐτοί, ἂν καὶ ὀρθόδοξοι, δὲν

3. Γιάννης Κορδάτος, «Ἀκμή καὶ Παρακμὴ τοῦ Βυζαντίου», σελίδα 396, ἐκδόσεις «Μπουκουμάνη», 4η ἐκδοση, Ἀθήνα 1974.

είχαν ταυτιστή ἀπολύτως με τὴ ρωμαϊκὴ ὁρθόδοξη συνείδηση (πρᾶγμα ποὺ τοὺς συνέδεε ἐπὶ τουρκοκρατίας), σὲ ἀντίθεση με τοὺς Ἕλληνες ποὺ εἶχαν ἀπολέσει τὴν ἐθνικὴ τους συνείδηση καὶ δεχθῇ τὴ ρωμαϊκὴ, ὁρθὰ ἀντιλήφθηκε πὼς ἡ ὁρθόδοξη ταυτότητα μποροῦσε νὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς μέσο ἐκσλαβισμού ἢ ἐκδουλαγρισμοῦ τῶν ἐλληνικῆς καταγωγῆς πληθυσμῶν Μακεδονίας καὶ Ἡπείρου καὶ ἀπορρόφησής τους ἀπὸ τὰ βαρβαρικά τότε φύλα τῶν Σλάβων καὶ τῶν Βουλγάρων (ὡς ὁμοδόξων λαῶν).

Οἱ ἐλληνικοὶ πληθυσμοὶ ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἦταν ἐπιρρεπεῖς στὴν ἀλλοίωση τῆς ἐθνικῆς τους συνείδησης, ἐπειδὴ ἀκριδῶς δὲν εἶχαν ἐθνικὴ συνείδηση ἀλλὰ θρησκευτικὴ, δηλαδὴ τοῦ ρωμαϊκοῦ (ρωμαϊκοῦ) ὁρθόδοξου γένους. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸν ὄχι μόνο δὲν στηρίχτηκε σὲ συμμαχίες με Σλάβους, Βούλγαρους ἀκόμα καὶ Ἀλβανοὺς γιὰ νὰ ἐκδιώξουν ἀπὸ κοινοῦ τοὺς σταυροφόρους, ἀλλὰ στράφηκε κιόλας ἐναντίον τους, διώχνοντάς τους ἀπὸ τὶς ἐλληνικὲς περιοχές.

Ὁ Θεόδωρος Β' Λάσκαρις, με τὴν καθάρια ἐλληνικότητα ποὺ τὸν διέκρινε, ἐνδιαφερόταν ἀποκλειστικὰ γιὰ τὰ ζωτικὰ καὶ κυρίαρχα συμφέροντα τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους. Γιὰ τὸν Λάσκαρι ἐξίσου ἐχθροὶ ἦταν οἱ Φράγκοι, οἱ Σλάβοι, οἱ Βούλγαροι, οἱ Τοῦρκοι ἀκόμη καὶ οἱ Ἀλβανοί. Γιὰ τὸν βασιλιὰ τῆς Νίκαιας, ποὺ θέλησε νὰ ξαναδῶση πνοὴ στὴ δολοφονημένη Ἑλλάδα, οἱ λυκοφιλίες με τοὺς ὁμοδόξους βαρβάρους δὲν εἶχαν κανένα νόημα. Καὶ ἡ ἱστορία ἐπιβεβαίωσε τὴν πολιτικὴ του τέλη 19ου ἀρχῆς 20οῦ αἰῶνα, ὅταν Σέρβοι καὶ Βούλγαροι, προσπαθώντας νὰ καρπωθοῦν ὀφέλη ἀπὸ τὴ διάλυση τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας, δὲν δίστασαν νὰ ἐπιχειρήσουν ἐκ νέου συστηματικὸ ἀφελληνισμό τῶν Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης, προσπαθώντας μὲς τῆς ὁρθοδοξίας νὰ τοποθετήσουν Βούλγαρους παπάδες στὰ ἐλληνικὰ χωριά, γιὰ νὰ θεωρηθοῦν ἔτσι καὶ οἱ κάτοικοι Βούλγαροι.

Τοὺς κινδύνους αὐτοὺς εἶχε ἐντοπίσει ἀπὸ τότε ὁ Θεόδωρος Β' Λάσκαρις, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν πρόλαβε νὰ δλοκληρώσῃ τὰ σχέδιά του ἐξαιτίας τῆς βραχύδιας βασιλείας του.

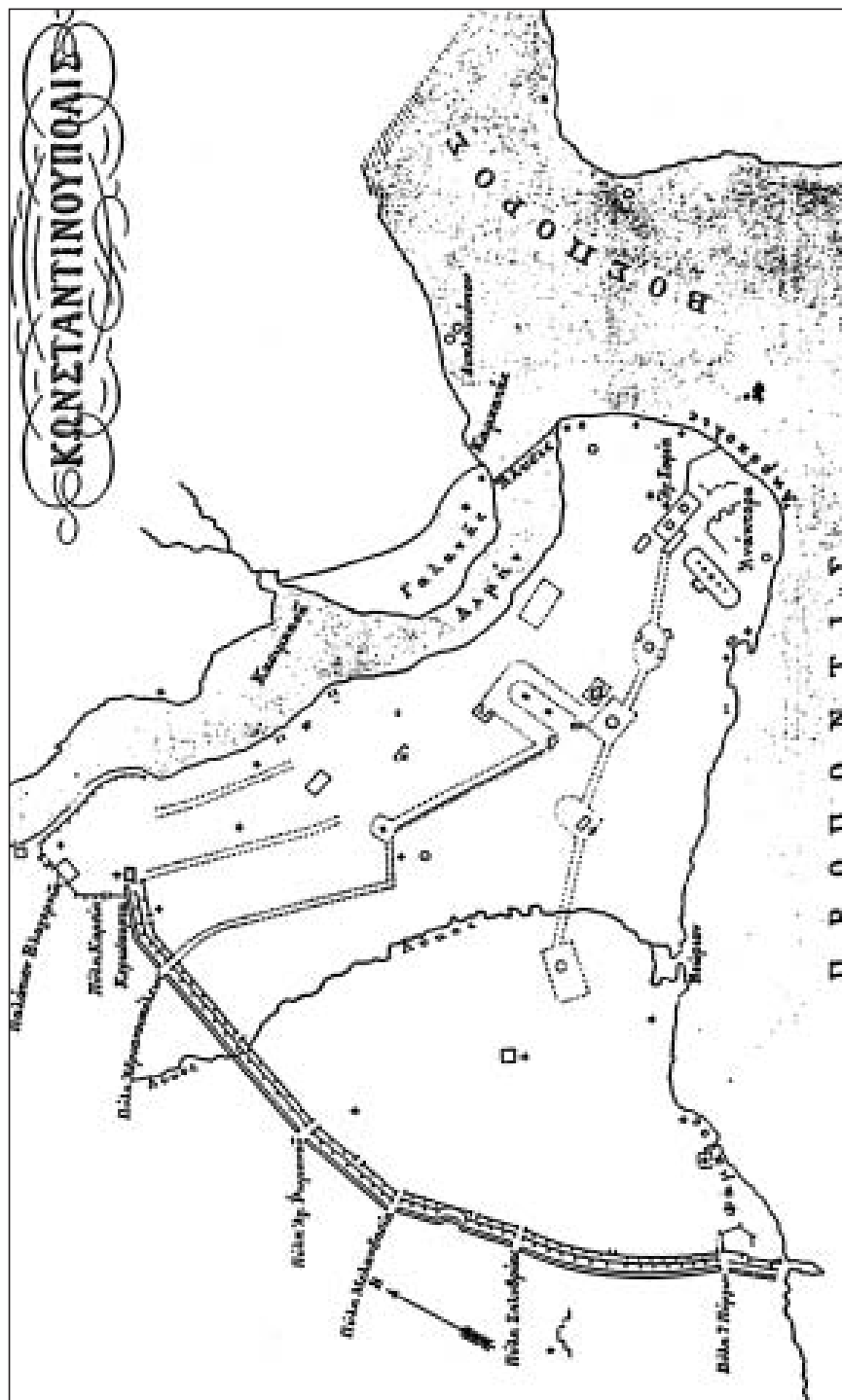
κατωφέρειας τῆς θέσης της, ποὺ τὴν καθιστοῦσαν εὐπρόσβλητη; Ποιὸς γνωρίζει, τί ἀκριδῶς συνέβη καὶ ἔμεινε ἀνοικτὴ ἡ Κερκόπορτα, τὴν ὁποία χρησιμοποιοῦσαν οἱ Ἕλληνες γιὰ νὰ εἰσέρχονται ἀπὸ τὴν ἔσω πόλη στὸν περίβολο, με ἀποτέλεσμα νὰ εἰσβάλουν οἱ Ὀθωμανοί;

Μὲ τὴν ἴδια σαφήνεια ὁ Πασπάτης μᾶς μεταφέρει καὶ τὸ κλίμα τῆς ἐποχῆς, τὴν περιρρέουσα ἀτμόσφαιρα, τὴν ἀκριδῇ εἰκόνα, τί δηλαδὴ προσηγήθηκε τῆς ἀλώσεως, ποιὸς ἦταν ὁ ρόλος τῶν σημεινόντων προσώπων, τῶν Εὐρωπαίων, τῶν ἄλλων ἐθνοτήτων ποὺ ζοῦσαν τότε στὴν Κωνσταντινούπολη καθὼς καὶ τὸ τί ἀκολούθησε μετὰ τὴν Ἀλωση.

Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ, ὅπως παρατηρεῖ ὁ Πασπάτης, ἡ Εὐρώπη ἦταν θυσιζόμενη στὴν ἀναρχία καὶ τὸν ἀλληλοσπαραγμὸ, ἀγνοώντας παντελῶς τὴν κατάσταση ποὺ ἐπικρατοῦσε στὸ Βυζάντιο. Ἐπρεπε νὰ ἀκολουθήσῃ ἡ σύλληψη τῶν μεγαλοπρεπῶν κτηρίων καὶ μνημείων τῆς Πόλης (γιὰ τὴν ὁποία ἐθρήνησε ἀκόμη καὶ ὁ... Μωάμεθ), ἡ ἀρπαγὴ καὶ ἀποστολὴ στὴν Εὐρώπη ἀναρίθμητων ἐλληνικῶν καλλιτεχνημάτων ἀλλὰ καὶ ἀρχαίων χειρογράφων, γιὰ νὰ συγκινηθοῦν... οἱ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί μας Ἀντικοί.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ ἡ ἄλλοτε κραταιὰ (μέχρι τὸν 10ο αἰ.) Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία ἀγωνιζόταν με τὸν βασιλεῖα της καὶ ἐλάχιστους μαχητὲς νὰ ἀποκροῦσῃ τοὺς ἐπιτιθέμενους ἐχθροὺς ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴ (οἱ ἴδιοι οἱ Τοῦρκοι ἀπόρησαν, ὅταν διαπίστωσαν μετὰ

Τοπογραφικὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὴν ἐποχὴ τῆς πολιορκίας καὶ τῆς ἀλώσεως (1453). Ἀπὸ τὸ διδρίο τοῦ Πασιπάτη, πού γνώριζε ἄριστα τὴν τοπογραφία τῆς πόλης.

Δικέφαλος αετός: Μία ελληνική σημαία

Επίσης ὁ ἐν λόγῳ αὐτοκράτωρ ἦταν ἐκεῖνος ποὺ υἱοθέτησε ὡς ἔμβλημά του τὸν ἑλληνικὸ δικέφαλο αἰετό, ἀντικαθιστώντας τὴν παλαιότερη ρωμαϊκὴ σημαία τοῦ Ἡρακλείου. Ὁ αὐτοκράτωρ Ἡράκλειος (610-641) πρῶτος χάραξε τὸ θρησκευτικὸ σύμβολο τῆς χριστιανικῆς Ἀνατολικῆς Αὐτοκρατορίας, τὸ ὁποῖο εἶναι τέσσερα κεφαλαῖα Β τοποθετημένα σὲ κάθε γωνία ἐνὸς σταυροῦ, καὶ τὰ ὁποῖα δηλώνουν τὴν τετραβασίλεια, δηλαδή τὴν ἐπὶ τῶν τεσσάρων περάτων τῆς γῆς βασιλεία τῆς Ρώμης καὶ τοῦ Χριστοῦ. Τὸ σύμβολο αὐτὸ ὡς σημαία ἦταν ἓνας χρυσὸς σταυρὸς πάνω σὲ πορφυρὸ βαμμένο πανί με τέσσερα χρυσὰ Β στὶς γωνίες καὶ ἦταν ἡ ἐπίσημη σημαία τῶν χριστιανῶν Ρωμαίων τῆς Ἀνατολῆς.⁴ Ὁ Λάσκαρις ἀπὸ τὴν ἄλλη εἶχε γιὰ ἔμβλημα τοῦ τὸν δικέφαλο αἰετό, ποὺ κατόπιν χρησιμοποίησαν καὶ οἱ Παλαιολόγοι.

Ἄν καὶ ὁ αἰετὸς ἦταν παμπάλαιο ρωμαϊκὸ σύμβολο καὶ ἀποτελοῦσε τὴν ἀρχαία σημαία-σύμβολο τῆς Ρώμης, ἦταν πάντα μονοκέφαλος. Ὁ δικέφαλος εἰσήχθη ἀπὸ τὸν Λάσκαρι⁵ καὶ ἔχει ὑποστηρικτὴ πὼς ἀπεικόνιζε τοὺς δύο αἰετοὺς τοῦ Διὸς.⁶ Αὐτὴ ἡ ὑπόθεση δὲν πρέπει νὰ ξενίξῃ τὸν ἀναγνώστη, ἐφόσον ὁ Θεόδωρος Β΄ Λάσκαρις ἦταν συνειδητοποιημένος ἀρχαιολάτρης καὶ Ἕλλην. Στὸ ἑλληνικὸ κράτος ποὺ ἠθελε νὰ δημιουργήσῃ δὲν

4. Κωνσταντῖνος Σάθας, «Περὶ τοῦ Θεάτρου καὶ τῆς μουσικῆς τῶν Βυζαντινῶν – ἤτοι εἰσαγωγὴ εἰς τὸ Κρητικὸν Θεάτρον», σελίδα ρογ', Βενετία 1878.

5. Γιάννης Κορδάτος, «Ἀκμή καὶ Παρακμή τοῦ Βυζαντίου», σελίδα 392, ὑποσημείωση 5, ἐκδόσεις «Μπουκουμάνη», 4η ἐκδοση, Ἀθήνα 1974.

6. Περὶ τῆς ταύτισης τοῦ δικέφαλου αἰετοῦ με τοὺς δύο αἰετοὺς τοῦ Δία βλέπε τὴ μελέτη τοῦ I.N. Σδορώνου «Πῶς ἐγεννήθη καὶ τί σημαίνει Ὁ ΔΙΚΕΦΑΛΟΣ ΑΙΕΤΟΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ», σελίδες 48-66, ἐκδόσεις «Βιβλιόπωλειον τῆς ΕΣΤΙΑΣ», Ἀθήνα 1914, ἀνατύπωση ἀπὸ τὶς «Ἀναστατικὲς Ἐκδόσεις Διονυσίου Νότη Καραβία», σειρά «Βιβλιοθήκη Ἱστορικῶν Μελετῶν».

τὴν εἰσβολὴν τοὺς στὴν Πόλιν ὅτι ἡ ἄμυνά της ἦταν στὰ χέρια τῶν ἐλάχιστων πολεμιστῶν ποὺ θρίσκονταν στοὺς πύργους καὶ τὰ τείχη γύρω ἀπὸ τὴν Βασιλεύουσα, ἐνῶ στὸ ἐσωτερικὸ τῆς Πόλης πρὸς μεγάλῃ τους ἔκπληξιν δὲν ὑπῆρχαν ἄνθρωποι νὰ τοὺς ἀντισταθοῦν). Στὴν Κωνσταντινούπολιν πρὸ τῆς ἀλώσεως ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς διαβιοῦσαν Βενετοὶ καὶ Γενουάτες, ἐκμεταλλενομένοι τὰ προνόμια ποὺ τοὺς εἶχαν παραχωρηθῇ ἀπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς αὐτοκράτορες καὶ ἐλέγχοντας τὸ ἐμπόριο καὶ τὸν ἀπόπλου καὶ κατὰ πλου τῶν πλοίων στὸν Εὐξείνιο Πόντο. Οἱ Βυζάντιοι ἀπὸ τὴν μεριά τους εἶχαν νὰ ἀντιμετωπίσουν τὶς φοβερὲς ἐσωτερικὲς συγκρούσεις, ὀφειλόμενες προφανῶς στὴν σύγχυση ταντότητας, ἀπὸ τὴν ὁποία ἐχαρακτηρίζοντο καὶ ἡ ὁποία νομοτελειακὰ τοὺς ὠδήγησε στὴν καταστροφὴ.

Τὴν στιγμὴ τῆς μεγάλης ἀπειλῆς, ὅπως ἱστορεῖ ὁ Πασπάτης, κορυφώθηκε καὶ ὁ λυσσαλέος ἀγῶνας μεταξὺ ἐνωτικῶν καὶ ἀνθενωτικῶν. Ἡ νίκη τοῦ ἐπερχόμενου κατακτητῆ ἦταν ἐξασφαλισμένη.

Ἀπὸ τὴν μιὰ μεριά οἱ ἐνωτικοί, οἱ ὁποῖοι ἦσαν κατὰ κύριο λόγο οἱ ἑλληνίζοντες ἄρχοντες τῆς Πόλεως, με κορυφαῖο τὸν ἀγνὸ καὶ ἰδεολόγο Κωνσταντῖνο Παλαιολόγο ἀγωνιοῦσαν γιὰ τὴν τύχην τῆς πόλης τους καὶ ἀναζητοῦσαν (ἐπὶ ματαίῳ θεαίῳ) δόθῃτα στὴν Δύση. Ἡ ἔνωση τῶν Ἐκκλησιῶν τοὺς φάνηκε ἐπιβεβλημένη (ἂν καὶ στὴν πραγματικό-

μπορούσε να ἔχη ὡς σημαία ἐκείνη τῆς Ρώμης, γι' αὐτὸ καὶ τὴν ἀντικατέστησε μὲ τὸν ἑλληνικὸ δικέφαλο ἀετὸ ὡς συμβόλου τοῦ νέου Ἑλληνισμοῦ.

Γι' αὐτὸν τὸν λόγο σήμερα (2004) ὑπάρχουν ἱερεῖς, νοσταλγοὶ τῆς ρωμοσύνης, οἱ ὁποῖοι κατεβάζουν ἀπὸ τὶς εἰσόδους τῶν Ἐκκλησιῶν τὸν δικέφαλο ἀετὸ καὶ στὴ θέση του ὑψώνουν τὴ ρωμαϊκὴ κόκκινη σημαία μὲ τὸν χρυσοῦ σταυρὸ καὶ τὰ τέσσερα χρυσὰ Β. Βεβαίως τὴν κυρίως εὐθύνη φέρει ἡ Πολιτεία, ποὺ ὀφείλει νὰ ἐφαρμόσῃ τοὺς νόμους τοῦ κράτους καὶ νὰ ἐπιβάλῃ τὶς τιμωρίες ποὺ προβλέπει τὸ Σύνταγμα γιὰ ὅσους Ἕλληνες πολῖτες προσβάλλουν τὰ ἐθνικὰ μας σύμβολα καὶ ἐργάζονται κατὰ τῶν συμφερόντων τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους.

Πλήρης ἐπαναφορὰ τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας στὸ κράτος τῆς Νίκαιας

Επίσης ὁ Θεόδωρος ὁ Β' ἦταν μέγας προστάτης τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας καὶ φιλοσοφίας. Στὰ χρόνια τῆς βασιλείας του τὴν ἐπανεφέρε πλήρως καὶ τὴν πρόσφερε ἀπλόχερα σὲ ὅλους τοὺς ὑπηκόους του. Ὁ Κωνσταντῖνος Σάθας⁷ ἀναφέρει δὲ ὅτι: «Ὁ ἐν Νικαίᾳ ἀναπτυχθεὶς ἑλληνισμὸς ἐφάνη πρὸς στιγμὴν ἀπειλῶν καὶ αὐτὸ τὸ χριστιανικὸν καθεστῶς, γεγονὸς ὅπως οὖν δικαιολογοῦν τὸ πρὸς τοὺς Ἕλληνας μῖσος τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις ἐκ πείρας ἐγίνωσκεν ὅτι αἱ θρησκείαι ἐν μόνῳ τῷ σκότει γεννῶνται καὶ θριαμβεύουσι, καὶ ὅτι ἀμείλικτος αὐτῶν ἐχθρὸς εἰσὶ τὰ γράμματα, δηλαδὴ τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα». Τὴν ἐποχὴ λοιπὸν ποὺ αὐτοκράτωρ τῆς Νίκαιας ἦταν ὁ Θεόδωρος Β' Λάσκαρις ὁ Ἑλληνισμὸς γιγαντῶθηκε τόσο πολὺ, ποὺ ἀπειλήσε μὲ κατάρρευση τὸν Χριστιανισμό. Μάλιστα σὲ ὑποσημείωσή του ὁ Σάθας ἀναφέρει πὼς στὴ Νίκαια

7. Κωνσταντῖνος Σάθας, «Μεσαιωνικὴ Βιβλιοθήκη», τόμος 7ος, εἰσαγωγή, σελίδες κβ'-κδ', Βενετία 1894.

τητα ἢ «πίστι» ἦταν τὸ τελευταῖο θέμα ποὺ τοὺς ἀπασχολοῦσε).

Ἀπὸ τὴν ἄλλη οἱ **ἀνθენωτικοί**, ὑποκινούμενοι ἀπὸ τὸν κλῆρο καὶ δὴ τὸν ἀνώτερο (Σχολάριος), ὡδηγήθηκαν μὲ χαρακτηριστικὴ εὐκολία στὸν τέλειο παραλογισμό, χαρακτηρίζοντας τοὺς ἐνωτικοὺς «**προδότες**» καὶ καθυβρίζοντας τὸν γενναῖο αὐτοκράτορά τους. (Σημειωτέον ὅτι τὴν αὐτοθυσία καὶ αὐταπάρνησή του «τίμησαν» φροντίζοντας νὰ μὴν ἀναγραφῇ ἐπὶ σὺνδεμῆς στήλης τὸ ὄνομά του, ἀντίθετα μὲ τὸν Σχολάριο, ποὺ τιμήθηκε γιὰ τὴν «πίστι» του μὲ τὸν διορισμὸ του ὡς πατριάρχῃ ἀπὸ τὸν μωαμεθανὸ κατακτητή).

Ἡ δουλολοφροσύνη, ἡ ἐμπάθεια ἀλλὰ καὶ ἡ ἀγραμματοσύνη καὶ ἄλλειψη κάθε εἶδους καλλιέργειας εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τὴν διάπραξη ἐνεργειῶν καθ' ὅλα ἐγκληματικῶν ἀπὸ τὸν φανατιζόμενον ἀπὸ τοὺς ἀνθενωτικὸς χριστιανικὸ ὄχλο.

Ποίος μπορεῖ νὰ ξεχάσῃ ἄραγε τὴν προδοτικὴ στάση τοῦ «Χριστιανοῦ κι ὄχι Ἑλληνα» (κατὰ δήλωσή του) μεγάλου δούκα **Λουκά Νοταρά**, ὁ ὁποῖος ἀρνήθηκε νὰ στείλῃ τηλεδόλα (ἐνῷ διέθετε) στὸν Ἰουστινιάνη, τὸν ἀγωνιστὴ ποὺ μοχθοῦσε γιὰ τὴν ἐπισκευὴ τῶν καταπεσόντων τειχῶν καὶ πολεμικὸ ὕλικό, γιὰ νὰ μὴ μπορέσῃ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τοὺς πολιορκητές; τὸν Νοταρά, ὁ ὁποῖος δήλωσε εὐθαρσῶς ὅτι προτιμᾷ τὴν κατάληψη τῆς Κωνσταντινούπολης ἀπὸ τὴν ἐνωση τῶν Ἐκκλησιῶν; Γιὰ τὴν ἐκδούλευση αὐτὴν στοὺς Ὀθωμανοὺς ὁ εὐσεβὴς αὐτὸς χριστιανὸς ἔγινε δεκτὸς τὴν ἐπομένη τῆς ἀλώσεως ἀπὸ τὸν

είχαν δημιουργηθῇ σημαντικές βιβλιοθήκες, πού διέθεταν ἑλληνικά χειρόγραφα, τὰ ὁποῖα θρίσκονταν στὴν ἐλεύθερη καὶ ἀνεμπόδιστη διάθεση ὅλων τῶν ὑπηκόων. Ἀπὸ τὴν καταστροφή τοῦ Σαραπίου τῆς Ἀλεξάνδρειας τὸ ἔτος 391 εἶχε νὰ συμβῇ κάτι ἀνάλογο, δηλαδὴ ἡ δημιουργία δημόσιας ἑλληνικῆς βιβλιοθήκης. Σὲ αὐτὸ πάνω ἐπικαλεῖται τὴ μαρτυρία τοῦ Ἀνώνυμου χρονικογράφου, πού ἔγραψε τὸ ἔργο «Σύνοψις Χρονική»,⁸ καὶ ἀναφέρει πὼς ὁ Θεόδωρος Β' Λάσκαρις «καὶ βιβλιοθήκας κατὰ πόλεις συνήθροισεν ἐκ βιβλίων πασῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν». Ὁ ἴδιος Ἀνώνυμος συμπληρῶνει ἀρκετὲς σελίδες παρακάτω: «Καὶ βιβλούς δὲ συνηγάγετο, οὐδ' οὕσας ὁ ἐπὶ τούτῳ μεγαλυνόμενος Πτολεμαῖος, παντοίων τεχνῶν τε καὶ ἐπιστημῶν, καὶ ταύτας ταῖς πόλεσιν ἐναποτιθεῖς, τοῖς βουλομένοις εἰς ἀνάγνωσιν καὶ τῶν ἐν αὐταῖς σπονδασμάτων ἀνάπτυσιν ἐθέσπισε μεταδίδοσθαι».⁹

Μαθαίνουμε ἀκόμη ὅτι ὁ Ἕλλην αὐτοκράτωρ Θεόδωρος Β' Λάσκαρις δὲν περιορίστηκε μόνο στὴ δημιουργία δημοσίων βιβλιοθηκῶν, ἀλλὰ προχώρησε καὶ στὴν ἐπίσημη θέσπιση διδασκαλίας τῆς κλασικῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας. Ἐπίσης ὁ ἴδιος «καὶ Μουσῶν συνίστασθαι θέατρα, καὶ πάντα σχεδὸν τόπον, ἀγοραῖς πλήθει ἐλλογίμων ἀνδρῶν ἐπιστημονικῶν ζητημάτων παραθέσεις καὶ ἀντιθέσεις ἀσχολουμένων, καὶ πονουμένων ἐπὶ λογικὰς προτάσεις καὶ συμπεράσματα».¹⁰ Πλήρης ἦταν λοιπὸν ἡ ἀναδίωξη τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας στὸ κράτος τῆς Νίκαιας.

8. Κωνσταντῖνος Σάθας, «Μεσαιωνικὴ Βιβλιοθήκη», τόμος 7ος, Ἀωνύμου «Σύνοψις Χρονική», σελίδα 507, Βενετία 1894.

9. Κωνσταντῖνος Σάθας, «Μεσαιωνικὴ Βιβλιοθήκη», τόμος 7ος, Ἀωνύμου «Σύνοψις Χρονική», σελίδα 535, Βενετία 1894.

10. Κωνσταντῖνος Σάθας, «Μεσαιωνικὴ Βιβλιοθήκη», τόμος 7ος, Ἀωνύμου «Σύνοψις Χρονική», σελίδα 536, Βενετία 1894.

Μωάμεθ φέροντάς τον δῶρα (προφανῶς γιὰ νὰ ἐορτάσουν τὸ γεγονός). Διαθέτων ἀσφαλῶς περισσότερο ἥθος ἀπὸ τὸν Νοταῶ ὁ Μωάμεθ, αὐτὸς ὁ Πορθητὴς τῆς Πόλης, διατάζει, σεβόμενος τὴν ἔννοια τοῦ δικαίου καὶ περιφρονώντας βαθιὰ τὴν εὐτέλεια τοῦ προδότη, τὴν ἐκτέλεσή του. Κι ὅμως οἱ σημερινοὶ συνεχιστὲς τῶν ἀνθρώπων αὐτῆς τῆς κατηγορίας θὰ ζητήσουν ἐκ τῶν ὑστέρων μερίδιο γιὰ τὴν «προσφορά» τους γιὰ τὴν σωτηρία τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους. Γιὰ τὴν ἀκρίβεια τὸ ζητοῦν ἀκόμη καὶ σήμερα μὲ περισσὴ χριστιανικὴ ὑποκρισία καὶ κομπασμὸ (ἐν ἀνάγκῃ ἀπειλοῦν κιόλας...). Ἐκεῖνες τὶς τραγικὲς ὥρες δεῖγματα γραφῆς δὲν ἔδωσαν μόνο τὰ δικά μας «χριστιανικά ἄνθη» εὐλόγειας ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τῆς Δύσεως, μὴ τηρώντας τὶς δεσμεύσεις πού ἀνέλαβαν ἔναντι τοῦ ἀγωνιῶντος Παλαιολόγου, νὰ συνδράμουν τοὺς Ἕλληνες στὴν μάχη κατὰ τῶν «ἀλλοπίστων». Μὲ γνήσια χριστιανικὴ ἠθικὴ καὶ ἀνθρωπιὰ τὶς κατεπάτησαν ὅλες μὲ προεξάρχοντα τὴν κεφαλὴ τους, τὸν Πάπα (Νικόλαο τὸν Ε'), ὁ ὁποῖος κνικώτατα ἐξεβίασε τὴν ὑποταγὴ τῶν Βυζαντινῶν στὴν Λατινικὴ Ἐκκλησία. (Πῶς νὰ μὴν νοιώσῃ κανεὶς ἀγανάκτηση γιὰ παρὰδειγμα μπροστὰ στὸν ἐμπαιγμὸ τῶν Βυζαντινῶν ἀπὸ τὴν πλοῦσια καὶ τόσο εὐνοημένη ἀπὸ τοὺς βυζαντινοὺς Δημοκρατία τῆς Βενετίας, ἡ ὁποία παρεχώρησε τάχα πρὸς δόθη-θεια τῆς Πόλης δέκα γαλέρες, οἱ ὁποῖες οὐδέποτε κατέπλευσαν στὴν Κωνσταντινούπολη, ἀλλὰ «βολτάριζαν» στὸ Αἰγαῖο σὲ ὅλη τὴν διάρκειά τῆς πολιορκίας;).

‘Ο Θεόδωρος Β΄ Λάσκαρις ἀρνήθηκε τὸν Χριστιανισμό

Η συγκλονιστικώτερη ἀποκάλυψη ὅλων εἶναι ὅτι ὁ Θεόδωρος Β΄ Λάσκαρις εἶχε ἀπαρνηθῇ τὸν Χριστιανισμό. Σύμφωνα μὲ τὸν Ἀνώνυμο χρονικογράφο ὁ αὐτοκράτωρ λίγο πρὶν ξεψυχήσῃ κάλεσε κοντά του τὸν πατριάρχη Ἀρσένιο καὶ τὸν ἀρχιεπίσκοπο Μυτιλήνης καὶ ἐξωμολογήθηκε σὲ αὐτοὺς ὅτι εἶχε ἐγκαταλείψει τὸν Χριστιανισμό: «Καὶ οὕτω τὴν τῶν ἐσφαλμένων αὐτῷ ἐξαγορείαν πεποίθησε, τὸ Ἐγκατέλιπόν σε, Χριστέ, συγχάκεις ἐπιφωνῶν».¹¹ Ἀλλὰ καὶ ὁ πατριάρχης Νίκαιας Ἀρσένιος εἶχε εἰσάγει στὴν ὑμνωδία τῆς Κυριακῆς τῆς Λαμπρῆς ἀνακρεόντειους ὕμνους. Ἐνας ἀπὸ αὐτοὺς ἀναφέρει: «Λογικοὶ νέοι μου δεῦτε ἔαρος καιρὸς σκιρτᾶτε, ὁ αἵμων ἤδη τυρίσδει, ἔαρινὸν ἄσμα μέλπει, θαλεροῖς ἐπὶ ρεέθροις ἀνάπανσιν εὐτρεπίζει. Χελιδὼν ἄρτι Τηροῆος καταλαλεῖ τοῦ φθορῆος, τὸν Ἰτὺν ζητεῖ δὲ πάλιν κασιγνήτη ταύτη σφόδρα. Ὁ Πὰν τῆς Ἥχους ἐράει, ὁ Κύκλωψ τῆς Γαλατείας, Ἀδώνιδος Ἀφροδίτη. Λογικοὶ μου νέοι δεῦτε, ἔαρος καιρὸς σκιρτᾶτε. Τριάς, ἀμέριστε φύσις...».¹² Στὸν ἑλληνοτρόπο ὕμνο οἱ πιστοὶ δὲν ἀποκαλοῦνται «δοῦλοι Θεοῦ», ὅπως θέλουν οἱ Ἰουδαιοχριστιανικὲς ἀντιλήψεις, ἀλλὰ «λογικοὶ νέοι», ὅπως προτάσσουν οἱ ἑλληνικὲς. Ὁ Σάθας καταλήγει στὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ ἐξελληνισμὸς τῆς αὐτοκρατορίας τῆς Νίκαιας εἰς ὅσους τοῦ ρωμαιοχριστιανικοῦ χαρακτῆρα τῆς ἐπὶ πλὴθος ἐξ αἰτίας τοῦ ἐχθρικοῦ πνεύματος ποὺ ἐπικρατοῦσε πρὸς τὴ Φραγκοκρατία, τὸν Πάπα ἀλλὰ καὶ τὴν ἐνδοτικὴ πολιτικὴ τῶν Ρωμαίων-Ρωμίων (δηλ. Βυζαντινῶν) αὐτοκρατόρων τῆς Ἀνατολῆς ἔναντι τῶν Τούρκων πρὶν τὴν κατάληψιν τῆς Πό-

11. Κωνσταντῖνος Σάθας, «Μεσαιωνικὴ Βιβλιοθήκη», τόμος 7ος, Ἀνωνύμου «Σύνοψις Χρονική», σελίδα 534, Βενετία 1894.

12. Migne, Patrol. Graeca CXL, σ. 939, (πηγή: Κωνσταντῖνος Σάθας, «Μεσαιωνικὴ Βιβλιοθήκη», τόμος 7ος, εἰσαγωγή, σελίδα κδ, Βενετία 1894).

Τὶς ὥρες τῆς ἔσχατης ἀπελπισίας καὶ ἀγωνίας οἱ ἄνθρωποι, ὅλοι οἱ ἐμπλεκόμενοι, δεῖχνουν τὸ ἀληθινὸ τους πρόσωπο, ἀναδεικνύουν τὴν μορφή, τὴν προσωπικότητά τους. Μέσα ἀπὸ τὸ κείμενον τοῦ ὁ Πασπάτης τὸ **ξεκαθαρίζει** καὶ αὐτό. Ποιοὶ ἦσαν ἥρωες, ἄνθρωποι, ἄνδρες ἀνδρεῖοι καὶ ποιοὶ σκουλήκια. Κωνσταντῖνος ἀλλὰ καὶ Θεόφιλος Παλαιολόγος, Δημήτριος Κατακουζηνός, Λονκᾶς Νοταρᾶς, Σχολάριος...

Ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον παρουσιάζει ἡ διαφορούμενη στάση τῶν **Βενετῶν** καὶ τῶν **Γενουατῶν**, οἱ ὁποῖοι τόσο πολὺν ὠφελήθηκαν ἀπὸ τὴν διαμονή τους στὴν Κωνσταντινούπολη. Βλέπουμε ἄλλους νὰ ἀγωνίζονται σὰν λιοντάρια (Ἰωάννης Ἰουστινιανῆς Λόγγος, ἀδελφοὶ Βοκκιάρδοι) στὸ πλευρὸ τῶν Βυζαντινῶν καὶ ἄλλους νὰ σπεύδουν νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἢ, ἀκόμα χειρότερα, νὰ καταδώσουν τοὺς συμπολίτες τους καὶ τὰ σχέδιά τους στὸν Μωάμεθ (ὅπως οἱ Γενουᾶτες τοῦ Γαλατᾶ) καὶ μετὰ τὴν ἄλωση νὰ δηλώνουν ὑποταγὴ καὶ νὰ ζητοῦν τὴν εὐμένεια τοῦ Μωάμεθ.

Τὸν ἀναγνώστη τοῦ ἔργου τοῦ Πασπάτη σίγουρα θὰ μαγνητίσῃ ἡ περιγραφόμενη μετὰ ἐνέργεια προσωπικότητα τοῦ **Μωάμεθ**, ἐκείνου τοῦ μεγαλοφυνοῦς, σκληροῦ ἀλλὰ καὶ κάποιες στιγμὲς ἀκριβοδίκαιου Ὁθωμανοῦ, ποὺ πόθησε τὴν Πόλη, τὴν κατέκτησε χάρις στὴν ἐπιμονή, τὴν μεθοδικότητα καὶ ἀποφασιστικότητά του ἀλλὰ καὶ τοῦ ἔξυπνου, πεπαιδευμένου Μωάμεθ, ποὺ ὑποκλίθηκε μπροστὰ στὸ μεγαλεῖο τῆς Κωνσταντινούπολης

λης από τους Λατίνους. Οί έλληνικῆς καταγωγῆς πληθυσμοί, αἰσθανόμενοι περικυκλωμένοι ἀπὸ παντοῦ, ἀπὸ Φράγκους καὶ Τούρκους, μοιραῖα στράφηκαν πρὸς τὸ ἑλληνικό τους παρελθὸν καὶ τὴν Ἑλληνικὴ Παιδεία, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἰδεολογία ἀντίστασης σὲ κατακτητὲς καὶ τυράννους, κοσμοθεωρία ἐλευθέρων ἀνθρώπων. Τὴν ἴδια ἀποψη συμμερίζεται καὶ ὁ Τζὸν Φρίλι: «*Ἡ περιφρόνηση τῶν Βυζαντινῶν πρὸς τὴ λατινικὴ Δύση ὡδήγησε τοὺς Ἕλληνες τῆς Κωνσταντινούπολης ν' ἀναζητήσουν τὶς ρίζες τους στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα καὶ ἄρχισαν νὰ ἀποκαλοῦν μὲ περηφάνεια τοὺς ἑαυτοὺς τους Ἕλληνες*».¹³ Ἡ αὐτοκρατορία τῆς Νίκαιας, ὡς ἡ μόνη ἰσχυρὴ δύναμη ἀντίστασης, ἀγκάλιασε τὸν Ἑλληνισμό καὶ τὸν ἀνέδειξε σὲ ἐπίσημη κρατικὴ ἰδεολογία τῆς. Ὡστόσο ὁ ραγδαῖος ἐξελληνισμὸς τῆς Νίκαιας καὶ κατὰ προέκταση ὅλου τοῦ Ρωμαίου διακόπηκε μετὰ τὴν ἐκθρόνιση τοῦ δεκάχρονου Ἰωάννη Δ' Λάσκαρι (1258-1261), γιοῦ τοῦ Θεόδωρου τοῦ Β', ἀπὸ τὸν Μιχαὴλ Η' Παλαιολόγο τὸ ἔτος 1261. Ὁ Κωνσταντῖνος Σάθας ὑποστήριξε ὅτι: «*Ἡ ἀντίδραση αὐτὴ πρὸς τὸν ἐν Νικαίᾳ ἑλληνισμόν ὀφείλεται εἰς τοὺς Παλαιολόγους, οἵτινες, ἀρπάζαντες τὸ κράτος ἀπ' ἐκείνων τῶν ὁποίων οἱ ἀληθῶς ἀξιοθαύμαστοι ἄγῳνες ἐδημιούργησαν ἐκ τοῦ μηδενὸς νέαν καὶ σεβαστὴν αὐτοκρατορίαν...*».¹⁴ Ἐδῶ ὅμως ὀφείλουμε νὰ ποῦμε πῶς, ἀντίθετα μὲ ὅ,τι ὑποστηρίζει ὁ Σάθας, δὲν ἦταν ὅλοι οἱ Παλαιολόγοι ἀρνητὲς τοῦ ἐξελληνισμοῦ τοῦ κράτους. Ἄν ἦταν, δὲν θὰ εἴχαμε οὔτε τὸν Πλήθωνα Γεμιστό, οὔτε τὴ νεοπλατωνικὴ σχολὴ τοῦ Μυστρᾶ, ποὺ ἐπιχείρησε μὲ θέρη κατὰ τὸν 15ο αἰῶνα νὰ ἀναγεννήσῃ τὸν Ἑλληνισμό τὴν ὑστατὴ στιγμὴ, ποὺ οἱ Τούρκοι ἔξωσαν ἀσφονκτικά ἀπὸ παντοῦ τὴν Πόλη. Δυστυχῶς, ὅπως καὶ προείπαμε, ἡ βραχύβια βασιλεία τοῦ Θεόδωρου Β' Λάσκαρι (μόλις τέσσερα χρόνια) δὲν ἐπέτρεψε νὰ ὁλοκληρωθοῦν τὰ σχέδιά του.

Στέφανος Μυτιληναῖος

13. Τζὸν Φρίλι, «Κωνσταντινούπολη, Ἀπὸ τὸν Χριστιανισμό στὸ Ἰσλάμ», σελίδα 164, ἐκδόσεις «Περίπλους», Ἀθήνα 2001.

14. Κωνσταντῖνος Σάθας, «Μεσαιωνικὴ Βιβλιοθήκη», τόμος 7ος, εἰσαγωγή, σελίδα κη', Βενετία 1894.

καὶ τὴν ἰδιοφυΐα τῶν κατασκευαστῶν τῶν τειχῶν τῆς καὶ λυπήθηκε, μετάνιωσε καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος γιὰ τὸν χαμὸ τῆς καὶ τὴν ὁλοκληρωτικὴ ἐκθεμελίωσή τῆς ἀπὸ τὸν φθονερό, ληστρικὸ καὶ δάρδαρο ὀθωμανικὸ ὄχλο.

Ὅμως ὁ κεντρικὸς ἄξονας τοῦ διβλίου περιστρέφεται γύρω ἀπὸ τὴν ἀδυσώπητη μάχη ἀνάμεσα στὴν **ἐλληνικότητα** (ποὺ ἐκφράζεται μὲ τὴν εὐγενῆ μορφή τοῦ Παλαιολόγου) καὶ τὸν **ἀνθελληνισμό τῆς χριστιανοσύνης** (Σχολάριος καὶ οἱ κάθε λογῆς Νοταράδες). Ὁ τραγικὸς Παλαιολόγος ὑπονομεύθηκε ἀπὸ τὸ ἱερατεῖο (ὡς ἀνάμνηση ἑλληνικοῦ ἥθους καὶ γενναιότητος), καταδιώχθηκε (καὶ καταδιώκεται), σπιλώθηκε (καὶ σπιλώνεται), ἀπομονώθηκε (καὶ ἀπομονώνεται) καὶ **ἀγωνίσθηκε** μόνος. Ὁ φθόνος μπροστὰ στὸ μεγαλεῖο ἐκείνων ποὺ ἀγωνίζονται γιὰ μία ἰδέα καὶ μόνο, εἶναι ὁ ἴδιος στὸ πέρασμα τῶν αἰώνων.

Τὸν **χαμὸ** τὸν περιέμεναν ὅλοι. Τόσο ἐκεῖνοι ποὺ τὸν προκάλεσαν, ὅσο καὶ ἐκεῖνοι ποὺ ἀγωνίσθηκαν, γιὰ νὰ τὸν ἀποτρέψουν. Ἰσως μάλιστα αὐτὸς ὁ χαμὸς νὰ ἀποτελῇ καὶ τὴν κάθαρση τῆς ὕδρευς (εἴτε αὐτὴ λέγεται θρησκευτικὴ δεισιδαιμονία, εἴτε λιποψυχία, εἴτε δειλία, εἴτε διχόνοια, εἴτε ἄρνηση μάχης, εἴτε νωθρότητα, εἴτε... ἀνοησία). Καὶ ὁ **Παλαιολόγος** ἐνσαρκώνει τὴν ἀνάταση τῆς ψυχῆς ποὺ προκαλεῖ ἡ **κάθαρση**. Ἡ χριστιανικὴ **μᾶζα** καὶ οἱ «ἡγέτες» τῆς ἀπ' τὴν ἄλλή τὴν ἀπέφυγαν «ἐπιμελῶς» καὶ πολὺ θλιβερά, εἶναι ἡ ἀλήθεια. Δὲν στάθηκαν ἱκανοὶ οὔτε γιὰ ἓναν ἔντιμο πολιτικὸ θάνατο.

Σ.

«ΔΥΣΑΡΕΣΤΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ» ΓΙΑ ΕΝΑΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗ Α.Ε.Ι. ΑΝ ΜΙΛΗΣΗ ΣΤΟΝ «ΔΑΥΛΟ»!

Συνέντευξη του καθηγητή του Παντείου
Πανεπιστημίου κ. Ίωάννη Αντωνόπουλου

Ο καθηγητής Ι. Αντωνόπουλος.

Στά φοιτητικά μου χρόνια γνώρισα τόν κύριο Ίωάννη Αντωνόπουλο σάν καθηγητή μου στο μάθημα της Ίστορίας. Ο τρόπος πού μετέδιδε τις γνώσεις του θυμάμαι ότι καθήλωνε και τὸ πιὸ ἀδιάφορο ἀκροατήριο καὶ τὸν ξεχώρισα, διότι τολμοῦσε νὰ μιλήσῃ γιὰ πράγματα πού πραγματικά μᾶς προβλημάτιζαν. Ο κ. Αντωνόπουλος εἶναι διδάκτωρ Πολιτικῆς Ίστορίας καὶ Ίστορίας τῶν Διεθνῶν Σχέσεων τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Σορβόνης καὶ διδάσκει τόσο στὴν τριτοβάθμια ἐκπαίδευση ὅσο καὶ σὲ στρατιωτικὲς σχολές. Ἀποφοίτησε τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ στὴν συνέχεια ἀπέκτησε τοὺς τίτλους τοῦ Μαίτρ τοῦ Πανεπιστημίου Νορμανδίας (Coën), τοῦ διπλωματούχου τῆς Πρακτικῆς Σχολῆς Ἀνωτάτων Σπουδῶν στὸ Παρίσι καὶ τοῦ μεταπτυχιακοῦ καὶ διδακτορικοῦ τῆς Σορβόνης.

Ἡ οὐσία τῆς γνώσης ὁμως—ὅπως ὁ ἴδιος ἰσχυρίζεται—δὲν κρύβεται στοὺς τίτλους ἀλλὰ στὸ **θάρος**.

Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ Ι. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΛΕΥΚΑΡΟΣ: Κύριε καθηγητά, πρὶν ἀρχίσουμε, θὰ ἤθελα νὰ πῆτε δύο λόγια γιὰ τὸν «Δαυλό».

Ι. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ: Πρέπει οἱ Νεοέλληνες, ἐκτὸς τῶν σχολικῶν γνώσεων, πού μεταδίδονται—κατὰ τὴν ἄποψή μου—μὲ τρόπο συχνὰ ἀντιπαιδαγωγικό, νὰ μάθουν καὶ ὠρισμένα ἄλλα πράγματα γιὰ τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμό. Ἐπίσης θὰ πρέπει νὰ προβληματισθοῦν γιὰ τὶς ἄλλες μορφές πολιτισμῶν, πού ἔχουν παρεισφύσει στὴν νέα Ἑλληνικὴ κοινωνία καὶ οἱ ὁποῖοι πολλές φορές ἔρχονται σὲ σύγκρουση μὲ τὴν δική μας παράδοση. Γιὰ τὸν «Δαυλό» πιστεύω ὅτι πρόκειται γιὰ ἓνα μαχητικὸ περιοδικό, γιὰ τὸ ὕφος τοῦ ὁποῖου μπορεῖ κάποιος ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ διατηρῇ τὶς ἐπιφυλάξεις του, ἀλλὰ ὁ «Δαυλός» εἶναι κάτι πού χρειάζεται στὴν σύγχρονη Ἑλληνικὴ ἐκδοτικὴ πραγματικότητα.

Λ.: *“Όταν σās ζήτησα νὰ δώσετε μία συνέντευξη στὸν «Δαυλό», μοῦ εἶπατε ὅτι ἀποδέχεστε τὴν πρόταση, παρὰ τὶς δυσάρεστες συνέπειες ποὺ ἐνδεχομένως θὰ προκύψουν στὴν ἐπαγγελματικὴ σας σταδιοδρομία. Αὐτὸ δείχνει ὅτι εἴστε ἄνθρωπος ποὺ τολμάτε. Ὅμως ποιές μπορεῖ νὰ εἶναι οἱ συνέπειες γιὰ ἓναν καθηγητὴ ποὺ «συλλογᾶται ἐλεύθερα», ὅπως θὰ ἔλεγε ὁ Ρήγας, ὅταν δίνει μιὰ συνέντευξη σ’ ἓνα περιοδικὸ ποὺ κυκλοφορεῖ νόμιμα 23 συνεχῆ χρόνια, καὶ ἀρθρώνει ἓναν πρωτότυπο ὑπὸ παγκόσμιο καθεστῶς ἐλευθεροτυπίας λόγο, ποὺ ἐλκύει ἓνα ἀναγνωστικὸ κοινὸ πολλῶν χιλιάδων ἀνθρώπων ὑψηλοῦ πνευματικοῦ ἐπιπέδου;*

Ι.Α.: *“Ενας φτασμένος καθηγητής, ποὺ βρίσκεται στὸ τέλος τῆς καριέρας του, δὲν ἔχει τίποτε νὰ φοβηθῇ, ὅμως τὰ πράγματα ἀποδεικνύουν ὅτι δὲν συμβαίνει αὐτὸ. Ὑπάρχουν ἰσχυροὶ παράγοντες, ποὺ δὲν θέλουν νὰ ἀκούγονται ἀντίθετες φωνές. Ἐγὼ δὲν σπούδασα γιὰ νὰ τὰ κρατᾶω γιὰ τὸν ἑαυτό μου, καὶ μπορεῖ ἡ καριέρα μου νὰ εἶναι στὴν ἀρχὴ τῆς, παρ’ ὅλα αὐτὰ εἶχα δώσει τὸν λόγο τῆς τιμῆς μου στὸν Γάλλο καθηγητὴ, κοντὰ στὸν ὁποῖο σπούδαζα, ὅτι ὡς ἱστορικὸς θὰ ὑπηρετήσω τὴν ἀλήθεια, χωρὶς νὰ παραχαράξω στοιχεῖα ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὴν μελέτῃ τῶν ἱστορικῶν δεδομένων. Ἐν τούτοις φαίνεται πὼς ὑπάρχουν σήμερὰ ἄνθρωποι σὲ διατεταγμένη ὑπηρεσία.*

Λ. Στὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων;

Ι.Α.: *Δὲν φαντάζομαι νὰ ὑπάρχει κάτι τέτοιο στὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ἔχω ὅμως γνωρίσει ἀνθρώπους, ποὺ οἱ ἀπόψεις τους ξεφεύγουν τῆς «ἱστορικῆς ἀντικειμενικότητας».*

Λ. Ἐνα παράδειγμα;

Ι.Α.: *Δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρχουν σήμερὰ ἐπιστήμονες, ποὺ νὰ λένε ὅτι τὸ 1922 ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς προέδῃ σὲ σφαγὲς ἐναντίον ἀμάχων Τούρκων, ἐνῷ δὲν ἔγινε κάτι ἀντίστοιχο ἀπὸ τὸν Τουρκικὸ Στρατό! Εἶναι ἀδύνατον ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς στὰ 2 χρόνια παρουσίας του στὴν Μ. Ἀσία νὰ ἔσφαξε τόσους, ποὺ νὰ ξεπερνοῦν τὶς ὀργανωμένες γενοκτονίες τῶν Τούρκων (Ποινιακή, Ἀρμενικὴ γενοκτονία κ.λπ.). Μὲ τὸν τουρκικὸ λαό, ποὺ ἀγωνίζεται γιὰ ἓνα καλύτερο κόσμο, δὲν ἔχω τίποτα –τοῦναντίον τὸν σέβομαι πολὺ–, ἐν τούτοις ἡ ἱστορία δὲν ἀστειεύεται.*

Λ. Στὸ πέρασμα πρὸς τὴν «Νέα Ἐποχὴ» εἶναι ἐπίκαιρη ἡ ἀντιπαλότητα Γενναδίου-Πλήθωνα;

Ι.Α.: *Ὁ Γεννάδιος... Διωρίστηκε ἀπὸ τὸν Μωάμεθ Β΄ καί, ἐνῷ ἀρχικὰ ἦταν ἐνωτικὸς, κατέληξε νὰ γίνῃ ἀνθενωτικὸς. Σὲ μία ὁμιλία του παραδέχθηκε ὅτι «... ἔστω καὶ ἂν μιλήρῃ Ἑλληνικά, δὲν τὸν ἐνδιαφέρει ἂν εἶναι ἢ ὄχι Ἑλλήν, διότι πάνω ἀπ’ ὅλα εἶναι Χριστιανὸς Ὁρθόδοξος!»! Ἀντίθετα ὁ νέος κόσμος ἐκφράζεται ἀπὸ τὸν Πλήθωνα, ὁ ὁποῖος στρέφεται τόσο κατὰ τῆς Ἀνατολῆς ὅσο καὶ κατὰ τῆς Δύσης. Ὁ Πλήθων, ὡς τελευταῖος ἐκφραστὴς τοῦ Πλάτωνα, δὲν πιστεύει οὔτε σὲ Δύση οὔτε σὲ Ἀνατολή, παρὰ μόνο σὲ Ἑλλάδα. Θὰ τολμούσαμε νὰ ποῦμε ὅτι πίστευε στὸ σύνθημα «... ἡ Ἑλλάδα ἀνήκει στοὺς Ἑλληνες...»! Ὅπως ὁ Πλάτων ἔτσι καὶ ὁ Πλήθων ἔχει μιὰ συγκεροτημένη ἰδεολογία καὶ παραθέτει συγκεκριμένες λύσεις, τὶς ὁποῖες προτείνει στὸν Κωνσταντῖνο Παλαιολόγο, ποὺ τελικὰ δὲν πέτυχε νὰ ἀφομοιώσῃ.*

Τὰ πανεπιστήμιά μας «πνευματικὴ ἀποικία τῆς Δύσης»

Λ. Στὴν σύγχρονη Ἑλλάδα παράγεται γνώση;

Ι.Α.: *Ἰδίως στὴν τριτοβάθμια ἐκπαίδευση ἡ γνώση εἶναι εἰσαγόμενη σὲ μεγάλο βαθμὸ ἀπὸ Εὐρῶπῃ καὶ Η.Π.Α., χωρὶς αὐτὸ νὰ σημαίνει πὼς δὲν ὑπάρχουν προσπάθειες καὶ ἀποτελέσματα πολλὲς φορὲς πολὺ ἐνθαρρυντικὰ στὰ ἑλληνικὰ πανεπιστήμια καὶ στὰ εὐρωπαϊκὰ κέντρα. Στὴν οὐσία ὅμως εἴμαστε πνευματικὴ καὶ πολιτιστικὴ ἀποικία τῆς Δύσης. Γεγονὸς εἶναι πὼς ἔχουμε μεγάλη ἀνάγκη ἀπὸ γνώση, ἀπ’ ὅπου καὶ ἂν προέρχεται, ἂν θέλουμε σάν λαὸς νὰ ἀνέβουμε πολιτιστικά, πνευματικά καὶ κοινωνικά.*

Λ. Στὴν μεταλαμπάδεση αὐτῆς τῆς γνώσης ὑπάρχει σεβασμὸς στὸ ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ Πνεῦμα;

Ι.Α.: Τὸ ἀρχαῖο Ἑλληνικὸ Πνεῦμα πεθαίνει μὲ τοὺς ἀρχαίους "Ἕλληνες! "Ολοὶ μιλοῦν γιὰ ἀρχαίους "Ἕλληνες καὶ γυρίζουν γύρω ἀπ' τὸ πνεῦμα τους, ὅμως οἱ σύγχρονοι ἄνθρωποι, ὅπως καὶ οἱ Δυτικοί, δὲν μποροῦν νὰ τὸ κατανοήσουν σὲ ὅλες τὶς διαστάσεις –καὶ αὐτὸ εἶναι φυσικό, διότι τὸ Ἑλληνικὸ Πνεῦμα ἔχει κέντρο τὸν **"Ἀνθρωπο**. Στὶς σύγχρονες ἀχανεῖς πολιτεῖες ὁ **"Ἀνθρωπος** ἐξαφανίζεται.

Ἑβραϊκὴ ἐσχατολογία καὶ στὴν Δύση καὶ στὸ Ἰσλάμ

Λ.: *Ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ κοινωνία εἶχε κέντρο τὸν ἄνθρωπο. Ἡ Δυτικὴ σύγχρονη κοινωνία μὴ-πὼς ἔχει κέντρο τὸν Θεό;*

Ι.Α.: Ἡ Δυτικὴ κοινωνία εἶναι φανερά ἐπηρεασμένη ἀπὸ τὴν ἑβραϊκὴ ἐσχατολογία, πὺν διαχέεται σ' αὐτὴν μέσῳ τοῦ ποικιλόμορφου Χριστιανισμοῦ, π.χ. Ὁρθόδοξοι, Καθολικοί, Προτεστάντες κ.λπ. Στὴν συνέχεια ὁ καπιταλισμός, ὁ οἰκονομικὸς φιλελευθερισμὸς δηλαδὴ καὶ ἡ μαζικοποίηση τῶν πάντων μέσα ἀπ' τὸ κακῶς ἐννοούμενο πνεῦμα μιᾶς δυτικοῦ τύπου δημοκρατίας ἐκμηδένισαν τὸν ἄνθρωπο ὡς αὐτοτελὴ ὑπαρξὴ καὶ ὄντοτητα. Τελικὰ σήμερα μόνον ὁ Μουσουλμανικὸς κόσμος ἀρνεῖται νὰ δυτικοποιηθῇ, ὅμως καὶ στὸν Μουσουλμανικὸ κόσμῳ ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ ἐξυψουταί, διότι καὶ αὐτὸς στηρίζεται στὴν Βίβλο.

Στὸν Ἰουδαϊκὸ κόσμῳ ὅλα ὁδηγοῦνται πρὸς ἓνα ἐσχατο τέρμα, γεγονὸς πὺν δὲν συναντοῦμε στὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ, ὁ ὁποῖος δὲν στρέφεται πρὸς κάποιον στόχο, εἶναι ἀένας, κυκλικός, ὑπάρχει σ' αὐτὸν ἡ καταστροφὴ καὶ ἡ ἀναγέννηση. Καὶ οἱ μεγάλες σύγχρονες ἰδεολογίες εἶναι ἐπηρεασμένες ἀπ' αὐτὴν τὴν ἐσχατολογία: στὴν διαλεκτικὴ τοῦ Μάρξ ἐπὶ παραδείγματι ὑπάρχει αὐτὸ τὸ σχῆμα.

Λ.: *Ἐνεργοῦν δηλαδὴ οἱ Δυτικοὶ ὅπως ὁ Γεννάδιος, πὺν ἔλεγε «Ἄν μὲ ρωτῆση κάποιος τί εἶμαι, Ἑλληνας ἢ χριστιανός, θὰ ἀπαντήσω ὅτι εἶμαι χριστιανός...», «καρφώνοντας» ἔτσι μὲ ἄλλα λόγια μέσα τὸν Ἑλληνισμὸ πισωπλάτα;*

Ι.Α.: Ὅντως! Οἱ γλώσσες τους στηρίχθηκαν στὴν Ἑλληνικὴ, ἡ σκέψη τους, τὰ πάντα βασίστηκαν ἐν πολλοῖς στὸ Ἑλληνικὸ Πνεῦμα, ὅμως ὁ πολιτισμὸς τους σήμερα δὲν ἔχει τίποτα τὸ κοινὸ μὲ τὸν Ἑλληνικὸ, καὶ αὐτὸ βέβαια εἶναι φυσικό, ἀφοῦ μιλάμε γιὰ κατὰ τὸ τελείως διαφορετικὸ. Παρατηροῦμε πάντως πὺς παρουσιάζουν μία παραπλήσια μὲ τοῦ Γενναδίου συμπεριφορὰ. Ἄς μὴ κατηγοροῦμε ὅμως τοὺς χριστιανούς, διότι στὴν κοσμοαντίληψή τους δὲν χώραγε τὸ Ἑλληνικὸ Πνεῦμα. Ἐνα ἰδεολόγημα, γιὰ νὰ στηριχθῇ, χρειάζεται πάντα ἓναν ἀντίπαλο...

Λ.: *Ἐννοεῖτε πὺς ὁ Χριστιανισμὸς βρῆκε τὸν ἀντίπαλό του στὸ πρόσωπο τοῦ Ἑλληνισμοῦ;*

Ι.Α.: Σαφῶς! Ὁ Χριστιανισμὸς ὡς πρωτοκοινωνικὸ κίνημα ἔχει σεβαστὰ ἰδεολογήματα, ὑπερασπίζεται τοὺς φτωχοὺς, τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα κ.λπ., ὅμως πολὺ γρήγορα γίνεται μαχόμενος περνώντας ὡς συνεκτικὴ δύναμη σὲ μία νέα αὐτοκρατορία, πὺν γιὰ νὰ ἐπεκταθῇ, χρησιμοποιοῖ κάθε μέσο. Δὲν ἦταν δυνατόν οἱ "Ἕλληνες νὰ ἀποδεχθοῦν τὴν Χριστιανικὴ Ἰδεολογία τότε, ἀκριβῶς ἐπειδὴ ἡ δική τους κοσμοθεωρία ἦταν κλάσεις ἀνώτερη, γι' αὐτὸ τὸ κατεστημένο χρησιμοποίησε βία (βλ. σφαγὲς ἐπὶ Μ. Θεοδοσίου, κλείσιμο Πλατωνικῆς Ἀκαδημίας ἀπὸ τὸν Ἰουστινιανὸν κ.λπ.).

Οἱ τελευταῖοι δάσκαλοι ἐξορίζονται καὶ καταφεύγουν στὴν Περούσια, ὅπου ἐκεῖ ὁ Μέγας Βασίλεὺς τοὺς δέχεται. Ἔτσι ἀναδεικνύεται ὁ Ἀραβικὸς Κόσμος, πὺν μεταλαμπαδεύει τὴν Ἑλληνικὴ Γνώση πρῶτα στὴν Β. Ἀφρικὴ καὶ κατόπιν στὴν Δύση μέσῳ Ἰσπανίας.

Λ.: *Ἄρα τὸ Ἑλληνικὸ Πνεῦμα ἔκανε ἓναν ὁλόκληρο κύκλο.*

Ι.Α.: Βεβαίως! Γι' αὐτὸ ἔχεις σοδαρὸ ἔλλειμμα σάν ἄνθρωπος, ἂν κατηγορῇς τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ.

Κωνσταντῖνος Δ. Μίχος-Λεύκαρος

Ο ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ

Ὁ Γερμανὸς κι ἡ κότα

Τς, τς, τς... Τί λές, ρε παιδί μου; Κοίτα τώρα τί μαθαί-
νω ὁ ἄνθρωπος! Ἐκεῖ πὺν ξεφύλλιζα «ΤΟ ΒΗΜΑ»,
τσούπ! στὶς «Ἀπόψεις» «Ἡ γερμανόφωνη Μαύρη
Ἀθηνᾶ». Βιβλιοκριτικὴ τοῦ ἔργου τοῦ καθηγητοῦ Walter

Burkert «Οἱ Ἕλληνες καὶ ἡ Ἀνατολή». ὦ! καλὰ, μὰ τὸν Γιαχβέ, ἔπαθα τὴν
πλάκα μου. Τόσο, πὺν πῆγα καὶ συνέκρινα τὰ ἔπη τοῦ Ὀμήρου καὶ τοῦ Ἡσιό-
δου μὲ τὰ ἑκατοντάδες βαυλωνιακὰ καὶ χετταϊκὰ ἀντίστοιχα, πὺν διαθέτω
στὴν βιβλιοθήκη μου. Καὶ δὲν θὰ τὸ πιστέψετε. Εἶχε δίκιο ὁ κ. Burkert. Ἀπὸ
κεῖ τὰ ἔκλεψαν οἱ ἐπικοὶ μας ποιητές. ὦ! ἄλλο... Νύχτες ὀλόκληρες πέ-
ρασα διαδάζοντας βαυλωνιακὰ συγγράμματα Ἀστρονομίας καὶ Μαθημα-
τικῶν. Μὰ τὸν προπάτορά μας Ἀβραάμ, οἱ Βαυλώνιοι λίγο ἀκόμη καὶ θὰ
ἔφτειαχναν ἀτομικὴ δόμβα. Νά! στὸ τσάκ ἦταν. Ἀλλὰ προτίμησαν νὰ ἀσχο-
ληθοῦν μὲ τὴν ρομποτικὴ. ὦ! γιὰ τὸ ἀλφάδητο δὲν τὸ συζητάμε. Ἐκεῖ δὲν παί-
ζονται οἱ ἄνθρωποι... Ἀλφάδητα νὰ δοῦν τὰ μάτια σου. Πιο πολλὰ κι ἀπ' τὶς
ιερόδουλες τῆς Ἀσάρτης.

Καὶ μὴ νομίζετε ὅτι οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι ἀνεκάλυψαν τὴν φιλοσοφία.
Κούνια πὺν σᾶς κούναγε, φασίστες ἀναγνώστες τοῦ «Δαυλοῦ». Κι αὐτὴ κλεμ-
μένη εἶναι, ρέ, ἀπὸ τοὺς ἀνατολικοὺς λαοὺς. Πηγαίνετε στὶς βιβλιοθήκες, στὸ
Internet καὶ ὅπου ἄλλοῦ θέλετε, νὰ συγκρίνετε τοὺς προσωκρατικούς μὲ τὰ
ἀπειράριθμα συγγράμματα τῶν Ἀνατολικῶν φυσικῶν φιλοσόφων τοῦ 8ου
π.Χ. αἰῶνος. Οἱ προσωκρατικοὶ μας δὲν ἔχουν γράψει οὔτε ἓνα «καὶ» δικό
τους. Ὅσο γιὰ τὴν ἐλληνικὴ θρησκεία, μὴ χεστοῦμε τώρα... Κλεμμένη ἀπὸ
τοὺς Αἰγυπτίους – καὶ δὲν τὸ σχολιάζουμε. Καθόσον οἱ πρόγονοί μας ἦταν τό-
σο ζῶα, πὺν ἔφαχναν γιὰ θεοὺς ἀπὸ δῶ κι ἀπὸ κεῖ, ὥσπου οἱ καλοὶ Αἰγύπτι-
οι τοὺς δημιούργησαν τὸν Ὀρφισμό. Εἶδατε τί ὥραϊα πὺν τὰ γράφει ὁ κα-
θηγητής; Τὸ βιβλίο τοῦ Walter Burkert «Οἱ Ἕλληνες καὶ ἡ Ἀνατολή» εἶναι τὸ
ἀγλάισμα τῆς ἐπιστημοσύνης, τῆς εἰς θάθος μελέτης καὶ τῆς ἀντικειμενικό-
τητος. Νὰ ἔκοβε καὶ τὴν μαλακία, τί καλὰ πὺν θὰ ἦταν...

Καὶ δυὸ κουθεντοῦλες γιὰ τὸν βιβλιοκριτικὸ τοῦ ἐν λόγῳ βιβλίου κύριον
Σταῦρον Σταθουλόπουλον. Ρε μεγάλε, σὰν πολὺν χλιαρὲς δὲν εἶναι οἱ ἐνστά-
σεις σου γιὰ τὸ κατὰπτυστο αὐτὸ βιβλίο; Δηλαδή, ἀντὶ νὰ τοῦ ξεσκίσῃς τὰ
ράμματα, διαφωνεῖς μόνο γιὰτὶ δὲν ἔχει ἐλληνικὴ βιβλιογραφία; Τότε τὸ Ἕλλη-
νικὸ Δημόσιο τί σὲ πληρώνει ὥς Διευθυντὴ τοῦ Γραφείου Τύπου στὴν Ἕλλη-
νικὴ Πρεσβεία τοῦ Βερολίνου; Γιὰ νὰ κάνῃς τὴν κότα;

Γιῶργος Πετρόπουλος

ΤΟ ΑΣΙΑΤΙΚΟ ΕΦΕΥΡΗΜΑ «ΣΑΤΑΝΑΣ» ΒΑΡΥ ΟΠΛΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

“Ένα άπίστευτο βιβλίο του κ. Χριστοδούλου

Τὰ τελευταῖα ἔτη δεχόμαστε μία ὁλοκληρωτική πλύση ἐγκεφάλου ἀπὸ τὰ Μ.Μ.Ε. μὲ ἓνα καταγιγιστικό παραλήρημα μεσαιωνικοῦ τύπου, ποὺ προκαλεῖ ἓνα τεράστιο κῦμα φόβου καὶ τρόμου, τὸ ὁποῖο κατακλύζει τὴν σημερινή Ἑλλάδα, μὲ σκοπὸ τὴν συγκράτηση τοῦ «ποιμνίου» στὸ μαντρί του. Ἐκπρόσωπος τῆς θείας δοκιμασίας, τῶν πειρασμῶν καὶ τοῦ φόβου εἶναι ὁ Σατανᾶς-Ἐωσφόρος-Βεελζεβούλ. Καὶ τὸ παράδοξο τῆς ὑποθέσεως, ὁ ἀρχηγὸς τῆς κολάσεως καὶ οἱ δαίμονές του ταυτίζονται καὶ ἐξομοιοῦνται μὲ τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ καὶ τοὺς Ὀλυμπίους Θεούς.¹ Στὴν «Ὁρθόδοξη Κατάθεση», Ἰουνίος 2003, σελ. 10, γράφει ὁ Ι. Παλαιτσάκης: «Ἄγγελοι, ἀλλόμορφοι οὐράνιοι διδάσκαλοι, διδάσκαλοι τῆς σοφίας, πνεύματα τῆς φύσεως, [...] μὲ ὅποιες ὀνομασίες καὶ μορφές κι ἂν ἐμφανίζονται, σὲ διδλία καὶ περιοδικὰ [...], οἱ γνωστοὶ τρομοκράτες τοῦ νοῦ εἶναι παντοῦ καὶ πάντα οἱ ἴδιοι, εἶναι τὰ πονηρὰ πνεύματα, οἱ κοσμοκράτορες τοῦ σκότους, ποὺ κρυμμένοι στὰ σκοτάδια τοῦ ψεύδους, τῆς ἀπάτης, τῆς εἰδωλολατρίας καὶ τοῦ ἀφώτιστου νοῦ τῶν μεγάλων μαζῶν, ὁδηγοῦν τὸν κόσμον στὴν Ἀποστασία καὶ στὴν Ἀποδοκιμασία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ (βλέπε σχέδιο εὐρωπαϊκοῦ συντάγματος)»! Τὸ παραλήρημα αὐτὸ καλύπτει τέσσερις σελίδες τῆς ἐφημερίδος.

Ὡς ἐδῶ ἔχει καλῶς. Κάποιοι θὰ ποῦν ὅτι πρόκειται γιὰ μεμονωμένες περιπτώσεις κάποιων φανατικῶν καὶ ὅτι ἡ κορυφή τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἔχει ἄλλη, λογικώτερη «γραμμή». Ἄς ἐξετάσουμε λοιπὸν ἓνα ἀπ’ τὰ αὐθεντικώτερα κείμενα τῆς ἐπίσημης ὀρθόδοξης γραμμῆς στὰ θέματα αὐτά, τὸ βιβλίο τοῦ ἀρχιεποῦ καὶ ποιμενάρχου τῆς συγχρόνου Ὁρθοδοξίας ἀρχιεπισκόπου Χριστοδούλου. Τὸ βιβλίο φέρει τὸν τίτλο «Πόλεμος κατὰ τοῦ Σατανᾶ» (ἐκδ. Χρυσόπηγῃ). Στὸ ἔργο αὐτὸ ὁ ἀρχιεπίσκοπος προσπαθεῖ νὰ πείσῃ τὸ «ποίμνιον» ὅτι ὁ σατανᾶς ὑπάρχει, βρίσκεται ἀνάμεσά μας καὶ προσπαθεῖ νὰ μᾶς ἀπομακρύνῃ ἀπ’ τὸν δρόμο τοῦ Ἰησοῦ-Γιαχδέ, μὲ ἐπακόλουθο τὴν καταστροφή μας.

Στὴν σελ. 22 μᾶς προειδοποιεῖ ὁ ἀρχιεπίσκοπος ὅτι: «Ἡ θὰ πρέπει νὰ εἴμαστε μὲ τὸ μέρος τοῦ κόσμου ἢ μὲ τὸ μέρος τοῦ Θεοῦ. Εἶναι ἀσυμβίβαστα καὶ τὰ δύο μαζί. Βασικὸς ἐχθρὸς τῆς

πνευματικῆς μας πορείας εἶναι ὁ κόσμος καὶ οἱ ἐπιθυμίαι του». Ὁ ἔξω-κοσμικὸς Γιαχβὲ δημιουργεῖ² τὸ σύμπαν ἀπὸ τὸ πουθενά, ἄλλωστε ὁ Γιαχβὲ προϋπῆρχε τοῦ Σύμπαντος... ἂν καὶ κατὰ τὴν φιλοσοφία, τὴν κοσμολογία καὶ τὶς σύγχρονες ἐπιστῆμες τὸ σύμπαν-κόσμος εἶναι ἓνα σύνολο ἀδιαιρέτο καὶ ἀλληλοεξαρτώμενο μὲ τὰ κβαντικά πεδία, δημιουργημένο ἀφ' ἑαυτοῦ. Συνεχίζει ὁμοῦς ὁ μακαριώτατος: «Ἐκτὸς ἀπ' τὸν κόσμο ὑπάρχει ὅπως εἴπαμε κι ἄλλος ἐχθρὸς, ὁ διάβολος.³ Ἐχθρὸς ἰσχυρὸς, δυνατὸς, πονηρὸς καὶ πανοῦργος».

Στὴν σελ. 28 διαβάζουμε: «Μία ὁλόκληρη ὁμάδα ἀγγέλων, τὸ τάγμα τοῦ Ἑωσφόρου, ἐπανάστασε ἐναντίον τοῦ Θεοῦ καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοὶ ἔγιναν αὐτόματα δαίμονες κακοὶ καὶ πονηροὶ καὶ ἀπ' τὸν οὐρανὸ κατέπεσαν στὸν Ἄδη [...]. Οἱ δαίμονες ἔκαναν κακὴ χρῆση τῆς ἐλευθερίας τους, ἔδειξαν ὑπερηφάνεια καὶ γι' αὐτὸ κατακηρύχθηκαν». Ἐλευθερία καὶ ὑπερηφάνεια εἶναι δύο ἀρετὲς ποὺ δὲν συνάδουν μὲ τὸν ἰσοπεδωτισμὸ τῆς προσωπικότητος ποὺ διδάσκει ἡ Ὁρθοδοξία.

Σὲ ὅλο του τὸ ἔργο ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἀκολουθεῖ κατὰ γράμμα τὶς δοξασίες τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἐπισήμου χριστιανισμοῦ. Ἡ ἀποκοπὴ τοῦ ἀνθρώπου ἀπ' τὴν πραγματικότητα τοῦ φυσικοῦ κόσμου, τὴν ὀρθολογικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ σκέψη καὶ ἡ εἰσοδὸς του στὴν σφαῖρα τῆς δεισιδαιμονίας καὶ τοῦ μεταφυσικοῦ φόβου ἦταν, εἶναι καὶ θὰ εἶναι τὸ βασικώτερο ὄπλο τοῦ χριστιανισμοῦ κατὰ τῆς ἀνθρωπότητος. «Τὸ κακὸ τὸ ἐπινόησε ὁ διάβολος» (σελ. 30) καὶ «Κύριο ἔργο του εἶναι νὰ ματαιώσῃ τὴν σωτηρία μας» (σελ. 32). Βεβαίως ὡς «σωτηρία» ἐννοεῖται ἡ ἀποδράσις. «Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι» ἄλλωστε.

«Μισεῖ τὸν ἄνθρωπο ὁ διάβολος καὶ ἐργάζεται ἀκατάπανστα γιὰ τὴν ἀπώλειά του», ἐνῷ μαίνεται ἀκατάπανστα «πόλεμος λυσσώδης καὶ ἐξοντωτικὸς» (σελ. 33). «Σὰν στρατηγὸς ἐμπειροτάτος ὁ διάβολος κατενθύνει τὴν μάχη» (σελ. 37), ὁμοῦς ὁ ἀρχιεπίσκοπος ὑπόσχεται μὲ τὴν νίκη «οὐράνια βραδεῖα».

Στὴν σελ. 45 ταυτίζεται μὲ τὸν Ἰουδαῖο Δαυὶδ ἐναντίον τοῦ Ἑλληνος-Φιλισταίου Γολιάθ. «[...] νὰ ἀντιμετωπίσουμε τὸν ἐχθρό, ποὺ φαίνεται μεγάλος σὰν τὸν Γολιάθ, ἐνῷ ἐμεῖς οἱ ταπεινοὶ καὶ ἀνίσχυροὶ φαινομενικὰ ὅπως ὁ Δαυὶδ».

Οἱ «μεθοδεῖες» τῶν «εἰδωλολατρῶν»

Πιὸ κάτω παρουσιάζει «τὶς μεθοδεῖες τοῦ σατανᾶ». Ἐδῶ ἐμφανίζονται καὶ οἱ πρόγονοί του «εἰδωλολάτρες». «Εἶναι κι αὐτὸ ἓνα ἀπ' τὰ τεχνάσματα τοῦ διαβόλου. Μᾶς θυμίζει τὴν μέθοδο ποὺ μετέρχονταν οἱ εἰδωλολάτρες ἄρχοντες, γιὰ νὰ μεταπείσουν τοὺς χριστιανούς ν' ἀρνηθοῦν τὴν πίστη τους» (σελ. 54-55). Ἐδῶ ταυτίζεται ἡ «εἰδωλολατρία» μὲ τὸν σατανᾶ. «Τοὺς ἔταζαν δόξες καὶ τιμές, πλοῦτη καὶ ἀνέσεις. Μὲ ὑποκρισίᾳ περισσὴ προσπαθοῦσαν ν' ἀποσπάσουν μία ὁμολογία. Μὲ τὸ καλὸ καὶ ἥπια ἄρχιζαν τὴν ἐπίθεσή τους. Μὲ τὸ μέλι κι ὄχι μὲ τὸ ξύδι [...]. Ἔτσι κι ὁ ἀντίδικός μας ὁ διάβολος» (σελ. 54). Εἶναι γνωστὲς οἱ κορώνες τοῦ ἀρχιεπισκόπου γιὰ τὸν ἑλληνικὸ πολιτισμὸ.

Παρακάτω μᾶς ἀποκαλύπτει ὅτι ὁ διάβολος πείθει τοὺς ἀνθρώπους γιὰ τὴν ἀνυπαρξία του! «Προτιμᾷ νὰ κρύβεται, νὰ μὴν φαίνεται πουθενά, νὰ πείσῃ ὅτι δὲν ὑπάρχει». Τὸ κρυφτούλι συνεχίζεται καὶ ἔπεται τὸ συμπέρασμα: «Κι ἂν δὲν ὑπάρχῃ διάβολος, τότε πῶς ἐξηγοῦνται τὰ φαινόμενα τῶν δαιμονιζομένων ἀνθρώπων»; (σελ. 56). Στὸν Καρέα ἐπειγόντως γιὰ ἐξορκισμό οἱ δαιμονισμένοι... «Αἰφνιδιάζει, μᾶς ὠθεῖ σὲ ἀμέλεια, μᾶς ὁδηγεῖ σὲ ἀπόγνωση [...]. Ἡ μὲν ἁμαρτία διορθώνεται μὲ τὴν μετάνοια καὶ καταδικάζει τὴν ψυχὴ σὲ θάνατο» (σελ. 73). Καὶ φθάνουμε στὴν «μετενσάρκωση» τοῦ Σατανᾶ: Μᾶς ἀναφέρει στὴν σελ. 78 ὅτι ὁ Ἅγιος Ἀντώνιος εἶχε πολλὰς ἐνοχλήσεις ἀπὸ δαίμονες. «Ὁ διάβολος μιλοῦσε ἐκεῖ μὲ τὸ στόμα του. Εἶχε σάρκα. Εἶχε μετασχηματισθῇ σὲ ἄνθρωπο. Ὁ βίος τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου εἶναι γεμάτος ἀπὸ περιστατικά, ποὺ ὁ διάβολος ἔπαιρνε διάφορες αἰσθητὲς μορφές, γιὰ νὰ τὸν ἐξαπατήσῃ». Βεβαί-

Φωτοτυπία τοῦ ἐξωφύλλου τοῦ βιβλίου τοῦ Προκαθήμενου τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας. Ἕνας χεῖμαρρος ἐδροιογενοῦς δεισιδαιμονίας καὶ κατασυκοφάντησης τῆς ἔλλογης ἑλληνογενοῦς σκέψης καὶ λογικῆς ἀντίληψης τῆς ζωῆς.

ὡς ὁ ἀρχιεπίσκοπος δὲν μᾶς λέει γιὰ τὸ ποιὸς ἦταν ὁ ἅγιος Ἀντώνιος. «Ὁ ἅγιος Ἀντώνιος ὁ Μέγας, αἰγυπτιακῆς καταγωγῆς, πέρασε τὴν ζωὴν του σὲ μιὰ σπηλιά τῆς Ἐρυθραίας, προσευχόμενος στὸν Γιαχβέ. Στὸ διάστημα ποὺ ἀσκήτενε δὲν ἄλλαξε ποτὲ ἑνδύμα, δὲν ἔπλυνε ποτὲ τὸ σῶμα του καὶ τρεφόταν ἡμέρα παρὰ ἡμέρα μὲ ἓνα ξερὸ παξιμάδι. Γυναῖκα δὲν γνώρισε ποτέ». (Λήμμα «Ἅγιος Ἀντώνιος» τῆς Ἑγκυκλοπαίδειας «Ἡλιος»: «Δαυλός», 259: Ἄρθρο: «Χριστιανικὸς Ἀσκητισμός: Μία κοινωνικὴ μάστιγα 2.000 ἐτῶν»).

Ἀνταγωνισμὸς Θρησκείας καὶ Ἀγυρτείας

Ο ἀρχιεπίσκοπος χρησιμοποιεῖ στὸ βιβλίο του σὰν πρότυπα ἀνθρώπου καὶ ἄλλους «ἁγίους» μὲ ἀναλόγους βίους. Στὴν σελ. 79 μᾶς διαβεβαιοῦ ὅτι ὁ σατανᾶς «ὄχι μόνο μετασχηματίζεται, ἀλλὰ μπορεῖ νὰ ἐμφανισθῇ σὰν ἄγγελος». Λίγο παρακάτω μᾶς λέει: «Ὅσους ὁ διάβολος δὲν μπορεῖ νὰ ἀγκιστρῶσιν μὲ ἄλλους τρόπους τὸ κάνει μὲ μαντεῖες, προλήψεις, ὄνειρα [...], μὲ μορφὴ χειρομαντευμάτων, μέντιουμ κ.λπ.». Ἐδῶ θεδαίως προστατεύει τὴν φήμην τοῦ δικοῦ του δεισιδαιμονικοῦ «μαγαζιοῦ» ἔναντι τῶν ἄλλων ἀνταγωνιστῶν του, ποὺ τοὺς σατανοποιεῖ.

«Ἔτσι γίνεται φανερὸ πὼς κανεὶς χριστιανὸς δὲν πρέπει νὰ καταφεύγῃ σὲ μαντεῖες, δηλαδὴ νὰ πηγαίνει σὲ μέντιουμ, χαρτορίχτες, καφετζοῦδες, μάντισσες ποὺ κοιτοῦν τὰ χέρια» (σελ. 84). Ἀπλῶς νὰ πηγαίνουν στὸ δικό του μαγαζί. «Ἀκόμη δὲν πρέπει νὰ μᾶς διαφεύγῃ καὶ αὐτό: ὅτι ὁ διάβολος πολλὰς φορὲς εἰσέρχεται ὁ ἴδιος στὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀπομυζᾷ τὴν δύ-

ναμικότητά τους και από ύγιη τὰ καθιστᾶ ἀσθενικά και καχεχτικά»! (σελ. 93). (Ἰνστιτούτο ἀδυνατίσματος ὁ διάβολος!).

Καὶ ἔρχεται ἡ ὥρα τοῦ «ποιμνίου»! «Ὁ σατανᾶς κνηγᾶ τοὺς μεμονωμένους [...]. Γι' αὐτὸ και προσβάλλει κυρίως ὅσους στηρίζονται μόνο στὸν ἑαυτὸ τους [...]. Ἐνωμένοι οἱ ἄνθρωποι δύσκολα πέφτουν στὶς παγίδες του (...). Ἐπιτίθεται μὲ σιγουριά, ὅπως κάνουν και οἱ λύκοι. Ξεμοναχιάζουν τὸ πρόβατο και τὸ κατασπαράσσουν. Ὅσο τὸ πρόβατο θρῖσκεται στὴν ποιμνὴ δὲν διατρέχει κίνδυνο. Ὅταν ἀπομακρυνθῇ ἀπ' τὸν ποιμένα και τὸ ποῖμνιο, γίνεται βορὰ τοῦ λύκου» (σελ. 94). Βεβαίως δὲν ἀποκαλύπτει στὰ πρόβάτα του γιὰ ποιοὺ λόγους ὁ καλὸς ποιμέναρχης φυλάει τὰ πρόβατα ἀπ' τὸν λύκο: Γιὰ νὰ τὰ σφάξῃ αὐτός! Παρακάτω θὰ δοῦμε και ποιὸς εἶναι ὁ λύκος. «Ὁ διάβολος στηνε παγίδες κυρίως στοὺς μορφωμένους, ποὺ ἔχουν μεγάλη ἰδέα γιὰ τὸν ἑαυτὸ τους. Παρουσιάζεται μπροστὰ τους σὰν ἐπιστήμη, σὰν φιλοσοφία, και τοὺς ὁδηγεῖ πρὸς τὴν ἀπιστία. Δὲν βλέπουμε τέτοιους ἀνθρώπους καθημερινά,» (σελ. 97). Ἰδοὺ ὁ λύκος. «Σήμερα ὁ ἄπιστος λογοτέχνης ἢ ἐπιστήμονας μὲ τὴν πέννα του χύνει τὸ δηλητήριο αὐτῆς ἀμφιβολίας στὶς ψυχές. Τὶς σκοτώνει σιγά-σιγά» (σελ. 99). Συμπεραίνει ὅτι: «Στὴν ζωὴ αὐτὴν ἢ θὰ εἴμαστε τοῦ Θεοῦ, ἢ θὰ εἴμαστε τοῦ διαδόλου» (σελ. 100). Ἐρχεται και ἡ ἐπίθεσις ἐναντίον τῆς λογικῆς: «Καθὼς εἶναι γνωστὸ ἡ πρώτη θαμίδα κάθε ἀμαρτίας ἔχει τὴν ἔδρα της στὴν διάνοιά μας [...]. Ὁ λογισμὸς εἶναι τὸ πρῶτο θῆμα στὴν ἀμαρτία! Τὸ διβλίο τελειώνει μὲ «μεθόδους ἀντιδράσεως»: «Ἐπίκληση τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου, ὁ σταυρὸς, ἡ προσευχή, ἡ μελέτη τῆς Ἀγ. Γραφῆς, ἡ νηστεία, ἡ ἄσκηση, ἡ πίστη, ὁ ἀγιασμός, τὰ τοῦ Παύλου γραφόμενα».

Στὸν ἐπίλογο μᾶς ἐπισημαίνει ὅτι «ἡ σημαία τοῦ Χριστοῦ εἶναι τὸ φῶς τῆς Ἱερουσαλήμ» και μᾶς ἀναλύνει ἓνα λαμπρὸ παράδειγμα: «Στὸ διβλίο τῆς Ἐξόδου περιέχεται μία λαμπρὴ νίκη τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἡ νίκη κατὰ τοῦ Ἀμαλήκ. Ὀλιγάριθμοι και ἄπειροι οἱ Ἰσραηλίτες “τὸν Ἀμαλήκ ἐτροπώσαντο” μὲ τὴν δύναμη τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐμεῖς, ὁ νέος Ἰσραὴλ τοῦ Θεοῦ, ἔχουμε τὸν Ἀμαλήκ μας. Εἶναι ὁ σατανᾶς» (σελ. 118).

Ὁ ἀρχιεπίσκοπος πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος μᾶς πᾶει ποῦ; Ὀλοταχῶς πίσω στὸν Μεσαίωνα. Εἶδαμε τὴν ἀπαξίωση κάθε λογικῆς ἐννοίας, τὴν καταδίκη τῶν τεχνῶν, τῶν ἐπιστημῶν, τοῦ κλασικοῦ πολιτισμοῦ μας· παράδειγμα πρὸς μίμησιν γι' αὐτὸν εἶναι οἱ ἅγιοι ἄσκητές (οἱ ἄρνητές τῆς ζωῆς και τῆς πατριδος), οἱ δεισιδαίμονες και οἱ σχιζοφρενεῖς. Σύγχρονα πρότυπα ἀνθρώπων ὁ πατὴρ Παῖσιος, ὁ ἅγιος Ἀντώνιος και ἡ γνωστὴ κ. Λουκά. Ἐπειτα μία ἀπλὴ ἐπιβεβαίωσις: Τὸ ψάρι βρωμᾷ ἀπ' τὸ κεφάλι.

Ἐπίλογος

Οἱ σημερινοὶ «πατέρες» τῆς Ἐκκλησίας χρησιμοποιοῦν κατὰ γράμμα τὶς δοκιμασμένες στὰ πλήθη μεθόδους τῶν πρώτων «πατέρων» τοῦ χριστιανισμοῦ. «Ἐχουμε ἀνάγκη ἀπ' ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερους μύθους, γιὰ νὰ μπορούμε νὰ ἐντυπωσιάσουμε τὸν ὄχλο. Ὅσο λιγώτερο καταλαβαίνει ὁ ὄχλος, τόσο πιὸ ἐνθουσιώδης γίνεται. Οἱ πατέρες και οἱ δάσκαλοί μας δὲν ἔλεγον ποτὲ τὸ τί σκέπτονταν, παρὰ μόνον αὐτὸ ποὺ τοὺς ὑπαγόρευαν οἱ συνθῆκες και οἱ ἀνάγκες». (Γρηγόριος Ναζιανζηνός, «Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἅγιον Ἱερώνυμον»).

Σὲ μιά ἐποχὴ ποὺ ὁ πνευματικὸς σκοταδισμὸς και διάφοροι διβλικοὶ φανατισμοὶ (μὲ προκαθήμενὸ τους στὴν χώρα μας τὸν ἀρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο), βυσοδομοῦν σὲ δάρος κάθε λογικῆς φωνῆς και κατὰ τοῦ συγχρόνου Εὐρωπαϊκοῦ Κράτους, ἀντιπροτείνουμε τὶς θέσεις τοῦ Γάλλου φιλοσόφου Βολταίρου: «Βασικὸν μέλημα τῶν μεταρρυθμιστικῶν ἐνεργειῶν πρέπει νὰ εἶναι ἡ δημιουργία ἐνὸς καθαροῦ κοσμικοῦ και λαϊκοῦ κράτους, μὲ ἐφαρμογὴ τῆς ἀρχῆς ὅτι οἱ πολῖτες πρέπει νὰ ὑπακούουν μόνον στοὺς ἀστικούς νόμους, ποὺ κι αὐτοὶ μὲ τὴν σειρά τους νὰ στηρίζονται στοὺς φυσικούς νόμους και στὰ ἔθιμα τοῦ κάθε συγκεκριμένου λαοῦ και

‘Ο ἔκπτωτος ἄγγελος Ἐωσφόρος-Διάβολος-Σατανᾶς. Τὴν μορφή του καὶ τὸ ὄνομά του τρέμουν καὶ φοβοῦνται ἑκατομμύρια χριστιανοὶ ἀνά τὸν πλανήτη. Πρόκειται γιὰ τὴν καλύτερη ἐφεύρεση τοῦ Ἰουδαιο-χριστιανισμοῦ ἐναντίον τῆς ὀρθολογικῆς σκέψεως. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος ἀξιοποιεῖ τὸ ἐφεύρημα-φόβητρο αὐτοῦ ἀσιατικῶς ἐξουσιασμοῦ μὲ τὸν καλύτερο δυνατὸ τρόπο στὸ διβλίο του «Πόλεμος κατὰ τοῦ Σατανᾶ».

ὄχι στοὺς ἐκκλησιαστικούς [...]. Μοχλὸς αὐτῆς τῆς πολιτικῆς εἶναι ἡ ἐφαρμογὴ τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης· καὶ αὕτη θὰ ἐπικρατήσῃ μόνον ὅταν ἀπαλλαγούμε ἀπ’ τὶς θρησκευτικὲς δεισιδαιμονίες καθὼς καὶ ἄλλες ἀδεσθαιότητες. Τὰ δὲ ἐργαλεῖα τῆς εἶναι ἡ μετριοπάθεια, ἡ ἀνεκτικότητα καὶ ἡ ἀνεξιθρησκεία. Ἐδῶ ἀκριβῶς θὰ πρέπει νὰ τονισθῇ καὶ ὁ πολῦτιμος ρόλος τῆς φιλοσοφίας, τῆς ὁποίας ἀντικείμενο εἶναι ἡ διδασχὴ τῆς ἀρετῆς. Ἡ φιλοσοφικὴ σκέψις λειτουργεῖ ὡς ἀντίδοτο κατὰ τοῦ φανατισμοῦ, ἐξημερώνει τὰ ἀνθρώπινα ἦθη καὶ προλαβαίνει τὶς ἀκρότητες τοῦ κακοῦ». (Βολταῖρος, «Φιλοσοφικὸ Λεξικόν», Ἐκδόσεις Στάχυ, σελ. 459).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Ἀναλυτικώτερα γιὰ τὴν ταύτιση δαιμόνων καὶ σατανᾶ μὲ τοὺς Ὀλύμπιους θεοὺς βλέπε «Δαυλός», 266, ἄρθρο: «Κρόνος-Γιαχβέ».
2. Ἡ λέξις δημιουργός (θεός) παραποιήθηκε ὅπως καὶ τόσες ἄλλες ἀπ’ τὸν χριστιανισμό καὶ σημαίνει σήμερα τὴν ἀρχὴ τοῦ παντός, τὸν Γιαχβέ. Κατὰ τὴν Πλατωνικὴ φιλοσοφία δημιουργός = ὁ ποῶν τὰ ἔργα τοῦ δήμου = ἕνας ἄπλως κατασκευαστὴς ἢ ἐργάτης. Ὁ δημιουργὸς στὸν «Τίμαιο» οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει μὲ τὸν Γιαχβέ.
3. Οἱ σύγχρονοι σατανιστές εἶναι δημιουργήματα τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ μόνον. (Στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα ἀπουσίαζε παντελῶς ἡ ἔννοια «Σατανᾶς»). Ἡ ταύτισή του μὲ τὸν ἀρχαῖο πολιτισμὸ εἶναι μία προσπάθεια κατασυνωφιστικῆς καὶ ἐνωρηχιστρωμένης ἐπιθέσεως κατὰ τοῦ σύγχρονου Ἑλληνικοῦ Διαφωτισμοῦ, πὺν συντελεῖται κυρίως ἀπὸ τὶς στήλες τοῦ «Δαυλοῦ» τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς χώρας μας. Ἀλλωστε καὶ τὰ περισσότερα περιστατικὰ σατανιστικῶν τελετῶν εἶναι ὀφθαλμοφανῆς πὺς εἶναι «στημένα». Ὁ σατανισμὸς θὰ ἐξαφανισθῇ μόνον, ὅταν ἐκλείψῃ καὶ ἡ ἰδεολογικὴ του μήτρα, ὁ Ἰουδαιοχριστιανισμός.

Βασίλειος Μαυρομμάτης

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

Ραββίνος KAN SPIRO, *The Jewish Impact on Civilization*

Ο κ. Kan Spiro έχει χειροτονηθεί ραββίνος στην Ίερουσαλήμ (Yeshiva Aish Ha Torah), είναι επίσημος ξεναγός του ισραηλινού υπουργείου Τουρισμού και λέκτορας στο Ίδρυμα Yeshiva Aish Ha Torah. Τό έν κεφαλίδι διδύλο του (ύποτίθεται ότι) πραγματεύεται τις βασικές οίκουμενικές άξίες, πού οι άνθρωποι αισθάνονται ότι πρέπει νά διαφυλάξουν και προαγάγουν πάση θυσία, προκειμένου ό κόσμος μας νά γίνη όσο τό δυνατόν καλύτερος.

Τό κρίσιμο έρώτημα, τό όποιο θέτει ό συγγραφέας, είναι: Σέ ποιόν όφείλεται ή *θμελίωση* των άρχων πού διέπουν τόν σύγχρονο κόσμο; Άρχικά θεδαίως ανάφέρει ότι οι άνθρωποι πού έλαβαν μέρος στην έρευνά του πιστεύουν πώς οι ιδέες-δάσεις του σύγχρονου πολιτισμού προέρχονται από την άρχαία Έλλάδα. Κατόπιν αναφέρεται στίς συζητήσεις πού γίνονται αυτήν την στιγμή στους άκαδημαϊκούς κύκλους και την αντιπαράθεση ανάμεσα σέ εκείνους πού έπιμένουν ότι οι άξίες της άρχαίας Έλλάδας εξακολουθούν νά άποτελούν τό στέρεο ύπόδαθο της σύγχρονης έπιστήμης, φιλοσοφίας, τέχνης και ήθους και σέ εκείνους πού πιστεύουν ότι ή έξιδανίκευση του άρχαίου Έλληνικού Κόσμου γίνεται αυθαίρετα και άδόσιμα.

Ο κ. Rabbi Kan Spiro δέν φθάνει στο σημείο νά μήν άναγνωρίξη την έπίδραση του Έλληνικού καθώς και του Ρωμαϊκού Πολιτισμού στην Δυτική Εύρώπη και Άμερική, κυρίως στους τομείς της τέχνης, της αίσθητικής, της τεχνολογίας όπως και της διαμόρφωσης στέρεων κοινωνικών, πολιτικών και διοικητικών δομών και συστημάτων, αλλά άμφισβητεί άπερίφραστα την συμβολή των άνωτέρω στην δημιουργία του ήθους, των άξιων και των άρχων πού συντελούν στην πρόοδο της σύγχρονης κοινωνίας. Διευκρινίζει ότι δέν άνήκει σέ εκείνους πού πιστεύουν πώς πήραμε τις άξίες μας από την Άπω Άνατολή (νομίζει ότι) προχωρεί σέ μία περαιτέρω άνάλυση των άξιων του άρχαίου κόσμου (ειδικότερα του Έλληνικού) και κάνει μία σύγκριση τους με ό,τι έμεις σήμερα θεωρούμε *πολύτιμο* και *άναγκαίο* γιά τό χτίσιμο ενός ιδανικού κόσμου. Άφού αντιπαράδάλει σ' όλα αυτά τό «μεγαλειό» και την «άνθρωπιά» των Έβραίων, πού «συνέβαλαν περισσότερο από κάθε άλλο έθνος στον έκπολιτισμό της άνθρωπότητας», και πριν ό άναγνώστης προλάβη νά πάρη άνάσα και νά συνειδητοποιή (χωνέψη, καταπιή) την δήλωσή του αυτή, «καθλώνεται» από μία δήλωση πού άκολουθεί άμέσως μετά, την όποία άποδίδει στον κ. Paul Johnson, χριστιανό ιστορικό και συγγραφέα των διδύλων «Ιστορία των Έβραίων»

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΜΕΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η άνώτατη άρχή στην κλασική έλληνική δημοκρατία είναι ή *Έκκλησία του δήμου*. Έκκλησία σημαίνει *έκ-καλώ*, δηλ. καλώ έξω, φωνάζω, συγκαλώ πολλούς σέ συγκέντρωση και αυτή ή συνάθροιση ήταν όλων των πολιτών της πόλης, δηλ. του δήμου = του λαού. Τό σύνολο αυτό, ή Έκκλησία (οί καλεσμένοι), έγινε τό νομοθετικό σώμα, και στη σύγκληση αυτήν και συνέλευση του λαού μπορούσε νά πάρη μέρος και νά νομοθετήση κάθε άνδρας πού είχε πολιτικά δικαιώματα και ήταν πάνω από 18 χρόνων.

Η Έκκλησία του δήμου ως άνώτατη άρχή αποφάσιζε την κήρυξη ενός πολέμου, τό κλείσιμο μιάς συμφωνίας, μπορούσε νά επιβάλη την ποινή του θανάτου, τή δέσμευση της περιουσίας κάποιου, την έξορία και αυτή εξέλεγε τους άρχοντες της πολιτείας με *χειροτονία*, δηλ. ψηφοφορία με την άνύψωση των χειρών.

Η *Βουλή* (= σημαίνει ή θέληση) ήταν τό σώμα πού έτοιμάζε τους νόμους και τό έκτελεστικό όργανο της Έκκλησίας του δήμου. Οι δουλντές άναδεικνύονταν μόνο με κλήρο και ή θητεία τους ήταν μόνο γιά ένα χρόνο.

Η *Ηλιαία* ήταν ή δικαστική έξουσία –τό άνώτατο λαϊκό δικαστήριο– και οι δικαστές, 30 έως 60 έτών, είχαν όλα τά πολιτικά δικαιώματα και δέν χρωστούσαν στο δημόσιο. Και οι δικαστές άναδεικνύονταν μόνο με κλήρο και γιά κάθε δίκη κληρώνονταν πάλι οι δικαστές της και κανείς δέν γνώριζε εκ των ποτέρων σέ ποιά ύπόθεση θά δικάζε (= δηλ. θά άπένεμε τό δίκαιο). Έτσι ή έξαγορά των δικαστών ήταν πολύ δύσκολη.

και «Ίστορία του Χριστιανισμού», ὁ ὁποῖος ὑποστηρίζει πὼς ὁ,τιδήποτε ἡμεῖς σήμερα θεωροῦμε δεδομένο καὶ αὐτονόητο, χρειαζόταν μία «*ιδιοφυΐα*» γιὰ νὰ τὸ ἐπινοήσῃ. Καὶ αὐτοὶ ποὺ εἶχαν αὐτὸ τὸ χάρισμα ἦταν οἱ Ἑβραῖοι. Σ' αὐτοὺς ὀφείλουμε τὴν ἰσότητά μπροστὰ στὸν νόμο, τὴν ἀξιοπρέπεια τοῦ προσώπου, τὸν σεβασμὸ στὴν ζωὴ, τὴν ἀτομικὴ/συλλογικὴ συνείδηση καὶ κατ' ἐπέκταση τὶς ἰδέες τῆς εἰρήνης, τῆς ἀγάπης ὡς βάσεις τῆς δικαιοσύνης καὶ κάθε ἔννοιας ἡθους τοῦ ἀνθρώπου.

Μετὰ ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ὁ ἱερολογιώτατος κ. Spiro καὶ ὡς ἔλλογος ἄνθρωπος καταλήγει στὸ συμπέρασμα ὅτι, ὅπως ἀποδεικνύεται, οἱ βάσεις τοῦ σημερινοῦ πολιτισμοῦ ἐτέθησαν ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους. Μὲ μεγάλη συγκίνηση μᾶς πληροφοροῦν οἱ ἰδιοὶ οἱ Ἑβραῖοι θὰ ἔλεγαν μὲ πολλὴ «*σεμνότητα*» ὅτι ὅλες αὐτὲς οἱ ἰδέες προήλθαν ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ ὅτι ἐκεῖνοι εἶναι «*ἀπλᾶ*» ὁ λαὸς ποὺ «*διάλεξε*» ὁ Θεὸς γιὰ νὰ τὶς διαδώσουν σ' ὅλον τὸν κόσμον. Συνεχίζει ἰσχυρίζομενος ὅτι ὅλα αὐτὰ συνέδησαν πολλὴ προτοῦ (συγκεκριμένα λέει ἑκατοντάδες χρόνια πρὶν) ἀντίσῃ ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς (τοῦ ὁποίου τὴν ἐμφάνιση τοποθετεῖ στὸ 1.300 π.Χ.). Οἱ Ἑβραῖοι τότε, κατὰ τὸν συγγραφέα, λειτουργοῦσαν ὡς μέλη μᾶς οἰκογένειας, τῆς ὁποίας προπάτορας ἦταν ὁ Ἀδράμ, ὁ ὁποῖος ἔζησε περὶ τὸ 1.800 π.Χ. Πίστευαν σ' ἓνα θεὸ παντοδύναμο, πανταχοῦ παρόντα, ἀόρατο, ὁ ὁποῖος δημιούργησε τὰ πάντα – σύλληψη ἐντελὼς ξένη σὲ ὅποιονδήποτε λαὸ προηγήθηκε. Οἱ Ἑβραῖοι ἰσχυρίζονται πὼς περὶπου 600.000 ἄνδρες καὶ ἄγνωστος ἀριθμὸς γυναικόπαιδων δραπετεύσαν μὲ θανατοῦργὸ τρόπο ἀπὸ τὴν σκλαδιὰ, ὅπου ζοῦσαν στὴν Αἴγυπτο, τὴν ἰσχυρότατη τότε αυτοκρατορία στὴν γῆ, «*χάρις στὴν ἐπέμβαση τοῦ Θεοῦ*». Καὶ ὄχι μόνον γλύτωσαν, ἀλλὰ, ὅπως ὁ κ. Spiro βεβαιώνει, συνάντησαν ὅλοι (αὐτοπροσώπως) τὸν Θεὸ στὸ ὄρος Σινᾶ, ὅπου ὁ Θεὸς (πάλι αὐτοπροσώπως) παρέδωσε στὸν Μωυσὴ τὶς 10 ἐντολὲς σὲ «δεμένο» βιβλίο, γνωστὸ ὡς «Torah», ὅπως καὶ πάλι βεβαιώνει ὁ κ. Spiro, γιὰτὶ οἱ ἀρχαῖοι λαοὶ τοὺς Ἑβραίους τοὺς ἀντιμετώπιζαν πάντοτε μὲ *σεπτικισμό καὶ εἰρωνεία*. Φυσικὰ δὲν ἀπορεῖ γιὰ πολὺ. Σίγουρος γιὰ τὰ συμπλέγματα κατωτερότητας τῶν ἄλλων λαῶν ἔναντι τῶν Ἑβραίων ἐρμηνεύει τὴν στάση τους ὡς ἐξῆς: «*Οἱ νόμοι τῶν Ἑβραίων ἦσαν νόμοι φτιαγμένοι ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν θεό, οἱ ἄλλοι λαοὶ δὲν μπορούσαν νὰ τοὺς καταλάβουν οὔτε νὰ τοὺς ἀλλάξουν καὶ θεοδαῖς δὲν ἦσαν σὲ θέση νὰ φτειάξουν τέτοιους νόμους*».

Τὸ περισπούδαστο αὐτὸ κείμενο τελειώνει μὲ ἀσυγκράτητη ἔκφραση ἐνθουσιασμοῦ ἀπὸ τὸν συγγραφέα, ὁ ὁποῖος διαπιστώνει ὅτι ἡ κυριαρχία τῶν Ἑβραίων ὄχι μόνον ξεπέρασε σὲ διάρκεια τὴν ζωὴ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Ρωμαϊκῆς αυτοκρατορίας, ἀλλὰ καὶ θριάμβευσε ἔναντι τῆς «εἰδωλολατρίας». Ἄμεσα καὶ ἔμμεσα, μέσῳ τῆς Βίβλου, τοῦ Χριστιανισμοῦ, τοῦ Ἰσλαμισμοῦ *μεγαλειώδους σκοπὸς* (ἰσχυρίζεται ὁ κ. Spiro) τῶν Ἑβραίων εἶναι νὰ *τελειοποιήσουν τὸν κόσμον*.

Ὅσο γιὰ ἡμᾶς, τοὺς μὴ ἐκλεκτοὺς τοῦ Θεοῦ, νομίζω ὅτι μᾶς ἐπιτρέπεται εὐσεβῶς νὰ παρατηρήσουμε τὰ ἐξῆς:

Αὐτὸ τὸ ἐλληνικὸ σύστημα πολιτικῆς διακυβέρνησης ἐπεξεργάστηκε τὸν 17ο αἰῶνα ὁ Ἄγγλος φιλόσοφος Τζὼν Λόκ (John Locke, 1632-1704) καὶ δημιούργησε τὸ τωρινὸ μας πολιτικὸ σύστημα χωρίζοντας τὶς ἐξουσίες σὲ τρεῖς: τὴν Κοινοβουλευτικὴν, τὴν Ἐκτελεστικὴν καὶ τὴ Δικαστικὴν. Πάνω σ' αὐτὸ τὸ «μοντέλο» στηρίχθηκε ἡ σύνταξη τοῦ ἀμερικανικοῦ συντάγματος, τὸ ὁποῖο γέννησε τὴν ἀμερικανικὴ δημοκρατία, τὴ μακροβιότερη δημοκρατικὴ διακυβέρνηση στὸν κόσμον, μὲ ἡλικία ἄνω τῶν διακοσίων ἐτῶν. Στὰ ἴδια περίπου μέτρα κινήθηκε καὶ τὸ αὐστραλιανὸ σύνταγμα – διατηρώντας ὁμῶς τὴ βασιλεία *ὑπεράνω ὅλων* (ἀπὸ αὐτὲς τὶς δύο λέξεις μας ἡ βασίλισσα ἐγινε sovereign), ἡ δὲ βασιλευμένη δημοκρατία ἔχει ζωὴ πάνω ἀπὸ ἑκατὸ χρόνια στὴν Αὐστράλια. Ἡ ἀμερικανικὴ δημοκρατία ὀνομάζεται καὶ «λοκιακὴ δημοκρατία» (Lockean democracy) ἀπὸ τὸν Locke ποὺ τὴν φιλοσόφησε, καὶ οἱ βουλευτὲς ἐκλέγονται νὰ ἀντιπροσωπεύουν τοὺς πολῖτες καὶ γιὰ αὐτὸ ἡ δημοκρατία αὕτη ἐγινε *ἀντιπροσωπευτικὴ δημοκρατία*. Στὴν ἀντιπροσωπευτικὴ δημοκρατία, ἡ ὁποία διαφέρει ριζικὰ ἀπὸ τὴν ἀθηναϊκὴ δημοκρατία, ὁ λαὸς μὲ ἐλεύθερες ἐκλογὲς ἐκλέγει τοὺς ἀντιπροσώπους του, γιὰ νὰ τὸν κυβερνήσουν καὶ οἱ ἐκλεγμένοι ἀντιπρόσωποι θεωρητικὰ ἐκφράζουν τὴ θέληση καὶ τὰ συμφέροντά του.

Ἐπάρχει τεράστια διαφορὰ μεταξὺ τῆς ἀντιπροσωπευτικῆς σημερινῆς δημοκρατίας καὶ τῆς ἀθηναϊκῆς δημοκρατίας. Ἡ ἀθηναϊκὴ δημοκρατία εἶναι *συμμετοχικὴ* (στὰ ἀγγλικά participatory ἢ κοινῶς Direct democracy), γιὰτὶ ὅλοι οἱ πολῖτες συμμετέχουν στὴ διακυβέρνηση τοῦ τόπου. Ἐμεῖς εἴμαστε ὑπῆκοοι στὴν Αὐστράλια, αὐτὸ σημαίνει ὑπακομὴ στὴ βασίλισσα. Ὁ Ἀθηναῖος ἦταν πολῖτης καὶ ὄχι ὑπῆκοος καὶ συμμετεῖχε στὰ κέντρα λήψης τῶν ἀποφάσεων εἴτε ὡς μέλος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ δήμου, εἴτε ὡς βουλευτὴς στὴ Βουλὴ, εἴτε ὡς μέλος τῶν δικαστηρίων. Ἡ παρουσία του εἶναι ἐμφανὴς καὶ στίς τρεῖς ἐξουσίες. Ἡ δευτέρη

Πρώτον: Όπως διαπιστώνουμε, οι Έβραιοι ως περιούσιος και ιδιοφυής λαός διαθέτουν ισχυρότατο μέσον ενώπιον του Κυρίου. Οφείλουμε λοιπόν για λόγους στοιχειώδους σύνεσης να το λάβουμε υπ' όψιν μας και να μην το παραδλέσουμε. Ενδέχεται να μάς χρειασθῇ, διότι, όπως καταδεικνύεται από τὰ ἀνωτέρω, ἀποτελεῖ τὸν θεμέλιο λίθο τοῦ σύγχρονου πολιτισμοῦ.

Δεύτερον: Δὲν ἰσχύουν πᾶς ὅλες οἱ σύγχρονες ἐπιστημονικὲς θεωρίες περὶ δημιουργίας τοῦ σύμπαντος. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὁ κόσμος δημιουργήθηκε ἀπὸ ἕναν θεό. Ὁ συγκεκριμένος θεὸς παρεμβαίνει στὴν ζωὴ μας με διάφορους τρόπους, εἴτε ἀπελευθερώνοντας ἕναν ἰδιοφυῆ λαὸ ἀπὸ τὸν ζυγὸ τῶν Αἰγυπτίων εἴτε (τελευταία) κἀνεὶ καὶ διάφορες παρεμβάσεις στὰ τηλεοπτικὰ παράθυρα παίρνοντας διάφορες μορφές.

Τρίτον: Θὰ πρέπει νὰ κατανοήσουμε ἐπιτέλους τὴν ἔννοια τοῦ σεβασμοῦ στὴν ἀνθρώπινη ζωὴ, ποὺ μᾶς διδάξε ὁ περιούσιος λαὸς τοῦ θεοῦ. Αὐτὸς ὁ σεβασμὸς διακηρύσσεται εὐθαρσῶς στὰ διδῶντάς τους καὶ γίνεται πράξις πρὸς τοὺς ἄλλους λαούς. Τὸν δίδουν καθημερινὰ οἱ Παλαιστίνιοι καὶ οἱ Ἕλληνες ἐδῶ καὶ χιλιάδες χρόνια· καὶ τὸν δῶσαν γιὰ τὰ καλὰ πολλοὶ λαοὶ-γειτονές τους (π.χ. Χαναανοῖι, Μωαβίτες, Ἀμορραῖοι κ.ἄ.), ἀφοῦ δίδοντάς τον ἐξαφανίσθηκαν ἀπὸ προσώπου γῆς.

Τέτατον: Ἀκόμη καλύτερα θὰ πρέπει νὰ κατανοήσουμε τὴν ἔννοια τῆς ἀνθρώπινης ἀξιοπρέπειας, ὅπως ἀκριβῶς μᾶς τὴν δίδαξαν οἱ κορυφαῖοι ἰδιοφυεῖς ἐκλεκτοὶ τοῦ θεοῦ, δηλαδὴ μέσῳ τῆς ἀγοραπωλησίας καὶ ἐκπόρευσης τῶν γυναικῶν τους (Ἀβραάμ, Ἰακώβ, Σάρα, Ρεβέκκα, Θαμάρ), τῆς αἰμομιξίας (Λὼτ καὶ θυγατέρες του), τῆς ἐξαπάτησης ἢ καὶ δολοφονίας ἀκόμη καὶ τοῦ ἀδελφοῦ τους (Ἡσαὺ καὶ πρωτοτόκια, Κάιν καὶ Ἀβελ), τῆς κατάδοσης τὸν ἐχθρὸ λόγῳ φθόνου καὶ μόνο (ἢ ἴσως καὶ με κάποιον ἀμοιβὴ) ἀθῶων συμπολιτῶν μας (π.χ. Σμύρνη 1922) καὶ τῆς διεθνῶς καθιερωμένης περιούσιας πρακτικῆς τῆς τοκογλυφίας.

Πέμπτον: Παιδεία: Εἶναι πασιγνώστες οἱ μυριόβιδες βιβλιοθήκες καὶ οἱ λαμπρὲς φιλοσοφικὲς σχολές, ποὺ λειτούργησαν στὴν Ἰουδαία, καθὼς ἐπίσης καὶ οἱ ἐπιστῆμες καὶ τὰ ἀριστουργήματα τῆς τέχνης ποὺ μᾶς ἄφησαν οἱ ἐκλεκτοί. Ποῦ νὰ σταθοῦν μπροστὰ τους ἀσήμαντες Ἑλληνικὲς ἐπιτεῖξεις ὅπως: ἐπιστῆμη, φιλοσοφία, ἱατρικὴ, ἀστρονομία, μαθηματικά, ἀρχιτεκτονικὴ, γεωμετρία, φυσικὴ, χημεία, ἀθλητισμὸς ἢ ἑλληνικὰ ὀνόματα μὴ ἐκλεκτὰ ὅπως: Ὀμηρος, Ἀριστοτέλης, Πλάτωνας, Ἡράκλειτος, Θαλῆς, Ἐμπεδοκλῆς ἀλλὰ καὶ Καζαντζάκης, Ἐλύτης, Καβάφης ἢ ἑλληνικὲς διδλοθήκες ὅπως αὐτὴ τῆς Ἀλεξάνδρειας, κακὰ σχημα ἑλληνικὰ μνημεῖα ὅπως ἡ Ἀκρόπολις τῶν Ἀθηνῶν, ὁ ναὸς τοῦ Διὸς στὴν Ὀλυμπία, ὁ ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος, τὰ διάσπαρτα ἄθλια ἑλληνικὰ μνημεῖα σ' ὅλη τὴν οἰκουμένη... Ὅλα αὐτὰ σήνουν, διαλύονται, ἐκμηδενίζονται μπροστὰ σὲ ἕνα καὶ μόνο ὄνομα: τοῦ Γιαχβὲ (καὶ τῶν πιστῶν του). Αὐτοὶ καὶ μόνον αὐτοὶ ἐκπαίδευσαν καὶ ἐκπολίτισαν τὴν Οἰκουμένη. Βοήθειά μας!

Σ.

μεγάλῃ διαφορᾷ ἦταν ὅτι σχεδὸν σὲ ὅλα τὰ δημόσια ἀξιώματα οἱ πολῖτες τῆς Ἀθήνας ἀναδεικνύονταν μὲ κλήρο καὶ ὄχι μὲ ἐκλογὴ. Μία τεράστια διαφορὰ μὲ τὴν ἀντιπροσωπευτικὴ δημοκρατία, γιατί στὴν Ἀθῆνα οἱ ἀρχεῖς ἦταν κληρωτὲς καὶ ὄχι αἰρετὲς.

Στὴ ριζοσπαστικὴ αὐτὴ ἀθηναϊκὴ δημοκρατία ὅλοι οἱ Ἀθηναῖοι εἶχαν τὸ δικαίωμα νὰ παίρνουν μέρος στὴν Ἐκκλησίᾳ τοῦ δήμου καὶ νὰ γίνονται βουλευτὲς καὶ δικαστὲς, ἀλλὰ δὲν μπορούσαν νὰ κληρωθοῦν γιὰ δευτέρῃ φορὰ, καὶ αὐτὴ ἡ τακτικὴ ἐξασφάλιζε οἱ ἀρχεῖς νὰ εἶναι γιὰ ὅλους προσιτὲς καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλῃ πλευρὰ τὸ σπουδαιότερο: νὰ μὴ δημιουργητὰ κατεστημένο. Αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν πολιτισμὸ ἐπαίνεσε καὶ ὁ Περικλῆς στὸν «Ἐπιτάφιό» του (Θουκυδίδης, βιβλίο Β' 37):

«Κυβερνήσατε δηλαδὴ μὲ πολίτευμα, ποὺ δὲν ζηλεῖ τοὺς θεσμοὺς τῶν ἄλλων, ἀλλὰ εἵμασθε μᾶλλον ἐμεῖς παράδειγμα γιὰ πολλούς, παρὰ ποὺ ξεσηκώνουμε τὰ συνήθειά τους. Καὶ λέγεται μὲ τὸ ὄνομα Δημοκρατία, γιατί δὲν κυβερνᾷ γιὰ τὸ συμφέρον τῶν ὀλίγων ἀλλὰ γιὰ τοὺς πολλούς· καὶ ἔχουν ὅλοι τὰ ἴδια δικαιώματα σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους, ὡς γιὰ τὶς ἰδιωτικὲς διαφορὲς μεταξὺ τους· ὅσον ἀφορᾷ στὰ δημόσια ἀξιώματα ὁμως, γιὰ ὅποιον ἰκανότητα ἐκτιμᾶται ὁ καθένας, δὲν φτάνει σὲ θέσις πολιτικὴ ἐξ αἰτίας τῆς τάξεως ὅπου ἀνήκει παρὰ ἀπὸ τὴν ἀξιοσύνη του· καὶ οὐτὲ ἐξ αἰτίας τῆς φτώχειας, ὅταν μπορῇ νὰ προσφέρει κάτι καλὸ στὴν πολιτεία, ἀποκλείεται ἀπὸ τὸ ἀξίωμα ἐπειδὴ εἶναι ταπεινός».

Αὐτὸν τὸν ἀρχαῖο ἑλληνικὸ/ἀθηναϊκὸ πολιτισμὸ δὲν τὸν ἔχει ἀκόμη φθάσει σήμερὰ ὁ δικὸς μας δυτικὸς ἢ ἀμερικανικὸς πολιτισμὸς, ἢ ἀκόμη ἡ σύγχρονή μας ἀντιπροσωπευτικὴ δημοκρατία.

Θωμᾶς Γ. Ἡλιόπουλος

Διευθυντὴς Κολλεγίου «Παιδεία» Μελδούνης